Samen maken wij Teylingen

Programmarekening 2025

gemeente
TEYLINGEN

Teylingen. *Moderne dorpen midden in de wereld*

Inhoudsopgave

Voorwoord 5
Rekening in één oogopslag 8
Leeswijzer 10

1 Programmaplan 12
Programma 1 Samenleven 13
Vitaliteit 15
Zorg voor elkaar 17
Werk en inkomen 21
Opgroeien en opvoeden 25
Thuis als basis 30
Passende ondersteuning 33
Verbonden partijen 34
Beleidsindicatoren 35
Kaderstellende stukken 39
Wat heeft het gekost? 40
Programma 2 Leefomgeving 43
Openbare orde en veiligheid 45
Mobiliteit 50
Gebiedsontwikkeling 54
Openbare ruimte 55
Duurzaamheid 61
Wonen 67
Verbonden partijen 71
Beleidsindicatoren 72
Kaderstellende stukken 75
Wat heeft het gekost? 76
Programma 3 bedrijvigheid 78
Economie 80
Recreatie en toerisme 83
Erfgoed 86
Verbonden partijen 88
Beleidsindicatoren 88
Kaderstellende stukken 88
Wat heeft het gekost? 89
Programma 4 Bestuur en ondersteuning 90
Dienstverlenende overheid 92
Samenwerkende overheid 96

Rechtmatige overheid 101
Participerende overheid 105
Verbonden partijen 107
Beleids- en prestatie-indicatoren 107
Kaderstellende stukken 108
Wat heeft het gekost? 109
1.5 Algemene dekkingsmiddelen 110
Overhead 111
Vennootschapsbelasting 111
Wat heeft het gekost? 112

2 Paragrafen 113
Paragraaf Lokale heffingen 114
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 121
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 127
Paragraaf Financiering 137
Paragraaf Bedrijfsvoering 142
Paragraaf Verbonden partijen 146
Paragraaf Grondbeleid 162
Paragraaf Open overheid 173
Paragraaf Opvang ontheemden 174
Paragraaf Duurzaamheid 176

3 Financiële jaarrekening 177
Balans 178
Totaaloverzicht resultaat per programma 180
Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening 181
Toelichting op de balans 186
Toelichting op de programma's 204
Programma 1 Samenleven 205
Programma 2 Leefomgeving 219
Programma 3 Bedrijvigheid 228
Programma 4 Bestuur en ondersteuning 231
Algemene dekkingsmiddelen 234
Overzicht van incidentele baten en lasten 237
Structureel evenwicht 244
Rechtmatigheidsverantwoording 245

4 Controleverklaring accountant 248

Bijlage 1: SISA-verantwoording 249
Bijlage 2: Overzicht investeringskredieten 277
Bijlage 3: Wet Normering Topinkomens 299
Bijlage 4: Overzicht mutaties van de reserves 301
Bijlage 5: Overhevelingen 304
Bijlage 6: Risico-inventarisatie 307
Bijlage 7: Overzicht baten en lasten per taakveld 309
Bijlage 8: Monitor Rekenkameronderzoek 317

Voorwoord

Het college van burgemeester en wethouders presenteert de Programmarekening 2025: het jaarlijkse verslag waarin staat wat de gemeente in het afgelopen jaar heeft gedaan en wat dat heeft gekost. Deze verantwoording sluit aan op de door de raad vastgestelde Begroting 2025–2028. Het boekjaar 2025 wordt afgesloten met een positief resultaat van ongeveer 3 miljoen euro.

Terugblik 2025

In 2025 zette Teylingen stappen richting een toekomstbestendige leefomgeving. Samen met inwoners, ondernemers en partners werd gewerkt aan wonen, sociale samenhang, duurzaamheid, veiligheid en vergroening. Op het gebied van wonen zijn daarbij concrete resultaten behaald, waaronder:

- Teydelijk: 40 duurzame, gasloze flexwoningen voor inwoners die snel woonruimte nodig hebben, zijn opgeleverd in Voorhout.

- Nieuw Boekhorst: in 2025 is, na het slaan van de eerste paal, gestart met de bouw van deelplan 1. Hier komt onder meer een CPO-project (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) met zeven levensloopbestendige woningen. Ook worden er 355 sociale huurwoningen gebouwd voor uiteenlopende doelgroepen.

- Langeveld (Sassenheim): met de goedkeuring van het omgevingsplan in 2025 wordt de bouw van ruim 150 woningen mogelijk, variërend van sociale huur tot duurdere koop. Ook is ruimte opgenomen voor een Knarrenhof met 36 seniorenappartementen.

- De ontwikkeling van een mogelijke opvanglocatie voor 80 Alleenreizende Minderjarige Vluchtelingen in Voorhout werd beëindigd doordat het COA de businesscase niet rond kreeg.

Centrumplannen

Inwoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en andere betrokkenen werkten samen aan de centrumplannen voor Sassenheim, Voorhout en Warmond. Dit leidde tot breed gedragen plannen, waarin keuzes zijn gemaakt over onder meer verkeersveiligheid, vergroening en inrichting, en die in december 2025 vrijwel unaniem door de raad zijn vastgesteld. Vooruitlopend hierop zijn in Sassenheim al maatregelen genomen, zoals het instellen van voetgangersgebieden, fysieke ingrepen en handhaving, om stapsgewijs te werken aan een rustiger en veiliger centrum.

Pilot Zorgzame Buurten

In het Oude Dorp en de Bloemenbuurt in Voorhout is twee jaar lang gewerkt aan de pilot zorgzame buurten. Bewoners, welzijnsorganisaties, zorgaanbieders, de woningcorporatie en de gemeente werken samen aan een buurt waar mensen elkaar kennen, naar elkaar omkijken en ondersteuning dichtbij is georganiseerd. De pilot bleek succesvol: sociale samenhang groeide en nieuwe initiatieven ontstonden. Daarom wordt de aanpak vanaf 2026 structureel voortgezet en uitgebreid naar andere buurten in Teylingen.

Energieneutraal

Om in de toekomst energieneutraal te worden, moeten alle woningen en gebouwen overstappen op duurzame warmte. In 2025 werden belangrijke stappen gezet in de verkenning van een regionaal warmtenet in de Bollenstreek, waaronder het sluiten van een convenant. Daarnaast bleven energiecoaches, buurtteams, isolatieprogramma's en duurzaamheidsleningen inwoners ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning.

Vergroenen
Teylingen is in 2025 begonnen met de start van het planten van 1.000 nieuwe bomen in alle dorpen om wijken groener, klimaatbestendiger en gezonder te maken. Inwoners denken hierbij actief mee over geschikte plantlocaties, waarna per kern een definitief ontwerp wordt vastgesteld. De aanplant gebeurt gefaseerd: Warmond (2025), Sassenheim (2026) en Voorhout (2027). De eerste boom is in 2025 geplant.

Pacht
In 2025 doorliep Teylingen een volledig nieuwe, transparante pachtprocedure. Agrariërs, mede-overheden en experts dachten mee. In december 2025 werd de voorlopige uitslag van de openbare selectieprocedure bekendgemaakt. Alle deze percelen zijn toegewezen aan lokale agrariërs. Voor de Boterhuispolder wordt samen met de agrariërs naar een passende en duurzame oplossing gezocht.

Bedrijveninvesteringszone (BIZ)
Ondernemers uit Voorhout en Sassenheim startten in 2025 met het opzetten van BIZ Teylingen. Hiermee investeren zij samen in een schoon, veilig, aantrekkelijk en toekomstbestendig centrumgebied.

Dealbreakers
In 2025 is gestart met het programma Dealbreakers, gericht op het vergroten van de weerbaarheid van jongeren tegen ondermijning en criminaliteit. Dit programma wordt uitgevoerd in samenwerking met scholen en partners en bestaat uit voorlichting, praktische interventies en trainingen voor docenten om signalen tijdig te herkennen en bespreekbaar te maken. Hiermee wordt ingezet op preventie en het creëren van een veilige omgeving voor jongeren om zich positief te ontwikkelen.

Sportbedrijf
In 2025 is Sportbedrijf Teylingen opgericht en van start gegaan als uitvoeringsorganisatie voor sportaccommodaties. Het sportbedrijf beheert en exploiteert onder andere sporthallen en zwembad Wasbeek en zet zich in voor het stimuleren van sport en bewegen voor alle inwoners. Met deze stap heeft de gemeente de regie op maatschappelijke doelen, zoals gezondheid en sportdeelname, versterkt, terwijl de uitvoering bij het sportbedrijf is belegd.

Uitdagingen
Ondanks het positieve jaarresultaat blijft de financiële situatie de komende jaren uitdagend. Het overschot wordt vooral verklaard doordat sommige uitgaven later plaatsvinden, er sprake is van eenmalige meevallers en administratieve verschillen, waardoor er geen vrij besteedbare ruimte ontstaat voor nieuwe plannen. Tegelijkertijd zijn de structurele uitgaven nog steeds hoger dan de structurele inkomsten, wat betekent dat maatregelen nodig blijven om de financiën op de lange termijn in evenwicht te brengen. Daarnaast neemt de druk toe door bezuinigingen vanuit het Rijk, terwijl de maatschappelijke opgaven groeien. Zo stijgt de druk op de jeugdzorg en de Wmo, nemen de kosten toe en is er sprake van personeelstekorten. Dit vraagt om duidelijke keuzes en een zorgvuldige inzet van middelen, in nauwe samenwerking met inwoners, ondernemers, partners en de gemeenteraad. De complete programmabegroting is te vinden op www.teylingen.nl/financien.

Programma's
De verantwoording volgt dezelfde programma indeling als in de meerjarenbegroting 2025–2028. De programma's zijn:

1. Samenleven: voortgang op de opgaven uit de Maatschappelijke Agenda (MAG).
2. Leefomgeving: ruimtelijke ontwikkelingen, woningmarkt, veiligheid, recreatie, mobiliteit, klimaat en biodiversiteit.
3. Bedrijvigheid: regionale en lokale economie, recreatie, toerisme en de bollensector.
4. Bestuur en ondersteuning: regionale samenwerking en kwaliteit van dienstverlening.

Tot slot
Het gemeentebestuur spreekt grote waardering uit aan iedereen die heeft bijgedragen aan de resultaten in 2025. Te beginnen met de gemeenteraad die gezamenlijk belangrijke besluiten heeft genomen om bovenstaande resultaten te realiseren. Daarnaast blijft Teylingen samen met inwoners, ondernemers en partners bouwen aan een gemeente die meebeweegt met wat de samenleving vraagt. Door in verbinding te blijven, kunnen we snel inspelen op veranderingen en samen zorgen voor een veilige, fijne en aantrekkelijke leefomgeving voor iedereen — jong én oud.

Namens het college van burgemeester en wethouders,
M.E.I. Volten, wethouder financiën.

Rekening in één oogopslag

Programmarekening 2025 in één oogopslag

Samen maken wij Teylingen

Het college van burgemeester en wethouders presenteert aan u de Programmarekening 2025. Hierin kunt u zien hoe het geld van de gemeente is uitgeven ten opzichte van wat is begroot. Onder andere op het gebied van wonen, duurzaamheid, veiligheid en positieve gezondheid zijn mooie stappen gezet in 2025.

Het college van burgemeester en wethouders

INKOMSTEN — WAAR KWAM HET VANDAAN?

83,7 MILJOEN + **38,0 MILJOEN** = **121,7 MILJOEN**

Het grootste deel ontvingen we van het Rijk.

De rest kregen we uit lokale heffingen en overige inkomstenbronnen.

De totale inkomsten voor 2025 waren € 121.722.983,-.

23,7 MILJOEN

Lokale heffingen

Onroerende zaakbelasting	€ 10.709.000
Roerende zaakbelasting	€ 14.222
Forensenbelasting	€ 212.000
Precariobelasting	€ 229.000
Marktgelden	€ 30.576
Parkeerbelasting	€ 17.108
Haven- en kadegelden	€ 12.000
Bouwleges	€ 1.350.000
Leges	€ 997.000
Afvalstoffenheffing	€ 6.345.000
Rioolrechten	€ 3.761.000

14,3 MILJOEN

Andere inkomstenbronnen

Bijdrage reserves	€ 2.882.675
Huur- en verkoopopbrengsten	€ 1.218.205
Rente en dividend	€ 1.345.278
Overige opbrengsten	€ 8.927.197

Terugblik 2025

Ook in 2025 is er veel gebeurd in Teylingen. Er is in alle dorpskernen intensief samengewerkt aan nieuwe, breed gedragen centrumplannen. Op het gebied van wonen werden belangrijke mijlpalen bereikt, zoals de start van nieuwbouwproject Nieuw Boekhorst en afspraken over sociale huur en middenhuur. Daarnaast bleef de gemeente zich inzetten voor energiebesparing en verduurzaming van woningen onder andere met energiecoaches en isolatieprogramma's.

"Weerbaarheid begint bij omzien naar elkaar. In Teylingen bouwen we daar iedere dag aan, samen met inwoners, partners en ook onze kerken. Want als we nu investeren in sterke gemeenschappen, staan we morgen steviger, wat er ook op ons afkomt."

Burgemeester Carla Breuer

"Het is belangrijk dat we voor verschillende doelgroepen blijven bouwen, zodat iedereen een passende woning kan vinden. Met de oplevering van het project Teydelijk in 2025 zijn er 40 duurzame, gasloze flexwoningen bijgekomen voor inwoners die snel een woonplek nodig hebben."

Wethouder Marlies Volten

"Afgelopen twee jaar heb ik persoonlijk ervaren hoe krachtig het is wanneer bewoners, organisaties en de gemeente samen bouwen aan een zorgzame buurt. Ik zag de sociale samenhang groeien en nieuwe initiatieven ontstaan. Daarom zetten we deze succesvolle aanpak vanaf 2026 structureel voort."

Wethouder Reny Wielsma

© 2026, Soet en Blank Tekst en Communicatie, Breda

gemeente TEYLINGEN

WAAR GING HET NAAR TOE?

UITGAVEN

Resultaat

Het jaar 2025 is afgesloten met een overschot van ruim € 3 miljoen. Dit komt onder andere doordat sommige uitgaven later plaatsvinden en er eenmalige meevallers zijn. Dit betekent niet dat er geld vrij beschikbaar is voor nieuwe plannen. Tegelijkertijd zijn de structurele uitgaven nog steeds hoger dan de structurele inkomsten. Daarom blijven maatregelen nodig om de financiën op de langere termijn in evenwicht te brengen.

Vooruitblik 2026

Ondanks het positieve resultaat blijft de financiële situatie de komende jaren uitdagend. Het Rijk bezuinigt en tegelijkertijd groeien de maatschappelijke opgaven. Denk aan de toenemende druk op jeugdzorg en ondersteuning via de Wmo, stijgende kosten en personeelstekorten. Dit vraagt om duidelijke keuzes en een zorgvuldige inzet van middelen, in nauwe samenwerking met inwoners, ondernemers, partners en de gemeenteraad.

De complete programmabegroting vindt u op www.teylingen.nl/financien

Leefomgeving	
Mobiliteit	€ 6.010.066
Gebiedsontwikkeling	€ 5.701.523
Openbare ruimte	€ 11.239.547
Duurzaamheid	€ 3.682.616
Wonen	€ 4.847.969
Mutaties reserves	€ 423.110

Samenleven	
Vitaliteit	€ 8.593.256
Zorg voor elkaar	€ 1.358.651
Werk en inkomen	€ 13.958.706
Opgroeien en opvoeden	€ 19.522.314
Thuis als basis	€ 1.141.374
Passende ondersteuning	€ 10.919.141
Burgerzaken	€ 1.664.189
Mutaties reserves	€ 1.510.826

Bedrijvigheid	
Economie	€ 2.153.839
Recreatie en toerisme	€ 96.774
Erfgoed	€ 408.061

Bestuur en ondersteuning	
Samenwerkende overheid	€ 1.915.482
Openbare orde en veiligheid	€ 4.746.996
Bestuur en ondersteuning	€ 3.798.054
Algemene dekkingsmiddelen	€ 14.860.773

Er is in 2025 een positief resultaat van € 3.169.717,-

118,5 MILJOEN

"In 2025 plantte ik de eerste boom van het 1000-bomen-project. Daarmee zetten we een groene beweging in gang: stap voor stap maken we onze dorpen klimaatbestendiger, gezonder en prettiger om in te wonen. Samen met alle inwoners die mee-denken over waar deze nieuwe bomen het beste kunnen groeien."

Wethouder Frans Nederstigt

"Ik ben trots op onze centrumplannen en vooral op iedereen die eraan heeft meegewerkt. Dankzij de inzet van inwoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en partners zetten we samen stappen naar dorpen die groener, veiliger en toekomstbestendig zijn."

Wethouder Elsbeth Koek

De complete programmabegroting vindt u op www.teylingen.nl/financien

Leeswijzer

Inleiding

De inrichting van de programmarekening wordt door het Besluit begroting en verantwoording (BBV) voorgeschreven en bestaat uit het jaarverslag (beleid) en de jaarrekening (financiën). Het jaarverslag bestaat uit het programmaplan en de paragrafen.

Programmaplan

Het door de raad vastgestelde programmaplan geeft de onderstaande programma-indeling:

1. Samenleven
2. Leefomgeving
3. Bedrijvigheid
4. Bestuur en ondersteuning

Gevolgd door het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen.

Met deze indeling van de programma's en de daarbinnen opgenomen thema's ontstaat een logische clustering van beleid, waarmee de integraliteit wordt vergroot en de programmasturing wordt versterkt. Ook ontstaat er meer aansluiting tussen het coalitieakkoord, het collegewerkprogramma en de programmabegroting.

In elk programma wordt per thema inzicht gegeven in de te bereiken doelstellingen ("wat wilden we bereiken"). Vervolgens wordt met de activiteiten ("wat hebben we daarvoor gedaan") aangegeven hoe we deze doelstellingen hebben bereikt. Deze activiteiten hebben dit jaar onze speciale aandacht gehad. Reguliere, jaarlijks terugkerende taken waarover geen verdere bijzonderheden over te vermelden zijn, zijn niet in de programma's opgenomen.

De stoplicht-aanduiding laat in één oogopslag zien wat de stand van zaken is van een activiteit. De actiepunten die nieuw zijn ten opzichte van het collegewerkprogramma, zijn voorzien van een markering.

Legenda stoplichtmodel	
Toelichting status	**Statusicoon**
Afgerond/ bestaand beleid wordt gecontinueerd.	✔
Vertraging met financiële consequenties of kan niet worden uitgevoerd.	🔴
Vertraging zonder financiële consequenties.	🟡
In uitvoering/ loopt volgens planning.	🟢

Elk thema wordt afgesloten met de verplichte beleidsindicatoren en, waar van toepassing, prestatie-indicatoren. De beleidsindicatoren zijn verplicht voorgeschreven gegevens die een trend kunnen signaleren. Deze gegevens worden voornamelijk vanuit externe bronnen verkregen. Deze informatie is ook beschikbaar op www.waarstaatjegemeente.nl.

Elk programma wordt afgesloten met het financiële overzicht "Wat heeft het gekost?". In dit overzicht staan per thema de lasten en baten vermeld. Dit geldt ook voor de mutaties op de reserves. Alle lasten zijn negatief opgenomen en alle baten positief. In de tabellen waar de bedragen afgerond zijn op € 1.000 kunnen afrondingsverschillen in totaaltellingen voorkomen. Na de vier programma's wordt inzicht gegeven in de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, de post onvoorzien en de vennootschapsbelasting.

Paragrafen

Naast het programmaplan geven de paragrafen een totaaloverzicht van de in de diverse programma's opgenomen elementen. Zoals de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen of Verbonden partijen. Wij gebruiken in de opzet de standaard indeling van het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

Jaarrekening

De financiële jaarrekening bestaat onder meer uit de grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening, een totaaloverzicht van de lasten en baten inclusief toelichting, de balans inclusief toelichting, een overzicht van de investeringen, de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen en een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde lasten en baten per taakveld.

1 Programmaplan

Hier komt uiteindelijk de definitieve controleverklaring van de accountant te staan.

Programma 1 Samenleven

Trends en ontwikkelingen in 2025
Ook in 2025 stonden alle activiteiten in het programma Samenleven in het teken van de Maatschappelijke agenda en van dienstverlening bij Burgerzaken. Dit betekent onder meer dat we steeds meer samen met de samenleving aan de ambities van de MAG werken en dat we zo goed mogelijk meten wat de acties bijdragen aan het realiseren van die ambities.

Maatschappelijke Agenda (MAG)
De Maatschappelijke agenda is de kapstok voor wat we doen. Overkoepelende thema's in 2025 waren onder meer normaliseren, bestaanszekerheid, kansengelijkheid en positieve gezondheid.
In 2025 werkten we aan een eerste versie van de MAG monitor. Hierin komen voor elk van de ambities in de MAG indicatoren die iets zeggen over hoe het met die ambitie gaat. Het is de bedoeling dat gegevens van de MAG monitor worden opgenomen in de Kaderbrief en/of Programmabegroting 2027.

Ontwikkelingen Gemeenschappelijke Regelingen
In het kader van de Heroverwegingen, begin 2025, hebben de Gemeenschappelijke Regelingen (GR-en) binnen het sociaal domein flinke bezuinigingen doorgevoerd. Er is veel "lucht" uit de begrotingen gehaald, waarbij er ook een duidelijk signaal is gegeven dat er niet veel te bezuinigen over is gebleven.
Mede daarom is het belangrijk om nog meer te kijken naar preventie en het voorveld, kritisch op de noodzaak van hulp. In samenwerking met Hecht zijn de gesprekken over de bezuinigingen vanaf 2026 succesvol afgerond, met duidelijke en afgestemde maatregelen als resultaat.

Om de uitgaven van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) beheersbaar te houden, is de Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Bollenstreek voor Hulp bij het Huishouden overgestapt naar een P x Q model. Dit model werkt op basis van uren-/minutenindicatie. Het voordeel van dit model is dat inwoners precies de ondersteuning ontvangen waar zij recht op hebben en dat de gemeente kan controleren of deze uren daadwerkelijk geleverd worden. Hiervoor werkte de ISD Bollenstreek volgens de resultaatgerichte variant 'Schoon en Leefbaar'. Deze variant is wettelijk niet meer toegestaan. Bij deze variant ontvingen zorgaanbieders een vast bedrag en stond het hen 'vrij' om de uren in te zetten.

Realiseren van de ambities van GALA/IZA
De regelingen Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorgakkoord (IZA) maken het mogelijk meer in samenhang in te zetten op preventie en de zorgtransformatie. Het gaat hierbij om bundeling van geldstromen. Op regionaal en lokaal niveau werden er diverse activiteiten opgezet. Er werden in 2025 ook verdere stappen gezet in de ketenaanpakken, zoals valpreventie. En er werden voorbereidingen getroffen voor de invoering van het AZWA: het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord.

Het Rondje Teylingen is gerealiseerd. Daarmee wordt het makkelijker voor inwoners om in beweging te komen en elkaar al bewegend te ontmoeten. Teylingen is in 2025 ook aangesloten bij de JOGG-gemeenten. JOGG is een werknet van gemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Dit sluit aan op wat we al deden, maar nu afgestemd op de landelijke aanpak, waarbij bijvoorbeeld meer gebruik gemaakt kan worden van kennis en ervaringen van andere gemeenten. In 2025 startte een Cultuurcoördinator, die moet zorgen voor meer aansluiting tussen cultuur en sport. Ook werd in 2025 het Sportbedrijf Teylingen opgericht.

Voorzieningennota
In 2025 werd een nieuwe Voorzieningennota opgesteld, inclusief Afwegingskader Maatschappelijke Meerwaarde.

Samenwerkingsverband: Wonen, Welzijn en Zorg
In 2025 werden de pilotwijken Zorgzame Buurten geëvalueerd. De betrokken partijen zijn positief over de resultaten en willen ook in de rest van de gemeente gaan werken aan Zorgzame buurten, onder meer met laagdrempelige onmoetingsplekken, sterke lokale gemeenschappen en het stimuleren van bewonersinitiatieven. Daarnaast werd het onderwerp Wonen, Welzijn en Zorg opgenomen in het concept Volkshuisvestingsprogramma van de gemeente.

Werkcentrum
Het Werkcentrum is hét loket voor inwoners en werkgevers uit de regio met vragen over werk, scholing en loopbaan. Inwoners en werkgevers van de arbeidsmarktregio Holland Rijnland kunnen sinds 1 juli terecht bij het Werkcentrum voor al hun vragen over werk, (om)scholing, loopbaanontwikkeling en personeel. Het centrum biedt persoonlijke ondersteuning aan werkenden, werkzoekenden én werkgevers. Laagdrempelig, dichtbij en in samenwerking met gemeenten, UWV, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. De deelnemende gemeenten zijn: Alphen aan den Rijn, Katwijk, Lisse, Oegstgeest, Hillegom, Leiden, Nieuwkoop, Teylingen, Kaag en Braassem, Leiderdorp, Noordwijk en Zoeterwoude. In HLT is er een werkcentrum geopend in de bibliotheek Lisse.

Jongeren en schulden
Via het programma 'Get a Grip' van Humanitas werd in 2025 gestart met het aanbieden van hulp bij geldzaken voor jongeren tussen de 16 en 24 jaar.

Jeugdhulp
Begin 2026 is de nieuwe Verordening jeugdhulp vastgesteld en heeft een bestuurlijke taskforce keuzes voor het verminderen van de druk op de jeugdzorg voorbereid. In 2025 werd hard gewerkt om deze keuzes te implementeren. Omdat de kosten nog steeds hard blijven groeien is eind 2025 aanvullend hierop binnen de HLT-gemeenten een start gemaakt voor een nieuw Programmaplan Jeugd dat samen met alle betrokken partijen moet zorgen voor meer grip op de kosten. Het aantal uren voor de praktijkondersteuner jeugd werd in 2025 uitgebreid.

Onderwijskansenbeleid
Het onderwijskansenbeleid is geëvalueerd, de conclusies van het rapport zijn verwerkt tot actiepunten voor de werkgroepen van de Lokale Educatie Agenda (LEA). De LEA-werkgroepen stimuleren de samenwerking tussen verschillende partijen in de gemeente. Doel is het versterken van het aanbod van voorschoolse educatie (VE) voor alle kinderen met een ontwikkelachterstand. In 2025 werd is een nieuwe subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie vastgesteld gestart.

Voor het leerlingenvervoer binnen de regio is in 2025 een nieuw contract en nieuwe contractmanager gestart om meer te kunnen sturen op kostenbeheersing en kwaliteit.

Integrale toegang: Stichting Voor ieder1
In 2025 werd Voor ieder 1 een zelfstandige stichting en werd invulling gegeven aan duurzame inrichting van lokale teams.

Vitaliteit

Wat willen we bereiken?

Doel: Onze inwoners investeren levenslang in hun positieve gezondheid en een actieve levensstijl.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We faciliteren inwoners om hun initiatieven te realiseren.	De Viteylingen tafel organiseerde met behulp van het activiteitenbudget diverse initiatieven en evenementen. We ondersteunden ideeën van verenigingen en inwoners die zelf een activiteit of evenement willen opzetten.	
A2	We monitoren, sturen op en rapporteren over de taken die zijn belegd bij de verschillende uitvoeringspartners.	Buurtsportcoaches leverden elk kwartaal een rapportage aan. Hiermee stuurden we op de behaalde resultaten.	

Wat willen we bereiken?

Doel: De gezonde keuze is de makkelijke keuze.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	Met onze partners dragen we bij aan de uitvoering van vitaliteitsprogramma Viteylingen.	De combinatiefunctionarissen (o.a. buurtsportcoach, JOGG-regisseur) werkten vanuit het uitvoeringsprogramma aan de gezamenlijke doelstellingen.	
B2	We voeren het lokale plan van aanpak uit voor het 'Gezond en Actief Leven Akkoord' (GALA).	De uitvoering van het Plan van Aanpak GALA Teylingen verliep volgens planning. De gezondheidsbeweging Viteylingen zorgt via lokale programmering voor meer bewustwording en activering rond gezonde leefstijl, bewegen en mentaal welbevinden. In 2026 staat borging centraal als laatste jaar van dit plan van aanpak.	

Wat willen we bereiken?

Doel: We investeren in een fysieke en sociale omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	Het huidige voorzieningenniveau sluit aan op de behoefte van onze inwoners.	Voor de herhuisvesting van de Historische Kunstkring Voorhout (HKV) in ontmoetingscentrum De Spelewey stelden we krediet beschikbaar. Ook actualiseerden we de	

		Voorzieningennota.	
C2	Bij het ontwikkelen van sportvoorzieningen stimuleren we het multifunctionele gebruik.	We werkten aan een open sportpark in Sassenheim. Ruimteaanbod Teylingen krijgt nieuwe prioriteit in 2026.	●
C3	Samen met onze partners realiseren en ondersteunen we sportieve routes in de openbare ruimte, zoals het Gezond Rondje Teylingen.	De aanleg van de negen routes in Sassenheim, Voorhout en Warmond is grotendeels afgerond en de routes zijn gemarkeerd met gekleurde stoeptegels. Door een productiefout bij de leverancier verkleuren sommige tegels. De huidige leverancier kon de gewenste kwaliteit niet leveren. Afgelopen kwartaal is daarom een nieuwe leverancier gevonden; de tegels worden zo snel als mogelijk in het voorjaar van 2026 vervangen. Het project blijft binnen de begroting.	●
C4	In de omgevingsvisie staan onze doelen voor een gezonde leefomgeving.	De doelen voor een gezonde leefomgeving zijn opgenomen in de omgevingsvisie.	✔

Wat willen we bereiken?

Doel: Meer kinderen en volwassenen kunnen kennismaken met diverse vormen van expressie, culturele uitingen, kunnen elkaar ontmoeten en deelnemen aan cultuur.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	Wij bieden onze inwoners een gevarieerd cultureel aanbod.	We faciliteerden huisvesting van culturele initiatieven en onderzochten opties voor andere huisvesting van een aantal muziekverenigingen.	●
D2	Samen met onze culturele en maatschappelijke partners bevorderen we cultuurparticipatie.	Het platform Cultuur Raakt groeide verder door en er haakten meer partners aan. We startten met plannen voor thematische werkgroepen.	●
D3	Basisscholen kunnen deelnemen aan het Programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' 2025-2028 en Verwonder om de Hoek. Middels het volwassenenfonds sport en cultuur en via 'welzijn op recept' is het voor iedereen toegankelijk.	Scholen startten in 2025 met het borgen van hun lange termijnvisie op cultuuronderwijs. Alle basisscholen namen deel aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit.	●
D4	We plaatsen beeldende kunst in de buitenruimte.	Vertraging van plaatsing door bezwaarprocedure. Bezwaarschrift ingetrokken na gesprek met inwoner. In 2026 wordt het beeld in Park Molentocht alsnog geplaatst.	●

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Hecht	Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Sportaanbieders Sportstichtingen Stichting de Combibrug Welzijn Teylingen Welzijnskwartier Viteylingen Culturele organisaties Bibliotheek Bollenstreek Kunstenaars Kunstcommissie Cultuureducatiegroep Kunstgebouw Cultuurhistorische verenigingen Wijksamenwerkingsverband Teylingen The Pando Network Provincie Zuid-Holland Gemeenten regio Hollands Midden

Zorg voor elkaar

Wat willen we bereiken?

Doel: Inwoners zijn verantwoordelijk voor hun buurt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We moedigen buurtinitiatieven aan, bijvoorbeeld met onze contactfunctionaris en wijkavonden.	Vanuit de werkgroep Wonen, Welzijn en Zorg (WWZ) worden met partners bewonersinitiatieven gestimuleerd. De werkgroep komt 1x per maand samen. We stimuleren de JoJo en het Huis van actief burgerschap. Samen met partners zijn er twee fondsenavonden (Idee kom ermee) georganiseerd. Het Jacoba van Beierenfonds ontvangt subsidie om bewonersinitiatieven te stimuleren. Vanuit de afdeling duurzaamheid worden groene initiatieven aangejaagd.	
A2	We stimuleren samenwerkingen tussen inwoners, verenigingen en sociaal ondernemers in de wijk.	Vanuit de werkgroep Wonen, Welzijn en Zorg (WWZ) worden met partners en inwoners bewonersinitiatieven gestimuleerd. De werkgroep komt 1x per maand samen. Concrete voorbeelden zijn de Buur en Buurtbox, Buurtbankjes, de kerstbomenactie, de	

		fondsenavond Idee kom ermee XL, het stimuleren van Burendag en de Samenwerking Stek en de bloemenmozaïeken.	
A3	We stimuleren laagdrempelige activiteiten als wandelen, samen eten en buurtkamers als middel om elkaar te ontmoeten.	Vanuit de werkgroep Wonen, Welzijn en Zorg (WWZ) worden met partners en inwoners bewonersinitiatieven gestimuleerd. De werkgroep komt 1x per maand samen. Onder andere in de Spelewey en bij mensen thuis wordt gegeten. Via Viteylingen worden gezonde activiteiten gestimuleerd.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Inwoners kijken naar elkaar om en doen mee naar vermogen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We faciliteren en stimuleren buurtwerk, gericht op elkaar kennen en naar elkaar omzien.	Inzet vanuit Welzijn, middelen worden ingezet om elkaar beter te leren kennen.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Jong en oud voelt zich prettig en veilig in de wijk en op straat.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	Jongerenwerk is proactief en zoekt de jongeren op.	Jongerenwerkers zijn actief buiten het jongerencentrum. Zij zijn aanwezig op sportclubs, scholen en op plekken op straat waar jongeren samenkomen. Dit zorgde ervoor dat jongerenwerkers snel konden anticiperen op problemen die speelden onder de jeugd.	
C2	We zetten de ervaringen uit het uitvoeringsprogramma maatschappelijke zorg 'Omzien naar elkaar' in om de leefbaarheid en veiligheid te verbeteren.	Onder andere is de training Mental Health First Aid ingezet om de kennis van het maatschappelijk voorveld te versterken op het gebied van maatschappelijke zorg.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Minder mensen voelen zich eenzaam.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We voeren het plan 'Lokale aanpak eenzaamheid' uit in samenwerking met maatschappelijke partners en werken aan de doorontwikkeling van de	Advertentie campagne Eenzaamheid is afgerond.	

	aanpak van eenzaamheid.		
D2	We faciliteren en stimuleren laagdrempelige ontmoetingen. Daarbij maken we gebruik van (bestaande) buurtkamers en ontmoetingsplekken.	In het tweede kwartaal van 2025 opende de algemene voorziening de BuurtSOOS. Daar krijgen inwoners vroegtijdig, laagdrempelig, en eenvoudig hulp en ondersteuning. De BuurtSOOS is nu 2 dagdelen open en dit aantal breidt uit in 2026.	

Wat willen we bereiken?

Doel: De draagkracht en draaglast van mantelzorgers zijn in balans.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	We ondersteunen mantelzorgers met informatie en advies, begeleiding en hulp op maat via de Adempauzeregeling.	Evaluatie Adempauzeregeling is afgerond. Adempauzeregeling is verlengd.	
E2	We werken samen met het zorgkantoor, zorgorganisaties en andere gemeenten om de mogelijkheden voor respijtzorg verder te verbeteren.	Cursus voor Beter Thuis met Dementie wordt in 2026 voortgezet. Respijtzorg kan door middel van Adempauzeregeling ingezet worden. Ondersteuning voor mantelzorgers gebeurt doorlopend door Welzijn Teylingen.	
E3	We bevorderen signalering, doorverwijzing en aandacht voor mantelzorgers bij maatschappelijke partners.	Dit is een continu proces, dat het gehele jaar doorloopt. Op dit moment zijn er geen speciale aandachtspunten of projecten.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Mantelzorgers en vrijwilligers weten zich gesteund door de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
F1	We waarderen mantelzorgers met het mantelzorgcompliment.	Communicatie campagne aanvragen mantelzorgcompliment loopt volgens plan. Extra inzet op jonge mantelzorgers 'Jonge Helden'.	
F2	We werken aan een actieve participatie van mantelzorgers in de beleidscyclus.	Dag van de Mantelzorger, welke georganiseerd is door Welzijn Teylingen is enthousiast ontvangen. Dit is een continu proces, dat het gehele jaar doorloopt. Op dit moment zijn er geen speciale aandachtspunten of projecten.	
F3	We waarderen vrijwilligers door het uitreiken van vrijwilligersprijzen.	Vrijwilligersprijs Teylingen is in samenwerking met Welzijn Teylingen succesvol uitgereikt.	

F4	We zorgen voor begeleiding naar vrijwilligerswerk en ondersteunen vrijwilligersorganisaties. We verbinden vraag en aanbod.	Vrijwilligersbank van Welzijn Teylingen. Pop up markt, als proeverij om kennis te maken met verschillende organisaties. Start bijeenkomst vrijwilligersverzekering. Vrijwilligersacademie van Welzijn Teylingen.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Formele en informele zorg werken beter samen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
G1	We stimuleren programmaoverstijgende samenwerking en brengen partijen bij elkaar.	Nieuwe opdracht aan Welzijn Teylingen en Programma Welzijn wordt in het eerste kwartaal van 2026 opgeleverd.	
G2	We ondersteunen en stimuleren initiatieven om informele zorg te normaliseren.	Nieuwe opdracht aan Welzijn Teylingen en Programma Welzijn wordt in het eerste kwartaal van 2026 opgeleverd.	

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Bureau Leerrecht (onderdeel van Holland Rijnland) Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek (ISD Bollenstreek) Gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek (Provalu) Hecht Holland Rijnland	Onderwijsveld Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Voor ieder 1 Kinderopvang organisaties Bedrijfsleven Sportaanbieders, sportstichtingen, Combibrug, Welzijn Teylingen en onderwijs Welzijn Teylingen Welzijnskwartier Vrijwilligersorganisaties Langeveldshof/ We Share Care TWO Jeugdhulp en aanbieders Jeugdhulp Culturele organisaties en -verenigingen, basisscholen, Bibliotheek Bollenstreek, kunstenaars, kunstcommissie, Cultuureducatiegroep, Kunstgebouw, historische verenigingen woningbouwcoöperatie STEK informele ondersteuning; bijv. Humanitas/ Rode Kruis 1e lijn: huisartsen/ fysiotherapie/ logopedie

Werk en inkomen

Wat willen we bereiken?

Doel: Zo veel mogelijk inwoners zijn in staat in hun eigen inkomen te voorzien.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We starten met de implementatie van de meerjarenvisie Provalu.	De implementatie is met wat vertraging gestart en loopt door in 2026.	
A2	We starten met de ontwikkeling van Werkcentrum Holland Rijnland.	In het tweede kwartaal van 2025 sloot het Werkcafé in Teylingen. Ter vervanging opende een nieuw werkcentrum in de bibliotheek van Lisse.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Inwoners hebben de basisvaardigheden om te kunnen werken en meedoen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We starten met Lekker Fit voor sociale activering en het versterken van de basisvaardigheden.	We rondden het eerste jaar van Lekker Fit succesvol af. 38 inwoners zijn gestart. Er was succesvolle uitstroom naar Provalu, vrijwilligerswerk, tegenprestatie en betaald werk. Deelnemers ervaren een groter sociaal netwerk, structuur en toegenomen zelfvertrouwen.	
B2	We zorgen voor voldoende en volwaardige bibliotheken, waar inwoners kunnen lezen, leren, zich ontwikkelen, elkaar ontmoeten en in aanraking komen met cultuur.	De bibliotheek verruimde haar openingstijden met 10 uren per week. Dit zorgde voor meer bezoekers en activiteiten. De bibliotheek verbouwde de vestiging in Sassenheim zodat er meer en passende activiteiten kunnen plaatsvinden. Inwoners konden laagdrempelig gebruik maken van het aanbod.	
B3	Met het Taalpact zorgen we ervoor dat organisaties en hulpverleners laaggeletterdheid signaleren en doorverwijzen naar taalonderwijs.	In 2025 startte de Taalpactondersteuner. De belangrijkste taken zijn het uitbreiden van het netwerk en het aanbod van het Taalpact onder de aandacht brengen. Vooral onder de pijlers 'Voorkomen van laaggeletterdheid' en 'Gezondheid en welzijn' sloten nieuwe partners aan. Zij namen deel aan trainingen aangeboden vanuit het Taalpact. Half oktober 2025 vond de netwerkbijeenkomst plaats in Oegstgeest.	

B4	We bieden formeel en informeel taalonderwijs aan voor laaggeletterde inwoners.	TopTaal en Bibliotheek Bollenstreek boden (digi)taalonderwijs aan. Zij organiseerden voor laaggeletterde inwoners trajecten bij Provalu. Holland Rijnland deed in oktober 2025 een aanvraag voor het Leven Lang Ontwikkelen Collectief. Mogelijke gunning van de aanvraag vindt plaats op 29 januari 2026.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Hulp voor inwoners met geldzorgen is toegankelijk en effectief.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We maken de minimaregelingen beter vindbaar en het aanvraagproces eenvoudiger.	We maakten de minimaregelingen beter vindbaar door inwoners actief via brief/social media/gemeenteberichten en relevante samenwerkingspartners doorlopend te wijzen op het beschikbare aanbod. Bijvoorbeeld voor de Energietoeslag. Ook sloten we aan bij landelijke campagnes. Het vereenvoudigen van het aanvraagproces blijft een opgave, omdat de minimaregelingen verschillen van inkomensnorm en uitvoeringspartner.	
C2	We brengen de minimaregelingen onder de aandacht in het netwerk en via communicatiecampagnes.	In 2025 zetten we de Community Aanpak Armoede in Teylingen voort. Dit is een netwerk van partners die zich inzetten voor inwoners met een laag inkomen. Tijdens de georganiseerde bijeenkomsten delen we ontwikkelingen en versterken we de samenwerking. Inwoners met een laag inkomen, die bekend zijn, ontvingen een brief over de aanpak energiearmoede. We sloten aan bij landelijke campagnes van het Jeugdfonds Sport en Cultuur én Geldfit.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Het aantal inwoners dat leeft op of onder de armoedegrens neemt af.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We zetten erop in om het bereik van de minimaregelingen te vergroten, waardoor het besteedbaar inkomen	We publiceerden regelingen in de Informatiegids Teylingen 2025. Bezoekers van de Voedselbank	

	toeneemt.	ontvingen tijdens de Dag van de Armoede HLT-bonnen in hun voedselpakket. Bij de bonnen zat een brief met informatie over de minimaregelingen. Ouders van kinderen die 4 jaar werden kregen een brief over de bestaande regelingen.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Het aantal inwoners met problematische schulden neemt af.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	We signaleren problematische schulden bij inwoners zo vroeg mogelijk.	Door de inzet van vroegsignalering zijn betalingsachterstanden gesignaleerd. Afhankelijk van de hoogte van de betalingsachterstand of meervoudige signalen is een huisbezoek afgelegd. In 2025 is door Humanitas en de ISD Bollenstreek op deze signalen gelopen.	
E2	We bieden laagdrempelige en passende schuldhulpverlening.	Naast de formele schuldhulpverlening van de ISD Bollenstreek, was het voor inwoners mogelijk om anoniem en laagdrempelige hulp te ontvangen via Geldfit. Geldfit hielp inwoners met persoonlijk advies en/of tips.	
E3	We zetten extra in op het voorkomen van schulden bij jongeren. Als er al schulden zijn, bieden we hulpverlening die aansluit bij de leefwereld van jongeren.	In 2025 startte de pilot 'Get a Grip' van Humanitas. Get a Grip is er voor jongeren tot 27 jaar die vragen of ondersteuning nodig hebben bij hun administratie, geldzaken en/of schulden. Het nieuwe beleidsplan Schuldhulpverlening is in 2025 niet vastgesteld. In het plan brengen we nog extra focus aan op hulpverlening aan jongeren.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Inwoners met weinig geld kunnen meedoen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
F1	Inwoners met weinig geld kunnen meedoen aan sport en cultuur.	Inwoners met weinig geld deden mee aan sport en cultuur door de Sport- en cultuurregeling voor Volwassenen en het Jeugdfonds Sport en Cultuur. In de inwonersbrief over het Jeugdfonds Sport en Cultuur wezen wij inwoners ook op deze sport- en cultuurregeling voor volwassenen.	

F2	Voor inwoners met weinig geld zijn er regelingen voor noodzakelijke kosten om te kunnen meedoen.	Ook in 2025 was het voor inwoners mogelijk om een tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten te krijgen. Dit kon via de Bijzondere Bijstand of het Noodfonds.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Nieuwkomers integreren snel en krijgen hulp om mee te kunnen doen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
G1	We bieden taalonderwijs aan statushouders. Voor iedere statushouder zetten we een passende leerroute in.	Naast de wettelijk verplichte inburgeringstrajecten startten we met trajecten bij de Universiteit en Hogeschool Leiden en online inburgeringstrajecten.	
G2	We begeleiden zo veel mogelijk statushouders naar de arbeidsmarkt, zowel theoretisch als praktisch.	We startten met de uitbreiding van de arbeidsmarktoriëntatie en toeleiding van statushouders via Provalu naar werk. Dit was nog niet zo succesvol als we zouden willen en vraagt blijvende aandacht.	
G3	VluchtelingenWerk zorgt voor goede maatschappelijke begeleiding. Zo zorgen we dat zoveel mogelijk statushouders meedoen aan alle onderdelen van de samenleving.	We hebben concrete afspraken gemaakt over de taken van Vluchtelingenwerk, de bijbehorende subsidiëring en hun rapportages.	

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Bureau Leerrecht (onderdeel van Holland Rijnland) Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek (ISD Bollenstreek) Gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek (Provalu) Hecht Hollands Midden Holland Rijnland	Onderwijsveld Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Voor ieder 1 Kinderopvang organisaties Bedrijfsleven Sportaanbieders, sportstichtingen, Combibrug, Welzijn Teylingen en onderwijs Welzijn Teylingen Welzijnskwartier Stichting Leergeld Jeugdfonds Sport & Cultuur Humanitas Nederlandse Schuldhulproute (Geldfit) Schuldhulpmaatje TWO Jeugdhulp en aanbieders Jeugdhulp Culturele organisaties en -verenigingen, basisscholen, Bibliotheek Bollenstreek, kunstenaars, kunstcommissie, Cultuureducatiegroep, Kunstgebouw, historische

	verenigingen PRO/VSO scholen MBO Rijnland Vluchtelingenwerk Nederland

Opgroeien en opvoeden

Wat willen we bereiken?

Doel: Ouders zijn samen met hun netwerk voldoende toegerust voor de opvoeding van hun kind.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We stimuleren maatschappelijke partners om met inwoners het gesprek te voeren over de eigen verantwoordelijkheid en mogelijkheden, het gezin en netwerk en voorliggende voorzieningen. Het principe daarbij is: zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig.	Via de jeugdgezondheidszorg en Voor ieder 1 verkenden we verantwoordelijkheden en mogelijkheden van ouders en eigen netwerk. De Verordening Jeugdhulp onderschrijft dit proces.	
A2	Via laagdrempelige interventies, zoals Stevig Ouderschap, Nu Niet Zwanger, Homestart en Reset, ondersteunen we kwetsbare ouders in de eerste fase van het ouderschap.	Na het vertrek van Reset startte de oriëntatie op een passend alternatief. De Jeugdgezondheidszorg prioriteerde interventies voor kwetsbare ouders en de eerste fase van de zwangerschap.	
A3	We faciliteren laagdrempelige cursussen en bijeenkomsten voor ouders om hen te versterken in hun opvoedersrol en onderlinge steun te stimuleren.	Het cursusbureau van het Centrum voor Jeugd en Gezin bood een breed scala aan laagdrempelige cursussen en bijeenkomsten.	
A4	We ontwikkelen een collectief aanbod om het aantal vechtscheidingen te verminderen.	We verleenden subsidie aan Stichting Villa Pinedo, die zich inzet voor kinderen en jongeren met gescheiden ouders.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Kinderen groeien op in een gezonde en veilige omgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We zetten met onze partners in op een sterke sociale basis en een effectief preventief jeugdbeleid. Dat doen we door in netwerkoverleggen 0-2 (Kansrijke Start), 2-12 en 12+ op basis van data en signalen uit de praktijk te komen tot actielijnen. We werken hierbij met het kwaliteitskompas.	Alle preventienetwerkbijeenkomsten continueerden en werden met behulp van het Kwaliteitskompas en ondersteuning van het Nederlands Jeugd Instituut ingericht.	

B2	Het jongerenwerk stimuleert en helpt jongeren om positieve sociale contacten aan te gaan en te onderhouden.	Het jongerenwerk ondersteunt jongeren actief bij het opbouwen en onderhouden van positieve sociale contacten. Het aanbod sluit aan bij de vragen en behoeften van jongeren en bij de thema's die voor hen belangrijk zijn. Jongerenwerkers werken nauw samen met andere lokale partners om ervoor te zorgen dat jongeren kunnen opgroeien in een gezonde en veilige omgeving.	
B3	We gaan door met de zorg- en veiligheidstafels.	We voerden regie op de zorg- en veiligheidstafels. Dit deden we door met netwerkpartners op het snijvlak van zorg en veiligheid algemene signalen te delen en individuele jongeren te bespreken. Daarmee voorkomen en verminderen we overlast en criminaliteit bij jongeren. We startten met een pilot signalenoverleg voor jonge nieuwkomers en ontwikkelden een netwerkkaart zorg en veiligheid jonge nieuwkomers. We voerden een aanpak uit op een overlastgevende groep.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Kinderen kunnen zich optimaal ontwikkelen, via onder meer inclusieve kinderopvang, onderwijs en vrije tijd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We voeren de ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek 2024-2028 uit, gericht op het versterken van de pedagogische basis. De speerpunten hierin zijn welbevinden en preventie, jeugdhulpverlening in de ondersteuningsstructuur van het onderwijs, doorgaande lijnen, inclusieve onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer. De acties pakken we op in werkgroepen, zowel op het niveau van de Duin- en Bollenstreek als lokaal, bijvoorbeeld via de Lokale Educatie Agenda (LEA). Als onderwijs en jeugdhulp trekken we samen op. De voortgang volgen we via het tweejaarlijkse regionale Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) voor bestuurders van	Inzet op bredere regionale afstemming met de focus op een sterke pedagogische basis door samenwerking tussen onderwijs en gemeenten. In de 5 themawerkgroepen vertalen we gedeelde ambities naar praktische doelen en actie voor de Duin- en Bollenstreek.	

	gemeenten en samenwerkingsverbanden PO en VO, en via een jaarlijkse werkconferentie.		
C2	Tweemaal per jaar organiseren we een lokaal Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met de gemeente, schoolbesturen uit het funderend onderwijs en kinderopvangorganisaties. De daaronder hangende uitvoerende samenwerkingsstructuur bestaat uit LEA-werkgroepen waaraan verschillende partners uit het veld deelnemen, zoals onder meer de jeugdverpleegkundige, pedagogisch medewerker en onderwijspersoneel. De actielijnen vanuit het preventienetwerk nemen we mee in de afspraken en aanpak.	Dit jaar organiseerden we in het voorjaar een lokaal OOGO en in het najaar een gezamenlijk HLT OOGO met ruimte voor de lokale ontwikkelingen.	
C3	In de regio werken we samen om voortijdig schoolverlaten te verminderen.	Het nieuwe regionale programma is klaar. Met ingang van 1 januari 2026 voeren we regionaal de nieuwe wet van School naar duurzaam werk uit om de overgang van jongeren (tot 27 jaar) van school naar een stabiele baan te verbeteren en voortijdig schoolverlaten te beperken.	
C4	We bevorderen de onderwijskansen van alle kinderen met programma's zoals Voorleesexpress en Boekstart.	Het aantal aanmeldingen voor de VoorleesExpress bleef in 2025 achter, vooral door tekort aan capaciteit. In 2026 zetten we in op meer bekendheid van de VoorleesExpress. Door onder andere aandacht in de directeurenoverleggen en tijdens de preventienetwerkbijeenkomst aan de VoorleesExpress te geven.	
C5	We versterken het aanbod van voorschoolse educatie (VE) voor alle kinderen met een ontwikkelachterstand.	Door personele omstandigheden is dit onderwerp in mindere mate opgepakt. De prioriteit bij VE blijft de implementatie van de Peutermonitor. In kwartaal 4 is de werkgroep Doorgaande Lijn opgestart om de samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs te versterken.	
C6	We stimuleren de taalontwikkeling van nieuwkomers in het basis- en voortgezet onderwijs door het regionaal aanbieden van nieuwkomersonderwijs.	Via de Internationale Schakelklas (ISK)en Taalklas de Wereld werd taalonderwijs aangeboden.	

C7	We organiseren leerlingen- en jeugdhulpvervoer voor kinderen van wie de ouders dit redelijkerwijs niet zelf kunnen organiseren. We stimuleren kinderen die gebruik maken van het taxivervoer om, wanneer dat kan, zelfstandig naar school te reizen.	Er zijn doorlopende afspraken waarin de aandacht voor zelfstandig reizen van de jeugdigen een constante factor is. Met de in het vierde kwartaal aangeschafte OV-oefenpassen gaan scholen met leerlingen oefenen met zelfstandig reizen in het openbaar vervoer. In januari 2026 start een contractbeheerder. De klankbordgroep leerlingenvervoer startte met het werken met thema's en scholen zijn, naast ouders, nu ook onderdeel van de klankbordgroep.	
C8	We implementeren de nieuwe aanbesteding leerlingen- en jeugdhulpvervoer.	In het huidige schooljaar 2025-2026 ging het nieuwe contract in en het loopt naar tevredenheid. Aandachtspunt blijft voldoende instroom van nieuwe chauffeurs in verband met de krapte op de arbeidsmarkt.	
C9	We faciliteren en stimuleren het ondernemen van (sport)activiteiten in de vrije tijd.	In samenwerking met onze vitaliteitspartners worden diverse activiteiten georganiseerd, zoals Rondje Teylingen. Daarnaast wordt ingezet op verschillende ketenaanpakken, zoals kinderen naar gezond gewicht, waar verwezen wordt naar het sport- en beweegaanbod.	

Wat willen we bereiken?

Doel: De meest kwetsbare kinderen en gezinnen helpen we om hun leven weer in eigen hand te nemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We faciliteren Voor ieder 1 dat inwoners begeleidt naar zelfredzaamheid, verwijst indien nodig en regie voert op complexe hulpvragen.	De relatie tussen Voor ieder 1 (Vi1) en de gemeente is nauw. We stemmen af en wisselen signalen uit. De opbouw van de organisatie en de nieuwe invulling van de opdracht van Vi1 is in volle gang.	
D2	We volgen de principes van Stevige Lokale Teams en organiseren de toegangsorganisatie en de nieuwe meerjarenopdracht op basis van de Hervormingsagenda en het Toekomstscenario Kind en gezinsbescherming.	Meerjarenovereenkomst staat vast en de komende 6 jaar voeren we deze opdracht uit.	

D3	We bemiddelen in de jeugdhulpvraagstukken bij de huisarts door de inzet van de Praktijk Ondersteuner Huisarts Jeugd (POH-J) en voeren toenaderingsgesprekken met huisartsen en wijksamenwerkingsverbanden.	Alle huisartsen hebben toegang tot inzet van de POH-J. De druk op de POH-J is hoog, waardoor er wachtlijsten zijn. De inzet wordt in 2026 voortgezet.	
D4	De aanbieders van specialistische jeugdhulp, Service Organisatie Zorg, het regionaal programma jeugdhulp en de lokale toegang werken aan een collectief, normaliserend en beschikbaar aanbod. Daarnaast werken samenwerkingsverbanden onderwijs en jeugdhulp samen in het versterken van het continuüm onderwijs-jeugdhulp.	In 2025 zetten we hierin verschillende stappen. Via de beweging van individuele naar groepsgerichte jeugdhulp (collectiveren), stapjes in afbouw van de Buiten Budgettaire Route, de transitie van Voor ieder 1 en een nieuwe uitvoeringsovereenkomst Voor ieder 1. We werken nauw samen met het onderwijs voor Onderwijs Zorg Arrangementen (OZA) en Zorg Onderwijs Arrangementen (ZOA) en vanuit de werkgroepen Ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek (DBS).	
D5	We maken fundamentele keuzes rond de inrichting van het stelsel van jeugdhulp om passende hulp te kunnen bieden op een financieel houdbare wijze. Dit omvat onder meer de reikwijdte van jeugdhulp, inkoop en sturing op jeugdhulp.	De samenwerkende gemeenten in Holland Rijnland stemden begin 2025 in met invoering van de Taskforcemaatregelenpakketten te beginnen met de pakketten 1 Basis op orde en 2 Lokale kracht en het aanstellen van een regionaal programmadirecteur. Vanaf 2025 stapten we over naar afrekenen op werkelijke jeugdhulpkosten (T0). Rond de zomer startte de regionaal programmadirecteur. Vastgestelde prioriteiten binnen de Taskforcemaatregelen zijn: de herijkte regiovisie, wijzigingspakket Afbakening Reikwijdte Jeugdhulpplicht/aanpassen verordeningen Jeugdhulp, casusregie, werken met beschikkingen en het opleveren van een meerjarig programmaplan voor het regionaal beleidsprogramma. De regiovisie en het wijzigingspakket liggen begin 2026 voor besluitvorming voor. De overige prioriteiten werken we in 2026 nader uit. Over de stand van zaken informeren we de raad begin 2026 via een raadsbrief.	

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Service Organisatie Zorg Holland Rijnland Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek (ISD Bollenstreek) Gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek (Provalu) Hecht Hollands Midden Bureau Leerrecht (onderdeel van Holland Rijnland)	Voor ieder 1 Kinderopvang/aanbieders VE (Samenwerkingsverbanden) scholen Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Aanbieders preventie: Villa Pinedo, Ouders Inc, Marente, Brijder, GGZ Rivierduinen, Home Start Kwadraad Stichting MEE Welzijnskwartier Combibrug Praktijkondersteuners huisartsen Aanbieders jeugdhulp, jeugdbescherming – en reclassering Noot leerlingenvervoer Ouderklankbordgroep leerlingenvervoer Sportaanbieders en verenigingen Politie Jeugd Preventie Team Veiligheidshuis Veilig Thuis Bibliotheek Zuid Kennemerland Woningstichting Stek

Thuis als basis

Wat willen we bereiken?

Doel: De woonomgeving is veilig, toegankelijk en leefbaar voor iedereen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteitomschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We zetten in op een goed werkende zorg- en veiligheidsketen met goede samenwerking tussen de verschillende partners.	In 2025 organiseerden we meerdere bijeenkomsten tussen partners die onderdeel zijn van de keten om te werken aan de samenwerking.	●
A2	We werken preventief aan een veilige omgeving door het vroegtijdig signaleren van overlast en zorgen.	We zetten opnieuw de wijk GGD in die vroegtijdig signalen van onder andere politie en woningcorporatie oppakt.	●
A3	Inwoners met zorgen over anderen of over de omgeving kunnen dit eenvoudig melden. We behandelen deze meldingen zorgvuldig.	Inwoners kunnen gebruik maken van het meldpunt zorg en overlast. Deze meldingen worden besproken in het zorgnetwerkoverleg.	●
A4	We faciliteren proactief inwonersinitiatieven met als doel dat de inwoners ze zelf duurzaam/structureel voortzetten.	Vanuit de werkgroep Wonen, Welzijn en Zorg (WWZ) worden met partners bewonersinitiatieven gestimuleerd. De werkgroep komt 1x per maand samen. We stimuleren de JoJo en het Huis van actief burgerschap. Samen met partners zijn er twee fondsenavonden	●

		(Idee kom ermee) georganiseerd. Het Jacoba van Beierenfonds ontvangt subsidie om bewonersinitiatieven te stimuleren. Vanuit de afdeling duurzaamheid worden groene initiatieven aangejaagd.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Er is voldoende aanbod verspreid over de wijken/kernen gericht op ontmoeting, dag-invulling en vervoer ernaartoe.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We realiseren samen met netwerkpartners passende ontmoetingsplekken in de wijk.	Samen met de partners Wonen, Welzijn en Zorg (WWZ) wordt het creëren van ontmoetingsplekken gestimuleerd. Onder andere de publieke leefomgeving (via het volkshuisvestingsprogramma), in de Spelewey, Trefpunt, de JoJo en de BuurtSOOS.	
B2	We werken aan een fijnmazig netwerk van vervoer door vrijwilligers.	Inwoners kunnen gebruik maken van AutoMaatje.	
B3	We zorgen voor een goede vindbaarheid en toegankelijkheid van het aanbod.	Sociale Kaart (meedoen in Teylingen) extra aandacht voor de vindbaarheid en boekje Mee Doen in Teylingen uitgegeven voor jeugdactiviteiten.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Inwoners kennen de mogelijkheden en nemen zelf de verantwoordelijkheid om zo zelfstandig mogelijk te kunnen blijven wonen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We zetten in op het vergroten van zelforganisatie van en zelfregie over het langer thuis blijven wonen.	Binnen de samenwerking Wonen, Welzijn en Zorg (WWZ) wordt met verschillende organisaties programmaoverstijgend samengewerkt aan de strategische doelen: prettig wonen, sterke gemeenschap en passende zorg. Vanuit deze samenwerking zijn afspraken gemaakt rondom langer thuis wonen.	
C2	We zetten in op zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.	Als het mogelijk is ontvangen inwoners zorg in hun eigen woning/omgeving. Daarnaast is het convenant voorkomen huisuitzetting door betrokken partijen herzien.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Iedereen heeft een dak boven het hoofd. Niemand wordt op straat gezet.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	Om dak – en thuisloosheid onder inwoners te voorkomen werken we met het preventieprogramma dak- en thuisloosheid.	We concretiseerden het preventieplan Dak- en Thuisloosheid door gesprekken met ervaringsdeskundigen. Met de preventiescanner brachten we in kaart waar er voor de Duin- en Bollenstreek op het gebied van preventie dak- en thuisloosheid kansen liggen.	●
D2	We werken naar een evenwichtig vraag en aanbod binnen de maatschappelijke opvang binnen de Duin- en Bollenstreek voor inwoners die dak- en thuisloos zijn.	We werken naar een evenwichtig vraag en aanbod binnen de maatschappelijke opvang binnen de Duin- en Bollenstreek voor inwoners die dak- en thuisloos zijn.	●

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Bureau Leerrecht (onderdeel van Holland Rijnland) ISD Bollenstreek GR KDB (Provalu) Hecht Holland Rijnland	Onderwijsveld CJG Voor ieder 1 Kinderopvang organisaties Bedrijfsleven Sportaanbieders, sportstichtingen, Combibrug, Welzijn Teylingen Welzijnskwartier TWO Jeugdhulp en aanbieders Jeugdhulp Culturele organisaties en -verenigingen, basisscholen, Bibliotheek Bollenstreek, kunstenaars, kunstcommissie, Cultuureducatiegroep, Kunstgebouw, Historische Verenigingen woningbouwcoöperatie STEK Informele ondersteuning; bijv. De Zonnebloem/ Humanitas Maatschappelijke zorg zorgaanbieders: Stiching De Brug, Stichting De Binnenvest, Silhouet Coaching, Stiching Arkin, Stichting Cardea, Stichting De steenrots, Stichting Rivierduinen, Stichting 's Heeren Loo Zorggroep, Podeba BV, Stichting De Haardstee, Stichting Limor, Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondsheidszorg. Stichting Lumen Brijder

	de Jojo huisartsen Holland Rijnland Wonen Zorgkantoor Zorg en Zekerheid Politie

Passende ondersteuning

Wat willen we bereiken?

Doel: Inwoners die professionele ondersteuning nodig hebben komen op de juiste plek terecht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We zorgen voor laagdrempelige en passende ondersteuning voor zorg, welzijn en financiën.	Voor ieder 1 (Vi1) maakt een transitie door om duurzaam hulp te kunnen bieden aan inwoners. Vi1 werkt de komende jaren samen met de gemeente aan optimalisatie van de processen.	
A2	We bouwen verder aan goede (afwegings)kaders zodat inwoners geen onnodige of te dure hulp krijgen.	De jeugdhulpkosten stijgen. Een nieuwe Verordening en Programma Jeugd zijn opgezet om hier grip op te krijgen. Ook in de regio Holland Rijnland worden stappen gezet om grip op de jeugdhulpkosten te krijgen.	
A3	We werken aan goede verwijsprocessen voor ondersteuning bij zorg, welzijn en financiën.	We voeren gesprekken met maatschappelijk partners en kijken kritisch naar de 'verwijsketen' die er is.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Er is zo snel en zo eenvoudig mogelijk passende ondersteuning beschikbaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We gaan verder met het ontwikkelen van collectieve voorzieningen voor mensen met behoefte aan ondersteuning.	In het tweede kwartaal 2025 opende de algemene voorziening de BuurtSOOS. Daar krijgen inwoners vroegtijdig, laagdrempelig en eenvoudig hulp en ondersteuning. Het is nu 2 dagdelen open en dit aantal breidt uit in 2026.	
B2	We bieden onafhankelijke cliëntondersteuning aan voor inwoners die dit nodig hebben.	In 2025 konden inwoners voor onafhankelijke cliëntondersteuning terecht bij het Meedenkersnetwerk, Stichting MEE en Lumen.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Huiselijk geweld wordt zo vroeg mogelijk gesignaleerd, er wordt adequaat gereageerd en het wordt duurzaam gestopt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We voeren de regiovisie uit voor de aanpak en bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling.	We organiseerden een sub-regionaal congres huiselijk geweld voor professionals. We stelden het protocol meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling voor de afdeling Burgerzaken vast, Veilig Thuis gaf een voorlichting en medewerkers volgden een e-learning over de meldcode. We zetten de campagnes 'Wat is huiselijk geweld' en Orange the World in om huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen onder de aandacht te brengen.	
C2	We bevorderen de samenwerking tussen Veilig Thuis en het lokale team bij de overdracht van meldingen van huiselijk geweld.	Medewerkers van Veilig Thuis sloten regelmatig aan bij casuïstiek overleggen van Voor ieder 1.	

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Bureau Leerrecht (onderdeel van Holland Rijnland) Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek (ISD Bollenstreek) Gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek (Provalu) Hecht Holland Rijnland	Onderwijsveld Centrum voor Jeugd en gezin (CJG) Voor ieder 1 Kinderopvang organisaties Bedrijfsleven Sportaanbieders, sportstichtingen, Combibrug, Welzijn Teylingen en onderwijs Welzijn Teylingen Welzijnskwartier TWO Jeugdhulp en aanbieders Jeugdhulp Culturele organisaties en -verenigingen, basisscholen, Bibliotheek Bollenstreek, kunstenaars, kunstcommissie, Cultuureducatiegroep, Kunstgebouw, Historische Verenigingen

Verbonden partijen

Voor informatie over de verbonden partijen wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	NL	Bron
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 74 jaar	690	704,4	A	A	2024: 850,2	LISA
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3	3	B	B	2024: 6	CBS Jeugd
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking t.o.v. totale beroepsbevolking	77,1	76,7	C	C	2024: 73,2	CBS
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1	1	D	D	2023: 2	CBS Jeugd
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	110,4	111,8	E	106,7	2025: 281,2	CBS
Lopende aantal re-integratievoor-zieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	81,6	90,3	F	F	2024: 203,1	CBS
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21-jarigen	1	nb*	G	G	2023: 1	CBS jeugd
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	14,4	15,2	H	11,2	2024: 14	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,9	0,7	I	I	2024: 1	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3	0,2	J	J	2024: 0,4	CBS
Cliënten met een maatwerkarrange-ment Wmo	Aantal per 1.000 inwoners	520	510	K	460	2025: 660	GMSD

A: In samenwerking met diverse partners binnen de arbeidsmarktregio Holland Rijnland werken we aan het snel en doeltreffend verbinden van vraag en aanbod aan elkaar.

B: Streven is ervoor te zorgen dat kinderen door de inzet van voorzieningen vanuit o.a. bijstand en minimabeleid kunnen meedoen in de samenleving.

C: Streven is het hoge niveau van arbeidsparticipatie vast te houden en verder omhoog te brengen door inwoners met en zonder arbeidsbeperking de mogelijkheid te bieden zich (door) te ontwikkelen en onbenut arbeidspotentieel in kaart te brengen en (terug) te verleiden naar werk.

D: Het jongerenpunt zet zich in tegen jeugdwerkloosheid van jongeren zonder werk en/of startkwalificatie, door goed en laagdrempelig vindbaar en toegankelijk te zijn en daarnaast deze jongeren actief te benaderen. Streven is hen naar (terug) werk en/of opleiding te begeleiden.

E: De ontwikkeling van personen in de bijstand komt mede voort uit autonome (landelijke) ontwikkelingen. Streven is deze terug te dringen door de inzet van sociale activering en zodra er sprake is van arbeidsvermogen, actieve bemiddeling naar het sociaal ontwikkelbedrijf.

F. Streven is om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt via diverse ontwikkeltrajecten toe te leiden naar de arbeidsmarkt. Het sociaal ontwikkelbedrijf bedrijf geeft hier samen met de sociale dienst en het Werkgeversservicepunt Holland Rijnland invulling aan.

G: Met de integrale zorg aan en begeleiding van jeugdigen streven we ernaar het aantal jongeren, dat na een delict voor de rechter komt, te verminderen.

H: Streven is door de inzet van preventie, normalisering, vroegsignalering en het organiseren van passende zorg het percentage jongeren met jeugdhulp terug te dringen.

I: Jeugdbeschermingsmaatregelen worden opgelegd door de rechter. Streven is de voorliggende zorg en hulp en de nazorg aan gezinnen te optimaliseren, waardoor het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen afneemt.

J: Jeugdreclasseringsmaatregelen worden opgelegd door de rechter. Streven is integrale zorg voor en begeleiding van jeugdigen, die in aanraking komen met de politie. Daardoor neemt het aantal jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel af.

K: Samen met inwoners bekijken we welke beperkingen deze ondervindt. Met de inwoner wordt onderzocht in welke mate deze in staat is om zelf oplossingen te vinden voor die beperkingen. Dit kan door het inschakelen van het eigen netwerk (familie, vrienden, kennissen, kerk, vereniging etc.) en algemene voorzieningen die in de omgeving aanwezig zijn. Is de conclusie dat de beperkingen niet zelf op te lossen zijn, dan wordt onderzocht of een maatwerkarrangement de oplossing is.

Toelichting indicator Banen
Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit gaat zowel om fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen met een baan per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar.

Toelichting indicator Kinderen in uitkeringsgezin
Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand bedoelen we hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWb, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz).

Toelichting indicator Netto arbeidsparticipatie
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

Toelichting indicator Werkloze jongeren
Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV Werkbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de polisadministratie.

Toelichting indicator Personen met een bijstandsuitkering
Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWb, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Toelichting indicator Lopende re-integratievoorzieningen
Het aantal re-integratie-voorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Toelichting indicator Jongeren met delict voor de rechter
Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Toelichting indicator Jongeren met jeugdhulp
Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

Toelichting Jongeren met jeugdbescherming
Dit gaat over jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.

Toelichting indicator Jongeren met jeugdreclassering
Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

Toelichting indicator Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo
Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

N.b.: Gegevens zijn op moment van schrijven van deze programmarekening nog niet bekend. Indien de gegevens na het schrijven bekend worden, kunt u deze vinden op: https://www.waarstaatjegemeente.nl

Indicator	Eenheid	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	NL	Bron
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	6,7	7,5	L	L	2024: 6,7	4,2DUO
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	16	16	L	L	2024: 28	DUO

Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,7	1,5	L	L	2024: 2,3	DUO

L: Onze ambitie is in samenwerking met onderwijs, Voor ieder 1 en jeugdhulp leerlingen optimaal te begeleiden en daarmee het aantal verzuimers en voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers) verder terug te dringen

Toelichting indicator Absoluut verzuim
Van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht niet is ingeschreven op een school of instelling en ook niet is vrijgesteld van de inschrijvingsplicht.

Toelichting indicator Relatief verzuim
Van relatief verzuim is sprake als een op een school ingeschreven leer- of kwalificatie plichtige jongere ongeoorloofd afwezig is.

Toelichting indicator Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'-ers)
Het percentage van het totaalaantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

*N.b.: Gegevens zijn op moment van schrijven van deze programmarekening nog niet bekend. Indien de gegevens na het schrijven bekend worden, kunt u deze vinden op: www.waarstaatjegemeente.nl

Indicator	Eenheid	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	NL	Bron
Niet-sporters	Percentage niet-sporters op het totaal aantal inwoners.	39,7	38,9	nb*	nb*	2024: 42,5	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)

* Onderzoek wordt 1 keer per 4 jaar uitgevoerd.

Toelichting indicator Niet sporters
Het percentage niet-wekelijkse sporters (minstens één keer per week) t.o.v. de totale bevolking van 19 jaar en ouder.

Kaderstellende stukken

- Gemeente Teylingen: Maatschappelijke agenda (MAG)
- Verordening leerlingenvervoer Teylingen 2019
- Een sterke pedagogische basis door krachtige samenwerking. Ontwikkelagenda 2024-2028 Duin- en Bollenstreek
- Regiovisie en inkoopplan - Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland
- Contourennota Servicepunt Werk Duin- en Bollenstreek
- Doelenboom mantelzorg
- Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020 | Lokale wet- en regelgeving
- Verordening Jeugdhulp Teylingen 2024
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ ISD Bollenstreek 2022 | Lokale wet- en regelgeving
- Regionaal Inkoopplan Jeugdhulp
- Voorzieningennota voor sociaal-maatschappelijke en culturele organisaties: het Toetsingskader.
- Regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2021-2024 Zuid-Holland Noord
- Beleidsregel toezicht en handhaving Wet kinderopvang Teylingen 2021
- Subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie Teylingen 2025
- Geweld thuis samen aanpakken. Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld Hollands Midden 2024 – 2028

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Thema 1. Vitaliteit				
Sportbeleid en activering	571	579	857	950
Sportaccommodaties	2.707	2.980	2.787	2.554
Volksgezondheid	3.166	3.314	3.102	3.175
Thema 2. Talentontwikkeling				
Openbaar basisonderwijs	327	251	251	305
Onderwijshuisvesting	2.096	2.585	2.265	2.215
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	406	491	612	474
Musea	93	56	60	144
Cultureel erfgoed	172	233	237	258
Media	957	984	1.250	1.246
Samenkracht en burgerparticipatie	287	278	286	287
Thema 3. Zorg voor elkaar				
Samenkracht en burgerparticipatie	1.514	1.594	1.576	1.550
Thema 4. Werk en inkomen				
Inkomensregelingen	9.625	9.415	9.688	9.860
Arbeidsparticipatie	620	662	697	690
WSW en beschut werk	3.184	3.074	3.410	3.409
Thema 5. Opvoeden en opgroeien				
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.723	1.647	1.529	1.698
Samenkracht en burgerparticipatie	697	798	736	716
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.333	2.493	2.612	2.635
Maatwerkdienstverlening 18-	0	-694	0	0
Onderwijshuisvesting	7	7	7	8
Jeugdhulp begeleiding	2.506	2.513	7.807	7.807
Jeugdhulp behandeling	177	209	8	8
Jeugdhulp dagbesteding	1.895	1.925	335	279
Jeugdhulp zonder verblijf overig	146	144	4	4
Gezinsgericht	220	210	367	367
Jeugdhulp met verblijf overig	1.497	1.540	27	27
Jeugdreclassering	69	71	91	91
Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	37	55	21	21
Jeugdbescherming	658	573	652	652

Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	3.174	3.185	2.109	2.097
Gesloten plaatsing	226	189	10	10
Pleegzorg	281	270	6	6
Thema 6. Thuiswonen				
Samenkracht en burgerparticipatie	0	3	0	0
Maatschappelijke- en vrouwenopvang WMO	182	136	257	220
Beschermd wonen WMO	991	1.108	1.136	922
Thema 7. Hulp bij meedoen				
Samenkracht en burgerparticipatie	4.929	1.638	4.038	3.334
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.671	1.178	1.080	1.195
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	664	505	1.109	1.075
Hulp bij het huishouden WMO	2.811	3.051	3.191	3.140
Begeleiding WMO	2.986	3.231	3.908	3.052
Dagbesteding WMO	1.075	1.156	1.103	857
Overige maatwerkarrangementen WMO	603	691	401	453
Totaal lasten	**57.283**	**54.328**	**59.622**	**57.791**

Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Thema 1. Vitaliteit				
Sportbeleid en activering	-134	-172	-338	-200
Sportaccommodaties	-286	-238	-381	-385
Volksgezondheid	-454	-329	-356	-461
Thema 2. Talentontwikkeling				
Openbaar basisonderwijs	0	-2	0	0
Onderwijshuisvesting	-41	-18	-49	-49
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-219	-183	-183	-208
Musea	-90	-188	-193	-155
Cultureel erfgoed	-47	-73	-49	-60
Media	-71	-28	-174	-175
Samenkracht en burgerparticipatie	-50	-55	-54	-51
Thema 3. Zorg voor elkaar				
Samenkracht en burgerparticipatie	-4	-19	-48	-56
Thema 4. Werk en inkomen				
Inkomensregelingen	-7.099	-7.025	-7.697	-7.767
Arbeidsparticipatie	-13	0	-32	-32
Thema 5. Opvoeden en opgroeien				

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-414	-452	-414	-442
Samenkracht en burgerparticipatie	-59	-60	-73	-74
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	-3	-3	0
Maatwerkdienstverlening 18-	0	-18	-18	0
Jeugdhulp begeleiding	-33	0	0	-19
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0	-25
Thema 6. Thuiswonen				
Samenkracht en burgerparticipatie	4	0	0	0
Maatschappelijke- en vrouwenopvang WMO	-225	-149	-183	-225
Beschermd wonen WMO	-936	-1.230	-926	-880
Thema 7. Hulp bij meedoen				
Samenkracht en burgerparticipatie	-4.377	-526	-3.110	-2.399
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-16	0	0	0
Totaal baten	**-14.564**	**-10.768**	**-14.281**	**-13.663**
Saldo voor resultaatbestemming	**42.721**	**43.557**	**45.342**	**44.126**

Reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Toevoegingen reserves	20.430	15	1.682	1.511
Onttrekkingen reserves	-21.775	-481	-2.282	-636
Totaal reserves	**-1.345**	**-466**	**-600**	**875**
Saldo na resultaatbestemming	**41.376**	**43.091**	**44.742**	**45.001**

Programma 2 Leefomgeving

Trends en ontwikkelingen

Schaarse ruimte
Het zoeken naar balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven geeft een continue spanning. En daarbij maakt de energie- en warmtetransitie ook aanspraak op de schaarse ruimte. Het is een uitdaging om de concurrerende ruimtevragen integraal af te wegen en waar mogelijk multifunctioneel gebruik te maken van ruimte. De volgende ontwikkelingen leiden tot extra ruimtevraag.

Woningmarkt
Op de woningmarkt is er sprake van krapte. Zowel de koop- als de huurmarkt is overspannen. Vraag en aanbod zijn steeds verder uit elkaar gegroeid. De koopprijzen stijgen nog steeds en de wachttijden voor huurwoningen worden langer. Tegelijkertijd verandert de woningvraag. Er zijn steeds meer één- en tweepersoonshuishoudens die een andere woonvraag hebben dan de traditionele gezinnen. De uitstroom uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen dragen bij aan deze ontwikkeling. Er is een toenemende vraag naar flexibele en tijdelijke woonruimte, onder andere voor spoedzoekers. Ook de aanwezigheid van arbeidsintensieve bollenteelt leidt tot een toestroom van arbeidsmigranten met een vraag naar (kwalitatieve) huisvesting.

De overheid neemt meer regie om de impasse op de woningmarkt te doorbreken. Met de Nationale Woon- en Bouwagenda en bijbehorende programma's stuurt de Rijksoverheid op voldoende woningen voor iedereen, op betaalbaarheid en op kwaliteit.

In maart 2023 hebben Rijksoverheid, provincie, gemeenten en corporaties de Regionale realisatieagenda Wonen Holland Rijnland getekend. Daarin is de ambitie opgenomen om 30.500 woningen te bouwen tot 2030, waarvan tweederde in het betaalbare segment (30% sociale huur en 35% middeldure huur en/of betaalbare koop).

De vernieuwde Regionale Woonagenda Holland Rijnland is medio 2023 vastgesteld en beschrijft de afspraken over woningbouw in onze regio. Voor de subregio Noord (Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk) is de opgave 6.500-7.500 woningen.

Met de toenemende verstedelijking neemt de behoefte aan recreatie en groen toe. Inwoners hebben behoefte aan voldoende gebieden van goede kwaliteit voor bewegen, recreëren, natuur en rust. Ook de vraag naar accommodaties en voorzieningen stijgt. De toenemende behoefte aan ruimte om te recreëren en ontspannen staat in sommige gevallen op gespannen voet met andere fysieke ruimtevragers zoals woningbouw of duurzame energieopwekking.

Veiligheid
De rol van het thema veiligheid op de gemeentelijke agenda wordt steeds prominenter en omvangrijker. Daarbij groeit de verantwoordelijkheid en de onderwerpen die eronder vallen, zoals de bestrijding van georganiseerde misdaad, de veiligheid op straat in de directe woonomgeving, bij de aanpak van cybercrime, toezicht en handhaving en inzet op crises (covid, Oekraïne, vluchtelingen). Dit vraagt om integrale ketenoverstijgende samenwerking, waarbij de gemeente vanuit veiligheid een regierol heeft.

Ondermijning
Weerbaarheid tegen ondermijning van de democratische rechtsorde is een belangrijk thema, zowel landelijk als lokaal. Duidelijk is dat de wereld om ons heen in hoog tempo verandert en de problematiek steeds complexer wordt. Dit vraagt om een andere, integrale manier van werken en het aanbrengen van focus.

Infrastructuur en mobiliteit
De toenemende verstedelijking leidt tot zwaardere belasting van de bestaande infrastructuur en vervoersvormen. Dat zorgt voor knelpunten in de capaciteit, veiligheid en leefbaarheid. Robuuste en duurzamere vormen van ontsluiting en mobiliteit vragen om extra ruimte.

Krimp en schaalvergroting

De komende jaren zet de krimp in het aantal bedrijven in de bollensector door. Dat resulteert in verdergaande schaalvergroting en specialisatie binnen de sector, met aandacht voor duurzaam bodembeheer.

Duurzame energie en klimaatadaptatie
Voor de omschakeling van fossiele naar duurzame energiebronnen is veel ruimte nodig. zowel boven de grond als ondergronds. Ook voor het klimaatbestendig inrichten van wijken is extra ruimte nodig.

Klimaat
Veranderingen in het klimaat worden meer en meer zichtbaar en voelbaar. De zeespiegel stijgt en het bodempeil daalt verder. De extreme situaties door zowel neerslag als droogte zullen toenemen. Bescherming tegen hoogwater, verzilting en zorgen voor voldoende zoetwater zijn de centrale opgaven. Onze regio moet klimaatbestendig worden.

CO2-reductie
In het nationale Klimaatakkoord is de doelstelling neergelegd om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49 procent terug te dringen ten opzichte van 1990. In het akkoord zijn concrete landelijke maatregelen opgenomen om deze doelstelling te behalen. Wij zetten in op de 61 doelstellingen van het Klimaatakkoord en proberen ook lokaal de mogelijke gevolgen van de klimaatverandering te bestrijden. Voor zover mogelijk integreren we dit in lopende projecten van beheer en onderhoud.

Biodiversiteit
De mens kan niet zonder flora en fauna, om de simpele reden dat die ons verscheidene ecosysteemdiensten verleent – voedsel, grondstoffen voor medicijnen en bouwmaterialen. Daarnaast bieden flora en fauna ons recreatie en spelen ze een rol in onze geluksbeleving. En bovenal voorzien bomen en planten ons van zuurstof. Flora en fauna spelen daarnaast een belangrijke rol bij de huidige uitdagingen die op ons afkomen door het veranderende klimaat, zoals hiervoor beschreven.

Ondanks de waarde van de verschillende ecosystemen delven planten en dieren vaak het onderspit door het beleid dat wereldwijd gevoerd wordt. Het gevolg is een afnemende biodiversiteit, met mogelijk desastreuze consequenties. Met het oog op de toekomst is een duurzaam flora- en faunabeleid urgenter dan ooit: we moeten de huidige trend keren.

Voor de komende jaren betekent dit dat we allerlei duurzame veranderingen moeten inpassen in de leefomgeving. Denk hierbij aan het verduurzamen van de gebouwde omgeving en de omschakeling naar duurzame energie. Deze ontwikkelingen vergen actieve betrokkenheid van vele organisaties, bedrijven en inwoners.

Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

Doel: Het signaleren, voorkomen en aanpakken van (georganiseerde) ondermijnende criminaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Signaleren: Het uitvoeren van preventief toezicht en integrale controles. Het blijvend investeren in awareness intern en extern door middel van trainingen en publiekscampagnes. Het in samenwerking met het Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC) actualiseren van ons ondermijningsbeeld om goed zicht te hebben op de problematiek.	Er zijn in 2025 drie integrale controles uitgevoerd, gericht op het vroegtijdig signaleren en tegengaan van misstanden. Daarnaast heeft gedurende het jaar preventief toezicht plaatsgevonden. Waar nodig zijn aanvullende HEIT-controles uitgevoerd (Het Haags Economisch Interventieteam). Ondermijning is diverse keren onder de aandacht gebracht via berichten op intranet (o.a. polls, informatieve artikelen en updates over actuele ontwikkelingen). Daarnaast is na de afschaffing van de Straatsignaalapp een nieuw MMA-meldpunt (Meld Misdaad Anoniem) ingericht, zodat collega's op een laagdrempelige manier vermoedens van ondermijning kunnen blijven melden. Het RIEC-dashboard is gevuld en geactualiseerd. Dit biedt actueel inzicht in de aard en omvang van ondermijning binnen de gemeente en ondersteunt bij het maken van gerichte keuzes op het gebied van toezicht en handhaving.	
A2	Voorkomen: Het verder versterken van een weerbare samenleving via publiekscampagnes. Het verder versterken van een weerbare organisatie via onder andere de inzet van trainingen (algemeen en op maat). Het implementeren van de (doorlopende) leerlijn vanuit het project Dealbreakers gericht op het voorkomen van jonge aanwas, vooruitlopend op een mogelijk uitrol van de totaalaanpak Dealbreakers	Afgelopen jaar is ingezet op het verder versterken van een weerbare samenleving door publiekscampagnes. In dit kader zijn drie Meld Misdaad Anoniem (MMA)-campagnes uitgerold, gericht op de thema's bedrijventerreinen, algemene bekendheid MMA en illegaal vuurwerk. Met deze campagnes is bijgedragen aan het vergroten van bewustwording en meldingsbereidheid onder inwoners en ondernemers. Er is verder gewerkt aan het verster-ken van een weerbare organisatie door middel van algemene als	

	afhankelijk van besluitvorming over de begroting 2025.	maatwerktrainingen. De e-learning 'Ondermijning voor elke ambtenaar' is structureel beschikbaar gesteld via het intranet en vormt een vast onderdeel van het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers. Daarnaast is gedurende het jaar een maatwerk-training voor de boa's uitgevoerd, waarbij zij op verschillende thema's zijn geschoold door ervaren onder-mijningsspecialisten van het RIEC. Hiermee is bijgedragen aan het vergroten van kennis, bewustwording en handelingsperspectief binnen de organisatie. Op 23 september 2025 is de Dealbreakers-aanpak gestart op het Teylingen College. Docenten hebben een training gekregen waarmee zij signalen van ondermijning leren herkennen en bespreken. Dit zogenoemde 'schoolalert' vormt het startpunt voor de verdere invoering van het programma op school. Voor het Rijnlands Lyceum Sassenheim was het planning technisch niet haalbaar om de Dealbreakers-aanpak in 2025 af te trappen. Deze activiteit is ingepland voor het eerste kwartaal 2026.	
A3	Aanpakken: Het lokaal oppakken van signalen en het uitlopen van casuïstiek. Het waar nodig opwerken van signalen tot een (regionale) RIEC-casus dan wel handhavingsknelpunt. Het onder voorbehoud van besluitvorming over de begroting van 2025 geven van uitvoering aan het samen met partners opgestelde plan van aanpak drugscriminaliteit.	Signalen zijn opgepakt en uitgewerkt. Lopende casuïstiek is gecontinueerd. Er is in 2025 één RIEC-casus in Teylingen geweest. De acties uit het gezamenlijke plan van aanpak zijn uitgevoerd. Hiermee is invulling gegeven aan de beoogde integrale en samenwerkingsgerichte aanpak.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Onze inwoners en medewerkers zijn digitaal weerbaar

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We geven voorlichting aan verschillende doelgroepen om de weerbaarheid te vergroten en de kans op slachtofferschap te verkleinen.	Afhankelijk van de behoeften van verschillende doelgroepen zijn mogelijke instrumenten aangeboden.	
B2	We vergroten de interne digitale weerbaarheid door het inzetten van bewustwordingstools. Onze crisisorganisatie is ingericht op digitale crises.	De interne weerbaarheid is structureel onder de aandacht gebracht (Sir Askalot, bewustwordingsweek en –kalender en waarschuwingen over nieuwe aanvalstechnieken via intranet). De NAVO-Top was aanleiding voor extra maatregelen met betrekking tot digitale veiligheid en weerbaarheid, zoals actualisatie van de digitale crisisorganisatie.	

Wat willen we bereiken?

Doel: We bieden jongeren een veilige omgeving waarin zij zich kunnen ontwikkelen en onderdeel van de samenleving uitmaken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We voeren regie op de Zorg- en Veiligheidstafel Jeugd. Kinderen over wie zorgen bestaan, worden in een vroeg stadium integraal besproken om te voorkomen dat zij afglijden. Er wordt een gezamenlijk plan van aanpak opgesteld waarbij de ketenpartner die de casusregie heeft het contact legt met jongere en/of ouders. Hierbij is er ook aandacht voor het gezin rondom het kind.	We voerden regie op de zorg- en veiligheidstafels. Dit deden we door met netwerkpartners op het snijvlak van zorg en veiligheid algemene signalen te delen en individuele jongeren te bespreken. Daarmee voorkomen en verminderen we overlast en criminaliteit bij jongeren. We startten met een pilot signalenoverleg voor jonge nieuwkomers en ontwikkelden een netwerkkaart zorg en veiligheid jonge nieuwkomers. We voerden een aanpak uit op een overlastgevende groep.	
C2	We faciliteren het Jeugd in de Buitenruimte overleg, waarbij jongerenwerk, politie en boa's informatie delen over hangplekken. We kennen onze jongeren en zetten gezamenlijk in op het voorkomen van overlast.	Wij hebben het afgelopen jaar structureel voortgezet met het faciliteren van het Jeugd in de Buitenruimte-overleg om signalen, ontwikkelingen en locaties van (groepen) jongeren in de buitenruimte te bespreken. Dit overleg heeft maandelijks plaatsgevonden. Door deze continue informatieuitwisseling vergroten we onze kennis van de	

		jongeren in de gemeente en kunnen we tijdig inspelen op eventuele risico's of beginnende overlast.	

Wat willen we bereiken?

Doel: We voorkomen dat zorgproblematiek escaleert naar veiligheidsproblematiek (sociale veiligheid).

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We zetten in op het voorkomen en aanpakken van multiproblematiek. We nemen deel aan verschillende overlegvormen, waaronder het Zorgnetwerkoverleg en overleggen in het Zorg- en Veiligheidshuis. De focus hierbij ligt op zowel het veiligheids- als het zorgaspect, waarbij we de interne samenwerking tussen het sociaal domein en openbare orde en veiligheid opzoeken.	De inzet op het voorkomen en aanpakken van multiproblematiek is een doorlopende activiteit. Gedurende het jaar hebben wij actief deelgenomen aan diverse overlegstructuren, waaronder het Zorgnetwerkoverleg en de overleggen binnen het Zorg- en Veiligheidshuis. In deze overleggen is structureel aandacht besteed aan zowel het zorg- als het veiligheidsaspect. Hierbij is continu ingezet op het versterken van de interne samenwerking tussen het sociaal domein en het team Openbare Orde, Veiligheid en Crisisbeheersing, met als doel vroegtijdige signalering, integralere besluitvorming en een meer samenhangende aanpak van casuïstiek.	
D2	We verminderen woonoverlast en burenruzies door, waar nodig, samen met onze partners buurtbemiddeling in te zetten.	Het verminderen van woonoverlast en burenruzies is een doorlopende activiteit. Gedurende het jaar hebben wij, waar nodig, samen met onze partners ingezet op buurtbemiddeling om escalatie te voorkomen en de leefbaarheid in buurten te verbeteren. Op het moment van schrijven zijn de exacte cijfers van de inzet van buurtbemiddeling nog niet bekend.	
D3	Indien van toepassing worden bestuurlijke maatregelen opgelegd om woonoverlast of huiselijk geweld terug te dringen.	Het opleggen van bestuurlijke maatregelen ter vermindering van woonoverlast en het terugdringen van huiselijk geweld is een doorlopende activiteit. Gedurende het jaar zijn, waar van toepassing, passende maatregelen ingezet om de leefbaarheid en veiligheid te herstellen. Hierbij is steeds zorgvuldig afgewogen welke interventie het meest effectief is, variërend van waarschuwingen tot formele	

		bestuurlijke stappen.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Het bevorderen van de verkeersveiligheid in onze gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	We stimuleren verkeersveilig gedrag rondom scholen zodat kinderen veilig naar school kunnen.	De boa's hebben regelmatig toezicht gehouden op het verkeersgedrag rondom scholen. Alle scholen zijn in 2025 (meermaals) aan bod gekomen. Er zijn in 2025 in totaal 27 controles geregistreerd.	
E2	We vergroten de leefbaarheid en stimuleren de doorstroom van parkeerplaatsen door controles uit te voeren in blauwe zones en op foutief parkeren in het centrum.	Het controleren van de blauwe en foutief parkeren is ook een terugkerende activiteit van de boa's. Er is meermaals gecontroleerd in de blauwe zones. Er zijn in 2025 in totaal 125 registraties (bekeuringen en controles).	

Wat willen we bereiken?

Doel: Een veilige fysieke leef-, woon- en werkomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
F1	Deelnemers van de gemeentelijke crisisorganisatie worden opgeleid en oefenen zodat de gemeente voorbereid is op rampen/crises.	In het afgelopen jaar is de inzet op opleiden en oefenen van deelnemers van de gemeentelijke crisisorganisatie gecontinueerd.	
F2	We adviseren over risicovolle evenementen. We zijn aanwezig bij vooroverleggen en werken nauw samen met de organisatie van evenementen en met de hulpdiensten.	Er is ingezet op de advisering op risicovolle evenementen (B- en C-evenementen). Er is deelgenomen aan vooroverleggen en er is nauw samengewerkt met evenementorganisatoren en betrokken hulpdiensten. Zowel de evenementen als de samenwerking met de partners is na afloop geëvalueerd.	
F3	We bevorderen een veilig ondernemersklimaat door controles uit te voeren. We voeren regie en adviseren over publiek-private samenwerking ter verbetering van de veiligheid (KVO).	Het bevorderen van een veilig ondernemersklimaat is een doorlopende activiteit waarin we structureel samenwerken met ondernemers, politie en andere partners. Momenteel bestaan er drie samenwerkingsverbanden in de verschillende kernen:	

		- SVO Veerpolder - SVO Centrum Sassenheim - SVO Dorpsstraat Warmond.	

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Veiligheidsregio Holland Midden (VRHM) Regeling omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	Politie Zorgpartners Brandweer

Mobiliteit

Wat willen we bereiken?

Doel: Beperken van het aantal verkeersslachtoffers tot een minimum. Elke aanpassing van de infrastructuur moet tevens als doel hebben om de verkeersveiligheid te verbeteren.
In 2027 moet het aantal verkeersslachtoffers met 25% gedaald zijn ten opzichte van 2020, uitgaande van een driejaarlijks gemiddelde.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Bij wegreconstructies en onderhoud besteden we altijd aandacht aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. Hieronder valt de afronding van de aanpak 33 verkeers(on)veilige situaties Teylingen uit 2020.	In 2025 is altijd aandacht geschonken aan het verbeteren van de verkeersveiligheid bij onderhoud en geplande wegreconstructies.	
A2	Op basis van de ongevallenrapportages, opgesteld in het najaar van 2024, voeren we een analyse uit voor de locaties met de meeste ongevallen.	In 2025 is de verkeersveiligheidsanalyse uitgevoerd op basis van de verkeersveiligheidsrapportage over de periode 2020-2024.	
A3	We stellen een plan van aanpak op, op basis van de analyse van de ongevallen rapportage (voor de locaties met de meeste slachtoffergevallen).	In 2025 is de Aandachtspuntenlijst Verkeersveiligheid 2025 opgesteld, waarbij 10 locaties als prioritair aangemerkt zijn.	
A4	In het kader van het programma School op Seef leveren we een bijdrage aan veilige schoolomgevingen en verkeerseducatie.	In 2025 heeft de gemeente bijgedragen aan verkeerseducatie en een veilige schoolomgeving. De gemeente heeft veiligheidsschouwen uitgevoerd in schoolomgevingen en bijgedragen aan campagnes op scholen.	
A5	We voeren een campagne tegen hardrijden in het dorp in combinatie met handhaving op snelheidsovertredingen.	In 2025 is er geen campagne gevoerd tegen hardrijden in het dorp in combinatie met handhaving op snelheidsovertredingen.	

A6	We starten een verkenning naar de oversteekplaatsen bij de 50 km/h wegen en passen de plekken waar nodig aan.	In 2025 is een onderzoek naar de verkeersveiligheid op voetgangersoversteekplaatsen (VOP) gestart en uitgevoerd.	

Wat willen we bereiken?

Doel: We zorgen dat ons mobiliteitssysteem toegankelijk is, ongeacht de fysieke, mentale of economische beperkingen. In 2030 zijn alle bushaltes toegankelijk ingericht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We gaan in overleg met de provincie over aanpassingen aan alle haltes binnen de gemeente om te zorgen dat deze toegankelijk zijn voor iedereen.	In 2025 heeft er overleg plaatsgevonden over aanpassingen aan haltes binnen de gemeenten.	
B2	We gaan in overleg met de NS om het aanbod van OV-fietsen bij de stations Voorhout en Sassenheim te vergroten en het gebruik ervan te stimuleren.	In 2025 heeft geen overleg met de NS plaatsgevonden om het aanbod van OV-fietsen bij de stations Voorhout en Sassenheim te vergroten.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Recreëren in en buiten de dorpen wordt toegankelijker en prettiger gemaakt, door de aanleg van goede fietspaden en loop- en wandelroutes.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We gaan verkennen of er nieuwe routes mogelijk zijn waar voetgangers ontspannen en veilig kunnen lopen. Daarbij kijken we specifiek naar de routes tussen de verschillende kernen. In het kader van het wandelnetwerk worden recreatieve routes buiten de bebouwde kom verbeterd (Programma 3 Bedrijvigheid).	Zie Programma 3 Bedrijvigheid	

Wat willen we bereiken?

Doel: Inwoners gaan vaker lopen en gebruiken vaker de fiets om zich te verplaatsen. In 2027 gebruikt 60% van de inwoners de fiets meerdere keren per week en loopt 80% van de inwoners meerdere keren per week naar hun bestemming (2020: 52% gebruikt de fiets meerdere keren per week, 73% loopt meerdere keren per dag).

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We streven naar voldoende vrije doorloopruimte (2.10m) bij alle ruimtelijke ontwikkelingen.	In 2025 is bij ontwerpen in de openbare ruimte en de beoordeling van projectinitiatieven structureel	

		aandacht besteed aan voldoende vrije doorloopruimte.	
D2	We investeren in het Hoofdnet Fiets zoals vastgelegd in het Actieplan Fiets	In 2025 zijn geen investeringen gedaan in het Hoofdnet Fiets zoals vastgelegd in het Actieplan Fiets Teylingen.	🔴
D3	We breiden het fietsnetwerk stap voor stap uit door invulling van de ontbrekende schakels zoals aangegeven in het mobiliteitsplan. Daarbij starten we met de routes waar de fietsers naar verwachting het meeste baat bij hebben.	In 2025 is de fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart gerealiseerd. Verdere uitbreidingen van het fietsnetwerk zijn niet gerealiseerd.	🟡
D4	We nemen maatregelen op de fietsroutes waarvan in het Actieplan fiets is aangegeven dat ze niet veilig of prettig zijn ingericht.	In 2025 zijn geen maatregelen uitgevoerd op de fietsroutes zoals aangegeven in het Actieplan Fiets Teylingen. In overleg met de provincie is een initiatief gestart om de oversteek over de N208 ter hoogte van de Nachtegaallaan (m.b.t. de rotonde N208/N443) en de oversteek ter hoogte van de N443/Teijlingerlaan te verbeteren.	🟡

Wat willen we bereiken?

Doel: Een toename van het aantal inwoners dat gebruik maakt van elektrisch vervoer. In 2030 maakt 32% van de bevolking gebruik van elektrisch vervoer (Lokale Energie Strategie). Nu is de verwachting dat in 2030 zonder extra inzet, 25-30% van het verkeer elektrisch is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	We realiseren extra laadinfrastructuur.	In 2025 zijn diverse nieuwe laadpalen geplaatst door verschillende exploitanten, waarmee het totale aantal laadpunten in 2025 verder is uitgebreid.	🟢
E2	We stellen beleidsregels op, op het gebied van (elektrische) deelmobiliteit.	In 2025 is gestart met het opstellen van beleidsregels voor deelmobiliteit maar deze zijn nog niet vastgesteld. Dit in afwachting van de resultaten uit de onderzoeksfase van het RIA-project 12A 'Personenhubs en deelmobiliteit'.	🟡

Wat willen we bereiken?

Doel: In goede banen leiden van autoverkeer en vrachtverkeer.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
F1	We actualiseren het wegencategoriseringsplan en passen wegen erop aan.	Het wegencategoriseringsplan was in 2025 nog actueel, maar nog niet alle wegen zijn hierop aangepast.	🟡
F2	In het kader van de centrumvisies Voorhout, Sassenheim en Warmond werken we aan het goed bereikbaar houden van de centra en onderzoeken we tegelijkertijd de mogelijkheden om de centra autoluw te maken.	In 2025 is in het proces van de centrumvisies zorgvuldige aandacht besteed de bereikbaarheid en leefbaarheid van de centra. Deze aspecten worden ruimschoots benoemd in de Beeldkwaliteitsplannen voor Sassenheim, Voorhout en Warmond zoals vastgesteld in december 2025.	🟢
F3	We zetten in op verbetering van de regionale mobiliteit conform het programma Mobiliteit Noordelijke Duin- en Bollenstreek en Haarlemmermeer.	In 2025 is in het kader van het RIA-project Mobiliteitsaanpak Noordelijke Duin- en Bollenstreek en Haarlemmermeer (MNDBSH) is er met de samenwerkende partners veelvuldig overleg geweest. Er is o.a. onderzoek gedaan naar een nieuwe verbinding tussen de N208 – A44, tussen Lisse en Sassenheim.	🟢
F4	Vooruitlopend op verbetering regionale wegennet onderzoeken we of en hoe we het doorgaand vrachtverkeer kunnen laten rijden via wegen die daartoe geschikt zijn.	In 2025 is er geen onderzoek uitgevoerd hoe we het doorgaand vrachtverkeer kunnen laten rijden op wegen die daartoe geschikt zijn.	🔴
F5	We zetten mobiliteitsmanagement in om inwoners en medewerkers van bedrijven in Teylingen te stimuleren te kiezen voor een alternatief vervoermiddel voor de auto.	In 2025 is geen mobiliteitsmanagement ingezet om inwoners en medewerkers van bedrijven in Teylingen te stimuleren te kiezen voor een alternatief vervoermiddel voor de auto.	🔴
F6	We zetten verkeersmanagement (doelgericht beïnvloeden van verkeersstromen) in om het autoverkeer in goede banen te leiden.	In 2025 is bij (weg)werkzaamheden verkeersmanagement ingezet om gemotoriseerd verkeer in goede banen te leiden.	🟢

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Holland Rijnland	Regiogemeenten Gemeente Haarlemmermeer Provincies Noord- en Zuid-Holland Rijkswaterstaat Politie Regionale Eenheid Den Haag

	Veiligheidsregio Hollands Midden RAV Hollands Midden Qbuzz NS / ProRail Vervoerregio Amsterdam VVN / Fietsersbond Burgers, bedrijfsleven en belanghebbenden

Gebiedsontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Doel: Integrale duurzame gebiedsontwikkeling in lijn met de structuurvisie 'Duurzaam Bloeiend 2030' en de centrumvisie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	De ambities uit de Omgevingsvisie zijn leidend voor een integrale, duurzame gebiedsontwikkeling en worden proactief toegepast in de diverse projecten. Dit is een continue activiteit. Voor de drie dorpscentra zijn de ambities (nader) vastgelegd in de centrumvisie.	Deze ambities worden proactief toegepast in bijvoorbeeld de projecten Langeveld en Nieuw Boekhorst. In december 2025 heeft de gemeenteraad de centrumplannen voor de drie dorpscentra vastgesteld.	
A2	We zetten in op een kader voor duurzame gebiedsontwikkeling (DGO) bij gesprekken en onderhandelingen met initiatiefnemers, projectontwikkelaars en bedrijven. Met het DGO streven we naar de hoogst mogelijke ambities voor duurzame gebiedsontwikkelingen. Daarbij staan de thema's energietransitie, warmtetransitie, duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie, natuur en milieu, gezondheid en veiligheid en circulaire economie centraal.	Met het toepassen van de methode DGO zetten we in op duurzame gebiedsontwikkeling (DGO). Bijvoorbeeld bij het project Nieuw Boekhorst zijn hoge ambities afgesproken voor duurzame gebiedsontwikkelingen. Omdat dit een grootschalig project betreft, biedt dit ook meer ruimte om duurzaamheid te borgen.	

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Greenport Ontwikkelingsmaatschappij B.V. (GOM)	Woningbouwcorporaties Projectontwikkelaars Bedrijven Particuliere initiatiefnemers

Openbare ruimte

Wat willen we bereiken?

Doel: We bieden een schone, hele en veilige openbare ruimte voor nu en in de toekomst. Dit doen we door gewogen, overzichtelijk, efficiënt en doelmatig (GOED) beheer: gewogen, overzichtelijk, efficiënt en doelmatig.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Gewogen beheer betekent dat gemeenteraad en gebruikers van de buitenruimte ambities uitspreken en (waar mogelijk) vaststellen hoe de openbare ruimte het best kan worden gebruikt. Participatie is hierin van groot belang waarbij alle gebruikers van de buitenruimte invloed hebben. We evalueren wat de staat van de assetmanagement-, beleids- en beheerplannen is voor alle kapitaalgoederen in de openbare ruimte.	Gezien de krapte op de arbeidsmarkt staan processen onder druk. Binnen de huidige bezetting worden stappen gezet om tot beter planmatig beheer en onderhoud te komen.	
A2	Overzichtelijke beheer wil zeggen dat activiteiten in of aan de openbare ruimte duidelijk en vooraf worden gecommuniceerd en vindbaar zijn. We zorgen dat er een jaarplanning van beheerprojecten zichtbaar is op bijvoorbeeld de website van de gemeente.	Werken in de buitenruimte worden vooraf met de buurt gecommuniceerd. De vindbaarheid blijft een aandachtspunt.	
A3	Efficiënt beheer betekent dat wanneer er zaken in de openbare ruimte nodig zijn er gekeken wordt of er ook andere zaken spelen. Integraliteit wordt gezocht tussen verschillende activiteiten en waar mogelijk worden activiteiten tegelijkertijd uitgevoerd. We stellen een meerjarenprogramma op van alle onderhoudsactiviteiten in de openbare ruimte.	Gezien de krapte op de arbeidsmarkt staan processen onder druk. Binnen de huidige bezetting worden stappen gezet om tot beter planmatig beheer en onderhoud te komen	
A4	Waar mogelijk worden onderhoudsactiviteiten gelijktijdig en integraal uitgevoerd.	Dit is een continu proces	
A5	Doelmatig beheer betekent enerzijds dat we werken wordt volgens geldende wet- en regelgeving. Anderzijds dat er gezocht wordt naar de meest doelmatige inzet of aanwas van	Dit is een continu proces	

	middelen. We zetten in op het, waar mogelijk, verkrijgen van subsidies.		
A6	We zoeken de samenwerking met gebruikers van de buitenruimte actief op.	Bij (her)inrichten van de buitenruimte wordt met de buurt geparticipeerd om een resultaat te behalen wat aansluit bij de behoefte van de bewoners.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Omgaan met energietransitie en ruimte voor innovatie in de ondergrond.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	In het proces van vergunningverlening zoeken we naar een optimale aanpak en samenvoeging van activiteiten in de ondergrond. Hierin werken we samen met vergunningaanvragers en partners in de fysieke leefomgeving zoals nutsbedrijven.	Dit is een continu proces. Er is een overlegstructuur met de nutsbedrijven waarin zo goed mogelijk afgestemd wordt.	
B2	We bieden ruimte aan de uitrol van glasvezel en nieuwe netwerkverbindingen, maar zijn scherp op de staat van onze kapitaalgoederen na door derden uitgevoerde werkzaamheden.	De uitrol van glasvezel loopt zelfstandig. Het toezicht op de uitgevoerde werkzaamheden levert uiteindelijk een betere kwaliteit van de buitenruimte op. Er is echter een toezichthouder voor de drie HLT-gemeenten, waardoor niet alle werkzaamheden voldoende kunnen worden geschouwd.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Een functionerend rioolstelsel en aanpak van waterproblematiek.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	Centrumvisie Teylingen: De herontwikkeling van centra's in Teylingen biedt kansen om het rioolstelsel te herzien en waar nodig te vervangen. In samenwerking met het projectteam Centrumvisie onderzoeken we hoe dit binnen de beschikbare middelen meegenomen kan worden.	Zie bestuurlijk besluit ten aanzien van Centrumvisie Teylingen.	
C2	De omgeving Lindelaan en Platanenlaan is een bekende locatie van wateroverlast. In het verleden is hier onderzoek naar gedaan, maar er is niet goed in beeld welke maatregelen naar aanleiding daarvan zijn genomen.	Onderzoek is uitgevoerd naar oorzaken van overlast, waarbij enkele lokale ingrepen in 2025 uitgevoerd zijn. Een afkoppelplan is opgesteld voor de gehele buurt, waarvan in 2026 de projectopdracht van een eerste fase (Lindenlaan) opgesteld wordt met een	

	Met het oog op benodigd wegonderhoud aan de Lindelaan brengen we in beeld welke maatregelen meegenomen kunnen worden in de scope en is een projectopdracht opgesteld.	beoogde start uitvoering in 2029-2030.	
C3	Het rioolstelsel aan de zuid-oostzijde van de Kagerplassen (omgeving Vennemeer, Sweilandpolder en Boekhorsterweg) loost op het rioolstelsel van de gemeente Kaag en Braassem. Vanwege de druk die dit op de capaciteit van hun rioolstelsel geeft is in samenwerking met gemeente Kaag en Braassem een onderzoek opgestart naar de hoeveelheid afvalwater dat wordt afgevoerd, het functioneren van het rioolstelsel en de mogelijke verbeteringen.	Op meerdere punten in het rioolstelsel zijn in de zomer van 2025 debietmeters geplaatst om de hoeveelheid afvalwater te meten. Voor een goed beeld, gezien hier diverse campings en een vakantiepark aanwezig zijn, dient over (minimaal) vier seizoenen heen gemeten te worden. In de tweede helft 2026 zal bepaald moeten worden welke maatregelen getroffen moeten worden in dit gebied.	🟡
C4	Bij zware regenval vinden overstorten plaats vanuit het gemaal nabij Auto Cors. We onderzoeken de capaciteit en het functioneren van het rioolstelsel, evenals het lozingsgedrag van de diverse percelen.	Met de ingenieursdienst die de afgelopen jaren onderzoek hiernaar heeft uitgevoerd is in 2025 gesproken over de stand van zaken en eventuele vervolgonderzoeken of -acties. Deze worden in 2026 uitgezet.	🟡
C5	We maken een plan om hemelwaterafvoer af te koppelen en een gescheiden rioolstelsel te maken. Dit geeft voor de komende jaren per straat inzicht in de benodigde diameter hemelwaterafvoer. Dat geeft direct input voor onderhoudsprojecten, herinrichting of bij ontwikkeling van woningbouw. Hiermee krijgen we meer zicht op de daartoe benodigde investeringen in de komende decennia.	In 2027 zal een systeemoverzicht stedelijk water opgesteld gaan worden, waarin het hydraulisch functioneren van de riolering doorgerekend wordt. Hieruit zullen de wijken en buurten volgen waar een risico op wateroverlast bij neerslag plaatsvindt, aan de hand waarvan (per 2028) dan gericht afkoppelplannen opgesteld kunnen worden.	🔴
C6	We geven uitvoering aan het in 2024 vastgestelde Programma Water- en Klimaatadaptatie. De uitvoering pakken we op in de periode 2024-2028.	In 2025 hebben de aanbesteding voor de uitvoering Programma Water en Klimaatadaptatie georganiseerd. Gunning is in februari 2026, start uitvoering in het derde kwartaal van 2026.	🟢

Wat willen we bereiken?

Doel: Een wegenstelsel dat past bij de wensen van gebruikers.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We stellen een nieuw assetmanagementplan Wegen op.	Wegens een krappe arbeidsmarkt en calamiteiten vanuit de inspecties heeft	🟡

		het opstellen vertraging opgelopen.	
D2	We stellen een meerjarenprogrammering onderhoud wegen op, waarbij we het uitvoeringsprogramma mobiliteit meewegen. Daarnaast stemmen we af tussen diverse andere eigenaren van wegen en hun activiteiten (provincie en Rijk).	Wegens een krappe arbeidsmarkt en calamiteiten vanuit de inspecties heeft het opstellen vertraging opgelopen.	
D3	In samenwerking met Lisse en Hillegom doen we een pilot met de toepassing van diverse waterdoorlatende verharding.	De verharding is aangelegd en de gevolgen voor beheer en omgeving worden gemonitord.	
D4	We voeren het beheerplan Civiele Kunstwerken uit.	Door calamiteiten en herprioritering is regulier groot onderhoud uitgesteld. Hierbij is geen extra gevaarzetting gecreëerd.	
D5	We evalueren en herijken de aanpak van gladheidsbestrijding	Wegens een krappe arbeidsmarkt en calamiteiten vanuit de inspecties heeft het opstellen vertraging opgelopen.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Sterk wijkgroen in de dorpen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	We passen de 3-30-300 verder toe. 3 bomen zichtbaar vanuit elk huis, 30% boomkroonbedekking in de wijk (en dus 30% schaduwvorming door bomen). Binnen 300 meter van elk huis een park of andere groene verblijfsruimte.	Bij groenvervanging sturen we op een duurzame en toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte. Waar kansen zich voordoen, wordt verharding omgevormd tot groen en wordt de boomvoorraad versterkt door het aanplanten van extra bomen. Hiermee bevorderen we een klimaatrobuuste, ecologisch waardevolle en kwalitatief hoogwaardige leefomgeving.	
E2	We gaan verder met het uitvoeringsprogramma vergroening Teylingen Met dit programma bereiken we dat het bomenbestand van gemeente Teylingen duurzaam kan toenemen, zowel in aantallen als ook in de hoeveelheid groen (boomkroonvolume). Waar mogelijk zullen tegels (grijs) ruimte maken voor groen.	Samen met inwoners van Warmond zijn 314 nieuwe bomen gerealiseerd binnen het dorp. Deze zijn verdeeld over de categorieën Woonwijk (157), Omvorming van verharding naar groen (31), Industriegebied (43), Groenstructuur (82) en Scholen (3). Daarnaast zijn 43 bomen aangeplant in het Ter Wegenpark in Sassenheim en 14 bomen binnen het project Teydelijk Voorhout. Daarmee komt het	

	Het plan van aanpak is erop gericht om in 4 jaar tijd maximaal 1000 bomen aan te planten of de groeiplaats te verbeteren. Hierbij heeft 2024 voornamelijk in het teken gestaan van de voorbereidingen en programmering. In 2025, 2026 en 2027 vindt de daadwerkelijke aanplant van de bomen plaats. Per jaar zal vooraf een lijst worden samengesteld met interessante locaties voor aanplant van bomen en worden de technische ontwerpen voor de aanplantingsprojecten uitgewerkt. Naast aanplant van deze bomen in groene groeiplaatsen zal ook sterk geïnvesteerd worden in het vergroenen van de grijze omgeving. Hiervoor worden bomen aangeplant op plekken die nu nog bestraat zijn. Ook is er meer aandacht voor de vergroening van schoolpleinen, waarbij 8 van de 12 scholen in de gemeente worden betrokken.	totaal in 2025 gerealiseerde aantal op 373 bomen. Dit komt overeen met een realisatiepercentage van 37% van de beoogde 1.000 bomen, waarmee wij momenteel licht voorlopen op de planning. Voor 2026 staat de aanplant in Sassenheim gepland, gevolgd door de aanplant in Voorhout in 2027	

Wat willen we bereiken?

Doel: Een veilig en prettig verlichte openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
F1	We bekrachtigen het Assetmanagementplan Openbare Verlichting 2025-2028.	Assetmanagementplan betreft jaren 2026 - 2029 en is gereed. wordt door college en raad vastgesteld in mei 2026 (na installatie nieuwe raad)	
F2	In 2025 bestaat 98% van de openbare verlichting uit (duurzame) LED-verlichting. Verdere verduurzaming wordt gezocht door 'licht op maat' toe te passen: verlichten waar en wanneer nodig, verlichting dimmen of uit als het kan.	Werkzaamheden hiervoor voltooid. Momenteel bestaat 99% van de openbare verlichting uit duurzame ledverlichting.	
F3	We besteden een meerjarenonderhoudscontract aan in samenwerking met andere gemeenten.	Voorbereidingen verlopen volgens plan. We verachten in maart 2026 de aanbesteding op de markt te kunnen zetten	
F4	In samenwerking met Lisse en Hillegom starten we een pilot met solar lichtpanelen. Dit om bij netstoringen toch verlichting te	Gezien het beperkte rendement uit pilots van buurgemeenten en de (nog) hoge kostprijs hebben we besloten om de pilot **niet** door te zetten.	

	hebben.		

Wat willen we bereiken?

Doel: Een openbare ruimte waar het prettig verblijven en recreëren is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
G1	We maken een inventarisatie van alle objecten in de buitenruimte en stellen waar nodig (nieuwe) beheerplannen vast. Te denken valt aan: beeldende kunstwerken, monumenten, gedenktekens, bankjes, informatieborden, etc.	De inventarisatie is klaar en aan de beheerplannen wordt gewerkt. De verwachting is dat deze in 2026 worden opgeleverd.	
G2	We herijken het beleidsplan spelen en stellen een beheerplan vast voor sport- en spelobjecten in de buitenruimte.	Er is een herijking nodig van het bestaande uitvoeringsplan en beleidsplan.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Een schone leefomgeving en goede omgang met grondstoffen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
H1	We stellen een assetmanagement- en beleidsplan voor afval vast. Daarbij zien we afval als bron van grondstoffen in een zo circulair mogelijke economie.	In november 2025 is er een nieuw grondstoffenplan vastgesteld.	
H2	We stellen uitgangspunten vast voor de omgang met vrijwilligers in de aanpak van (zwerf-)afval.	Wij zijn continu in overleg met vertegenwoordigers van vrijwilligersverenigingen zoals Teylingen Schoon.	
H3	We dragen zorg voor educatie over afval cq. grondstoffen.	Wij hebben bij scholen opgevraagd of gastlessen over afval en circulaire economie gewenst zijn.	
H4	We bereiden een aan-/uitbesteding voor, voor de omgang met afval in gemeente Teylingen. Dit wil zeggen: het ophalen van huishoudelijk afval, het legen van openbare prullenbakken en eventueel de bedrijfsvoering van de milieustraat.	Voor 2026 is de continuïteit gewaarborgd. in 2026 worden deze zaken opnieuw aanbesteed.	

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Holland Rijnland Omgevingsdienst West-Holland Liander	Hoogheemraadschap Rijnland Provincie Zuid-Holland Buurgemeenten

Meerlanden N.V. Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek Veiligheidsregio Hollands Midden Greenport Ontwikkelingsmaatschappij B.V. Woningcorporatie STEK Gemeente Noordwijk (convenant Collectieve Warmte)	Inwoners Bedrijven Aardwarmte Rijnland Firan

Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

Doel: Overkoepelend Programma Duurzaamheid: Transitie naar duurzame fysieke leefomgeving bevorderen doordat het Programma Duurzaamheid een paraplu is boven de verschillende opgaven en zorgt voor afstemming, afweging en het slim combineren van doelen en middelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We zoeken naar een methode om duurzame toekomstbestendige gebiedsontwikkeling systematisch te realiseren.	Er is een ambtelijke evaluatie uitgevoerd en een verkenning gedaan naar geschikte methoden om duurzame toekomstbestendige gebiedsontwikkeling systematisch te borgen. Op basis hiervan is gekozen voor het convenant toekomstbestendig bouwen als meest passend instrument. In februari 2026 besluit het college of dit instrument geïmplementeerd kan worden en als nieuwe werkwijze kan worden ingezet.	
A2	We concretiseren en borgen duurzaamheid in instrumenten als de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan, LIOR, anterieure overeenkomsten en de werkprocessen.	Duurzaamheid is steeds beter verankerd in onze instrumenten en werkprocessen. Bij actualisaties van beleidskaders en procedures leveren we structureel duurzame input, zodat nieuwe inzichten en ontwikkelingen worden meegenomen.	
A3	We werken aan het integreren van duurzaamheid in onze aanbestedingstrajecten. Hierin verwerken we als uitgangspunt het principe 'Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen' MVOI en hanteren we minimaal ambitieniveau 1 van de landelijke MVI-criteriatool en werken toe naar niveau 2 en/of 3.	Er is gewerkt aan uitvoering van een intern Actieplan MVOI als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie. MVOI is beter opgenomen in de inkoop-toolkit en vast onderdeel geworden van de inkooptraining. Er is afstemming met de contactpersoon inkopen en Stichting Rijk waardoor duurzaamheid steeds meer aan de voorkant wordt meegenomen. Er is ervaring opgedaan met het gebruik van de MVI-criteriatool tijdens	

		ondersteuning aan inkopen. MVOI-thema's zijn toegepast op meerdere trajecten met nadruk op klimaat, milieu/biodiversiteit, circulair en Social Return on Investment.	
A4	We onderhouden een helder communicatiekanaal (één kanalen strategie) per doelgroep zowel voor inwoners als bedrijven.	Er is gestart met een onderzoek naar het bundelen van de communicatie vanuit verschillende partijen tot één herkenbaar kanaal per doelgroep. Dit project hangt nauw samen een mogelijke uitvoeringsorganisatie duurzaamheid.	🟡
A5	We breiden het interne informatie platform uit en onderhouden dat.	Er wordt gewerkt aan een verkenning naar de wenselijkheid en mogelijke invulling van een informatieplatform. Daarbij wordt gekeken naar de relatie met de uitvoering van duurzaamheidsbeleid en een mogelijke uitvoeringsorganisatie. Verdere uitwerking volgt in 2026.	🟡
A6	We ondersteunen lokale initiatieven in samenwerking met bv Buurkracht.	Er is in drie bijeenkomsten met de diverse groepen bewonersinitiatieven gekeken wat de zij nodig hebben om meer en beter samen te werken, en zo meer te kunnen betekenen voor verduurzaming bij bewoners. Dit project hangt nauw samen met een mogelijke duurzaamheidsorganisatie. Verder zijn voor het thema energie in Teylingen de buurtteams Warmond en Boekhorst (Voorhout) gestart, daarbij ondersteund door Buurkracht. Daarnaast zijn verschillende groene initiatieven naar gelang hun behoefte door de gemeente ondersteund. De Food Waste Challenge heeft geleid tot groter bewustwording en minder voedselverspilling bij bedrijven	🟢
A7	We onderzoeken en benutten de mogelijkheden van subsidies voor zover passend bij de inzetbare capaciteit, actief.	Subsidiemogelijkheden zijn, binnen de beschikbare uitvoeringscapaciteit, onderzocht en waar passend benut ter ondersteuning van de gemeentelijke duurzaamheidsopgave.	🟢

Wat willen we bereiken?

Doel: Programma duurzaamheid pijler Energietransitie: In 2030 15% energiebesparing in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2014 en in 2050 willen we een energieneutrale gemeente zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We geven uitvoering aan het Uitvoeringsprogramma Energietransitie met focus op drie thema's isolatie, warmte en grootschalige opwek van energie.	Het Uitvoeringsprogramma Energietransitie 2022-2025 is geëvalueerd. Er is een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld.	
B2	Via de Lokale Aanpak Isolatie blijven we inwoners met risico op energiearmoede ondersteunen met het krijgen van een beter geïsoleerde woning en een lagere energierekening.	Inwoners, die daarvoor in aanmerking kwamen, hebben deelgenomen aan de isolatieactie en subsidie aangevraagd. Alle beschikbare subsidie is door inwoners aangevraagd.	
B3	Samen met de gemeenten Lisse, Noordwijk en Teylingen onderzoeken we de kansrijkheid van een regionaal open warmtenet vanuit het project Duurzaam Warmtenet Bollenstreek.	De samenwerking tussen de Bollengemeenten is bekrachtigd in het Convenant Collectieve Warmte. Vanuit deze samenwerking is de Startnotitie Warmtenet Bollenstreek samengesteld. Hierin is het besluitvormingsproces t.a.v. de verkenning met Aardwarmte Rijnland, woningcorporaties Stek en Padua en Firan m.b.t. collectieve warmte en het oprichten van een publiek warmtebedrijf in diverse fases en go/no go momenten beschreven. Ook is begonnen met de voorbereiding van het Warmteprogramma en een communicatie/participatiestrategie.	
B4	Voor de opwek van duurzame energie vanuit zon en wind werken we in samenwerking met de provincie Zuid-Holland de zoekgebieden voor wind uit de LES tot zoeklocaties.	De provincie Zuid-Holland heeft onderzoek gedaan naar nieuwe zoekgebieden voor windmolens. Uit dit onderzoek is gebleken dat er in de Duin- en Bollenstreek geen geschikte locaties voor windmolens zijn.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Programma Duurzaamheid pijler Toekomstbestendige Leefomgeving: We werken aan een groene en klimaatadaptieve omgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We stellen een Soortenmanagementplan (SMP) op.	In 2025 is de quickscan uitgevoerd die nodig is om de eerste stap te zetten richting een Soorten Management Plan (SMP). Op basis van deze quickscan hebben de colleges besloten welke werkzaamheden en gebieden betrokken worden in het SMP. Hierover zijn de gemeenteraden met een brief over geïnformeerd. In het laatste kwartaal van 2025 is	

		gestart met het vormgeven van de Europese aanbesteding voor het opstellen van het SMP. December 2025 is de uitvraag gepubliceerd.	
C2	We voeren maatregelen voortkomend uit het soortenmanagementplan uit.	We zijn bezig met de aanbesteding van het soortenmanagementplan.	
C3	Ambitie “actief plus", zoals vastgesteld in het advies rapport Strategie en Ambitie Klimaatadaptatie, werken we verder uit en borgen we.	Om beter te kunnen sturen op een toekomstbestendige leefomgeving wordt een omgevingsprogramma toekomstbestendige leefomgeving opgesteld. Daarin worden de strategische doelen van de Omgevingsvisies met strategische keuzes en relevante vastgestelde documenten als het rapport Strategie en Ambitie Klimaatadaptatie vertaalt naar concrete uitvoering. Alle lopende en geplande projecten binnen de leefomgeving worden zo integraal beleidsmatig verankerd en zichtbaar gemaakt. Daarmee komt ook in beeld waar beleidsdoelen of wettelijke opgaven nog niet zijn vertaald naar uitvoering. Aan de hand van risico, impact en haalbaarheid kunnen vervolgens prioriteiten gesteld worden. Op deze wijze borgen we regievoering en processturing structureel en wordt monitoring van de voortgang goed mogelijk.	
C4	In het beheer van de openbare ruimte zetten we in op het versterken van biodiversiteit door ecologisch beheer van het groen: ecologisch maaien van bermen en oevers, zoveel mogelijk inheemse en biodiverse groenvervangingen en wordt het gebruik van bestrijdingsmiddelen zoveel mogelijk voorkomen.	Bij het aanplanten van groen wordt gekozen voor een diverse mix van inheemse soorten die klimaatbestendig zijn. Ook wordt erop gelet dat de beplanting jaarrond aantrekkelijk is. Bermen, oevers en (delen van) gazons worden ecologisch gemaaid zodat er meer planten en bloemen komen voor insecten, vogels en kleine zoogdieren. Op deze manier worden gazons actief omgevormd tot bloemrijk grasland. Ook bosplantsoenen worden zoveel mogelijk ecologisch beheerd.	
C5	Conform het programma water en klimaatadaptatie gaan we waar mogelijk natuurvriendelijke oevers aanleggen en zetten we in op het voorkomen van wateroverlast door	In 2025 zijn de bestekken geschreven voor het aanleggen van natuurvriendelijke oevers. De aanbesteding hiervoor loopt. Februari 2026 wordt dit gegund. Op dat	

	uitvoering van het Programma Water en Klimaatadaptatie (PWKA)	moment zijn per gemeente de deelopdrachten gereed zodat begin 2026 direct gestart kan worden. Na het oeverdeel wordt nu geschreven aan bestekken voor het baggerdeel uit het programma. Die aanbesteding vindt begin 2026 plaats.	

C6	Met de bewustwordingscampagne (alle tuinen groen), met geveltuinen en adoptiegroen stimuleren en faciliteren we inwoners om te vergroenen met als doel de fysieke leefomgeving biodiverser en klimaatadaptiever te maken.	We werken samen met enthousiaste vrijwilligers, onze tuinambassadeurs, om inwoners te motiveren en helpen met het meer biodivers en klimaatadaptief maken van hun eigendommen. Daarvoor zijn in 2025 de volgende activiteiten georganiseerd: • Inspiratieavond Groene tuin (voorjaar) • Workshops Balkontuin/Voortuin/Geveltuin (voorjaar) • Plantdag: vergroen samen jouw straat (najaar) • Adviesgesprekken over tuinen van bewoners nieuwbouw.	
C7	In het beheer van de openbare ruimte verminderen we hittestress door in te zetten op de kwaliteit van groen en het vergroten van boomkroonoppervlak.	We investeren in het duurzaam behoud van bomen door hun levensduur maximaal te verlengen en het boomkroonvolume optimaal te benutten. Daarnaast richten we ons op het creëren van voldoende en kwalitatief hoogwaardige ondergrondse groeiruimte, zodat bomen kunnen uitgroeien tot sterke en gezonde volwassen exemplaren.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Programma Duurzaamheid pijler Circulariteit en grondstoffen: we willen voldoen aan de landelijke doelstellingen op het gebied van circulariteit: 50% minder grondstoffen in 2030 en volledig circulair en klimaatneutraal in 2050.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We ontwikkelen een Plan van Aanpak voor circulariteit en scherpen daarin de ambities met betrekking tot circulariteit verder aan.	Het Uitvoeringsprogramma 2025-2028 Samen werken aan een Circulaire Economie is vastgesteld.	✔
D2	We worden lid van Cirkelstad en beginnen met toetsing van drie geselecteerde pilotprojecten tegen Het Nieuwe Normaal, een eenduidige taal met haalbare én ambitieuze circulaire prestaties voor de bouwsector. Zo leren we circulariteit en verduurzaming systematisch integreren in onze projecten.	Het lidmaatschap van Cirkelstad is aangevraagd. Er is een begin gemaakt met kennisontwikkeling en toepassen van Het Nieuwe Normaal (HNN) in projecten ter aanvulling van de in-huis methode DGO en GPR Gebouw. In de prestatieafspraken met Stek zijn elementen van HNN opgenomen om meer biobased bouwen en hergebruik te stimuleren.	

D3	We beginnen met onderzoek naar het opzetten van een bouwkringloop in samenwerking met Circulair West, andere gemeenten en organisaties in de regio voor het bereiken van een afvalloze samenleving en het sluiten van grondstoffenketens in de gebouwde omgeving.	Met partijen en regio Holland Rijnland is een Plan van Aanpak geschreven en vastgesteld voor een Circulaire Bouwhub (RIA 12B). Het werk is begonnen.	✔

Wat willen we bereiken?

Doel: Goede samenwerking met de Omgevingsdienst West-Holland om de leefomgeving optimaal in te richten

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	We voeren actief regie op de Omgevingsdienst West-Holland en de taken die worden uitgevoerd.	De gemeente stuurt op prioriteiten, voortgang en kwaliteit van de werkzaamheden en heeft hierover periodiek afstemming met de dienst.	●

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	**Overige samenwerkingspartners**
Holland Rijnland Omgevingsdienst West-Holland GGD Veiligheidsregio Hollands Midden	Provincie Zuid-Holland Hoogheemraadschap van Rijnland Circulair West Omliggende gemeenten

Wonen

Wat willen we bereiken?

Doel: Meer, en meer diverse woningen bouwen geschikt voor verschillende doelgroepen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	**Activiteit omschrijving**	**Stand van zaken jaarrekening**	**Status**
A1	We maken jaarlijks een woningbouwprogramma in de regio dat voor goedkeuring aan GS wordt voorgelegd.	Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland heeft het regionale woningbouwprogramma 2025-2035 goedgekeurd.	●
A2	We zetten in op de realisatie van woningen in de sociale huursector (min 30%) en middeldure huur en betaalbare koopwoningen (min 35%), zoals afgesproken in de Regionale Realisatieagenda (Woondeal) en de Regionale Woonagenda.	Bij nieuwbouwontwikkelingen hanteren we de normen zoals die zijn vastgelegd in de Regionale Realisatieagenda en de Regionale Woonagenda. In 2025 heeft de raad de Koersnotitie Volkshuisvestingsprogramma Teylingen vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat ontwikkelingen moeten voldoen aan tenminste 30% sociale	●

		huur en dat minimaal 35% bereikbaar moet zijn voor middeninkomens (middenhuurwoningen of betaalbare koopwoningen).	
A3	We zetten in op het realiseren van een continue bouwstroom, zodat de ontwikkeling van de woningvoorraad meegroeit met de ontwikkeling van de woningbehoefte. We werken verder aan de ontwikkeling van een flink aantal bouwlocaties waaronder de Waaier in Warmond, Langeveld in Sassenheim en Nieuw Boekhorst in Voorhout.	In 2025 zijn 150 nieuwe woningen opgeleverd. De planvoorraad is zo samengesteld dat er een continue bouwstroom is. De bouw van de nieuwe woonwijk Nieuw Boekhorst is in 2025 gestart. Ook bij de projecten de Waaier en Langeveld zijn stappen gezet in de realisering van de nieuwe woningen.	
A4	We spelen actief in op subsidies die Rijk en provincie inzetten om de realisatie van woningen te versnellen.	Dit jaar is opnieuw gebruik gemaakt van de subsidiemogelijkheden die de provincie beschikbaar stelt. Ook zijn er voorbereidingen getroffen voor het aanvragen van de Realisatiestimulans van het Rijk.	

Wat willen we bereiken?

Doel: De juiste woningen op de juiste plaats.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We stellen in lijn met de aanstaande Wet versterking regie op de volkshuisvesting een Volkshuisvestingsprogramma op (inclusief woonzorgvisie) zodat we actueel beleid hebben.	Als opmaat voor de verdere uitwerking van het volkshuisvestingsprogramma heeft de raad de koersnotitie volkshuisvestingsprogramma Teylingen vastgesteld. Er is ook een grote stap gezet in het programmatische deel van het volkshuisvestingsprogramma. De Wet versterking regie op de volkshuisvesting is nog niet in werking getreden.	
B2	We sluiten met onze partners Stek en Huurdersbelangenvereniging Bollenstreek meerjarige prestatieafspraken over voldoende beschikbare woningen, betaalbaarheid, voldoende woningen voor diverse doelgroepen, voorraadbeheer en verduurzaming, duurzame woningen, wonen met zorg en de huisvesting van bijzondere aandachtsgroepen.	De samenwerking tussen gemeenten, corporaties en huurdersorganisaties is een bouwsteen om op lokaal niveau te komen tot goede volkshuisvestelijke prestaties. De jaarafspraken 2025 zijn uitgevoerd en voor 2026 zijn nieuwe prestatieafspraken gemaakt met Stek en de huurdersbelangenvereniging.	
B3	We passen lokaal maatwerk toe bij de toewijzing van sociale huurwoningen. We werken de mogelijkheden uit die de gewijzigde Huisvestingswet biedt	Er is lokaal maatwerk toegepast voor nieuwbouw in Teylingen. De mogelijkheden die de gewijzigde Huisvestingswet tot lokaal maatwerk	

	tot verruiming van lokaal maatwerk: een groter percentage lokaal gebonden woningzoekenden (regionaal), de uitbreiding naar betaalbare koop en de toewijzing aan specifieke beroepsgroepen (lokaal).	biedt, zijn verwerkt in de aangepaste Regionale Huisvestingsverordening Regio Holland Rijnland. Hierdoor is het mogelijk geworden om meer lokaal toe te wijzen. Nu is maximaal 30% van het totaal aantal verhuringen in de sociale sector, hiervoor was het maximaal 25%.	
B4	We gaan in gesprek met eigenaren van leegstaande winkels buiten het kernwinkelgebied en andere leegstaande panden over herbestemming.	Er zijn diverse gesprekken gevoerd met eigenaren van leegstaande panden in het buitengebied om deze her te bestemmen naar wonen.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Plekken bieden aan verschillende woonvormen en doelgroepen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We gaan de doorstroming bevorderen door de vraag naar en het aanbod van woningen beter op elkaar af te stemmen. Dit doen we voor de gehele woonketen bijvoorbeeld door extra woningen voor ouderen te realiseren, waarna de doorstroming meer kansen oplevert voor jongeren, starters en jonge gezinnen om een geschikte woning te vinden.	Deze activiteit voeren we doorlopend uit zodat inwoners goed (passend) kunnen wonen. In 2025 zijn 150 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad in verschillende prijssegmenten die aansluiten bij de behoeften. In 2025 heeft de doorstroomadviseur van Stek ook mensen begeleid om passender te wonen. De vrijgekomen eengezinswoningen zijn naar gezinnen gegaan.	
C2	We maken ook andere woonvormen mogelijk: kleine woningen/appartementen voor 1/2-persoonshuishoudens (specifiek voor jongeren en starters) en woningen voor ouderen (nultredenwoningen, zorggeschikte woningen en geclusterde woonvorm) dichtbij voorzieningen.	De bouw van project Teydelijk is in 2025 grotendeels afgerond. Dit zijn 40 tijdelijke huurappartementen voor woningzoekenden uit Teylingen. Ook zijn afspraken gemaakt in het project Langeveld met Stichting Knarrenhof voor de ontwikkeling van 36 seniorenwoningen in zowel het huur- als koopsegment. In Nieuw Boekhorst worden 7 levensloopbestendige koopwoningen gerealiseerd via collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO). Hierin nemen particulieren gezamenlijk het initiatief om de woningen te ontwikkelen en te bouwen.	
C3	We faciliteren de ontwikkeling van flexwonen zoals 'Teydelijk', zodat Teylingse woningzoekenden die nog	De 40 appartementen Teydelijk zijn bestemd voor woningzoekenden uit Teylingen die tijdelijk of dringend	

	onvoldoende inschrijftijd hebben voor een sociale huurwoning een tussenoplossing kunnen vinden.	woonruimte nodig hebben. Of bijvoorbeeld nog niet genoeg inschrijftijd hebben voor een reguliere huurwoning. Met deze woningen wordt aangesloten op de behoefte van inwoners. Zo ontstaat er een betere doorstroming en blijven er verschillende typen woningen bestaan. Zodat het prettig wonen is voor iedereen: voor ouderen en jongeren en kwetsbaren, voor gezinnen, alleenstaanden en inwoners die dringend woonruimte nodig hebben.	
C4	Voor de huisvesting van arbeidsmigranten/internationale werknemers blijven we in contact met ondernemende partijen, uitzenders en huisvesters die een rol spelen bij deze opgave.	We onderhouden de contacten met de partijen die een rol spelen in deze huisvestingsopgave en faciliteren waar mogelijk. Het op een goede manier huisvesten van arbeidsmigranten is een doorlopende activiteit. We hanteren de SNF normen. Nieuwe wetgeving (Wet Goed Verhuurderschap) draagt bij aan het goed huisvesten van arbeidsmigranten. Eventuele misstanden kunnen worden gemeld bij het gemeentelijk meldpunt.	
C5	We zoeken met de regiogemeenten naar geschikte locaties voor het realiseren van twaalf nieuwe standplaatsen voor woonwagens, conform afspraak in de Regionale Woonagenda.	Gemeenten Teylingen, Hillegom, Lisse en Noordwijk werken samen aan de regionale opgave om 12 woonwagenstandplaatsen te realiseren tot 2030. Er wordt uitvoering gegeven aan een plan van aanpak, waar in eerste instantie ruimtelijk wordt getoetst of inbreiding op bestaande woonwagenlocaties mogelijk is. Daarnaast wordt een vrije ruimte analyse uitgevoerd.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Bouwen van energiezuinige en klimaatbestendige woningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	Bij nieuwbouwprojecten ligt de focus op klimaatadaptief, circulair en natuurinclusief.	We maakten afspraken met ontwikkelaars en Stek om zo duurzaam mogelijke nieuwbouwwoningen te realiseren. In Nieuw Boekhorst gaat Stek een houten gebouw bouwen van 40 3-kamerappartementen wat bijdraagt aan onze klimaatdoelen. Het gebouw	

		bestaat uit 20% uit biobased materialen, is 50% demonteerbaar en heeft een MPG-score van 0,36.	
D2	We zetten in op verduurzaming van de bestaande woningvoorraad (huur en koop). Betaalbaarheid is hierbij een aandachtspunt.	We maakten met Stek afspraken over het verder verduurzamen van hun woningbezit. Ook stimuleerden we inwoners om hun woning te verduurzamen door het verstrekken van duurzaamheidsleningen.	●
D3	We verstrekken duurzaamheidsleningen waarmee bewoners tegen gunstige voorwaarden energiebesparende maatregelen in en aan de woning kunnen financieren.	Een belangrijke manier om klimaatverandering tegen te gaan is CO2-uitstoot zo klein mogelijk te maken. Het verstrekken van duurzaamheidsleningen aan inwoners draagt bij aan de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. In 2025 zijn 26 duurzaamheidsleningen verstrekt.	●

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	**Overige samenwerkingspartners**
Holland Rijnland	Woonstichting Stek Huurdershart Bollenstreek Huurders Holland Rijnland Holland Rijnland Wonen Zorgaanbieders

Verbonden partijen

Voor informatie over de verbonden partijen wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	NL	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	per 1.000 euro	€ 458	€462	€ 483	€ 483	2025: € 398	CBS
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	6,5	2,3	11,3	nb*	2024: 8,4	Basis-registratie adressen en gebouwen
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar (%)	74 %	74,5%	75,7%	75,7%	2025: 70,7 %	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Gemiddeld totaalbedrag in euro's	€ 814	€ 896	€ 951	€ 951	2025: € 957	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Gemiddeld totaalbedrag in euro's	€ 884	€ 1.051	€ 1.101	€ 1.112	2025: € 1.050	COELO

Toelichting indicator Gemiddelde WOZ-waarde
De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Toelichting indicator Nieuwgebouwde woningen
Het aantal nieuwgebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen zoals transformaties.

Toelichting indicator Demografische druk
De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

Toelichting indicator Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.

Toelichting indicator Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.

Indicator	Eenheid	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	NL	Bron
Huishoudelijk restafval	Hoeveelheid restafval per inwoner in kilo's	107	111	103	nb*	2024: 148	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	Percentage elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa	nb*	nb*	19	nb*	2022: 32,5 %	RWS

Toelichting indicator Omvang huishoudelijk restafval
Niet gescheiden ingezameld restafval dat te groot of te zwaar is om op dezelfde wijze als het huishoudelijk restafval te worden aangeboden.

Toelichting indicator Hernieuwbare elektriciteit
Het % hernieuwbare energie, ook wel duurzame of groene energie genoemd. Dit is energie afkomstig van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld zoals wind, waterkracht, zon, bodem, buitenluchtwarmte en biomassa.

nb: Gegevens zijn op moment van schrijven van deze programmarekening nog niet bekend. Indien de gegevens na het schrijven bekend worden kunt u deze vinden op: https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording/

Indicator	Eenheid	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	NL	Bron
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	7	9	nb*	nb*	2024: 9	Bureau Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	1,3	1,2	1,1	nb*	2024: 2,2	CBS
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	3	2,3	3,5	nb*	2024: 4,3	CBS
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1	1,3	1	nb*	2024: 1,2	CBS
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	3,2	3,9	2,8	nb*	2024: 5,7	CBS

Toelichting indicator Verwijzingen Halt
Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie (en dus zonder opbouw van een 'strafblad').

Toelichting indicator Winkeldiefstallen
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Toelichting indicator Geweldsmisdrijven

Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Toelichting indicator Diefstallen uit woning
Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.

Toelichting indicator Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte)
Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

nb: Gegevens zijn op moment van schrijven van deze programmarekening nog niet bekend. Indien de gegevens na het schrijven bekend worden kunt u deze vinden op:
https://www.waarstaatjegemeente.nl

Kaderstellende stukken

- Sustainable Development Goals VN
- Klimaatakkoord van Parijs (2015)
- Wet veiligheidsregio's
- Regionaal Crisisplan
- Algemene Plaatselijke Verordening Teylingen
- Drank- en Horecaverordening Teylingen
- VTH-Beleidsplan Gemeente Teylingen 2024-2027
- Home | Ruimtelijke ordening Nederland
- De Omgevingswet | Rijksoverheid.nl
- Erfgoedwet
  Convenant Aardgasvrij (2018)
- Integraal (afval)waterketenplan 2022-2026
- Rijksbreed programma Circulaire Economie | Rapport | Rijksoverheid.nl
- Deltaplan Biodiversiteit
  Omgevingsbeleid, -programma en -verordening provincie Zuid-Holland, 2020
- Fietsplan Samen Verder Fietsen 2016-2025
- Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst West-Holland
- Regionale Nota Bodembeheer 2023-2033
- Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland
- Regionale Omgevingsagenda, 2021 Holland Rijnland
- Regionale Energiestrategie (RES) Holland Rijnland 2021
  Regionale Strategie Mobiliteit (RSM) Holland Rijnland 2021
  Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland
- Regionale Woonagenda Holland Rijnland 2023
  Energieakkoord Holland Rijnland (2017)
  Groene stimulans voor Duin- en Bollenstreek - Holland Rijnland
- Strategische Agenda Ruimte Duin- en Bollenstreek 2040
- Economische agenda Duin- en Bollenstreek
- Ruimtelijk Economische visie Zuid-Holland
- Programma Landelijk gebied en duurzame greenport (naar verwachting wordt deze vastgesteld in december 2025 /Q4)
- Omgevingsvisie Teylingen
- Woonprogramma Teylingen 2020-2024
- Prestatieafspraken Wonen Teylingen
- Mobiliteitsvisie en Mobiliteitsplan
- Beleid Laadinfrastructuur
  Centrumvisie Teylingen
- Nota Grondbeleid Teylingen 2022-2026
- Document Teylingen - 20201109 Plan Duurzame Ontwikkeling Teylingen 2020-2024 Nieuw
  Lokale Energie Strategie
  Aardgasvrij | RVO.nl
- Beleidsplan De Waarde van Groen
- Integraal Afval Waterketen Plan
- Afvalstoffenverordening Teylingen 2020
  Teylingen speelbeleid 2015-2024
- Maatschappelijk werk Teylingen - Kwadraad
- Groenbeheerplan Teylingen 2022-2031
- Bomenbeleid Teylingen
- Water en Klimaatadaptatie 2024-2028
- Parkeerbeleidsplan Teylingen 2024
- Huisvestingsverordening Holland Rijnland 2024

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Thema Gebiedsontwikkeling				
Ruimtelijke ordening	2.754	1.077	1.721	5.702
Thema Openbare orde en veiligheid				
Crisisbeheersing en brandweer	2.721	3.044	3.128	2.977
Openbare orde en veiligheid	1.416	1.608	1.633	1.699
Thema Openbare ruimte en duurzaamheid				
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.994	4.029	4.114	3.880
Riolering	2.298	2.506	2.484	2.543
Afval	4.304	4.663	4.651	4.836
Milieubeheer	3.406	2.656	2.867	3.763
Begraafplaatsen en crematoria	6	5	5	2
Thema Verkeer en vervoer				
Verkeer en vervoer	5.373	5.791	5.646	5.697
Parkeren	243	285	293	286
Recreatieve havens	39	32	28	28
Thema Wonen				
Wonen en bouwen	2.119	1.981	2.097	2.126
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.950	227	2.357	2.613
Totaal lasten	**31.623**	**27.904**	**31.024**	**36.152**

Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Thema Gebiedsontwikkeling				
Ruimtelijke ordening	-1.380	-30	-374	-4.192
Thema Openbare orde en veiligheid				
Crisisbeheersing en brandweer	-78	-138	-138	-136
Openbare orde en veiligheid	-30	-57	-44	-54
Thema Openbare ruimte en duurzaamheid				
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-90	-73	-77	-88
Riolering	-3.424	-3.745	-3.660	-3.770
Afval	-6.522	-6.799	-6.784	-6.899
Milieubeheer	-975	-667	-667	-2.005
Thema Verkeer en vervoer				

Verkeer en vervoer	-460	-223	-335	-401
Parkeren	-18	-5	-16	-19
Recreatieve havens	-81	-99	-89	-86
Thema Wonen				
Wonen en bouwen	-1.069	-1.496	-1.359	-2.204
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-2.270	-236	-2.775	-3.021
Totaal baten	**-16.397**	**-13.568**	**-16.318**	**-22.875**
Saldo voor resultaatbestemming	**15.225**	**14.339**	**14.705**	**13.276**

Reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Toevoegingen reserves	4.337	53	410	423
Onttrekkingen reserves	-5.455	-518	-1.231	-1.088
Totaal reserves	**-1.118**	**-465**	**-820**	**-665**
Saldo na resultaatbestemming	**14.107**	**13.874**	**13.885**	**12.611**

Programma 3 bedrijvigheid

Ruimte voor ondernemerschap staat voorop. Wij zien onze rol vooral in het creëren van goede randvoorwaarden om te ondernemen en duurzame ontwikkelingen te faciliteren. Dit houdt niet op bij onze gemeentegrenzen. Wij zetten dan ook vol in op samenwerking in de regio met de Economic Board Duin- en Bollenstreek. Een samenwerking met en door ondernemers, waarbij de gemeenten partner zijn en projecten faciliteren. Goede randvoorwaarden creëren we met een stevige centrumvisie, met het leggen van relaties tussen onderwijs en arbeidsmarkt, met aandacht voor de fysieke en digitale infrastructuur en met het stimuleren van duurzaam handelen.

Speerpunten

Vanuit de belangrijkste speerpunten in het programma Ondernemend en bruisend Teylingen hebben we sinds 2023:

- een bijdrage geleverd aan de uitvoering van de regionale economische agenda via de Economic Board;
- uitvoering gegeven aan de integrale centrumvisie via de uitvoeringsagenda;
- gezorgd voor gezellige winkelcentra met goede parkeervoorzieningen;
- ondernemers gestimuleerd en ondersteund die investeren in innovatie en verduurzaming.

Trends en ontwikkelingen

Regionale economie

In het Interbestuurlijk Programma (IBP) wordt gesproken over regionale economie als versneller. Hiermee is de ambitie uitgesproken te werken aan regionale economische structuurversterking. De economische agenda Duin- en Bollenstreek heeft een vergelijkbare doelstelling: het versterken van de regionale economie zonder dat het ten koste gaat van de woonaantrekkelijkheid. In 2018 is de Economic Board Duin- en Bollenstreek geïnstalleerd om de doelstellingen van de agenda te behalen. Het jaar 2023 en deels 2024 waren transitiejaren voor de Economic Board. De nieuwe Economic Board is inmiddels volledig operationeel.

In 2025 heeft stichting Economic Board Duin- en Bollenstreek constante progressie geboekt in de voortgang van meerdere lopende projecten zoals Remote Sensing II, Regiobranding en het haalbaarheidsonderzoek naar een Campus (de ontwikkeling van een kennis-en leeromgeving waar onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven samenkomen op een fysieke locatie). Hiermee zijn op consistente wijze verdere stappen gezet in de ontwikkeling van deze initiatieven.

Daarnaast heeft de EBDB meerdere regionale initiatieven ondersteund door inzet van inhoudelijke kennis en expertise, het aangaan van samenwerkingen met andere partijen en middels directe financiële bijdragen. Denk hierbij aan projecten zoals bijvoorbeeld Vier de Lente, de Duin- en Bollenvierdaagse en het 'Start Up & Lift Off' incubator programma. De samenwerking tussen de EBDB en Greenport Duin- en Bollenstreek (GPDB) heeft concretere vorm gekregen en de eerste gezamenlijke stappen zijn gezet richting een structureel programma.

Lokale economie

De lokale economie in het algemeen en de detailhandel in het bijzonder zijn gedurende de coronacrisis onder druk komen te staan. Daarnaast hebben structurele ontwikkelingen, zoals de opkomst van online winkelen en verdere internationalisering van productieprocessen, gevolgen voor de lokale economie. Aandacht voor de uitvoering van onder andere de detailhandelsvisie is en blijft van belang. In 2025 is het haalbaarheidsonderzoek naar het opzetten van een BIZ in de kernen Voorhout en Sassenheim met positief resultaat afgerond, waarna met een grote meerderheid van stemmen de oprichting van een bedrijveninvesteringszone (BIZ) in beide kernen is gerealiseerd. We blijven met elkaar kritisch volgen welke inhoud en schaal het beste past bij het realiseren van onze lokale en regionale ambities.

Bollensector

De komende jaren zet de schaalvergroting in combinatie met de krimp van het aantal bedrijven in de bollensector door. Veel bedrijven specialiseren meer en meer. Daarnaast wordt de focus op duurzaam bodembeheer sterker. Door rotatie van gewassen ontstaat vraag naar meer areaal dat geschikt is voor bloembollen. Deze ontwikkelingen leggen een (nog) grotere druk op het ruimtegebruik in de streek. Met de oprichting van de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) is in 2009 een start gemaakt met het bijdragen aan een optimale inrichting van de beschikbare ruimte in de streek.

Desondanks zien we de afgelopen jaren een ontwikkeling waarin telers meer en meer hectares in andere gebieden opzoeken voor hun teelt. De sector ziet de Bollenstreek nog altijd als haar bakermat vanwege de aanwezigheid van kennispartners (zoals KAVB, BKD en Hobaho) en toeleveranciers, de band met Keukenhof en de aanwezigheid op korte afstand van kennisinstellingen (Leiden, Delft, Amsterdam) en onderwijs (Wellant, Hogeschool Leiden, Hogeschool InHolland). Met het vertrek van Wageningen Plant Research uit Lisse is een disbalans ontstaan tussen de vier O's (ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid) in de Bollenstreek.

Arbeidsmigranten

De aanwezigheid van een arbeidsintensieve agrarische bedrijfstak en andere sectoren zoals logistiek, horeca en distributie, leidt tot een toestroom van arbeidsmigranten. Hierdoor ontstaan verschillende knelpunten. Enerzijds gaat het om deelname van deze doelgroep aan onze lokale samenleving, anderzijds om illegale of slechte huisvestingssituaties. Een integrale afweging moet leiden tot oplossingen voor integratie en huisvesting. Daarbij is het belangrijk het evenwicht te bewaren ten opzichte van de andere doelgroepen. In 2023 is een BOB-traject (Beeldvorming, Oordeelvorming, Besluitvorming) gestart met de raad om te komen tot een plan van aanpak voor arbeidsmigranten.

Recreatie en toerisme

De vraag uit de samenleving naar goede recreatiegebieden neemt steeds verder toe. Mensen hebben de behoefte om dicht bij huis te recreëren. De noodzaak groeit om deze vraag in regionaal verband op te pakken en zo onze doelen voor recreatie en toerisme te bereiken. We werken hieraan in de Duin- en Bollenstreek en in het Hollands Utrechts Plassenberaad. Maar ook lokaal werken we aan het versterken van het toeristisch en cultureel aanbod.

Door natuur te combineren met extensieve recreatie kunnen natuurgebieden versterkt en behouden worden voor de toekomst. De ontwikkelingen in de agrarische en recreatieve sector hebben invloed op de invulling van het buitengebied en bieden kansen voor (uitbreiding van) recreatieve activiteiten. In 2023 is gestart met de evaluatie van het lopende groenprogramma.

Erfgoed

We behouden cultureel erfgoed door het te beschermen, te beleven en te benutten. De toenemende leegstand van kerken vraagt om herbestemming en transitie. Hoge energietarieven en klimaatverandering zorgen voor meer initiatieven om monumenten te verduurzamen.

Economie

Wat willen we bereiken?

Doel: Werken aan een vitale en duurzame economie

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Uitvoering geven aan de Regionale Bedrijventerreinenstrategie Duin- en Bollenstreek (focus op de profilering van bedrijventerreinen, ondanks de beperkte uitbreidingsmogelijkheden).	Is meegenomen bij het voorbereiden van een uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen.	
A2	Duurzaamheid, circulariteit en klimaatadaptie vinden we erg belangrijk. We zetten in op realisatie van energieopwekking op bedrijventerreinen	Is meegenomen bij het voorbereiden van een uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen.	
A3	We zetten in op realisatie van groene klimaatrobuuste bedrijventerreinen	Is meegenomen bij het voorbereiden van een uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen.	
A4	We stimuleren en bevorderen van economische draagkracht door het vergroten van de werkgelegenheid, het inzetten op de nieuwe economie en het verkleinen van uitgaande pendel. Dit op basis van de Regionale Bedrijvenstrategie Bollenstreek, de Bedrijvenstrategie van Holland Rijnland en de Human Capital Agenda van Holland Rijnland.	Is meegenomen bij het voorbereiden van een uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen en het Holland Rijnland project Human Capital.	

Wat willen we bereiken?

Doel: We willen de centrumgebieden transformeren tot aantrekkelijke winkel- en verblijfsgebieden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	Onze centrumgebieden willen we herinrichten tot aantrekkelijke winkel- en verblijfsgebieden met als uitgangspunt concentratie van detailhandel in winkelgebieden.	In december zijn de centrumplannen met beeldkwaliteit vastgesteld	
B2	Als uitwerking van de Centrumvisie stimuleren en faciliteren wij het aanleggen van geveltuintjes in het centrum van Warmond.	In het vastgestelde centrumplan Warmond zijn gevelgroen en geveltuintjes als ambitie opgenomen om het centrum van Warmond aantrekkelijker en klimaatadaptief te maken.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Inzetten op duurzaamheid en circulariteit

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We bieden ruimte voor economische ontwikkelingen die bijdragen aan de realisatie van sociale en fysieke duurzaamheidsambities. Dit doen we in eerste instantie via de bedrijventerreinenstrategie waar we gaan inzetten op circulaire economie. Dat doen we door ruimte te bieden aan bedrijven die onderdeel zijn van de circulaire keten en bedrijven die circulair werken.	Is meegenomen bij het voorbereiden van een uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Versterken van sociale cohesie en bevorderen van economische samenwerking en werkgelegenheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	Door overheden, bedrijven en kennisinstellingen met elkaar te verbinden dragen we maximaal bij aan een goed functionerende arbeidsmarkt. Dit doen we in eerste instantie binnen de triple-helix organisatie van de Economic Board Duin- en Bollenstreek.	De Economic Board heeft uitvoering gegeven aan haar jaarplan.	
D2	We streven naar volwaardige arbeidsparticipatie bij bedrijven, ketens en samenleving. Daarvoor werken we samen met Holland Rijnland aan een Human Capital Agenda.	Het project Human Capital van Holland Rijnland loopt.	
D3	Stimuleren en ondersteunen van de verbinding tussen bedrijfsleven, overheden, kennisinstellingen, de arbeidsmarkt en de maatschappij. Dit doen we in eerste instantie binnen de triple-helix organisatie van de Economic Board Duin- en Bollenstreek.	De Economic Board heeft uitvoering gegeven aan haar jaarplan.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Het versterken van de economische positie van de Duin- en Bollenstreek.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	Regionaal zetten we in op het creëren van meer banen. Dit doen we door enerzijds samen te werken binnen Holland Rijnland en de Duin- en Bollenstreek aan voldoende en juiste bedrijfslocaties. Anderzijds doen we dit door het centrum te behouden als werklocatie.	Het wordt meegnomenin het project Human Capital van Holland Rijnland. Het is meegenomen bij het voorbereiden van een uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen.	
E2	We vergroten de bekendheid van de Duin- en Bollenstreek als merk. Dit doen we door de ontwikkeling en uitrollen van regiobranding. De Economic Board heeft hierin een trekkende rol.	De Economic Board heeft uitvoering gegeven aan haar jaarplan.	
E3	We vernieuwen traditionele sectoren als bollenteelt en toerisme. Dit doen we binnen de triple-helix organisatie van de Economic Board Duin- en Bollenstreek.	De Economic Board heeft uitvoering gegeven aan haar jaarplan.	
E4	Binnen de regio werken we samen aan een duurzame Greenport om ervoor te zorgen dat de bollenteelt wereldleider blijft op het gebied van bollen- en bloemenkennis. Dit doen we binnen de triple-helix organisatie van de Economic Board Duin- en Bollenstreek.	De stichting Greenport en de stichting Economic Board hebben gekozen voor een lichte manier van samenwerken. De backoffice wordt gedeeld en naast hun eigen programma's hebben ze een gezamenlijk programma. Dit betekent dat we nog met twee partijen samenwerken.	
E5	Gezamenlijk versterken we onze positie als kennisintensieve maak-regio tussen de metropolen op gebied van Space, Unmanned Valley en Flower Science. Dit doen we binnen de triple-helix organisatie van de Economic Board Duin- en Bollenstreek.	De Economic Board heeft uitvoering gegeven aan haar jaarplan.	
E6	Met ondernemers, onderwijs en andere overheden overheid werken we samen aan de versterking van de economische positie van de Greenport. Dit doen we binnen de triple-helix organisatie van de Economic Board Duin- en Bollenstreek, de Human Capital Agenda van Holland Rijnland en is samenwerking met de Onderwijs-	De Onderwijs en Arbeidsmarkt Duin- en Bollenstreek (OADB) heeft zijn activiteiten beëindigd. Deze opgave wordt verder opgepakt met de EBDB en Holland Rijnland.	

	en Arbeidsmarkt Duin- en Bollenstreek (OADB).		

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Holland Rijnland DBS organisatie	Economic Board Duin- en Bollenstreek Stichting Greenport Stichting Monumentenbezit Regiogemeenten Toeristische ondernemers Promotie- / marketingorganisaties Inwoners Vastgoedeigenaren Provincie Zuid-Holland

Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

Doel: Versterken jaarrond toerisme.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	De beleefbaarheid en de bereikbaarheid van de trekpleisters (bijvoorbeeld Ruïne van Teylingen; bollenvelden, landgoederen, Kagerplassen) versterken en verbeteren om kwetsbare gebieden elders in de gemeente te ontzien.	Binnen het project Ruïne van Teylingen zijn verdere stappen genomen zoals de ondertekening van de huurovereenkomst voor de omliggende gronden.	
A2	We focussen op jaarrond toerisme en recreatie. We versterken toerisme in de periode oktober tot en met maart.	Hieraan is gewerkt binnen de Tripple Helix organisatie Economic Board DBS.	
A3	We stellen een uitvoeringsprogramma op, op basis van de in 2022 vastgestelde Visie op Verblijfsrecreatie.	De uitvoeringsmogelijkheden zijn verder uitgewerkt.	
A4	Om toeristen langer vast te houden versterken of ontwikkelen we verblijfsmogelijkheden door revitalisering van recreatieparken en het bieden van ontwikkelingsruimte voor kampeerterreinen en campings.	Er zijn gesprekken gevoerd met een aantal campings over toekomstmogelijkheden.	
A5	We steunen de statusaanvraag Nationaal Park Hollandse Duinen middels een operationeel partnerschap.	Met de val van het kabinet is het toekennen van de status van Nationaal Park voor het gebied 'Hollandse Duinen' uitgesteld. Er is een positief advies door de Adviescommissie Nationale Parken opgesteld en er ligt	

		een besluit dat ondertekend moet worden door de staatssecretaris. Ondertekening van dat besluit wordt verwacht nadat een nieuw kabinet gevormd is.	
A6	We verlenen medewerking aan initiatieven die bijdragen aan onze doelen, voortkomend uit het partnerschap met Nationaal Park Hollandse Duinen komen.	Zover er initiatieven waren is daarover meegedacht.	
A7	We ontwikkelen een gebiedsplan voor de campings Oosteinde en Wasbeeklaan.	Financiering hiervoor is met het vaststellen van de kadernota geschrapt	
A8	We ondersteunen het Bloemencorso bij de jaarlijkse doortocht.	Er is een corsowagen gefinancierd en er is bijgedragen aan de organisatie ven het Corso.	
A9	We verkennen de mogelijkheid om het perceel nabij de Nagelbrug in Voorhout her in te richten als recreatieve locatie.	We bereiden een bestuursopdracht voor.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Versterken en verbeteren recreatie en recreatieve routes in het Kagerplassengebied en buitengebied.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We zetten in op uitbreiding en optimalisatie van het routenetwerk voor fietsers, wandelaars en de pleziervaart, met aansluiting op het regionale netwerk.	Er zijn kwalitatieve verbeteringen doorgevoerd. In het regionaal bestuurlijk overleg er is een nieuwe begroting vastgesteld met een drie jaren programma voor het wandelnetwerk.	
B2	We creëren ommetjes en struinpaden langs onze natuur en ons erfgoed.	Waar mogelijk is hier aan gewerkt.	
B3	We werken aan het behoud van het cultureel erfgoed in onze gemeente en het zichtbaar maken hiervan. Concrete voorbeelden zijn de ontwikkeling bij de Ruïne van Teylingen en de ontwikkeling van het toekomstig Boekenburgerbos op een archeologische vindplaats.	Beide projecten boeken voortgang.	
B4	We gaan de mogelijkheden voor verblijven op en aan het water vergroten. Dit doen we door aan te haken op bestaande initiatieven, zoals	De samenwerking met Hollands Utrechtse Plassenberaad en Kansen voor Warmond is voortgezet.	

	Kansen voor Warmond en het Hollands Utrechts Plassenberaad.		
B5	We gaan onderzoeken of en waar mogelijkheden gecreëerd kunnen worden om woonschepen en innovatieve concepten voor recreatief gebruik te ontwikkelen.	Er zijn geen initiatieven geweest die kansen boden.	
B6	We inventariseren de behoefte voor het opstellen van een nieuw regionaal uitvoeringsprogramma groen en recreatie.	Uit de evaluatie in 2024 is de aanbeveling gekomen om een nieuwe groenprogramma op te stellen. Het BO Groen heeft gevraagd om een inventarisatie van lopende en kansrijke projecten. Deze is deels uitgevoerd. Door een andere invulling van de coördinerende rol van Noordwijk is de uitvoering vertraagd.	
B7	We exploiteren de Pont over de Zijl, mede namens Leiden en Leiderdorp.	De pont heeft het gehele seizoen gevaren.	
B8	We ondersteunen de stichting Voetveer Warmond bij het in standhouden van de Zwanburgerroute.	De stichting heeft een subsidie gekregen en het hele seizoen gevaren.	
B9	We stimuleren het in stand houden van de pontjes rondom de Kagerplassen.	De pontjes hebben gevaren.	

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	**Overige samenwerkingspartners**
Holland Rijnland Greenport Ontwikkelingsmaatschappij B.V. DBS organisatie.	Economic Board Duin- en Bollenstreek Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek Regiogemeenten Provincie Zuid-Holland

Erfgoed

Wat willen we bereiken?

Doel: Onze landschappen zijn toekomstbestendig en toegankelijk

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Voor de strandwallen leggen we de focus op de cultuurhistorische en recreatieve waarde van de landgoederenzone.	Dit is meegenomen in de omgevingsvisie en in deelname aan de erfgoedtafel van de provincie Zuid-Holland over landgoederen.	✔

Wat willen we bereiken?

Doel: Beschermen en versterken van erfgoed, monumenten en cultuurhistorie

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We vertellen het verhaal van kastelen, landgoederen, boerderijen, Trekvaart en de Kagerplassen, met aandacht voor de ontstaansgeschiedenis van de drie dorpen.	We laten het erfgoed beleven op Open Monumentendag en andere gelegenheden.	●
B2	We promoten culturele activiteiten in alle drie de dorpen.	Meegedaan met Open Monumentendag.	●
B3	We bieden ruimte aan passende herbestemming en herontwikkeling van erfgoed.	Herbestemming en herontwikkeling van de Ruïne van Teylingen	●

Wat willen we bereiken?

Doel: De Ruïne van Teylingen, beter beleefbaar maken en aantrekkelijk als recreatiegebied voor inwoners en toeristen. Daarmee bevorderen we het toerisme het jaar rond.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We gaan door met de vastgestelde strategie voor de ontwikkeling van de ruïne van Teylingen, de Westerbeekschuur, het Kaaspakhuis en de omliggende terreinen voort.	De huurovereenkomst van grond en opstallen is getekend door ontwikkelaar en architect.	●

Wat willen we bereiken?

Doel: Beschermen en benutten archeologie

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We benutten kansen om archeologie zichtbaar te maken in de omgeving.	We zijn gestart met de aanleg van het Boekenburgerbos op een archeologische vindplaats. We hebben rekening gehouden met archeologie bij de ontwikkeling van Langeveld.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Erfgoed dichter bij huis brengen voor recreatie en toerisme

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	We werken aan het behoud van het erfgoed in onze gemeente en het zichtbaar maken hiervan.	De huurovereenkomst van grond en opstallen is getekend door ontwikkelaar en architect.	
E2	We verbeteren de beleefbaarheid van de ruïne van Teylingen.	De huurovereenkomst van grond en opstallen is getekend door ontwikkelaar en architect.	
E3	De ruïne en omliggende gronden ontwikkelen we als jaar-rond recreatieve trekpleister voor de inwoners, de regionale recreant en de nationale toerist.	De huurovereenkomst van grond en opstallen is getekend door ontwikkelaar en architect.	
E4	We borgen jaar-rond vrije toegang tot de ruïne van Teylingen en op afspraak voor rondleidingen, partijen en groepsuitjes.	Kan niet door Teylingen geborgd worden, alleen door de eigenaar Stichting Monumentenbezit. Wel sporen we de eigenaar aan om vrij toegang te verlenen.	

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Holland Rijnland Omgevingsdienst West-Holland	Provincie Zuid-Holland Buurgemeenten Inwoners Bedrijven Cultuurhistorische verenigingen Erfgoedhuis Zuid-Holland Stichting Dorp, Stad en Land

Verbonden partijen

Voor informatie over de verbonden partijen wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	NL	Bron
Functiemenging	Index die verhoudingswaarde aangeeft tussen banen en woningen	50,4%	50,6%	51%	nb*	2024: 54,5 %	LISA
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	174,6	183,9	160	nb*	2024: 191,4	LISA

Toelichting indicator Functievermenging
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Toelichting indicator Vestigingen (van bedrijven)
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

nb: Gegevens zijn op moment van schrijven van deze programmarekening nog niet bekend. Indien de gegevens na het schrijven bekend worden kunt u deze vinden op: https://www.waarstaatjegemeente.nl

Kaderstellende stukken

- Economische agenda Duin- en Bollenstreek, visie 2030 en uitvoeringsprogramma Meerjarenprogramma Greenport Duin- en Bollenstreek 2017-2020
- Bedrijventerreinenstrategie Holland Rijnland
- Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland
- Koersdocument Holland Rijnland
- Kantorenstrategie Holland Rijnland
- Regionale Bedrijventerreinenstrategie Bollenstreek
- Programma Landelijk Gebied Duurzame Greenport DBS (vastgesteld medio 2025-2026)
- Beleidskader Gemeentelijke Monumenten
- Beleidsregel Zonnepanelen op monumenten
- Erfgoed Verordening Teylingen 2018
- Subsidieverordening BBO 2020
- Subsidieverordening gemeentelijke monumenten Teylingen
- Visie gebouwd erfgoed 2018
- Visie Immaterieel erfgoed Teylingen 2018
- Archeologische waardenkaart 2020

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Thema Lokale economie				
Economische promotie	227	243	376	294
Thema Regionale economie				
Economische ontwikkelingen	1.154	946	2.148	1.707
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	138	157	126	100
Economische havens en waterwegen	30	30	30	30
Totaal lasten	**1.549**	**1.376**	**2.680**	**2.131**

Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Thema Lokale economie				
Economische promotie	-232	-171	-171	-220
Thema Regionale economie				
Economische ontwikkelingen	-324	-160	-192	-192
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-47	-47	-47	-50
Totaal baten	**-603**	**-378**	**-410**	**-462**
Saldo voor resultaatbestemming	**948**	**999**	**2.270**	**1.669**

Reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Toevoegingen reserves	100	0	40	0
Onttrekkingen reserves	-295	0	-845	-845
Totaal reserves	**-195**	**0**	**-805**	**-845**
Saldo na resultaatbestemming	**753**	**999**	**1.465**	**824**

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

De waardering van inwoners, ondernemers en bestuurlijke partners in de gemeente wordt in belangrijke mate bepaald door hoe wij als gemeenten met hen in verbinding staan. Sterk en rechtvaardig in ons optreden tegen criminaliteit, verstoring van de openbare orde en bij het uitvoeren van taken op het vlak van toezicht en handhaving. Mensgericht, betrouwbaar en dienstbaar waren kernwoorden die vanuit de commissie zijn meegegeven voor een toekomstbestendige dienstverlening. In de regio is strategisch partnerschap en een duidelijke eenduidige boodschap van belang. Tot slot is bij initiatieven vanuit de samenleving een open en faciliterende houding essentieel. Deze verschillende rollen gaan dus ook gepaard met verschillende manieren van in verbinding staan en alle rollen zijn daarin belangrijk voor een sterk lokaal bestuurd. In 2025 hebben we laten zien dat we opnieuw stappen hebben gezet om hierin te groeien.

In het bewaken en bewaren van de openbare orde hebben we geleerd van de incidenten die zich hebben voorgedaan en van de demonstraties tegen de uitvoering van de Spreidingswet.
Voor een toekomstgerichte dienstverlening is gewerkt aan een brede verkenning. Hiervoor is gebruik gemaakt van relevante informatie van de afgelopen jaren, is er onderzoek gedaan naar de bereikbaarheid van de gemeente, heeft het college het initiatief genomen voor een 213a onderzoek naar het contact met de samenleving en zijn de uitkomsten hiervan besproken in de commissie.
In de regionale samenwerking is de besluitvorming over het bestuursconvenant voor DBS een mijlpaal en is er hard gewerkt aan het operationaliseren van de Regiodeal, zodat de beschikbare middelen voor de samenleving kunnen worden ingezet.
Op participatie wordt vooral geleerd door het te doen. In allerlei projecten is dit zichtbaar voor de samenleving. Tegelijk zijn de griffie en de organisatie in 2025 ook van start gegaan met het komen tot een nieuwe participatieverordening die per 1 januari 2027 moet ingaan.

Tot slot vraagt sterk lokaal bestuur om beheersing en verantwoording. Onderdeel van de rechtmatige overheid is het kunnen monitoren en sturen op deze ontwikkeling. In 2025 is het gelukt om goede stappen te zetten op het vlak van de financiën en de rechtmatigheidsverantwoording gezien het rapport van bevindingen over 2024 en de boardletter over 2025 van de accountant.

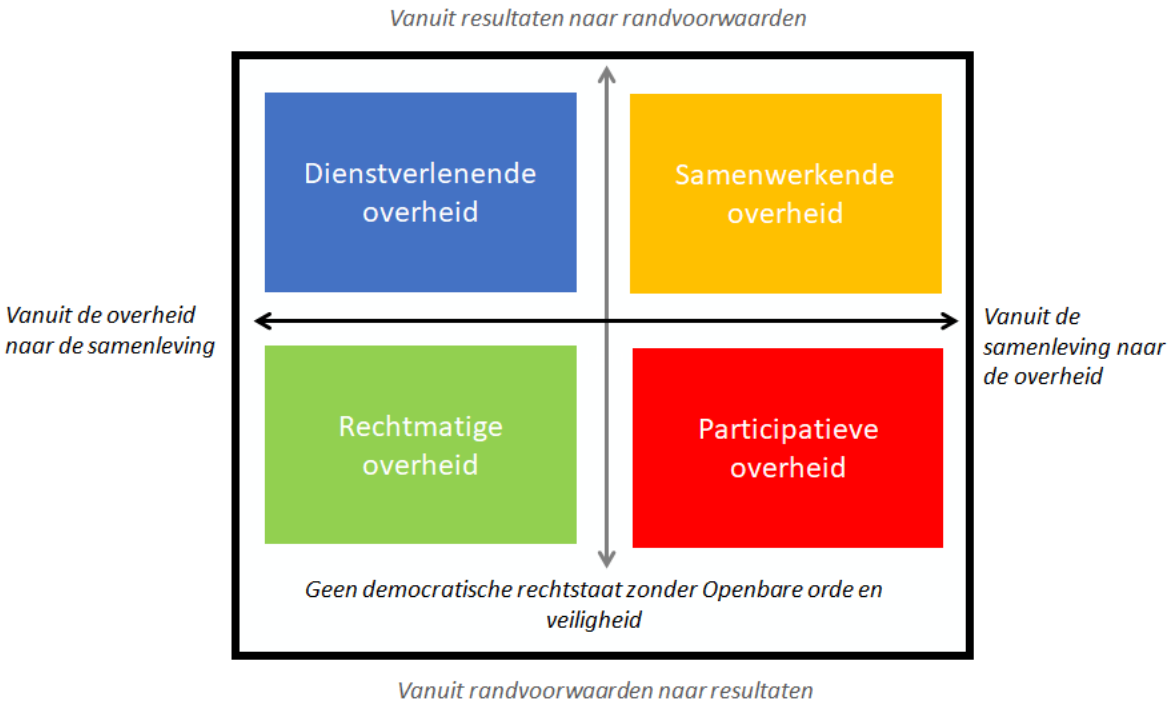
Vanuit resultaten naar randvoorwaarden
Dienstverlenende overheid
Samenwerkende overheid
Vanuit de overheid naar de samenleving
Vanuit de samenleving naar de overheid
Rechtmatige overheid
Participatieve overheid
Geen democratische rechtstaat zonder Openbare orde en veiligheid
Vanuit randvoorwaarden naar resultaten

Dienstverlenende overheid

Wat willen we bereiken?

Doel: In lijn met de nieuwe bestuursopdracht en aan de hand van de wettelijke eisen werken wij continu aan de verbetering van de dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We ontwikkelen een visie op dienstverlening op basis waarvan het dienstverleningsconcept wordt opgesteld.	Voorafgaand aan het opstellen van de visie zijn we in 2025 gestart met een verkenning naar de gemeentelijke dienstverlening. Met deze verkenning brengen we in beeld hoe inwoners onze dienstverlening ervaren, hoe de organisatie zelf de dienstverlening ziet, welke ontwikkelingen op ons afkomen en welke keuzes daarbij horen. Op basis van deze inzichten bepalen we het gewenste ambitieniveau en stellen we vast welke stappen nodig zijn om dit te bereiken. De volledige verkenning, inclusief een advies voor het vervolg, leveren we volgens planning op (eind eerste kwartaal van 2026).	
A2	Wij investeren in de verdere ontwikkeling van de dienstverlening door het doorlopend uitvoeren van een klanttevredenheidsonderzoek (balie en telefonie), het laten uitvoeren van een kwalitatief en kwantitatief onderzoek naar onze gemeentelijke brede dienstverlening, het digitaliseren van producten en e-diensten, de uitbreiding van de functionaliteit van het Omgevingsloket, deelname aan Waarstaatjegemeente.nl en de uitbreiding van de Chatbot (Gem).	In 2025 is geïnvesteerd in het in kaart brengen van de kwaliteit en beleving van onze dienstverlening. In het kader van de 'Verkenning aanpak toekomstbestendige dienstverlening' zijn bestaande onderzoeken geanalyseerd om een integraal beeld te vormen van hoe inwoners de gemeentelijke dienstverlening ervaren. Daarnaast is een verdiepend onderzoek naar telefonische en digitale bereikbaarheid uitgevoerd en is onder medewerkers van HLTsamen een brede enquête uitgezet om interne knelpunten en kansen te identificeren. De gecombineerde bevindingen worden inclusief een advies voor vervolgstappen opgeleverd in het eerste kwartaal van 2026.	
A3	We monitoren de reisdocumentenpiek zodat de dienstverlening aan de balie op peil blijft.	De reisdocumentenpiek wordt continu gemonitord op basis van interne rapportages en de landelijke informatievoorziening van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG). De RvIG levert actuele trends en prognoses aan, waardoor tijdig kan worden ingespeeld op toenemende vraag. Hierdoor blijft de	

		dienstverlening aan de balie op peil.	
A4	We zetten ons in voor toegankelijke gemeentelijke dienstverlening, ondersteunen daar waar mogelijk maatschappelijke initiatieven en zoeken proactief naar oplossingen. We stimuleren integrale samenwerking en werken van buiten naar binnen en van binnen naar buiten. Onze (bedrijfs)contactfunctionarissen vervullen hierin een essentiële rol.	De contactfunctionarissen hebben in bijgedragen aan toegankelijke dienstverlening door inwoners en ondernemers te verbinden met inhoudelijke collega's en maatschappelijke partners. Onder de noemer 'Buur & Buurt' zijn samen met welzijn en STEK verschillende initiatieven opgezet die buurtverbinding versterken, zoals de Buurtkerstboom, de Buurtbox en het buurtbankje. Ook de college werkbezoeken dragen bij aan de verbinding tussen 'buiten' en 'binnen'. Ook is een bijdrage geleverd aan de pilot 'Zorgzame Buurten' en zijn activiteiten georganiseerd zoals Burendag, Idee kom ermee en het ondernemersontbijt. Ten slotte signaleren contactfunctionarissen door actief netwerkonderhoud doorlopend knelpunten en kansen. Zij pakken deze op samen met de juiste (combinatie van) vakinhoudelijke specialisten. Zo ontstaan integrale oplossingen en wordt onderlinge afstemming binnen de organisaties versterkt.	
A5	We verbeteren de begrijpelijkheid van taal/tekst door de kwaliteit ervan te meten, medewerkers te trainen op het gebruik van begrijpelijke taal conform het door drie gemeenten ondertekende Taalpact, en een toolkit beschikbaar te maken.	De drie gemeenten zijn enkele jaren geleden aangesloten bij het Taalpact en de Direct Duidelijk Deal. Hiermee hebben we afgesproken dat we duidelijk en begrijpelijk communiceren, op taalniveau B1. Medewerkers van HLTsamen kunnen een schrijfcursus volgen om hun vaardigheden in begrijpelijk schrijven te versterken. Daarnaast zijn binnen de organisatie schrijfcoaches beschikbaar voor aanvullende ondersteuning. Op deze manier bouwen we gezamenlijk aan een organisatie die helder en toegankelijk communiceert. In 2025 is bovendien onderzocht op welke manier AI kan bijdragen aan het verbeteren van de begrijpelijkheid	

		van teksten. Daarbij is zorgvuldig gekeken naar de veiligheid van informatie. In 2026 wordt dit onderzoek verder uitgewerkt, zodat we goed kunnen bepalen hoe AI ons in de toekomst het beste kan ondersteunen.	

Wat willen we bereiken?

Doel: In lijn met de wetgeving optimaliseren we de digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid door informatie actueel en openbaar toegankelijk te maken binnen de kaders van de Wet open overheid (Woo) en door werkprocessen te moderniseren en digitaliseren in lijn met de eisen van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We werken aan de doorontwikkeling van het portaal voor verdere implementatie van actieve openbaarmaking.	De aanbesteding voor een nieuw contentmanagementsysteem is in de tweede helft van 2025 afgerond. De opdracht omvat ook de doorontwikkeling van de Woo-portalen, waarmee een eerste stap is gezet richting verdere implementatie van actieve openbaarmaking. De implementatie van het systeem en de doorontwikkeling van het Woo-portaal worden in 2026 voortgezet.	
B2	We richten e-diensten in voor producten en diensten die onder de Wmebv vallen en controleren of onze huidige e-diensten voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen. En gaan in gesprek met onze verbondenpartijen hierover en dragen zorg dat ook hun producten en e-diensten voldoen aan de eisen van de Wmbev.	In 2025 is voldaan aan de wettelijke verplichtingen van de Wmebv. Voor alle producten en diensten die onder deze wet vallen is een digitaal kanaal aangewezen en deze digitale kanalen voldoen aan de gestelde eisen. Daarnaast is met verbonden partijen afgestemd hoe zij aan hun eigen wettelijke verantwoordelijkheid voldoen, waarbij zij expliciet zijn gewezen op de verplichtingen onder de Wmebv. Doorontwikkeling vindt plaats in 2026.	
B3	In het kader van de digitale toegankelijkheid en doorzoekbaarheid werken we aan het verder op orde brengen van de informatiehuishouding. Dataclassificatie is daarbij een belangrijk thema.	Het aantal plekken waar informatie wordt opgeslagen is teruggebracht, waardoor de informatiehuishouding overzichtelijker en beter beheersbaar is geworden. Daarnaast is een oplossing aangeschaft die ondersteunt bij het opschonen en classificeren van informatie. Deze stappen dragen bij aan het op orde brengen van de informatiehuishouding. Het volledig realiseren van het doel vraagt om	

		verdere uitvoering in 2026 en de jaren daarna.	

Hoe gaan we dit meten?

De resultaten van een aantal van onderstaande KPI's wordt jaarlijks gemeten. In de tabel is de streefwaarde weergegeven, de meting over het jaar 2024 en de laatste meting over het jaar 2025. In het vervolg op de verkenning aanpak toekomstbestendige dienstverlening besteden we aandacht aan het herijken van de prestatie indicatoren, de realisatie en monitoring ervan.

Prestatie indicatoren (incl. bron)	**Streefwaarde begroting 2025**	**Meting programma-rekening 2024**	**Meting programma-rekening 2025**
Balie burgerzaken:			
• Wachttijd balie minder dan 5 minuten	90%	82%	85%
• Klanten zonder afspraak geholpen	Max. 5%	6%	7%
• Selfservice producten binnen 7 werkdagen geleverd	Min. 90%	-	-
• Selfservice producten binnen 10 minuten afgehandeld	Min. 90%	79%	85%
Telefonie:			
• Percentage oproepen dat op het centrale nummer wordt opgenomen	Min. 90%	96%	97%
• Percentage terugbelnotities binnen 2 werkdagen afgehandeld	Min. 70%	49%	59%
• Percentage oproepen dat via het centrale nummer direct wordt afgehandeld	Min. 50%	49%	45%
Post/mail			
• Percentage vragen via het contactformulier beantwoord binnen 6 weken	Min. 90%	-	-
Website:			
• Vragen via livechats worden direct beantwoord	Min. 90%	-	-
Voldoen aan norm digitale toegankelijkheid	Status B	Status B	Status B

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
	VNG VDP Kenniskring serviceformules Stichting Lezen en schrijven Taalhuis van de bibliotheek Bollenstreek Holland Rijnland

Samenwerkende overheid

Wat willen wij bereiken?

Doel: Versterken van de strategische positie omwille van de belangen van de gemeente Teylingen

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit Omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We adviseren colleges in het dienen van het lokale belang bij strategische vraagstukken en in het faciliteren van bestuurlijke relaties en netwerken in de aangrenzende gemeenten en gebieden binnen de provincies Noord- en Zuid-Holland.	De reguliere taken zijn hierin uitgevoerd als het gaat om DBS, Holland Rijnland en het organiseren van werkbezoeken. Het doel om dit te intensiveren en uit te breiden is omwille van capaciteit nog niet gelukt.	

Wat willen wij bereiken?

Doel: Versterken van de strategische positie van de Duin- en Bollenstreek gemeenten voor het realiseren van lokale opgaven in regionaal verband.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit Omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We bekrachtigen in bestuurlijke en juridische zin de structurele samenwerking tussen de vijf gemeenten in de Duin- en Bollenstreek. Het ambtelijk kernteam DBS faciliteert de DBS-overlegstructuur, organiseert collegeconferenties en radenbijeenkomsten en verzorgt de interne en externe communicatie en rapportages. Het kernteam bestaat uit medewerkers uit de verschillende gemeenten. Eveneens versterken we voor als gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen onze eigen bestuurlijke positie binnen dit samenwerkingsverband door de bovengenoemde samenwerkingsafspraken intern te borgen in P&C en ambtelijke processen.	In 2025 is het bestuursconvenant DBS vastgesteld. Hiermee is de samenwerking van de afgelopen jaren formeel bekrachtigd. Het ambtelijke kernteam DBS is het afgelopen jaar volledig vernieuwd. Dit draagt bij aan de nieuwe fase die de samenwerking nu in gaat. De processen maken zowel aan de kant van het kernteam als aan de kant van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen een verbeterslag om soepeler op elkaar aan te sluiten.	
B2	We stellen de in 2024 opgestelde lobbystrategie uit voor de realisatie van de Uitvoeringsagenda DBS en proberen mogelijke externe subsidies voor de opgaven (zie hieronder) binnen te halen.	Er is in 2025 op het thema lobby intensief doorgesproken hoe en in welke vorm er vanuit de DBS samenwerking ingezet zal worden op public affairs. Er is afgesproken dat er hiervoor in 2026 een	

		uitvoeringsstrategie zal worden opgesteld.	
B3	We dragen bij aan de uitvoering van de projecten binnen de oranje opgave: - Het Maatregelenpakket Noordelijke Duin- en Bollenstreek en de Haarlemmermeer; - De Corridorstudie ruimte en mobiliteit zuidelijke Duin- en Bollenstreek.	De projecten in de categorie mobiliteit/oranje (het Maatregelenpakket Noordelijke Duin- en Bollenstreek en de Haarlemmermeer, en de Corridorstudie ruimte en mobiliteit zuidelijke Duin- en Bollenstreek) vorderen en doorlopen hun processen. Het opdrachtgeverschap voor de corridorstudie is overgebracht naar Regio Holland Rijnland, er is een stuurgroep opgericht, de financiën zijn geregeld en de aanbestedingsprocedure is succesvol doorlopen. Het onderzoeksbureau is gestart met de studie en verwacht deze eind kwartaal 1 in 2026 af te ronden. Voor de noordelijke DBS zijn twee doorfietsroutes aangewezen om te onderzoeken op haalbaarheid en heeft de provincie Zuid-Holland besloten tot aanleg van de fietstunnel onder de N208 nabij de Keukenhof. Daarnaast loopt het onderzoek naar de knelpunten op het gebied van bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid en mogelijke oplossingen voor de verbinding N208-A44. Eenzelfde soort onderzoek staat voor de Verbinding N206 - N207, met een aftakking naar station Hillegom, op korte termijn gepland.	
B4	We dragen bij aan de uitvoering van de projecten binnen de blauwe opgave: - Programma Landelijk Gebied en Duurzame Greenport (PLG&DG).	Het Programma Landelijk Gebied en Duurzame Greenport is in Hillegom, Lisse, Teylingen en Katwijk vastgesteld. Noordwijk zal begin 2026 naar verwachting volgen.	
B5	We dragen bij aan de uitvoering van de projecten binnen de groene opgave: - Vervolg van een Gebiedsprogramma groen. - Hernieuwbare energiebronnen,	Op het thema groen (behoed natuur, erfgoed en recreatie, en het stimuleren en faciliteren van de energietransitie) is op dit moment geen actief project. Op basis van de uitkomsten van het project Programma Landelijk Gebied	

	onderdeel collectieve warmtevoorziening.	en Duurzame Greenport zal worden besloten of het opstellen van een bestuursopdracht voor een nieuw gebiedsprogramma groen aan de orde is.	
B6	We dragen bij aan de uitvoering van de projecten binnen de rode opgave: - Governance en uitvoering Economic Board Duin- en Bollenstreek; - Verbinden kennisintensieve sectoren; - Ontwikkeling van de regiobranding.	De Economic Board Duin- en Bollenstreek heeft een Plan van Aanpak gemaakt voor de Branding van de streek onder bewoners, bezoekers en bedrijven. Elk kwartaal vinden overleggen plaats tussen de gemeenten, NL Space Campus, Unmanned Valley en de Economic Board met als doel om de kennisclusters verder met elkaar te verbinden en te versterken. Ook Regio Holland Rijnland is sinds enkele maanden aangesloten bij dit overleg. Hierbij wordt onder andere gekeken welke kennisintensieve projecten samen kunnen worden opgepakt en in aanmerking komen voor financiering. Concreet voorbeeld is het succesvolle project Remote Sensing en het pilotproject voor de inzet van drones voor de reddingsbrigades van Katwijk en Noordwijk.	
B7	We dragen bij aan de uitvoering van de projecten binnen de paarse opgave: - Regiodeal Brede Welvaart; - Verbinding en vertaling DBS-projecten binnen het sociaal domein.	De paarse opgave, voor de bevordering van de gezondheid en het welbevinden van onze inwoners, is in 2025 opgepakt in verbinding met de overige kleuren. De Regio Deal Sierteeltregio loopt van 2026 t/m 2029 en zal het beschikbare budget in verschillende tranches aan de stakeholders verstrekken. Doel is het stimuleren van projecten die de sierteelt in onze regio's toekomstbestendig maken, maar ook projecten die de brede welvaart versterken.	

Wat willen wij bereiken?

Doel: Versterken van de aansturing op verbonden partijen

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit Omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	Opstellen van een nota Verbonden Partijen.	Momenteel wordt gewerkt aan een geactualiseerde Nota Verbonden Partijen. In september 2025 is een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd met raadsleden, collegeleden en vertegenwoordigers van verbonden partijen, waarin van gedachten is gewisseld over de verschillende perspectieven van samenwerkingsverbanden. Opbrengsten van deze bijeenkomst vormen belangrijke bouwstenen voor de verdere uitwerking, met als voornemen om de vernieuwde nota na een BOB-traject in 2026 aan het eind van het jaar (Q4) ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen.	
C2	Verder professionaliseren van het bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgeverschap en accounthouderschap op Verbonden Partijen en grotere subsidiepartijen.	Momenteel wordt gewerkt aan een advies aan het ambtelijk apparaat over het verder versterken en professionaliseren van het accounthouderschap op verbonden partijen.	
C3	Gezamenlijk proces met de raden en griffiers voor het versterken van de sturing op Verbonden Partijen en regionale samenwerking conform het raadsakkoord	Tijdens de bijeenkomst in september 2025 is met raadsleden, griffiers en vertegenwoordigers van verbonden partijen van gedachten gewisseld over verschillende perspectieven op samenwerking. Daarbij is in een workshop expliciet aandacht besteed aan regionale samenwerking en mogelijke vormen om deze verder te versterken, in lijn met het raadsakkoord. Momenteel werken de griffiers van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen en de regionale werkgroep gezamenlijk aan een opdracht om te verkennen of en op welke wijze in gezamenlijkheid sturing kan worden gegeven aan verbonden partijen.	
C4	Vanwege de financiële opgave van de gemeenten samen met Verbonden	De werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen	

	Partijen komen tot inzicht en mogelijkheden tot bijsturing op kosten. Daarbij ondersteunt door de opdracht vanuit de werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen.	(FKGR) heeft onderzoek gedaan naar de beleidsvrije ruimte bij gemeenschappelijke regelingen in deze regio. Op basis van dit onderzoek hebben verbonden partijen van het collectief van samenwerkende gemeenten de opdracht gekregen om 6% te bezuinigingen op de kosten. Enkele verbonden partijen hebben wel voorstellen kunnen doen, andere niet. Daarover is dan wel verantwoording afgelegd door de besturen.	

Wat willen wij bereiken?

Doel: Verbeteren van de samenwerking tussen de gemeente Hillegom, Lisse en Teylingen in HLTsamen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Activiteit Omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	In de nieuwe lange termijn opdracht aan HLTsamen staan verschillende activiteiten die als project worden uitgevoerd en in het reguliere werk worden meegenomen. Bij het schrijven van de begroting heeft er echter formeel nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Deze activiteit wordt bij de tussentijdse rapportage 2025 en de begroting 2026 verder uitgewerkt.	In 2025 is de nieuwe Lange Termijn Opdracht vastgesteld door de drie colleges van de gemeenten. De plannen en aanbevelingen uit de LTO krijgen hun plek in de diverse leerlijnen en projecten voor de organisatieontwikkeling.	

Samenwerkingspartners

Verbonden partijen	**Overige samenwerkingspartners**
HLTsamen Holland Rijnland Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Werkvoorzieningschap Kust-, Duin en Bollenstreek /Provalu Regionale dienst openbare gezondheidszorg Hecht Hollands Midden Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) Regeling Omgevingsdienst West Holland (ODWH) Vuilvervoerbedrijf Duin en Bollenstreek (VAB) Samenwerking Belastingen Serviceorgansatie Zorg Holland Rijnland	Gemeente Katwijk Gemeente Noordwijk Greenport Ontwikkelingsmaatschappij B.V. (GOM) Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) Duin- en waterbedrijf Zuid-Holland (Dunea) Alliander N.V.

Rechtmatige overheid

Wat willen we bereiken?

Doel: Medewerkers en bestuurders ontwikkelen een groter bewustzijn van de diverse risico's op het gebied van privacy, informatieveiligheid, juridische kwesties en imago.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Omschrijving activiteit	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We voeren de bewustwordingsactiviteiten uit zoals vastgelegd in het gegevensbeschermingsplan.	In 2025 zijn verschillende bewustwordingsactiviteiten uitgevoerd. De bewustwordingsweek heeft plaatsgevonden in oktober en de bewustwordingskalender is gemaakt. Op basis daarvan worden regelmatig (kleine) bewustwordingsactiviteiten uitgevoerd. Team PIV richt zich ook op PIV-vertegenwoordigers om beter zichtbaar te worden binnen de organisatie. Hiervoor zijn al meerdere sessies geweest en in 2026 wordt hierop doorgepakt. In 2026 heeft team PIV de eerste 'Vraag maar raak-sessie', waar een moment wordt gecreëerd om vragen te stellen en meer kennis op te doen.	
A2	We spelen het risicospel en inventariseren de daaruit voortkomende risico's.	In 2025 is er vanuit team Strategie & Control maandelijks een risicospel verzorgd. De verwachting is dat mid-2026 alle teams aan de beurt zijn geweest. Primair is het doel van het spel het risicobewustzijn in de organisatie te vergroten. Daarnaast levert het risicospel concrete risico's op die worden verzameld in het risicoregister volgens de aanpak uit de Nota Risicomanagement.	
A3	We stellen de kadernota Risicomanagement vast.	De kadernota Risicomanagement is in 2025 opgesteld en wordt in 2026 aan de raad voorgelegd ter vaststelling.	

Wat willen we bereiken?

Doel: De informatie en de informatiebronnen voldoen aan de wet- en regelgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Omschrijving Activiteit	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We voeren de verbetermaatregelen uit voor de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) zoals beschreven in de ENSIA-rapportage.	Om de basisregistraties BAG, BGT en BRO gedegen te beheren, is het behouden van vaste formatie een aandachtspunt. Vanuit team BIC wordt	

		daar aandacht aan besteed, zodat het de vereiste kwaliteit heeft en behouden blijft. De taakverdeling van de beheerders zijn aangepast en er wordt meer – voor zo ver mogelijk - vooruit gepland om de werkzaamheden gedoseerd uit te voeren.	
B2	We houden de maatregelen uit het DigiD en Suwinet normenkaders op peil.A	De maatregelen uit het Suwinet (de Gemeenschappelijke elektronische Voorziening Suwi) normenkaders zijn op peil. In 2025 is er voor gekozen om de Suwinet aansluiting af te sluiten. Dit omdat de auditlasten voor Suwinet significant zwaarder zullen worden in 2026 en het voordeel van de aansluiting niet meer opweegt tegen de lasten van de audit. De maatregelen uit de DigiD audit zijn grotendeels op peil. In 2025 is het wijzigingen proces en de IDU (Indienst, Doorstroom, Uitdienst) procedure aangescherpt en dus verbeterd. In 2026 werken we aan een verbeterd incidentenprotocol. In 2026 gaat er een DigiD quick-scan plaatsvinden. Dit wordt een nulmeting op hoe we er op dat moment voorstaan wat betreft de DigiD audit. Met deze quickscan gaan we ook kijken naar een efficiënte manier van 'in control' blijven na de nulmeting, zeker met de wisselende normenkaders. Deze quickscan draagt bij aan het op peil houden van de maatregelen uit het DigiD normenkader.	
B3	We leggen een focus op de verplichte deelname aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit om de adreskwaliteit van Basisregistratie van Personen (BRP) te verbeteren.. Hiermee brengen we illegale bewoning in beeld, zorgen we voor legalisering door middel van inschrijving en lossen we de leegstand en briefadressen op.	De capaciteit binnen Adreskwaliteit is onvoldoende gebleken om alle werkzaamheden te verrichten. Er is sprake van leegstand woningen binnen de gemeente en hierop kan niet adequaat en volledig worden geacteerd. Om die reden vindt er in 2026 een voorverkenning plaats voor de aanpak van de leegstand van woningen.	

B4	De achterstand in het verplicht vernietigen van informatie zal projectmatig worden weggewerkt.	Momenteel loopt een pilot met een externe leverancier waarbij AI wordt ingezet om vernietigingslijsten te controleren en aan te vullen met ontbrekende gegevens. Dit betreft werkzaamheden die momenteel handmatig door Informatiebeheer worden uitgevoerd. De uitkomsten van de pilot bepalen of de tool structureel kan worden ingezet.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Het college van burgemeester en wethouders beschikt over voldoende kwalitatieve en kwantitatieve informatie zodat de rechtmatigheidsverantwoording opgesteld en in de jaarstukken opgenomen kan worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Omschrijving activiteit	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We stellen een plan van aanpak Rechtmatigheid op. Op basis van de evaluatie nemen we acties op ter verbetering van de interne beheersing.	Aan de hand van het plan van aanpak is in 2025 ingezet op het verbeteren van de rechtmatigheidsverantwoording op teamniveau. We voeren hierover gesprekken en vergroten hiermee de kennis en het bewustzijn. Dit draagt bij aan de verdere versterking van de interne beheersing.	
C2	We verbeteren de kennis over staatsteun in de organisatie.	Er is in 2025 een cursus staatsteun en een webinar actualiteiten in het staatsteunrecht verzorgd door de huisadvocaat waaraan verschillende collega's hebben deelgenomen.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Het versterken van financiële sturing en beheersing.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Omschrijving activiteit	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We bereiken het doel van het programma versterken financiële sturing en beheersing door versterking van de financiële functie.	We hebben het programma Grip op Geld in november afgesloten. We hebben o.a. een nieuwe regeling budgetbeheer vastgesteld, rollen zijn verduidelijkt, opleidingen gestructureerd, verplichtingenadministratie ingevoerd, etc. In 2026 leggen we de lat weer wat hoger en wordt een vervolg op het programma gestart.	
D2	We ontwikkelen de bestuurlijke P&C cyclus en producten door. Dit wordt	In afstemming met de raadswerkgroep P&C zijn stap voor stap verbeteringen	

	uitgevoerd in samenwerking tussen leden van de drie auditcommissies, portefeuillehouders financiën, de griffies en het ambtelijk apparaat.	gerealiseerd in de betuurlijke planning en control cyclus. Dat is niet klaar. In een overdracht naar de nieuwe raden worden nieuwe doelen gesteld.	

Wat willen we bereiken?

Doel: Rechtmatige juridische besluitvorming.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Omschrijving Activiteit	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	Het adequaat behandelen van klachten en bezwaren en WOO-verzoeken.	Deze juridische processen worden adequaat afgehandeld. Voor de Woo was dit in 2025 een uitdaging, vanwege een piek en ziekte. Dit is inmiddels weer gestabiliseerd. Nieuw aan 2025 is de ontwikkeling van een kwartaalmonitor voor klachten, bezwaren en Woo verzoeken. Hiermee monitoren we de cijfers en geven we hier duiding aan.	

Wat willen we bereiken?

Doel: De gemeente verbetert haar positie op het gebied van rechtmatigheid binnen de domeinen privacy en informatieveiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Omschrijving activiteit	Stand van zaken jaarrekening	Status
F1	We voeren de projecten binnen het gegevensbeschermingsplan uit, met taken als het automatiseren van het register van verwerkingen en het professionaliseren van leveranciersmanagement en accounthouderschap.	Het register van verwerkingen is volledig geautomatiseerd en gewaarborgd in toekomstige processen. Het professionaliseren van leveranciersmanagement wordt verder uitgewerkt in 2026.	
F2	FG en CISO houden toezicht op naleving van de wetten AVG en BIO.	De Functionaris Gegevensbescherming en Chief Information Security Officer toetsen vanuit hun toezichthoudende rol de naleving van de AVG en BIO. Ook in 2025 hebben zij vanuit hun toezichthoudende rol adviezen opgeleverd t.b.v. de zorgvuldige verwerking van (persoons)gegevens. Naar verwachting wordt de Jaarrapportage Gegevensbescherming en Informatieveiligheid over 2025 opgeleverd in het eerste kwartaal van 2026.	
F3	We stellen een verbeterplan Wpg op en voeren het uit.	In afwachting van de audit (oplevering februari) wordt het verbeterplan concreet gemaakt met de punten uit	

		de audit. Tweede kwartaal 2026 is de oplevering van het verbeterplan.	
F4	We maken en implementeren het plan Cyberbeveiligingswet (Cbw) met projecten zoals: 24 uurs monitoring, logische toegangsinrichting en bedrijfscontinuïteit.	In 2025 is voor de 24 uurs monitoring een verlening ingericht en er is een plan gemaakt om deze structureel in te regelen. Een plan om de Cbw te implementeren is opgesteld en wordt in 2026 als een formele opdracht vastgesteld.	

Participerende overheid

Wat willen we bereiken?

Doel 1: Raad, bestuurders en medewerkers zijn omgevingsbewust en staan 'vanuit de bedoeling' in contact met de samenleving (werkend vanuit de ambitie om publieke waarde toe te voegen).

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Omschrijving activiteit	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Bij het betrekken van de samenleving bij beleidsontwikkelingen en projecten zetten we methoden in om het stille midden te bereiken. Ook beogen we zo de doelgroepen actief te betrekken waarvoor beleid en projecten juist bedoeld zijn.	In februari 2024 heeft de gemeenteraad het beleidskader Participatie vastgesteld. Hierin staat waarom goede participatie belangrijk is, welke spelregels we gebruiken en hoe we participatieprocessen voorbereiden, uitvoeren en evalueren. Participatie blijft altijd maatwerk. Bij ieder traject maken we een zorgvuldige afweging van belangen, waarbij het algemene belang soms zwaarder weegt. We zien dat het betrekken van 'het stille midden' niet meer genoeg is. Daarom kijken we per initiatief welke doelgroepen we specifiek moeten betrekken. Een goed voorbeeld in 2025 is het participatietraject voor de centrumplannen in de drie dorpskernen van Teylingen. Hier werkten inwoners, ondernemers en andere betrokkenen in kopgroepen samen aan toekomstplannen. Soms botsten individuele en maatschappelijke belangen, maar mede dankzij de brede inbreng en het draagvlak zijn de plannen eind 2025 vastgesteld.	✔
A2	Vanuit de Omgevingswet wordt ervaring opgedaan met de bedoeling en rollen die ook zijn beschreven in het Beleidskader Participatie. De werkwijze wordt geëvalueerd en de	Initiatiefnemers weten de weg naar de participatiemiddelen op de webpagina goed te vinden. De toolbox wordt voortdurend bijgehouden.	

	toolbox wordt op basis van de evaluatie mede aangevuld en aangescherpt.		

Wat willen we bereiken?

Doel: Een integrale aanpak van grote maatschappelijke vraagstukken-, op basis van het vastgestelde beleidskader Participatie en de Leidraad. Waarbij we oplossingen zoeken met behulp van relevante maatschappelijke partners en inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Omschrijving activiteit	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	In het sociaal domein wordt de maatschappelijke opgave Wonen, Welzijn en Zorg op deze manier in een programma uitgevoerd. Om zo te leren van de rol van de gemeente in een netwerk waarin partijen ook zelf de missie hebben om een rol te vervullen. Zie ook programma 1.	In 2024 en 2025 is in de buurten Oude Dorp en Bloemenbuurt geëxperimenteerd met het ontwikkelen van een zorgzame buurt. Uit de evaluatie blijkt dat dit succesvol is geweest. Daarom gaat Teylingen door met het verder toewerken naar zorgzame buurten in de gemeente. De stuurgroep Wonen, Welzijn, Zorg bestaande uit bestuurders van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, de wooncorporatie en zorg- en welzijnspartners zien mooie kansen om deze aanpak in meerdere wijken verder door te ontwikkelen.	✔

Wat willen we bereiken?

Doel: In 2026 een participatieverordening door de gemeenteraad vastgesteld te hebben, om vast te leggen hoe inwoners, ondernemers en organisaties kunnen meedenken en meedoen bij plannen en besluiten. Dit zorgt voor helderheid, eerlijkheid en gelijke kansen. Deze verordening gaat de huidige inspraakverordening vervangen en is een wettelijke verplichting.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Omschrijving activiteit	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	In 2025 wordt de bestuurlijke opdracht opgehaald qua ambitieniveau en randvoorwaarden en gestart met een plan van aanpak.	De opdracht is geschreven en er wordt nu gewerkt aan een plan van aanpak om te komen tot het opstellen en vaststellen van de verordening. In 2026 wordt samen met de gemeenteraad, griffiers, bestuurders en de ambtelijke organisatie gewerkt om deze verordening op te stellen en vast te stellen.	●

Verbonden partijen

Voor informatie over de verbonden partijen wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleids- en prestatie-indicatoren

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Bron
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Zie stukken GR HLTsamen	Zie stukken GR HLTsamen	Zie stukken GR HLTsamen	Zie stukken GR HLTsamen	*
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners					*
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen					*
Overhead	% van totale lasten	10%	10,3%	14,5%	11,7%	*

* Eigen gegevens

Toelichting indicator Formatie

Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen, ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaand in de vorm van een vacature. 1 fte is gelijk aan een 36-urige werkweek.

Toelichting indicator Bezetting

Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve bezetting uit het formatieplan. Terugkijkend naar een begrotingsjaar wordt de werkelijke bezetting berekend. Conform de definitie van Vensters voor Bedrijfsvoering is uitgegaan van de gemiddelde bezetting in dat begrotingsjaar (door het gemiddelde te nemen van de werkelijke bezetting op 1 januari en op 31 december).

Toelichting indicator Externe inhuur

Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

Toelichting indicator Apparaatskosten

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Toelichting indicator Overhead

De overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Kaderstellende stukken

- Raadsprogramma Samen maken we Teylingen 2022-2026
- Kadernota gemeente Teylingen 2022 - 2026
- Meicirculaire gemeentefonds 2025
- Gemeentelelijke Regeling werkorganisatie HLTsamen
- Beleidskader participatie
- Beleidsnota verbonden partijen 2018
- Rapport 'Wisselwerking, naar een betere wisselwerking tussen gemeenteraden en de bovengemeentelijke samenwerking', december 2015, Raad voor het Openbaar Bestuur

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Thema Dienstverlening				
Burgerzaken	1.679	1.741	1.896	1.794
Beheer overige gebouwen en gronden	880	681	998	849
Thema Regionale samenwerking				
Bestuur	3.048	2.827	2.616	3.043
Totaal lasten	**5.607**	**5.249**	**5.510**	**5.686**

Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Thema Dienstverlening				
Burgerzaken	-854	-742	-928	-871
Beheer overige gebouwen en gronden	-323	-292	-322	-304
Thema Regionale samenwerking				
Bestuur	-55	-58	-58	-63
Totaal baten	**-1.232**	**-1.092**	**-1.308**	**-1.238**
Saldo voor resultaatbestemming	**4.376**	**4.158**	**4.202**	**4.448**

Reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Toevoegingen reserves	0	0	60	13
Onttrekkingen reserves	0	0	-130	-143
Totaal reserves	**0**	**0**	**-70**	**-130**
Saldo na resultaatbestemming	**4.376**	**4.158**	**4.132**	**4.318**

1.5 Algemene dekkingsmiddelen

Verplichte onderdelen Besluit begroting en verantwoording

Alle lasten en baten die samenhangen met de programma's worden direct op het desbetreffende programma geboekt. De baten in Algemene middelen bestaan uit doeluitkeringen, specifieke rijksvergoedingen, huuropbrengsten en dergelijke. Dit onderdeel van de begroting volgt uit artikel 8 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

In Algemene dekkingsmiddelen staan de volgende onderwerpen:

- lokale heffingen
- algemene uitkering uit het Gemeentefonds
- dividenden
- saldo financieringsfunctie
- overige algemene dekkingsmiddelen

De zogenaamde algemene dekkingsmiddelen zijn diverse inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is. Deze baten zijn niet aan een concreet programma toe te rekenen. Artikel 8 van het BBV schrijft voor dat, naast de begroting van lasten en baten per programma, ook een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien wordt opgenomen.

Lokale heffingen

Dit zijn gemeentelijke belastingen die geen directe relatie hebben met een bepaalde gemeentelijke taak, de besteding is niet geoormerkt. De onroerende zaakbelasting en de precariobelasting vallen hieronder. Dit geldt niet voor de rioolrechten, afvalstoffenheffing, leges, en marktgelden. Deze worden op de desbetreffende programma's verantwoord en zijn geoormerkt voor deze lasten. We verwijzen u naar de paragraaf Lokale heffingen voor een uitgebreidere toelichting. In de paragraaf Weerstandsvermogen zijn de dekkingspercentages van de diverse heffingen opgenomen in relatie tot het weerstandsvermogen.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

In de begroting 2026 is rekening gehouden met de effecten van de Meicirculaire 2025 van het Gemeentefonds. De circulaires hebben de effecten van het beleid en de financiële ontwikkelingen van het Rijk weergegeven.

Dividenontvangsten

Dividend	Begroting 2025	Werkelijk 2023
Alliander	550	550
Bank Nederlandse Gemeenten	135	145

Saldo financiëringsfunctie

In de vernieuwde BBV zijn de regels over rentetoerekening gewijzigd. De notitie Rente van de Commissie BBV geeft in een stellige uitspraak aan dat er niet meer rente mag worden toegerekend dan de werkelijke rentelasten. Er is geadviseerd geen rente meer toe te rekenen aan eigen vermogen (voorheen bespaarde rente). Er wordt in Teylingen geen rente meer berekend over investeringen en toegerekend aan de prestatievelden.
Voor de financiering van de investeringen heeft onze gemeente gelden geleend. De rentelasten van langlopende leningen bedragen € 251.000. Daarnaast zijn er gelden uitgezet, deze gelden genereren een bate van € 650.000 We begroten alleen werkelijk verwachte rente.

Overhead

In het gewijzigde BBV is onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten het uitgangspunt. Daarom heeft de wetgever ervoor gekozen om de kosten van overhead op één taakveld te laten registreren en op één centrale plaats in de begroting te vermelden. Door deze systematiek gaan gemeenten op dezelfde wijze om met kostentoerekening, waardoor de vergelijking van kosten van producten/diensten volgens de wetgever ook zuiverder is. Om dit effect te versterken, is voor het eerst ook een uniforme definitie van overhead gegeven. De centrale presentatie heeft als neveneffect dat het zicht op de integrale kostprijs in de programma's verloren gaat. Het opnemen van het totaalbedrag aan ondersteunende activiteiten zegt daarnaast weinig zonder de relatie met het primaire proces te leggen/kennen. In dat verband houden wij conform de financiële beheersverordening extra comptabel ook nog zicht op de integrale kostprijs zodat daarop sturing kan plaatsvinden.

In 2025 bedraagt de totale overhead afgerond € 13.943.000. Dit is 11,7% van de totaal gerealiseerde lasten van € 118.533.000.

De overhead bestaat uit:

Onderdeel (bedragen x €1.000)	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Bijdrage HLTsamen (overhead-deel)	13.335	13.359	13.255
Huisvesting	553	462	581
Overige overhead	84	489	107
Totaal	**13.972**	**14.272**	**13.943**
Percentage overhead	10,3%		11,7%

Vennootschapsbelasting

De aangifte 2025 wordt momenteel opgesteld en gaat binnenkort naar de Belastingdienst. In 2025 is de voorlopige aanslag 2025 opgelegd. De verwachting is dat de verschuldigde belasting over deze jaren nihil of zeer gering zal zijn.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Thema Algemene middelen				
Overhead	14.069	15.508	15.077	13.943
Treasury	297	261	261	278
Overige baten en lasten	83	-363	-11	-35
Belastingen overig	413	353	407	443
Vennootschapsbelasting	55			219
Totaal lasten	**14.917**	**15.759**	**15.734**	**14.848**

Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Thema Algemene middelen				
Overhead	-96	-91	-91	-113
Treasury	-2.226	-2.004	-1.573	-1.345
Parkeerbelasting	-18	-12	-12	-17
Overige baten en lasten	-4	0	0	-4
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-65.105	-65.255	-67.830	-68.102
OZB woningen	-6.646	-6.977	-7.117	-7.110
OZB niet-woningen	-3.332	-3.133	-3.493	-3.599
Belastingen overig	-257	-100	-100	-312
Totaal baten	**-77.684**	**-77.572**	**-80.216**	**-80.602**
Saldo voor resultaatbestemming	**-62.766**	**-61.813**	**-64.482**	**-65.754**

Reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	-171	-148	-148	-171
Totaal reserves	**-171**	**-148**	**-148**	**-171**
Saldo na resultaatbestemming	**-62.937**	**-61.961**	**-64.630**	**-65.925**

2 Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Algemeen

De lokale heffingen zijn te verdelen in belasting en rechten. In de paragraaf Lokale heffingen wordt aangegeven wat daadwerkelijk aan opbrengsten van belastingen en rechten is ontvangen. De Gemeentewet geeft een limitatieve opsomming van de belastingen die een gemeente mag heffen. De gemeente Teylingen maakt geen gebruik van de wettelijke mogelijkheid om hondenbelasting, heffing BedrijfsinvesteringsZone (BIZ) en baatbelasting te heffen.

Belastingen
Tegenover een belasting staat geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid. De opbrengsten dienen als algemeen dekkingsmiddel. Onze gemeente heft de volgende belastingen: onroerende zaakbelastingen (OZB), roerende zaakbelastingen (RZB), forensenbelasting en precariobelasting.

Rechten
Rechten zijn betalingen voor een geleverde of een bewezen dienst. Hiervan zijn de tarieven in principe volledig kostendekkend. Het is niet toegestaan een meer dan kostendekkend tarief te hanteren. Teylingen heft afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges en marktgeld.

Overzicht lokale heffingen

Bedragen x € 1.000

Lokale heffingen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting na wijz. 2025	Rekening 2025
Belastingen				
Onroerende zaakbelasting	9.978	10.206	10.611	10.709
Roerende zaakbelasting	13	10	10	14
Forensenbelasting	212	165	165	212
Precariobelasting	193	90	90	229
	10.396	10.471	10.876	11.164
Rechten				
Marktgelden	26	27	28	31
Parkeerbelasting	16	12	12	17
Haven- en kadegelden	18	25	12	12
Leges	952	884	1.054	997
Bouwleges	965	1.293	1.293	1.350
Afvalstoffenheffing	6.374	6.428	6.413	6.345
Rioolrechten	3.420	3.744	3.660	3.761
	11.771	12.413	12.472	12.513
Totaal lokale heffingen	**22.167**	**22.884**	**23.348**	23.677

Onroerende zaakbelastingen

De tarieven zijn bij de vaststelling van de tarieven aangepast aan de gemiddelde daling of stijging van de WOZ-waarde. De hertaxatie van alle WOZ-objecten vindt jaarlijks plaats. Voor 2025 geldt de waarde van de objecten naar het prijspeil van 1 januari 2024.
De opbrengsten van de OZB voor zowel woningen als niet-woningen (eigenaren en gebruikers) zijn verhoogd met het inflatiepercentage van 9 procent. Daarnaast zijn in het dekkingsplan de opbrengsten verhoogd met 2,5 procent.

Roerende zaakbelasting
Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimte wordt geheven over roerende zaken. Woonboten worden in de heffing betrokken, de waarde van de objecten is de heffingsgrondslag. De tarieven en voorwaarden zijn gelijk aan die van de Onroerende zaakbelastingen. Er zijn geen bijzonderheden te melden.

Forensenbelasting
Bij de heffing van forensenbelasting worden mensen belast die niet in de gemeente wonen, maar wel gebruik maken van allerlei voorzieningen. Bijvoorbeeld personen die een gemeubileerde (recreatie)woning ter beschikking hebben. De tarieven zijn geïndexeerd met 3,7%. Er zijn geen bijzonderheden te melden.

Precariobelasting
Precariobelasting wordt geheven voor het innemen of gebruiken van openbare grond. De precariobelasting is verhoogd met het inflatiepercentage 3,7%. De precariobelasting is € 139.000 hoger dan begroot. In voorgaande jaren zijn de inkomsten ook hoger. Bij de tussenrapportage 2026 en begroting 2027 zal dit worden verwerkt.

Leges en rechten

Kostendekkendheid
Voor het bepalen van de kostendekkendheid van leges en rechten mogen extra comptabel de volgende zaken worden meegerekend:

a. De overhead, de kosten voor Leidinggevend Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting (piofach), zijn gerelateerd aan de totale lasten van de bedrijfsvoering.
b. De lasten in het prestatieveld zijn exclusief BTW. Omdat het BTW–compensatiefonds (bcf) wordt gevoed uit het Gemeentefonds, is toerekening van de BTW geoorloofd.
c. Bij de berekening van de baten wordt een derde van de kosten van het taakveld Straatreiniging toegerekend aan de heffing afvalstoffenheffing en het rioolrecht. De kosten van straatreiniging worden mede gemaakt om het zwerfvuil te verminderen en om verstoppingen in het rioolstelsel te voorkomen.
d. Het is geoorloofd om het bedrag aan gegeven kwijtscheldingen te compenseren in het tarief van de rechten waar dit mogelijk is.
e. Teylingen berekent op dit moment geen rente toe aan investeringen. Het is geoorloofd om(bedrijfseconomische redenen) rente toe te rekenen aan rechten.

De letters verwijzen naar de tabellen in de paragraaf Lokale heffingen.

Marktgelden
Voor het innemen van een standplaats op de markten worden rechten geheven, in Sassenheim en Voorhout is dat marktgeld, in Warmond wordt precariobelasting geheven. In Warmond geldt de marktverordening niet vanwege de geringe omvang van de markt, waardoor er geen marktgeld kan worden geheven. In plaats hiervan wordt precariobelasting geheven voor het gebruik van gemeentegrond. De tarieven zijn geïndexeerd met 3,7%, er zijn geen bijzonderheden te melden.

Parkeerbelasting
Teylingen heft alleen parkeerbelasting van de gebruikers van het vrachtwagenparkeerterrein aan de Zuidelijke Randweg. De tarieven zijn geïndexeerd met 9%.

Haven- en kadegelden
Voor het gebruik van de gemeentelijke haven en aanlegsteigers aan de Kagerplassen wordt havengeld in rekening gebracht. Hiermee wordt het onderhoud en beheer van de steigers gedeeltelijk gefinancierd. Het tarief is € 1,25 per strekkende meter.

Leges
Het uitgangspunt is dat de leges 100% kostendekkend is. De tarieven voor rijbewijzen en identiteitsbewijzen zijn aangepast aan de wettelijk toegestane prijzen, de overige leges zijn geïndexeerd met 3,7%.

				Bedragen x € 1.000
Leges	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting na wijz. 2025**	**Rekening 2025**
Leges burgerzaken	768	742	928	871
APV Leges	82	85	82	81
Leges Openbare Orde en Veiligheid	102	57	44	45
Totale leges	**952**	**884**	**1.054**	997
Bouwleges	965	1.293	1.293	1.350

Afvalstoffenheffing

Het betreft hier de afvalstoffenheffing voor huisgezinnen en overige reinigingsrechten. Met vaststelling van het Afvalbeleidsplan "De betere afvalscheider wordt beloond" wordt toegewerkt naar 75% afvalscheiding en maximaal 100 kilogram restafval per inwoner per jaar. Voor 2025 is het basistarief per meerpersoonshuishouden vastgesteld op € 456,84. Wie minder aanbiedt dan normaal, krijgt de beloningskorting.

(Bedragen x € 1.000)

	Berekening kostendekkenheid	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025
	Kosten van taakveld	4.304	4.676	4.646	4.826
	Baten van taakveld	465	372	372	358
	Netto kosten	3.839	4.305	4.275	4.467
	Toe te rekenen kosten				
d	Overhead	550	682	677	630
h.	BTW	951	1.027	1.025	1.005
a.	Straatreiniging	224	233	233	255
e.	Kwijtschelding	160	165	150	174
	Totale kosten	5.724	6.412	6.360	6.531
	Opbrengsten heffingen	6.057	6.428	6.408	6.531
Kostendekkendheids percentage		**106%**	**100%**	**101%**	**100%**

Rioolrechten

De rioolheffing wordt geheven ter bestrijding van de kosten van de gemeentelijke watertaken (afvalwater, hemelwater en grondwater). Het tarief per aansluiting is in 2025 verhoogd naar € 191,28 de kostendekkendheid is als volgt:

(Bedragen x € 1.000)

Berekening Kosten-dekkenheid Taakveld Riolering	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting na wijziging	Rekening 2025
Kosten van het prestatieveld	2.298	2.446	2.454	2.516
Baten van het prestatieveld	4	0	0	43
Netto kosten	2.294	2.446	2.454	2.473
Toe te rekenen kosten				
Overhead	293	357	358	329
BTW	529	563	564	582
Afvoeren veegafval	224	233	233	255
Kwijtschelding	79	80	80	88
Rente	0	66	0	0
Totale kosten	3.420	3.744	3.689	3.727
Opbrengsten heffingen	3.420	3.745	3.660	3.727
Kostendekkendheids percentage	**100%**	**100%**	**99%**	**100%**

Toelichting

De lasten en baten zijn verantwoord in het taakveld Riolering, er zijn geen bijzonderheden.

Kwijtschelding

Aan mensen met een laag inkomen is gehele of gedeeltelijke kwijtschelding verleend voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en in incidentele gevallen ook voor de OZB. Bij toetsing of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding worden de kosten van het levensonderhoud vastgesteld op 100% van de genormeerde bijstandsuitkering. De kwijtscheldingen worden verantwoord in het taakveld Inkomensregelingen.

				Bedragen x € 1.000
Kwijtscheldingen	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting na wijz. 2025**	**Rekening 2025**
Kwijtscheldingen rioolheffing	79	80	80	88
Kwijtscheldingen afvalstoffenheffing	160	165	150	174
Totale kwijtschelding	**239**	**245**	**230**	262

Woonlasten regiogemeenten

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. De OZB is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een woning per gemeente en een meerpersoonshuishouden. In onderstaand overzicht staan de woonlasten van Teylingen en een aantal regio- en omliggende gemeenten van het afgelopen begrotingsjaar.

Woonlasten 2025 (bron: Coelo)						
Gemeente	**OZB woningen**	**OZB niet woningen**	**Reinigings-heffing**	**Rioolheffing**	**Woonlasten huurder (afval en riool)**	**Woonlasten eigenaar OZB riool en afval**
Haarlemmermeer	0,0684%	0,4723%	€ 498	€ 178	€ 676	€ 1.067
Teylingen	0,0863%	0,5486%	€ 437	€ 191	€ 628	€ 1.112
Katwijk	0,1174%	0,6659%	€ 385	€ 175	€ 560	€ 1.188
Noordwijk	0,0830%	0,8761%	€ 494	€ 209	€ 703	€ 1.208
Hillegom	0,0870%	0,5367%	€ 517	€ 248	€ 765	€ 1.213
Lisse	0,1075%	0,3441%	€ 558	€ 185	€ 743	€ 1.283
Leiden	0,1133%	0,3405%	€ 484	€ 219	€ 703	€ 1.322
Heemstede	0,0814%	0,8088%	€ 456	€ 292	€ 748	€ 1.433
Oegstgeest	0,1232%	0,2798%	€ 489	€ 269	€ 758	€ 1.606
Bloemendaal	0,1114%	0,7315%	€ 570	€ 313	€ 883	€ 2.117

Verplichte tabel kengetallen Woonlasten

Woonlasten		Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 437	€ 453	€ 484
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 177	€ 191	€ 191
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 437	€ 457	€ 437
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	€ 1.051	€ 1.101	€ 1.112
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin **in t-1**	€ 944	€ 994	€ 994
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%		**111%**	**111%**	**112%**

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf schept inzicht in de actuele risico's en het vermogen om deze risico's op te kunnen vangen. De grondslag van deze paragraaf is vastgelegd in artikel 11 van het BBV.

Inleiding en achtergrond
Teylingen omschrijft een risico als een onzekere gebeurtenis die effect heeft op het kunnen behalen van een doelstelling. Een risico onderscheidt zich van een probleem omdat een probleem een zekerheid is. Risico's kunnen zowel intern als extern zijn.

Door te sturen op risico's in relatie tot doelstellingen is Teylingen beter in staat om zijn doelen te verwezenlijken met de beschikbare middelen. Bij het aangaan van risico's worden onderstaande vier vragen in acht genomen:

- Wat willen wij bereiken?
- Wat ga wij doen (voor wie)?
- Hoeveel risico is aanvaardbaar*?

*Ten aanzien van de hoeveelheid aanvaardbaar risico is het voorlopige uitgangspunt gekozen dat de (netto) kans maal (netto) impact van de risico's per programma totaal niet groter mag zijn dan 5% van het programmabudget (gecorrigeerd voor uitgaven aan verbonden partijen) tenzij hier een door het college goedgekeurde onderbouwing aan ten grondslag ligt. Dit uitgangspunt zal formeel worden vastgesteld wanneer er voldoende ervaring is opgedaan met de herziene methodiek van risicoberekening. In het huidige begrotingsjaar is nog geen goedkeuring vereist.

Het beperken van risico is geen doel op zich. Zonder risico's te nemen kan Teylingen geen invulling geven aan zijn maatschappelijke missie. Volledige controle vereist immers oneindig budget. De kern van bovengenoemde vragen is het maken van een gedegen afweging tussen effectiviteit en efficiency.

Het sturen op risico's in relatie tot doelstellingen is een ontwikkeling binnen Teylingen die zich de komende jaren verder zal uitbreiden. In het huidige begrotingsjaar ligt de nadruk op het inventariseren en beheren van de strategische risico's per programma. Hierbij wordt gekeken naar de netto risico's. Dit zijn de risico's na het inrichten van de beheersmaatregelen. De operationele risico's binnen het ambtelijk apparaat (HLTsamen) komen terug in de risico's ten aanzien van verbonden partijen. In de komende jaren zal een grotere nadruk worden gelegd op risicobewustzijn op zowel strategisch als operationeel niveau.

Omvang Risico en Weerstandscapaciteit
De omvang van het risico is berekend door per programma inzichtelijk te maken wat de belangrijkste strategische risico's (zie inleiding en achtergrond) zijn, hoe groot de kans wordt ingeschat dat het risico zich door de jaren heen zal voordoen en hoe groot de impact (in euro) naar inschatting dan zal zijn. De kans maal de impact is het risicobedrag dat wordt toegevoegd aan het Bij het inschatten van kans en impact wordt rekening gehouden met de beheersmaatregelen die zijn of worden getroffen om het risico en/of de impact te verkleinen, bijvoorbeeld een verzekering om de schade na een brand te beperken. Op deze manier wordt het netto risicobedrag berekend.

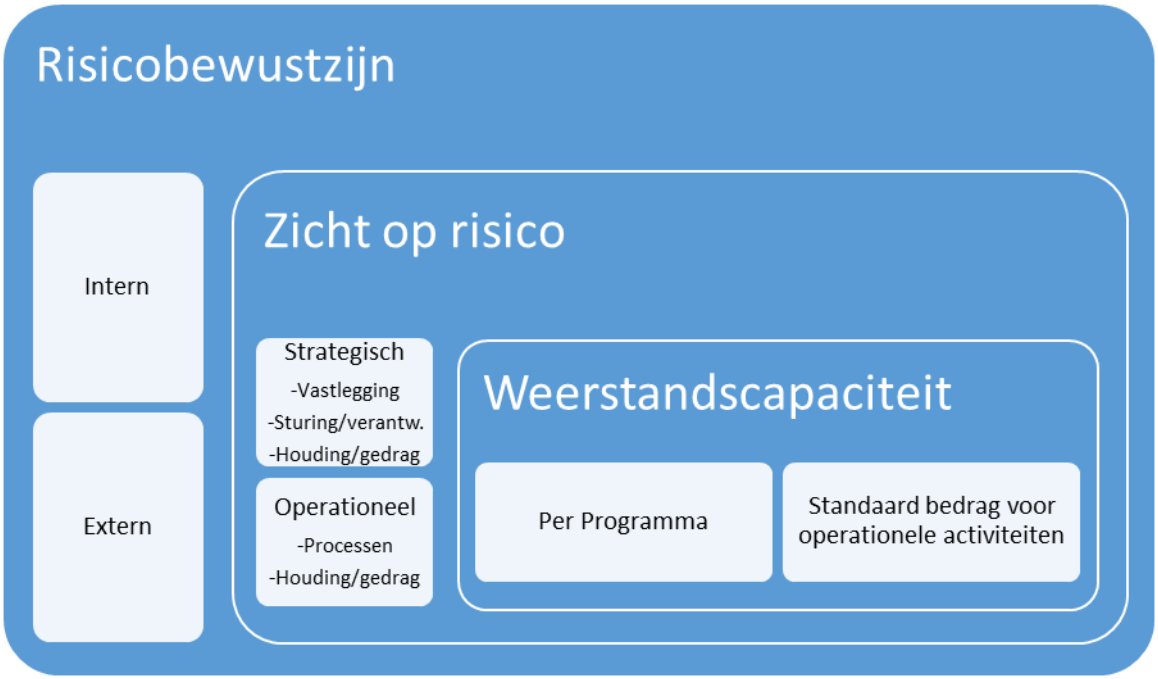

De risico's zijn geïnventariseerd door de managers die sturen op beheersing van het risico en de daarmee verbonden doelstellingen. Bij het inschatten van kans en impact hebben zij kunnen kiezen tussen het gebruik een standaard tabel voor kans en impact of het maken van eigen beoordeling.

Op basis van bovengenoemde risico-inventarisatie is gebleken dat het netto risico van Teylingen € 4.211.000 bedraagt. Dit bedrag zal als ondergrens worden gehanteerd voor de omvang van de incidentele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit kan worden ingezet om niet geraamde (onvoorziene) lasten van substantiële aard mee te dekken. De structurele weerstandscapaciteit geeft de omvang van de maximale ruimte om de belastingen te verhogen om structurele lasten mee te dragen.

Per 31-12-2025		4.211.000
Strategisch netto risico van 100K of meer (nieuw + oud beleid)		
% risico programma budget		3,50%
Netto risico Financiering		370.000
Netto risico Overkoepelend risico		802.000
Netto risico Verbonden partijen		2.081.000
Netto risico Samenleven		800.000
Netto risico Leefomgeving		158.000

In bijlage 4 is een specificatie opgenomen van de strategisch netto risico's .

Omvang weerstandscapaciteit Teylingen

	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Algemene reserve	€ 22.998.000	€ 24.297.000	€ 17.738.000
Stille reserve	€ 0	€ 0	€ 0
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 5.485.000	€ 5.485.000	€ 5.626.000
Resultaat boekjaar	€ 2.838.000	€ 0	€ 3.170.000
Totaal van de weerstandscapaciteit	**€ 31.321.000**	**€ 29.955.000**	**€ 26.534.000**

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit is het vrij besteedbaar deel van de reserves en bedraagt per 31 december € 26.534.000.

De ratio voor het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Voor Teylingen komt de ratio uit op (afgerond) 6,3 (€ 26,5 / € 4,2 miljoen) en valt daarmee in niveau A, Uitstekend op basis van de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR).

Waarderings-cijfer	Ratio Weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

Recapitulatie kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Netto schuldquote	13,0%	48,0%	13,1%
Netto schuldquote gecorr. voor verstr. leningen	1,1%	35,6%	1,5%
Solvabiliteitsratio	54,7%	49,7%	55,4%
Kengetal grondexploitatie	4,2%	5,9%	5,4%
Structurele exploitatieruimte	2,4%	0,7%	3,5%
Woonlasten Teylingen t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor	111,3%	110,8%	111,9%

De risico’s waarvan de impact incidenteel is kunnen worden opgevangen binnen de incidentele weerstandscapaciteit. Hetzelfde geldt voor de risico’s waarvan de impact structureel is.

Netto schuldquote (bedragen x € 1.000)		Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Vaste schulden	+	42	50	40
Netto vlottende schuld	+	2	11	3
Overlopende passiva	+	12	8	13
Fin. activa (uitsluitend art. 36, d, e, f)*	-	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	-	36	11	34
Liquide middelen	-	0	1	0
Overlopende activa	-	6	8	6
Totaal		14	50	16
Totale baten, excl. mutaties reserves		111	103	119
Netto schuldquote (netto schuld/baten)		13,0%	48,0%	13,1%

* Betreft art. 36 BBV
d. uitzettingen in de schatkist van het Rijk met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
e. uitzettingen in de vorm van Ned. schuldpapier, rentetypische looptijd van één jaar of langer;
f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Overigens hanteert de VNG een signaalwaarde van 100%, waarboven waakzaamheid is geboden. Een netto schuldquote van hoger dan 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. Teylingen zit daar aanzienlijk onder.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (bedragen x € 1.000)		Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Vaste schulden	+	42	50	40
Netto vlottende schuld	+	2	11	3
Overlopende passiva	+	12	8	13
Fin. activa (uitsluitend art. 36, b,c,d,e,f)*	-	13	13	14
Uitzettingen < 1 jaar	-	36	11	34
Liquide middelen	-	0	1	0
Overlopende activa	-	6	8	6
Totaal		1	37	2
Totale baten, excl. mutaties reserves		111	103	119
Netto schuldquote (netto schuld/baten)		1,1%	35,6%	1,5%

* Betreft art. 36 BBV

b. leningen aan:
   1. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, a, van de Wet fido;
   2. woningbouwcorporaties;
   3. deelnemingen;
   4. overige verbonden partijen;

c. overige langlopende leningen;

d. uitzettingen in de schatkist van het Rijk met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;

e. uitzettingen in de vorm van Ned. schuldpapier, rentetypische looptijd van één jaar of langer;

f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote, gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden, wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteitsratio (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Eigen vermogen	86	77	89
Balanstotaal	157	156	160
Solvabiliteit (ev/balanstotaal)	54,7%	49,7%	55,4%

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het bezit op de balans gefinancierd is door het eigen vermogen en in hoeverre de gemeente aan de financiële verplichtingen kan voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het eventuele resultaat uit het overzicht baten en lasten.

Grondexploitatie

Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Totaal activa bouwgronden in exploitatie	5	6	6
Totaal baten exclusief mutaties van reserves	111	103	119
Kengetal grondexploitatie	4,2%	5,9%	5,4%

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld.
De voorraden bouwgrond (inclusief bouwgrond in exploitatie en overige voorraden) kunnen als een aandeel van de inkomsten worden uitgedrukt. Dat levert het kengetal de *voorraadquote* op.

Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Totale structurele lasten	108	104	116
Totale structurele baten	110	103	119
Totale structurele toevoegingen aan de reserves	0	0	0
Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	1	1	1
Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	111	103	119
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x 100%	**2,4%**	**0,7%**	**3,5%**

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten. Deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.
Dit kengetal is relevant voor de beoordeling van de financiële positie omdat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente beheert een groot deel van de openbare ruimte. Hierin vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Daarbij maken we gebruik van kapitaalgoederen die in de openbare ruimte aanwezig zijn:

- infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken, openbare verlichting)
- voorzieningen (groen, sportfaciliteiten)
- gebouwen.

Deze paragraaf behandelt, conform artikel 12 uit het BBV, de belangrijkste kapitaalgoederen die de gemeente in eigendom en/of beheer heeft. De middelen die beschikbaar worden gesteld worden ingezet om het door de raad vastgestelde beleid in uitvoering te realiseren.
De inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte hebben een directe relatie met elkaar. Daarbij zal in eerste instantie zorg gedragen moeten worden voor de technische staat van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Door goed onderhoud kan een technische staat behouden blijven en blijven de kapitaalgoederen bruikbaar voor de gebruikers van de openbare ruimte. In programma 2 - leefomgeving, openbare ruimte en duurzaamheid' is weergegeven welke doelstellingen en activiteiten er zijn rondom het onderhoud aan kapitaalgoederen. Dit wordt vertaald in diverse beleids- en beheerplannen.

Welke ontwikkelingen spelen er?

- Net als voorgaande jaren wordt er gewerkt aan klimaatadaptieve leefomgeving:
    - We bouwen verder op eerder gemaakte afspraken, zoals de in 2022 vastgesteld ambitie tbv klimaatadaptatie.
    - in 2025 is in samenwerking met diverse partners het programma water en klimaatadapatie verder vormgegeven. Hierin neemt de gemeente een actieve rol in.
- Integraliteit wordt gezocht in de aanpak van onderhoud van kapitaalgoederen, hierbij zijn een aantal dingen goed om te weten:
    - In veel gevallen kan (over)last wordt verminderd worden, zo hoeft een straat minder vaak open voor diverse werkzaamheden.
    - Waar mogelijk worden kosten bespaard
    - Door breder te kijken kunnen meerdere problemen tegelijkertijd aangepakt worden
    - Soms is het niet mogelijk om integraal te werken, doordat verschillende kapitaalgoederen verschillende afschrijvingstermijnen hebben.
    - Samenwerking met (en tussen) derden (zoals netbeheerders of telecomaanbieders) is mede afhankelijk van de 'goodwill' van deze derde partijen. Door te investeren in goede relaties kan er vaker en pro-actiever oplossingen gevonden worden voor uitdagingen in de openbare ruimte.
- De arbeidsmarkt voor professionals en specialisten die zorg dragen voor het onderhoud van kapitaalgoederen is flink in beweging. Dit is ook te merken bij de gemeente en de partners van de gemeente. Dit heeft in 2025 als gevolg dat een aantal zaken niet uitgevoerd konden worden of vertraging hebben opgelopen. Dit geldt voor verschillende kapitaalgoederen. Uiteraard is de veiligheid in de openbare ruimte niet in het geding gekomen. Ook voor de komende jaren zijn de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt belangrijk om in het oog te houden en dit vraagt soms om een andere wijze van kijken of omgaan met de ambities en doelen van de gemeente.
- Biodiversiteit neemt een meer prominente rol in bij het onderhoud van allerlei kapitaalgoederen. In de basis is dit biodiversiteit niet meer als los onderwerp te zien. Dit is terug te zien in de wijze waarop onderhoud in watergangen gedaan wordt, maar ook bij civiele kunstwerken moet rekening gehouden worden met 'gebruikers' anders dan mensen. Ook kunnen invasieve diersoorten een negatief effect hebben op de huidige staat van de openbare ruimte, als gemeente moeten we hierop adequaat kunnen reageren.

Wat wilden we bereiken?

Door de kapitaalgoederen goed te onderhouden dragen we zorg voor een prettige leefomgeving, waar ruimte is voor diverse gebruikers. De kwaliteitsniveaus zijn vastgesteld in diverse beleidsplannen. Het onderhoud van kapitaalgoederen neemt in de jaarrekening in financiële zin een forse plek in. Daarbij is het goed om te beseffen dat het gaat om veel verschillende elementen in de openbare ruimte en dat de afschrijvingstermijnen/levensduur van deze kapitaalgoederen lang zijn. Ter illustratie: een weg gaat ongeveer 25 jaar mee, een brug kan een levensduur van 100 jaar hebben. Om grote wisselingen in de exploitatie te voorkomen werken we onder andere met onderhoudsvoorzieningen. Daaraan voegen we jaarlijks een vast bedrag toe. De uitname kan per jaar verschillen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Prioriteiten	Doelstelling	Activiteiten 2025
Beheerplannen worden actueel gehouden.	Structureel een adequaat onderhoudsniveau realiseren.	Beheerplannen worden (regionaal) zoveel mogelijk geüniformeerd om integraal beheer en meer duurzame oplossingen mogelijk te maken.
Opstellen van beleid.	Met nieuw beleid, passend in het huidige tijdsbeeld, kunnen nieuwe uitvoeringsprogramma's worden opgesteld.	Uitvoering van programma's op basis van duurzaamheidsbeleid voor openbare ruimte, afval, groen, wegen en speelplaatsen.
Toezicht op uitrol glasvezelnetwerken	Uitrol van glasvezelnetwerken mogelijk maken, maar kwaliteit van trottoirs en straat behouden.	Uitvoering geven aan de Telecomwet. Afstemming laten plaatsvinden tussen diverse aanbieders. Toezicht houden op verleende vergunningen en heffen van leges voor uitvoering van beleid.
Uitvoering van onderhoud	Duurzaam beschikbare openbare ruimte.	Door diverse projecten is uitvoering gegeven aan het onderhoud aan kapitaalgoederen. Hierbij is participatie gezocht met gebruikers en integraliteit gezocht tussen kapitaalgoederen en derde partijen.

Gemeentelijke vastgoedportefeuille

De gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat uit 75 panden.
Vastgoedbezit is voor de gemeente geen doel op zich. We hebben vastgoed nodig om de bestuurlijke en ambtelijke organisatie te huisvesten, de uitvoering van wettelijke taken te faciliteren en om maatschappelijke en ruimtelijke beleidsdoelen mogelijk te maken.
Deze panden brengen we onder in de "**kernportefeuille**". Daarbinnen maken we onderscheid naar 3 hoofdgroepen; eigen huisvesting, maatschappelijk vastgoed en strategisch vastgoed.
Het overige vastgoed brengen we onder in de "**niet-kernportefeuille**".
Daarin zit het vastgoed dat niet meer nodig is om beleidsdoelen te realiseren of de eigen organisatie te huisvesten. Het betreft onder andere vastgoed dat daardoor op de nominatie staat om afgestoten te worden, of waarvan om specifieke reden besloten is, om het pand aan te houden zonder dat daar beleid aan ten grondslag ligt.

Gemeentelijke gebouwen	
Naam Beleidsplan	Vastgoednota; "Kaders voor professioneel vastgoedmanagement"
Vastgesteld	2024
Vastgesteld kwaliteitsniveau	Conditiescore 3
Naam Beheers- en onderhoudsplannen	Meerjaren Onderhouds Plan 2025-2034
Looptijd	2025-2034
Actualisatie	2028

Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee
Naam voorziening/reserve	Diverse voorzieningen gemeentelijke gebouwen Teylingen

Diverse voorzieningen gebouwen		
(x € 1.000)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Stand per 1 januari	3.212	3.170
Storting	450	450
Uitname	1.441	417
Stand per 31 december	2.221	3.203

Uitvoering in 2025
Kringloop Kagerdreef 90 Sassenheim buitenschilderwerk
Gemeentewerf Voorhout aanbrengen airco's
Trefpunt Warmond aanpassing verlichting en buitenschilderwerk
Bestuurscentrum vervanging glas entree inclusief schilderwerk

Riolering

Naam Beleidsplan	Integraal Waterketenplan
Vastgesteld	2022
Looptijd	2022-2026
Actualisatie	2026
Vastgesteld kwaliteitsniveau	n.v.t.
Naam Beheers- en onderhoudsplannen	n.v.t.
Looptijd	n.v.t.
Actualisatie	n.v.t.
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee
Naam voorziening/reserve	Voorziening vervangingsreserve Riolering Voorziening egalisatie riool.

Onderwerp		
(€ 1.000)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Investeringen 2025*	1.665	49
Investeringen oude jaren*	6.809	109
Bedragen t.l.v. exploitatie	623	585

Voorziening vervangingsreserve riolering		
(x € 1.000)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Stand per 1 januari	4.157	6.421
Storting	983	1.031
Uitname	1.664	158
Stand per 31 december	3.475	7.294

* Uitgaven op investeringen worden rechtstreeks onttrokken uit de voorziening vervangingsreserve riolering.

Uitvoering in 2025

De volgende projecten speelde in 2025:

- De voorbereiding voor de verbetering van de rioleringsafvoer van camping Spijkerboor/ Europarcs, in afstemming met de gemeente Kaag en Braassem, is lopend.

- Een aanpassing van het wegprofiel ter plaatse van de kruising Lindenlaan-Platanenlaan, het uit dienst nemen van een pompgemaal en het aanpassen van vier overstorten is uitgevoerd ter vermindering van het risico op en de effecten van wateroverlast in de Bomenbuurt in Sassenheim.

Toelichting

Het beheer en onderhoud van de riolering is uitgevoerd op basis van het Integraal Waterketenplan 2022-2026. Dit in de Duin- Bollenstreek opgestelde plan geeft invulling aan het gezamenlijk beleid voor de gehele waterketen en verbetert de afstemming in de keten van drinkwaterproductie, -distributie en -levering, de riolering en de afvalwaterzuivering. Het waterketenplan vervangt het gemeentelijk rioleringsplan en omvat het gemeentelijk beleid ten aanzien van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Op basis van de financiële consequenties van het plan wordt de hoogte van de rioolheffing bepaald.

Voor het jaarlijkse onderhoud is dit: rioolreiniging en inspecteren; het ledigen van kolken en lijngoten; aanbrengen kolken; lokale herstelwerkzaamheden aan het gemeenteriool (i.v.m. verstopping of calamiteit); reparatie en onderhoud aan rioolgemalen; telemetrie rioolgemalen; opstellen beheer- en onderhoudsplan drainage en infiltratievoorzieningen; signaleringsmodule grondwater.

Groen

Naam Beleidsplan	Omgevingsvisie Teylingen
Vastgesteld	2024
Looptijd	
Actualisatie	N.v.t.
Vastgesteld kwaliteitsniveau	Basis
Naam Beheers- en onderhoudsplannen	Groenbeheerplan 2022-2031
Looptijd	10 jaar
Actualisatie	2031
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee
Naam voorziening/reserve	N.v.t.

Onderwerp		
(€ 1.000)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Bedragen t.l.v. exploitatie	1.374	1.301

Uitvoering in 2025	
Warmond	• Groenvervanging Lockhorstlaan • Bollenaanplant Schoonoord, Van Leydenstraat, Veerpolder. • Groenvervanging Beatrixlaan - Burgemeester Ketelaarstraat
Sassenheim	• Groenvervanging Beatrixstraat • Groenvervanging JDK Diligence . • Groenvervanging Westerstraat • Groenvervanging Slotlaan • Groenvervanging Vliegeniersweg • Bollenaanplant Mercuriusstraat, Rembrandtlaan, Slotlaan, Wildrijklaan.
Voorhout	• Groenvervanging Beukenrode • Aanplanten Spoorlaan • Bollenaanplant Mauritsstraat

Toelichting:
Op 19 mei 2022 heeft de raad het groenbeheerplan 2022-2031 vastgesteld, voor al het openbaar groen in Teylingen. Doel van dit beheerplan is het stellen van duidelijke kaders voor het groenbeheer voor de periode 2022-2031. In het plan is de beleidsmatige ambitie vertaald naar het beheer en de wijze waarop dit de komende jaren wordt opgepakt. Het plan beschrijft het areaal, de huidige en beoogde kwaliteit en de bijbehorende inzet van de financiële middelen.

Groenvervanging
Vervanging is het uitgelezen moment om het sortiment én de groeiplaats duurzamer te maken. Nieuw ingerichte groenvakken worden zo aangelegd dat het regenwater makkelijk in de vakken kan stromen. Dit ontlast het riool en helpt grondwaterstandverlaging voorkomen. Het sortiment divers maken levert net als bij bomen veel voordelen op. Het beperkt de risico's van uitval door bijvoorbeeld ziekten en plagen en is goed voor insecten zoals bijen en vlinders. Ook wordt de plantkeuze afgestemd op meer biodiversiteit.

Zo worden er meer vruchtdragende bomen en heesters aangeplant. Maar ook waar mogelijk prikkelstruiken, zodat bijvoorbeeld egels er kunnen schuilen en overwinteren of vogels er een nest kunnen maken. Een van de manieren om de groene oppervlakte te vergroten is het vervangen van verharding door groen. Net als bij het renoveren van groenvakken is omvorming binnen een project het ideale moment om de buitenruimte klimaatbestendiger te maken.

Bomen

Naam Beleidsplan	Bomenbeleidsplan
Vastgesteld	2014. Gewijzigd bomenbeleid in 2021 vastgesteld.
Looptijd	
Actualisatie	2026
Vastgesteld kwaliteitsniveau	-
Naam Beheers- en onderhoudsplannen	zie groenbeheerplan 2022 - 2031
Looptijd	10 jaar
Actualisatie	2031
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee
Naam voorziening/reserve	N.v.t

Onderwerp		
(€ 1.000)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Investeringen 2025	937	487
Investeringen oude jaren	528	328
Bedragen t.l.v. exploitatie*	0	0

*exploitatie is opgenomen bij groen onderhoud.

Uitvoering in 2025

- Boomveiligheidscontrole (Warmond) geïnspecteerd 3.273 st incl. jaarlijkse inspectie.
- Jaarlijkse inspectie gehele gemeente 429 st.
- Totaal gesnoeid 1.585 st.
- Totaal bomen geveld 30 st.
- Totaal bomen aangeplant 111.

Toelichting:

Onderhoud
Voor het onderhoud werken we met een driejarige cyclus. Alle bomen beoordelen we ten minste eens per drie jaar op veiligheid en onderhoud. Teylingen is opgesplitst in drie vergelijkbare delen. Elk jaar beoordelen we één deel en aansluitend worden waar nodig maatregelen uitgevoerd. Inspanningen en kosten verdelen we zo gelijkmatig over de jaren. In 2025 is de boomveiligheidscontrole in Warmond uitgevoerd waarbij in totaal 1.585 bomen zijn gesnoeid.

Vervanging en uitbreiding van het bomenbestand
De komende jaren werken we verder aan het uitbreiden van het bomenbestand in Teylingen. Bij de keuze van nieuwe boomsoorten hanteren we het uitgangspunt om vooral inheemse soorten toe te passen. Daarbij letten we op het vergroten van de biodiversiteit, het beperken van toekomstige overlast door te kiezen voor de juiste boom op de juiste plek, ??n op de klimaatbestendigheid van het bomenbestand.

In het afgelopen jaar zijn 37 bomen geveld en zijn 111 nieuwe bomen aangeplant. Daarnaast zijn in het kader van het 1.00 bomenproject nog eens 373 nieuwe bomen geplant.

Eikenprocessierups: ontwikkeling 2025
Het aantal bomen met eikenprocessierups is in 2024, en ook in 2025, stabiel gebleven. De eerder verwachte toename is uitgebleven. Dit hangt samen met de maatregelen die de afgelopen jaren zijn ingezet om natuurlijke vijanden meer leefruimte en voedsel te bieden. Door het versterken van de biodiversiteit onder andere via aangepast beheer, een meer natuurinclusieve inrichting en het plaatsen van nestkasten???zien we dat deze aanpak steeds beter effect heeft.

Wegen

Naam Beleidsplan	Beleidsplan wegen 2022-2026
Vastgesteld	2022
Looptijd	2022-2026
Actualisatie	2026
Vastgesteld kwaliteitsniveau	Basis en basis+
Naam Beheers- en onderhoudsplannen	n.v.t.
Looptijd	n.v.t.
Actualisatie	2026
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee
Naam voorziening/reserve	n.v.t.

Onderwerp		
(x € 1.000)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Investeringen oude jaren	120	0
Bedragen klein onderhoud	171	196
Bedragen groot onderhoud	1.202	894

Uitvoering in 2025
Groot asfaltonderhoud op diverse locaties, o.a. de Tweede Elsgeesterweg
Klein asfaltonderhoud op diverse locaties

Elementenonderhoud op diverse locaties
Onderhoud aan de belijning op diverse locaties
Vergroten boomvakken op diverse locaties

Toelichting:
Het beheer en onderhoud van de wegen is uitgevoerd op basis van het in 2022 vastgestelde Beleidsplan Wegen 2022-2026. Het plan omvat het gemeentelijk wegenbeleid. In het plan worden de te hanteren kwaliteitsniveaus voor de wegen aangegeven. In het plan is vastgesteld om voor alle wegtypes te kiezen voor het kwaliteitsniveau basis. Specifiek voor de fietspaden en de voetpaden/trottoirs rondom zorgcentra geldt het hogere kwaliteitsniveau basis+. Het basiskwaliteitsniveau komt overeen met een basisniveau van verantwoord wegbeheer waarbij de kosten van onderhoud worden geminimaliseerd. Bij het niveau basis+ hanteren we een strengere richtlijn, waardoor de kwaliteit van de verhardingen op een hoger niveau blijft.

In 2025 is er volgens een nieuwe methodiek een weginspectie uitgevoerd, bij deze inspectie kwam naar voren dat de trottoirs in slechtere conditie zijn dan voorheen gedacht. In 2026 zal een nieuwe beleidsplan worden opgesteld en hierin zal meer aandacht komen voor trottoirs. Daarnaast zal er, binnen de financiële mogelijkheden, meer onderhoud plaatsvinden aan trottoirs.

In 2025 zijn alle onderhoudscontracten opnieuw aanbesteed. Voor de contracten voor elementenverharding en asfalt heeft dit proces vertraging opgelopen als gevolg van een aanvullende juridische toetsing van de inschrijvingen op rechtmatigheid. Hierdoor is in het derde en vierde kwartaal minder werk uitgevoerd dan oorspronkelijk was gepland; de uitgestelde werkzaamheden worden naar verwachting in het eerste en tweede kwartaal uitgevoerd.

Spelen

Naam Beleidsplan	Beleidsplan speelplaatsen 2015-2024
Vastgesteld	2015
Looptijd	10 jaar
Actualisatie	2030
Vastgesteld kwaliteitsniveau	B (basis)
Naam Beheers- en onderhoudsplannen	Vervangingsplan spelen
Looptijd	Geen eind datum
Actualisatie	Het plan wordt jaarlijks geactualiseerd
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee

Onderwerp		
(x 1000 euro)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Investeringen oudere jaren	66	28
Investeringen 2025	0	0
Exploitatiebudgetten	51	26

Uitvoering in 2025
De jaarlijks hoofdinspectie is uitgevoerd.
Groot onderhoud aan speelplekken en kunstgras is uitgevoerd.
Het vervangingsplan is geactualiseerd. Ouderdom en slijtage bepalen welke plek wanneer heringericht wordt. Als er integraal gewerkt kan worden dan doen we dat.
In 2025 is de speelplek aan de Dragonweg heringericht.
De kaart met speelplekken is geactualiseerd. Deze is te vinden op www.teylingen.nl/spelen

Straatmeubilair, bebording en wegbewijzering

Naam Beleidsplan	Niet aanwezig
Vastgesteld	-
Looptijd	-
Actualisatie	-
Vastgesteld kwaliteitsniveau	B (basis)
Naam Beheers- en onderhoudsplannen	Niet aanwezig
Looptijd	-
Actualisatie	2026
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee

Onderwerp		
(x 1000 euro)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Exploitatiebedrag kosten onderhoud	42	50

Uitvoering in 2025 (omschrijving activiteit)
Verschillende werkzaamheden m.b.t. straatmeubilair.

Openbare verlichting

Naam Beleidsplan	Beleidsplan Openbare Verlichting 2019-2023
Vastgesteld	2019
Looptijd	2019-2023
Actualisatie	2026
Vastgesteld kwaliteitsniveau	Voor veiligheid: Nederlandse praktijkrichtlijnen NPR13201. Voor duurzaamheid: in 2030 100% LED.
Naam Beheers- en onderhoudsplannen	Beheerplan Openbare verlichting 2019-2023
Looptijd	2019-2023
Actualisatie	2026
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee
Naam voorziening/reserve	N.v.t.

Onderwerp		
(x 1000 euro)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Investeringen oude jaren	1.407	0
Investeringen 2025	314	65
Onderhoudskosten t.l.v. exploitatie	220	129

Uitvoering in 2025	
Teylingen	Op basis van het beleidsplan wordt ieder jaar een deel van de verlichting vervangen door LED-verlichting met als doel om in 2028 t.o.v. 2013 50% energie te besparen. In 2028 is dan alles LED-verlichting. In 2026 wordt het beleidsplan openbare verlichting geactualiseerd.

Civiele kunstwerken

Naam Beleidsplan	Beheerbeleidsplan civiele kunstwerken 2024-2028
Vastgesteld	2024
Looptijd	2024-2028
Actualisatie	2028
Vastgesteld kwaliteitsniveau	Basis
Naam Beheers- en onderhoudsplannen	Beheerplan civiele kunstwerken 2024-2028
Looptijd	2024-2028
Actualisatie	2028
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee
Naam voorziening / reserve	Voorziening onderhoud civiele kunstwerken

Onderwerp		
(x 1000 euro)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Investeringen 2025	1.848	0
Investeringen oude jaren	836	314
Bedragen t.l.v. exploitatie	131	29
Bedragen t.l.v. voorziening	286	306

Voorziening Kunstwerken		
(x € 1.000)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Stand per 1 januari	392	815
Storting	281	281
Uitname	286	306
Stand per 31 december	387	789

Uitvoering in 2025	
	In het beleidsplan civiele kunstwerken 2024-2028 is een programma voor onderhoud en vervanging van de civiele kunstwerken opgenomen, met de financiële gevolgen daarvan. Daarnaast vindt vervanging plaats van de verkeers-, fiets- en voetgangersbruggen **SA 02, SA 03, SA 06, SA 0.07, SA 2.04, SA 2.05, SA 2.06, VO 02, VO 05, VO 10, VO 17, VO 20, VO 22, VO 27, WA 08, WA 12, WA 16, WA 25 en de steiger WA ST 02C (incl. damwand).** De voorbereiding van de aanbesteding is gestart. De uitvoering staat gepland voor eind 2026 tot begin 2027, met uitzondering van de hieronder genoemde bruggen. Voor de verkeersbruggen **SA 02, SA 03, SA 06, VO 17, VO 20** en **VO 22** geldt dat zij worden vervangen door betonnen bruggen. Vanwege de complexiteit van het omgevingsbeheer worden deze projecten behandeld door de afdeling IOR. De verwachte doorlooptijd van deze projecten bedraagt circa 2,5 jaar.
	<u>Vervangingen:</u> De fiets- en voetgangersbruggen SA 2.03, VO28, WA26B en aanlegsteiger (incl damwand) WA ST22 zijn vervangen.
	<u>Voorziening groot onderhoud:</u> **Koudenhoornbrug.** Is in 2025 hersteld. **Divers groot onderhoud:** Er is een onderhoudsbestek in de maak.

Baggeren

Naam Beleidsplan	Programma Water en Klimaatadaptatie 2024-2028
Vastgesteld	Q1 2024
Looptijd	2024-2028
Actualisatie	2028
Vastgesteld kwaliteitsniveau	Voldoen aan de dwarsprofielen die zijn opgenomen in de legger (diepte en talud onder water)
Naam Beheers- en onderhoudsplannen	Programma Water en Klimaatadaptatie 2024-2028
ProgLooptijd	2024-2028
Actualisatie	2028
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	het budget wordt geactualiseerd naar de huidige areaalomvang
Naam voorziening/reserve	N.v.t.

Onderwerp		
(x 1000 euro)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Investeringen 2025	655	108
Investeringen oude jaren	594	113
Bedragen t.l.v. exploitatie	0	0
Bedragen t.l.v. voorziening	181	158

Voorziening Baggeren en beschoeiing		
(x € 1.000)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Stand per 1 januari	0	112
Storting	181	181
Uitname	181	158
Stand per 31 december	0	135

Uitvoering in 2025

De gemeente heeft in 2025 opdracht gegeven om het nieuwe uitvoerinningsbestek op te maken voor 2026 -2027. Voor dit bestek zullen allen watergangen opnieuw worden ingemeten. Deze meting moet aangeven welke prioritering gaan aangeven in het uitvoeringsbestek rekening houdend met de status van de beschoeiing.

Voor het PWKA 2024-2028 is in 2025 de aanbesteding uitgevoerd voor oeverbescherming, de gunning is in februari 2026. Na het plaatsen van het oeverbescherming zullen de watergangen, indien de peilingen dit aangeven, worden gebaggerd. Een goede oeverbescherming is een voorwaarde om zorg te dragen dat de aangelande perceel niet inklapt na of tijdens de baggerwerkzaamheden.

Paragraaf Financiering

Inleiding

De financieringsfunctie dient uitsluitend de publieke taak. Het beleid valt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Transparantie en risicobeheersing staan centraal in deze wet. Om inzicht te geven in de manier waarop de gemeente dit doet en een beeld te geven van de stand van zaken, gaan we in deze paragraaf in op de ontwikkelingen rond de gemeentelijke financiering, het te voeren beleid op dit gebied en de risico's die we daarbij lopen.

Algemeen

Het door de raad in 2012 vastgestelde Treasurystatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken. Hierbij wordt benadrukt dat de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat een prudent beleid wordt gevoerd binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet Fido.

Welke ontwikkelingen speelden er?

Rente-ontwikkelingen

Het herfinancieringstarief van de ECB is in 2025 in 4 stappen van 0,25% verlaagd van 3,15% naar 2,15% per 11 juni 2025. Het laatste rentebesluit van de ECB was op 30 oktober 2025, waarbij de herfinancieringsrente ongewijzigd is gebleven op respectievelijk 2,15 procent.
Momenteel (februari 2026) bedraagt de geldmarktrente voor aan te trekken driemaands kasgeldleningen 2,02%. De vergoedingen bij het Schatkistbankieren staan op 1,88%. De kapitaalmarktrente voor aan te trekken leningen voor looptijden van 5 en 10 jaar zonder renteherziening bedraagt momenteel resp. 2,71% en 2,99%.

Gemeentelijke ontwikkelingen

In 2026 moet de in 2021 afgesloten lening van € 10.000.000 (-0,401%) worden afgelost.

Liquiditeitsprognoses

Wekelijks stellen we globale liquiditeitsprognoses voor de korte termijn op om tijdig in te spelen op schommelingen in de liquiditeit. Jaarlijks stellen we een liquiditeitsprognose op met een horizon van minimaal vier jaar. Drie keer per jaar stellen we een treasury-rapportage op ter bespreking in het portefeuille-houdersoverleg.

Garantiestelling leningen en verstrekken van leningen

Ons beleid is leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak alleen te verstrekken aan partijen die de gemeenteraad heeft goedgekeurd. Daarbij winnen we vooraf informatie in over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij. Indien een andere voorziening beschikbaar is, verstrekt de gemeente uitsluitend aanvullend een lening of garantie.

Risicobeheer

Het risicobeheer is gericht op het beperken van financiële risico's. In het Financieringsstatuut zijn richtlijnen en limieten opgenomen, die de basis vormen voor alle transacties op dit gebied. Ons beleid is uitsluitend gebruik te maken van veilige en inzichtelijke financiële instrumenten.

De Wet Fido geeft normen voor het beperken van risico's. De belangrijkste risicocategorie is het renterisico;, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm zijn belangrijke richtlijnen ter beperking van renterisico's.
De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een rentetypische looptijd tot één jaar. Het totaal van deze leningen mag niet meer bedragen dan 8,5% van de totale lasten op de begroting.
De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een rentetypische looptijd vanaf één jaar.

De verplichte aflossingen en renteherzieningen op deze leningen mogen niet meer bedragen dan 20% van de totale lasten op de begroting. Het doel van deze normen is om financiële problemen te beperken wanneer bij herfinanciering van leningen een rentestijging optreedt.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het wettelijke maximum aan leningen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet staat toe om in 2025 de financieringsbehoefte tot een bedrag van € 8.881.000 te dekken met kortlopende leningen. Zodra wij deze limiet voor een langere periode (meer dan een half jaar) dreigen te overschrijden, trekken wij een langlopende lening aan of vragen wij (onderbouwd) toestemming aan de provincie om gedurende een bepaalde periode de limiet te mogen overschrijden.
Gelet op de te verwachte relatief lage rente voor kort krediet maken we zoveel mogelijk gebruik van de toegestane norm, tenzij we sterke rentestijgingen verwachten op de kapitaalmarkt.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)		2025
1	Begrotingstotaal lasten	104.485
2	Maximaal toegestane kasgeldlimiet (8,5% van begrotingstotaal lasten)	8.881
3	Gemiddeld saldo vlottende korte schuld en vlottende middelen	-21.884
4	Ruimte onder kasgeldlimiet	8.881

Ruimte kasgeldlimiet per kwartaal (bedragen x € 1.000)		1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
1	Begrotingstotaal lasten	104.485	104.485	104.485	104.485
2	Kasgeldlimiet (Begroting 2025)	8.881	8.881	8.881	8.881
3	Gemiddelde netto vlottende schuld (+), danwel gemiddelde overschot vlottende middelen (-)	-18.372	-18.293	-25.396	-25.475
4	Ruimte onder kasgeldlimiet	8.881	8.881	8.881	8.881

Renterisiconorm

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)		2025
1	Renteherziening op langlopende schuld o/g	0
2	Te betalen aflossingen	2.326
3	Renterisico (1 en 2)	2.326
4	Renterisiconorm	20.897
5a	Ruimte onder risiconorm	18.571
5b	Overschrijding risiconorm	
4a	Begrotingstotaal lasten	104.485
4	Renterisiconorm 20% van begrotingstotaal	20.897

De verwachting is dat we ook voor de komende jaren onder de renterisiconorm blijven.

Financieringsbehoefte

Per 1 januari 2025 bedroeg het financieringsoverschot € 27,6 miljoen. Per 31 december 2025 is dit afgenomen tot € 24,7 miljoen. Het is een globale berekening van het verschil tussen het totaal van de vaste activa en voorraden grond enerzijds en de vaste financieringsmiddelen anderzijds (reserves, voorzieningen, langlopende leningen).

Financieringsbehoefte (x € 1.000 euro)	Begroting 1-1-2025	Rekening 1-1-2025	Rekening 31-12-2025
1 Reserves en voorzieningen	99.000	100.453	104.181
2 Langlopende leningen	42.133	42.133	39.807
3 Totaal vaste financieringsmiddelen	141.133	142.586	143.989

4 Boekwaarde investeringen, incl. voorraden grond	118.016	114.936	119.726
Financieringstekort/overschot (3 – 4)	23.117	27.649	24.263

Schuldpositie en solvabiliteit

Het BBV schrijft een aantal kengetallen voor ter opname in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement. Omdat een aantal van deze kengetallen verband houdt met de financiering, zijn deze ook hier opgenomen. De verdere uitwerking en toelichting is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

Recapitulatie kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Netto schuldquote	13,0%	48,0%	13,1%
Netto schuldquote gecorr. voor verstr. leningen	1,1%	35,6%	1,5%
Solvabiliteitsratio	54,7%	49,7%	55,4%

Verstrekte leningen

Ons beleid is leningen en garanties alleen te verstrekken aan partijen die de gemeenteraad heeft goedgekeurd uit hoofde van de 'publieke taak'. Wij gaan hier terughoudend mee om, waarbij garantieverlening de voorkeur heeft.

Verstrekte leningen per einde dienstjaar	rekening 2024	Begroting 2025	rekening 2025
Leningen aan woningbouwcorporaties			
Stek	13.909	12.071	12.071
Stek (vm Vooruitgang)	695.522	625.738	625.738
	709.431	637.809	637.809
Lening aan overige verbonden partijen			
Alliander	3.492.465	3.492.465	3.492.465
	3.492.465	3.492.465	3.492.465
Overige verstrekte langlopende leningen u/g			
Starters- en duurzaamheidsleningen	8.154.750	8.131.459	8.206.728
Leningen aan verenigingen en instellingen	597.798	558.125	548.125
	8.752.548	8.689.584	8.754.853
Totaal verstrekte leningen	12.954.444	12.819.858	12.885.127

Rentemethodiek

In het vernieuwde BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarrekening naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook verplicht inzicht moet geven in:

- de rentelasten uit externe financiering
- het renteresultaat
- de wijze van rentetoerekening.

Door onderstaand overzicht en toelichting in de paragraaf financiering op te nemen wordt invulling gegeven aan deze verplichting.

Renteomslag		**1-1-2025**
Restant korte financiering		
Restant lange financiering		42.164.924
Totaal externe financiering		42.164.924
Gewogen gemiddeld rentepercentage externe financiering		0,50%
tbv rente eigen vermogen		
a1. De externe rentelasten over de korte financiering	+	0
a2. De externe rentelasten over de lange financiering	+	251.335
b. De externe rentebaten	-/-	624.380
Totaal door te rekenen externe rente		-373.045
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	0
c2. De rentelasten van projectfinanciering	-/-	0
c3. De rentebaten van doorverstrekte leningen (projectfinanciering)	+	0
Saldo door te rekenen externe rente		-373.045
d1. Rente over eigen vermogen	+	0
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	+	0
De aan taakvelden toe te rekenen rente		-373.045
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	0
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		-373.045
Boekwaarde activa voor renteomslag, excl. verstrekte leningen		110.237.345
Omslagrenteberekening		-0,34%
Na afronden		0,00%

Met ingang van het dienstjaar 2017 moet in het kader van de gewijzigde BBV de rente op de volgende manier worden verwerkt.
Alle rente loopt via het taakveld 0.5 Treasury. Alle rentelasten en -baten worden direct op dit taakveld geboekt. Voor de inzet van immateriële, materiële en financiële activa (exclusief verstrekte leningen) wordt de rente voor de financiering van deze activa omgeslagen over de betreffende taakvelden (lasten). De reserves worden aangewend als intern financieringsmiddel. Hierdoor hoeft er minder geld geleend te worden op de kapitaalmarkt. Conform het advies van de commissie BBV wordt geen rente over de reserves berekend. De afschrijvingen worden direct ten laste gebracht van de diverse taakvelden, waarop de af te schrijven activa betrekking hebben.

EMU-saldo

Sinds 2006 zijn gemeenten verplicht een raming van de eigen 'bijdrage' aan het EMU-saldo (EMU staat voor Economische en Monetaire Unie) op te nemen in de programmabegroting en programmarekening. Dit is vastgelegd in de Wet HOF (Houdbare Overheidsfinanciën). Het doel is om de totale landelijke EMU-saldo onder de 3% van het bruto binnenlands product (bbp) te houden. Om de cijfers tussen verschillende landen goed te kunnen vergelijken zijn in de Europese Unie afspraken gemaakt over de wijze van berekening van het EMU-saldo.

Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis, dus de feitelijke geldstromen die in een jaar plaatsvinden. Een negatief EMU-saldo wil niet zeggen dat de gemeente onmiddellijk een probleem heeft, omdat de gemeente werkt met het baten- en lastenstelsel. Het EMU-saldo van de gemeente Teylingen ziet er als volgt uit:

	EMU saldo Jaarrekening (x € 1.000)		2025
1.	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	+	-2.234
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	-	2.578
3.	Mutatie voorzieningen	+	1.410
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	-1.699
5.	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	0
Berekend EMU-saldo			**-1.702**

Paragraaf Bedrijfsvoering

Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid

Op 11 juli 2019 heeft uw raad de verordening doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Teylingen 2019 vastgesteld. Hierin is bepaald dat het college de doelmatigheid onderzoekt en de doeltreffendheid toetst.

In 2025 is het onderzoek Afhandelen Klantvragen en reacties inwoners op initiatieven gemeenten afgerond en besproken in de Raadscommissie. De uitkomsten worden meegenomen in het plan van aanpak toekomstbestendige dienstverlening.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college legt in de jaarrekening 2025 verantwoording af over de rechtmatige besteding van middelen met een rechtmatigheidsverantwoording (RMV).
Waar voorgaande jaren de accountant een uitspraak deed over de rechtmatige besteding van middelen doet sinds de jaarrekening 2023 het college, zelf deze uitspraak. De accountant controleert de getrouwheid van de RMV. Met andere woorden; is hetgeen in de RMV opgenomen juist en volledig?

Wat is een rechtmatigheidsverantwoording?

De rechtmatigheidsverantwoording gaat over de rechtmatigheid van financiële beheershandelingen. Denk aan inkopen, aanbestedingen, legesinkomsten en subsidies. De verantwoordingsgrens is 2% van de totale lasten van de programmarekening exclusief dotaties aan de reserves. Voor 2025 is de verantwoordingsgrens € 2.320.305. Dit is bepaald in de financiële verordening. Het betekent dat als het totaalbedrag van de onrechtmatigheden de grens overstijgt dit moet worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Rechtmatigheid gaat om drie specifieke criteria:

1. Voorwaardencriterium: is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Begrotingscriterium: is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma’s, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
3. M&O-criterium: is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.

Toelichting rechtmatigheidsverantwoording 2025

De rechtmatigheidsverantwoording staat op pagina 41 in deze jaarrekening. De begrotingsonrechtmatigheid betreft voor € 4.673.436 een overschrijding van de lasten. De overschrijding past binnen het vooraf vastgestelde beleid (financiële verordening artikel 12 Begrotingscriterium) en is daarmee vooraf als acceptabel geduid.
Volgens artikel 12 lid 5 worden begrotingsonrechtmatigheden die als acceptabel worden aangemerkt, opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden). Deze worden toegelicht in de jaarrekening, maar niet nader toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording en paragraaf bedrijfsvoering.
Voor het M&O criterium zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.
Voor het voorwaardencriterium is een onrechtmatigheid geconstateerd van € 1.746.137. Deze onrechtmatigheid is opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording en wordt hieronder toegelicht.

Onrechtmatigheden groter dan € 100.000

Volgens de financiële verordening van de gemeente artikel 10 lid 3 moeten geconstateerde afwijkingen groter dan € 100.000,- in de paragraaf bedrijfsvoering worden toegelicht.

Van de lasten voldoet € 1.746.137 niet aan het voorwaardencriterium. Hierbij is de aanbestedingsregelgeving niet juist nageleefd. We lichten hieronder de onrechtmatigheden groter dan € 100.000,- toe. Het betreft:

1. Bij straatreiniging (€ 465.445) en groenonderhoud (€ 365.580) zijn overeenkomsten na afloop van de contractperiode voortgezet zonder tijdige her aanbesteding. Hierdoor zijn de kosten na afloop van de contractduur als onrechtmatig aangemerkt voor 2025. Voor deze werkzaamheden zijn inmiddels vervolgstappen richting aanbesteding gezet, waarmee wordt gewerkt aan het oplossen van de onrechtmatigheid in 2026.
2. Dit betreft de overschrijding van het Europees drempelbedrag voor sociale en andere specifieke diensten (SAS diensten) bij de inhuur van beveiliging voor de opvang van Oekraïners (€ 319.144). Om de continuïteit te waarborgen is dit in 2025 voortgezet. De totale kosten over 2023–2025 overschrijden de drempel, waardoor de uitgaven in 2025 als onrechtmatig zijn aangemerkt. In samenwerking met Stichting Rijk wordt toegewerkt naar een rechtmatige inkoop van de beveiligingsdiensten, met als doel de aanbesteding in 2026 af te ronden, waardoor er ook in 2026 nog onrechtmatige uitgaven zullen plaatsvinden.
3. Overschrijding van het Europees drempelbedrag bij adviesdiensten voor de centrumvisie Teylingen (€ 186.865). De opdracht is vooraf te laag geraamd. De totale kosten overschrijden het Europees drempelbedrag. De uitgaven in 2025 zijn daarom als onrechtmatig aangemerkt. De opdracht is in 2025 afgerond, waardoor er in 2026 geen uitgaven meer zijn en daarmee geen onrechtmatigheid meer bestaat.
4. Overschrijding van het Europees drempelbedrag bij schoonmaakdiensten (€ 109.867). De totale kosten in 2025 overschrijden de drempel, waardoor de uitgaven als onrechtmatig zijn aangemerkt. De overeenkomst is afgelopen, waardoor er in 2026 geen onrechtmatigheid meer bestaat.

Om dit soort onrechtmatigheden te voorkomen zijn voor 2026 maatregelen genomen, waaronder het tijdig opstarten van aanbestedingen en het strakker monitoren van contractlooptijden. Daarnaast wordt zowel vanuit de inkoopfunctie als vanuit het VIC-plan, met inzet van de 2e en 3e lijn, gewerkt aan het verbeteren van kennis en het vroegtijdig signaleren van risico's.

Totstandkoming rechtmatigheidsverantwoording (RMV)

De context waarin gemeenten moeten werken als het gaat om de systeemwereld van wet- en regelgeving is complex en ingrijpend. De opgave om daar in de bedrijfsvoering op te zijn ingericht wordt steeds groter. De basis op orde is daarmee een continue opgave geworden aangezien die basis niet stilstaat maar de lat steeds hoger wordt gelegd. Naast de toenemende eisen op het vlak van informatie (privacy, informatiebeveiliging, wet open overheid en de nieuwe archiefwet) nemen de eisen toe op het vlak van financiën en (externe) verslaggeving. Denk aan fiscaliteit, (volwassenheid van de) rechtmatigheidsverantwoording en duurzaamheid.

We hebben in 2024 onze ambitie om door te groeien naar het kunnen afleggen van een In control Statement (zie figuur hieronder) bekrachtigd. Hiervoor is een aantal uren vanuit bedrijfsvoering voor HR-control, JZ-control en I-control geplaatst bij Audit en control. Niet als functie, maar wel als rol bij een bestaande functie.

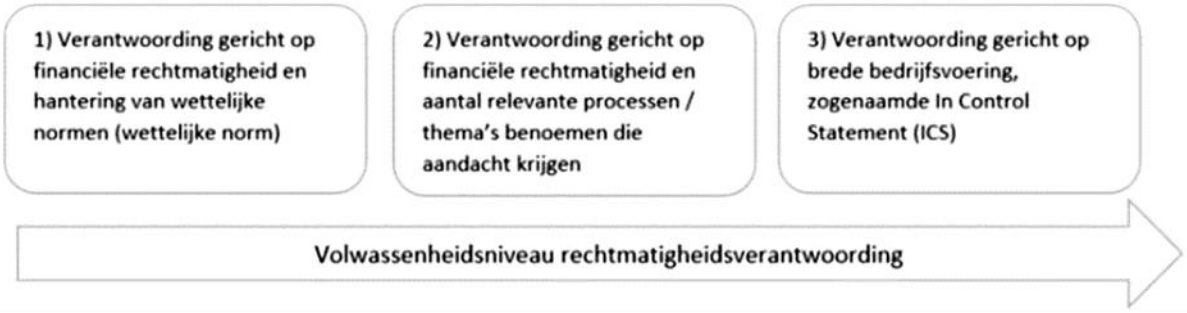

Mede vanuit het programma Grip op Geld is vanaf 2023 de basis gelegd om de rechtmatigheidsverantwoording op te kunnen stellen. Het onderwerp rechtmatigheid is op de kaart gezet en dit is in 2025 verder voortgezet. Teams hebben verantwoording afgelegd met het formulier TeamVerantwoordingRechtmatigheid (TVR). De TVR is een formulier waarmee de teammanager aan de directie verantwoording aflegt over het rechtmatig handelen binnen een proces. 'Rechtmatig handelen' heeft betrekking op de drie rechtmatigheidscriteria. Ook fraude, staatssteun en verbonden partijen zijn in de TVR meegenomen. Met name de aanpak per team voor een TVR heeft gezorgd voor een grotere betrokkenheid in de organisatie. Ook is er een frauderisicoanalyse gemaakt.

Interne beheersing rechtmatigheid; hoe staat het ermee?

Hieronder is per onderwerp aangegeven hoe het staat met de interne beheersing.

Processen

De externe accountant heeft in zijn managementletter over 2025 geen significante tekortkomingen geconstateerd. We hebben ten opzichte van vorig jaar opnieuw verbeteringen laten zien en bevindingen opgevolgd. In 2025 zijn de eerste werkzaamheden voor het In Control Framework gestart. Als opvolger van het succesvolle programma Grip op Geld wordt de opdracht geformuleerd voor het vervolg Grip op Geld 2. Ook de samenwerking tussen accountant, ambtelijke organisatie en (externe) Verbijzonderde Interne Controle is verbeterd.

In Control Framework

Een Control framework (CFW) is een manier waarmee de organisatie (t.a.v. rechtmatigheid/ getrouwheid/bedrijfsvoering algemeen) de interne beheersing kan duiden. De beheersmaatregelen vormen het Control framework en worden uitgevoerd door three lines. We hebben nog stappen te zetten met het uitwerken en structureel implementeren van het organisatie-brede control framework gezamenlijk met eerste en tweede lijn.

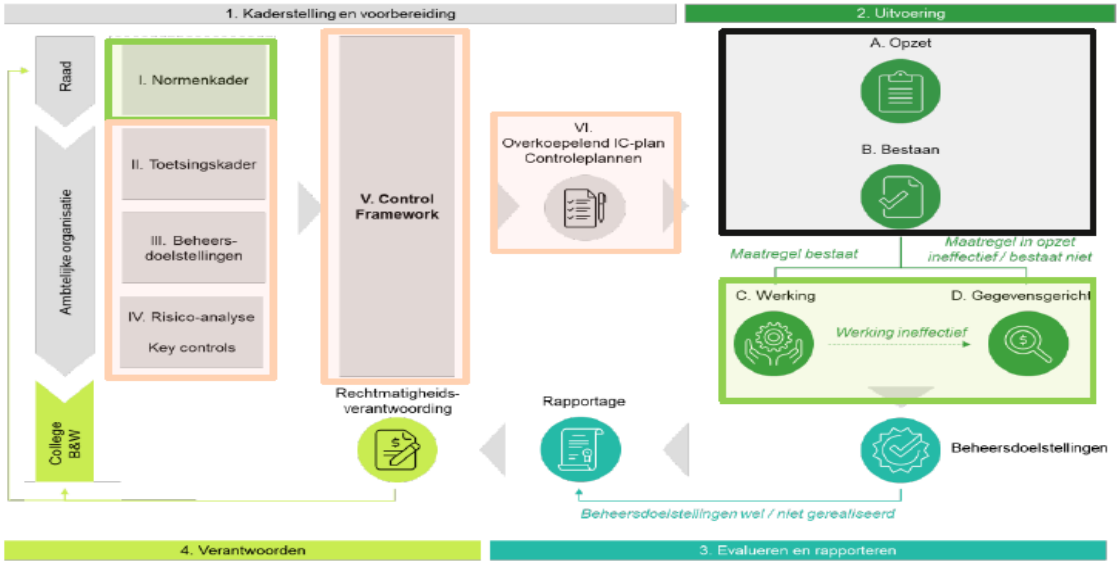

Risicomanagement

In 2024 is gestart met het bevorderen van het risicobewustzijn en is een risicospel ontwikkeld. In 2025 is deze lijn voortgezet en is maandelijks een risicospel verzorgd. De verwachting is dat mid-2026 alle teams aan de beurt zijn geweest.
De kadernota Risicomanagement is in 2025 opgesteld en wordt in 2026 aan de raad voorgelegd ter vaststelling.

Het M&O-beleid (Misbruik en Oneigenlijk gebruik)

M&O-beleid is extern gericht. Het beoogt te voorkomen dat de inwoner, instelling of organisatie, die via de gemeente gebruik maakt van overheidsregelingen, ten onrechte uitkeringen of voorzieningen verkrijgt of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen betaalt;
- door het opzettelijk verstrekken van onjuiste/onvolledige gegevens (misbruik);
- door handelingen in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan (oneigenlijk gebruik).

Interne regelingen vallen hier niet onder. Deze vallen wat betreft eventueel misbruik of oneigenlijk gebruik onder het gemeentelijke fraude- en integriteitsbeleid. Binnen Teylingen is in 2025 geen Misbruik en Oneigenlijk gebruik onder het gemeentelijke fraude- en integriteitsbeleid geconstateerd.

Misbruik & Oneigenlijk gebruik-beleid (M&O) is met name relevant bij het domein Maatschappelijke Ondersteuning maar ook bij het opleggen van gemeentelijke belastingen, heffingen en leges. De uitvoering van het M&O-beleid is grotendeels belegd bij verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen). Deze taken vallen niet binnen de begroting van HLTsamen.

Fraude

Fraude is een verzamelnaam voor allerlei verwijtbaar en niet toegestaan gedrag door een persoon met als doel het bevoordelen van zichzelf of een ander door opzettelijk wederrechtelijk te handelen. De kans dat fraude plaats vindt hangt onder andere af van drie factoren:

- Gelegenheid (hoe makkelijk is het om te frauderen)?
- Druk (interne of externe druk die er toe leidt dat iemand fraudeert, bijvoorbeeld privé (geld)problemen of druk vanuit het management)
- Rationalisatie (cultuur en voorbeeldgedrag)

In het kader van fraudepreventie hebben we een fraudepreventieprotocol. Ook is er een frauderisicoanalyse gemaakt en is bij het risicospel aandacht gegeven aan fraude. In 2025 zijn geen fraudemeldingen binnengekomen.

Staatssteun

De organisatie heeft samen met de TVR ook uitvraag gedaan naar staatssteun. Er zijn geen signalen ontvangen om te vermoeden dat staatssteun is verleend.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn samenwerkingspartners waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft en medeverantwoordelijkheid draagt (mede-eigenaarschap). Van een financieel belang is sprake indien de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in het geval van faillissement van de verbonden partij en/of als de financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.
Van bestuurlijk belang is sprake als de gemeente (in de persoon van een wethouder, raadslid of ambtenaar) zeggenschap kan uitoefenen via een zetel in het bestuur of stemrecht.

Verbonden partijen kunnen zowel publiekrechtelijke (gemeenschappelijke regelingen) als privaatrechtelijke (stichtingen, verenigingen, NV's en BV's) organisaties zijn. Vanwege de risico's die de gemeente in verband met dat mede-eigenaarschap loopt, geldt voor deze partijen een bijzonder sturings- en beheersingsysteem (*governance*). Vanwege de gemeentelijke belangen in de verbonden partijen hebben deze een bijzondere status.

Deze paragraaf behandelt, conform artikel 15 uit het BBV, de algemene visie over het inschakelen van een verbonden partij, de ontwikkelingen die er spelen en de voorgeschreven lijst van verbonden partijen.

Uitgangspunt van de nota Verbonden Partijen, is dat tot oprichting van en deelneming in stichtingen, verenigingen et cetera, wordt besloten indien dat noodzakelijk is voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang en de doelmatigheid daarmee wordt bevorderd.

Overzicht met verbonden partijen

De lijst van verbonden partijen bevat de informatie zoals is aangegeven in artikel 15 van het BBV, waarbij deze zijn onderverdeeld in de vier categorieën: gemeenschappelijke regelingen; vennootschappen en coöperaties; stichtingen en verenigingen, en overige verbonden partijen;
Per verbonden partij wordt duidelijk gemaakt wat het belang is dat de gemeente heeft, maar ook welk openbaar belang daarmee wordt gediend en hoe groot dat belang is. Daarbij vermeldt deze lijst de financiële informatie over de verbonden partijen en eventuele risico's voor de gemeente.

De paragraaf is niet gericht op het gemeentelijk mede-opdrachtgeverschap dat zich richt op de prestaties van de verbonden partij, als bijdrage aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. Die rol wordt vormgegeven vanuit de reguliere begrotingsprogramma's, net zoals dat gebeurt voor de andere samenwerkingspartners, niet zijnde verbonden partijen.

Totaaloverzicht bijdragen aan verbonden partijen

Naam	Begroot 2025	Realisatie 2025
1. Gemeenschappelijke regelingen		
HLTsamen	€ 26.624.844	€ 25.795.939
Holland Rijnland	€ 1.036.247	€ 740.724
Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Bollenstreek	€ 19.519.000	€ 18.701.338
Werkvoorzieningschap Kust, Duin- en Bollenstreek / Provalu	€ 3.056.000	€ 3.390.922
Regionale dienst openbare gezondheidszorg Hecht Hollands Midden	€ 2.779.515	€ 2.786.828
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	€ 2.822.591	€ 2.722.843
Service Organisatie Zorg Holland Rijnland	€ 294.176	€ 294.176
Regeling omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	€ 1.253.000	€ 1.307.784
Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB)*	€ 338.807	€ 0
Samenwerking Belastingen Bollenstreek	€ 644.304	€ 748.120
2. Vennootschappen en coöperaties		
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)		
Duin- en waterbedrijf Zuid-Holland (Dunea)		
Alliander N.V.		
Greenport Ontwikkelingsmaatschappij B.V. (GOM)		
3. Stichtingen en verenigingen		
Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK)	€ 242.006	€ 223.101
4. Overige verbonden partijen		
Totaal	€ 58.610.490	€ 56.711.775

* De bijdrage aan de Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek wordt vanaf 2025 betaald aan de Meervab BV (de gezamenlijke exploitatie van de Meerlanden en het Vuilafvoerbedrijf). In de begroting 2025 was deze nog bestemd voor het VAB.

1. Gemeenschappelijke regelingen

HLTsamen			
Vestigingsplaats	Hillegom		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	Daarmee biedt de werkorganisatie een kwalitatief, hoogwaardige, efficiënte en innovatieve dienstverlening aan de 'klanten' van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen.		
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit zes leden van de drie gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen. Uit iedere gemeente zijn de burgemeester en een wethouder bestuurslid.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage volgens in het bedrijfsplan opgenomen verdeelsleutel.		
Financieel belang	Een eventueel nadelig saldo van de gemeenschappelijke regeling wordt gedekt door aanvullende bijdragen op basis van deze verdeelsleutel.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	2.843	1.797
	Vreemd vermogen	10.336	8.861
	Resultaat	541	164
Risico's	Er zijn geen materiële risico’s waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Uitvoering geven aan het bedrijfsplan vastgesteld in de raden van de aangesloten gemeenten. Focus ligt op het gebied van Kwaliteit, Kostenreductie, Kwetsbaarheid en de verbeterde Strategische positie.		
Overige informatie			

Holland Rijnland			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	Holland Rijnland is een samenwerking van en voor dertien gemeenten in het hart van de Randstad. Deze gemeenten werken vanuit een gezamenlijke strategische visie op de verdere ontwikkeling van de regio om de kwaliteit van wonen, werken, ondernemen en recreëren van burgers, bedrijven en instellingen in het gebied te bevorderen.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers in het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 33 leden waarvan 3 leden afkomstig uit de gemeente Teylingen. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 8 leden waarvan 1 lid afkomstig uit de gemeente Teylingen.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van aantal inwoners.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€ 1.032	€ 1.750
	Vreemd vermogen	€ 33.409	€ 32.502
	Resultaat		€ 876
Risico's	Er zijn geen materiële risico’s waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	In 2025 heeft Holland Rijnland uitvoering gegeven aan de Regionale |nvesteringsagenda, die bestaat uit veertien regionale projecten en een Regionaal Fonds.		

Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Bollenstreek			
Vestigingsplaats	Lisse		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	Individuele voorzieningen op het gebied van werk, inkomen en zorg.		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit twee wethouders per deelnemende gemeente en het dagelijks bestuur uit één wethouder per deelnemende gemeente.		
Jaarlijkse bijdrage	De jaarlijkse bijdrage is grotendeels gebaseerd op werkelijke verstrekkingen. Voor de Participatiewet geldt voor een groot deel het solidariteitsbeginsel, de kosten van Participatiewet en Loonkostensubsidie worden naar rato van de BUIG budgetten toegerekend aan de gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
	Vreemd vermogen	€ 7.617	€ 8.333
	Resultaat	-17.357	-€ 73.190
Risico's	Een risico voor de gemeenten is enerzijds de bijdrage van de gemeenten in de exploitatielasten van de ISD, en anderzijds de uitvoering van een open einderegeling door de ISD, waar de gemeenten de financiële lasten van dragen.		
Ontwikkelingen	Eind 2025 is de Participatiewet in Balans door de eerste Kamer aangenomen. Het doel van deze wetswijziging is om de Participatiewet minder complex te maken en meer uit te gaan van vertrouwen. De invoering gebeurt langs drie sporen. Het eerste spoor, dat vanaf 2026 van kracht wordt, richt zich met name op een betere aansluiting bij de mogelijkheden en omstandigheden van inwoners. Hiermee wordt beoogd bij te dragen aan een meer eenduidig en samenhangend beleid tussen gemeenten. In 2026 zal de aanbesteding voor dagbesteding en begeleiding worden afgerond. Wat mogelijk de meeste impact zal hebben, zijn de voorgenomen maatregelen uit het Rijkscoalitieakkoord 2026–2030, zoals de aanpassing van de WW en het voornemen om de hulp bij het huishouden af te schaffen. Het blijft afwachten welke maatregelen uiteindelijk een meerderheid in de Kamer weten te krijgen.		
Overige informatie			

Werkvoorzieningschap Kust, Duin- en Bollenstreek / Provalu			
Vestigingsplaats	Voorhout		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	De maatschappelijke opgave van Provalu (GR KDB) is de uitvoering van de WsW en het bevorderen van arbeidsparticipatie en inclusie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de Duin- en Bollenstreek.		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit één wethouder en het dagelijks bestuur uit één wethouder.		
Jaarlijkse bijdrage	De jaarlijkse bijdrage wordt als volgt bepaald: Voor de Wsw op basis van het aantal uit de gemeente afkomstige personen, die een dienstbetrekking vervullen voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden. Voor Beschut werk is op basis van aantal uit de gemeente afkomstige personen die in een beschutte werkomgeving onder aangepaste omstandigheden arbeid verrichten. Voor arbeidsparticipatie worden de kosten verdeeld op basis van een bij de begroting behandelde verdeelsleutel.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€5.266	€ 5.751
	Vreemd vermogen	€ 5.214	€ 3.861
	Resultaat		-€ 29
Risico's	Er zijn geen materiële risico’s waarvoor maatregelen getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Binnen het werknemersbestand is een gelijkmatige terugloop van het aantal werknemers dat werkt binnen de Wet Sociale werkvoorziening en gelijktijdig groeit het aantal mensen dat binnen de regeling Beschut werk aan de slag is. De afgelopen jaren is een meerjarenvisie opgesteld en een hieruit voortkomend implementatieplan. Beiden geven richting aan de opdracht om de uitvoering sterker te richten op ontwikkeling, bemiddeling naar en plaatsing op de arbeidsmarkt van de groep mensen waarvoor werk niet zonder deze ondersteuning haalbaar lijkt. Hiermee wordt de balans tussen het bieden van werk onder beschutte omstandigheden en de ontwikkel- en re-integratietaken van Provalu in de gewenste richting bijgesteld. In december 2024 is dit implementatieplan bestuurlijk vastgesteld.		

Regionale dienst openbare gezondheidszorg Hecht Hollands Midden			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (Hecht) Hollands Midden, met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, Zorg- en veiligheidshuis Hollands Midden (ZVH) en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, heeft ten doel de belangen te behartigen van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, de volksgezondheid en de ambulancezorg. Hecht Hollands Midden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisisomstandigheden.		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de achttien deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit zeven leden waarvan één afkomstig uit de gemeente Teylingen.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van aantal inwoners.		
Financieel belang	De kosten van HECHT Hollands Midden worden gedragen door de deelnemende gemeenten.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€ 258	€ 3.733
	Vreemd vermogen	€ 52.822	€53.858
	Resultaat	€-3.902	€3.489
Risico's	Er zijn geen materiële risico’s waarvoor maatregelen getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	In 2025 zal de GHOR conform besluit van de beide AB's zijn overgegaan van Hecht naar de Veiligheidsregio Hollands Midden. Het jaar 2024 is gebruikt voor de ontvlechting uitgaande van een kostenneutrale overgang. Verder is er door de rijksoverheid een extra taak toegewezen aan de jeugdgezondheidszorg die loopt via het gemeentefonds, te weten de maternale kinkhoest vaccinatie. Daarnaast zijn er ontwikkelingen plaatsvinden op de beleidsterreinen van: pandemische paraatheid, GALA en IZA, de ontheemden uit Oekraïne, forensische geneeskunde, de MKV-vaccinatie en de Gezondheidsadviseurs gevaarlijke stoffen (GAGS).		
Overige informatie			

Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)			
Vestigingsplaats			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	In de Veiligheidsregio Hollands Midden werken hulpverleningsdiensten en gemeenten samen aan de veiligheid. Ze bereiden zich voor op rampen en ernstige ongelukken. Daarnaast nemen ze maatregelen om toenemende risico's beter te beheersen.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers in het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling. De 18 burgemeesters uit de regio Hollands Midden vormen samen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van diverse criteria. (De Cebeon-norm speelt hierin een belangrijke rol.)		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€ 6.065	€ 5.574
	Vreemd vermogen	€ 68.320	€ 79.692
	Resultaat	€ - 341	€ 936
Risico's	Er zijn geen materiële risico’s waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Nieuw Regionaal Risicoprofiel VRHM volgt, Beleidsplan 2024-2027 en Crisisplan: In maart 2024 is het nieuwe beleidsplan vastgesteld door het bestuur van de veiligheidsregio. Dit strategisch beleidsplan geeft richting aan de inspanningen door de veiligheidsregio en beschrijft de te behalen prestaties. Het beleidsplan dient mede gebaseerd te zijn op een door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld risicoprofiel. Het risicoprofiel geeft niet alleen inzicht in waarschijnlijkheid en impact van risico’s, maar ook de rol in het bijbehorende netwerk en inzicht in (risico- en crisis) beheersmaatregelen. Het risicoprofiel vormt de basis en de twee plannen dienen ter input voor het op te stellen crisisplan (crisisbeheersingsorganisatie). In het crisisplan worden de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de hulpverleningsdiensten vastgelegd voor de bestrijding van rampen en crisis.		
Overige informatie			

Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	Het doel van de gemeenschappelijke regeling is het behartigen van de belangen van de gemeenten op het terrein van uitvoering van inkooptaken op taakonderdelen binnen het sociaal domein.		
Bestuurlijk belang	Alle jeugdhulp wethouders van de deelnemende gemeenten zitten in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling.		
Jaarlijkse bijdrage	Kostenverdeling gemeenten na rato gebruik jeugdzorg.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€ 423	€ 717
	Vreemd vermogen	€13.834	€ 15.916
	Resultaat	€ 261	€ 294
Risico's	Er zijn geen materiële risico’s waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Sinds 2023 functioneert Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (afgekort SO Zorg) als zelfstandige gemeenschappelijke regeling (GR). Het begrotingsjaar 2025 was voor de SO Zorg een bewogen jaar waarin gewerkt is aan de verdere inrichting van de verzelfstandigde organisatie, doorontwikkeling van de bedrijfsvoering. Daarnaast is geïnvesteerd in versterking van de samenwerking met deelnemende gemeenten en met verwijzers (met name de toegangteams en de gecertificeerde instellingen (GI’s)) en in de relatie met zorgaanbieders. Ook heeft de SO Zorg ingezet op de doorontwikkeling van het contractmanagement. Tot slot sluit vanaf 1 januari 2027 de gemeente Alphen aan den Rijn volledig aan bij SO Zorg.		
Overige informatie			

Regeling omgevingsdienst West-Holland (ODWH)			
Vestigingsplaats			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	Uitvoering van de VTH-A taken (Vergunningverlening, Toezicht&Handhaving en Advies) volgens de Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming en Besluit Bodemkwaliteit.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers in het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling. De stemverhouding wordt jaarlijks vastgesteld door het AB en is afhankelijk van de gemeente bijdrage in versus totale begroting. Het dagelijks bestuur bestaat uit 5 leden waarvan geen afkomstig uit de gemeente Teylingen. Het algemeen bestuur bestaat uit 26 leden waarvan 2 bestuursleden afkomstig uit de gemeenten Teylingen.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage op basis van uren.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€ 1.702	€ N.B.
	Vreemd vermogen	€ 13.140	€ N.B.
	Resultaat		
Risico's	Er zijn geen materiële risico’s waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de gemeente bevoegd gezag bodem. Deze bevoegdheid ligt nu bij de provincie. De ODWH voert bodemtaken uit namens de provincie. In 2026 gaan gemeente en provincie toewerken naar de overdracht van de bodemtaken. Ook wordt onderzocht (in overleg met de ODWH) welke taken en rollen er bij de ODWH worden neergelegd.		
Overige informatie			

Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB)			
Vestigingsplaats	Voorhout		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	De VAB verzorgt voor de bollen5 gemeenten de overslag en afvoer van verbrandbaar en composteerbaar/vergistbaar afval.		
Bestuurlijk belang	Algemeen bestuur: 1 wethouder Dagelijks bestuur: 1 wethouder		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse deelnemersbijdrage.		
Financieel belang	Een eventueel nadelig saldo van de gemeenschappelijke regeling wordt gedekt door aanvullende bijdragen op basis van een verdeelsleutel.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€ 373	€ 322
	Vreemd vermogen	€ 3.732	€ 4.688
	Resultaat	€ 45	€ -2
Risico's	Er wordt een nieuwe locatie gebouwd op het huidige VAB terrein. Hiervoor loopt nu de vergunningsaanvraag.		
Ontwikkelingen	Het overslagstation van de VAB aan de ’s Gravendamseweg 75 in Voorhout wordt compleet vervangen en vernieuwd. De besluitvorming in de raad met betrekking tot budget is al genomen. Hiervoor is met de Meerlanden een gezamenlijke BV opgericht voor de vervanging en exploitatie.		
Overige informatie			

Samenwerking Belastingen Bollenstreek			
Vestigingsplaats	Noordwijk		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	Belastingen Bollenstreek verricht voor een aantal gemeenten de uitvoeringswerkzaamheden van de gemeentelijke belastingen: wet WOZ, aanslagoplegging, invordering, kwijtschelding en bezwaarschriften.		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouders Belastingen van de colleges van de deelnemers komen tenminste eenmaal per jaar in vergadering bijeen voor overleg en afstemming over deze gemeenschappelijke regeling.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse deelnemersbijdrage		
Financieel belang	Geen		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	nvt	nvt
	Vreemd vermogen	nvt	nvt
	Resultaat	nvt	nvt
Risico's	Geen bijzondere risico's		
Ontwikkelingen	Geen bijzonderheden.		
Overige informatie	Geen bijzonderheden.		

2. Vennootschappen en coöperaties

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties		
Doelstelling/publiek belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.		
Bestuurlijk belang	De gemeente is voor 0,62% aandeelhouder. De raad van bestuur en de directie bestaan beiden uit 3 leden waarvan geen leden afkomstig uit de gemeenten.		
Jaarlijkse bijdrage	Er zijn geen jaarlijkse kosten aan deelname verbonden.		
Financieel belang	Jaarlijks wordt dividend verstrekt over de in het bezit zijnde aandelen. De BNG is een NV. De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk voor eventuele tekorten bij de BNG.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€ 6.700.000	€ 6.900.000
	Vreemd vermogen	€ 32.300.000	€134.300.000
	Resultaat		
Risico's	Er zijn geen materiële risico’s waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	BNG Bank is betrokken partner voor een duurzamer Nederland. De bank ondersteunt overheidsbeleid door op basis van haar excellente kredietwaardigheid financiering tegen gunstige voorwaarden te verstrekken ten behoeve van gemeenten, woningcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen, projectfinanciering en andere instellingen met een maatschappelijk belang. Met een balans van EUR 140 miljard is BNG Bank de vierde bank van Nederland.		
Overige informatie			

Duin- en waterbedrijf Zuid-Holland (Dunea)			
Vestigingsplaats	Zoetermeer		
Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties		
Doelstelling/publiek belang	Dunea produceert en levert aan circa 1,2 miljoen klanten lekker en betrouwbaar drinkwater in het westelijk deel van Zuid-Holland.		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder. Het bestuur bestaat uit 1 lid welke niet afkomstig uit de gemeente Teylingen.		
Jaarlijkse bijdrage	Er zijn geen jaarlijkse kosten aan deelname verbonden.		
Financieel belang	De gemeente heeft 112.622 aandelen tegen een nominale waarde van € 5. Als aandeelhouder is de gemeente niet aansprakelijk voor eventuele verliezen van de NV. Dunea keert geen dividend uit.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€ 30.096	nb
	Vreemd vermogen	€ 558.900	nb
	Resultaat		
Risico's	Er zijn geen materiële risico’s waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Dunea voert vaak innovatieve projecten uit om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en eisen, of om processen verder te optimaliseren zoals schone maaswaterketen, uitbreiding waterzuivering, samenwerking waterketen en verbinding aan greenport.		
Overige informatie			

Alliander N.V.			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties		
Doelstelling/publiek belang	Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland. Alliander brengt een open en duurzame energiemarkt dichterbij.		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder. De raad van bestuur bestaat uit 3 leden waarvan geen bestuursleden afkomstig uit de gemeente Teylingen.		
Jaarlijkse bijdrage	Er zijn geen jaarlijkse kosten aan deelname verbonden.		
Financieel belang	Jaarlijks keert Alliander 45% van het resultaat uit in dividend aan de aandeelhouders. Als aandeelhouder is de gemeente niet aansprakelijk voor eventuele verliezen van de N.V.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € miljoen)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	6.038	6.203
	Vreemd vermogen	6.908	7.960
	Resultaat	976	289
Risico's	Er zijn geen materiële risico’s waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	De economische groei is een uitdaging en de overgang naar een duurzaam energiesysteem komt steeds meer opstoom. Alliander bevindt zich in een uitdagende periode om dit met alle stakeholders te realiseren. Samen slimme oplossingen bedenken zodat de energievoorziening betrouwbaar, betaalbaar en bereikbaar blijft voor iedereen.		
Overige informatie			

3. Stichtingen en verenigingen

Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK)			
Vestigingsplaats	Heemstede		
Rechtsvorm	Stichtingen en verenigingen		
Doelstelling/publiek belang	Stichting RIJK is een samenwerkingsorganisatie tussen gemeenten om financiële, kwalitatieve en procesmatige voordelen voor haar leden te halen. Daarnaast wordt inkoop als strategisch en tactisch instrument ingezet ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van de gemeente.		
Bestuurlijk belang	Gemeentesecretaris in het Algemeen bestuur.		
Jaarlijkse bijdrage	De jaarlijkse bijdrage is gebaseerd op het aantal ingekochte uren advies en ondersteuning en wordt jaarlijks afgestemd.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	***(Bedragen x € 1.000)***	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€ 1.084	€ 1084
	Vreemd vermogen	€ 897	€ 897
	Resultaat		
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden. De stichting kent een eigen weerstandvermogen die jaarlijks beoordeeld wordt.		
Ontwikkelingen	Om doelstellingen te realiseren blijft HLTsamen afhankelijk van marktpartijen. Kansen zijn vooral gelegen in het zoeken naar samenwerking. Dit vraag een bredere benadering van de markt en soms ook andere afspraken met leveranciers. We zetten hier op in door samen met Stichting RIJK te onderzoeken welke alternatieve inkoopmethodieken en contractvormen beschikbaar en passend zijn. Om draagvlak te creëren delen we die kennis binnen de organisatie. Er heeft een wijziging in de statuten van Stichting RIJK plaatsgevonden waardoor ook niet-gemeentelijke organisaties kunnen deelnemen. De impact van rechtstreekse deelname door HLTsamen moet onderzocht worden.		
Overige informatie	https://www.stichtingrijk.nl/		

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Grondbeleid bevindt zich op het snijvlak tussen omgevingsbeleid en financiën. Grondbeleid is daarbij geen doel op zich maar een essentieel middel om mede-uitvoering te geven aan gemeentelijke beleidsdoelen op het gebied van wonen, werken, duurzaamheid, energietransitie, klimaatadaptatie, welzijn, infrastructuur, recreatie, cultuur, milieu en natuur/landschapsontwikkeling. Het beleid moet passen binnen de financiële mogelijkheden en doelstellingen van de gemeente. Met grondbeleid wordt bepaald of en hoe instrumenten, zoals bijvoorbeeld onteigening of kostenverhaal, worden ingezet om de gestelde doelen te realiseren.

Naast de ontwikkelingen en de visie op grondbeleid zoomt de paragraaf grondbeleid in op de uitgangspunten en kaders waarbinnen het grondbeleid wordt uitgevoerd.

De gemeente Teylingen heeft als standpunt geen zuiver actief grondbeleid uit te oefenen. Echter ook niet per definitie een passief grondbeleid. Er is gekozen voor situationeel grondbeleid. Situationeel grondbeleid is flexibel grondbeleid. Dat houdt in dat het college per opgave of locatie kan afwegen welke vorm van grondbeleid (meer of minder actief) dient te worden ingezet om het maatschappelijke doel te bereiken .

Ontwikkelingen

De gemeente heeft een groot aantal ambities vervat in de Structuurvisie Teylingen 2030 die wordt opgevolgd door de nog vast te stellen Omgevingsvisie. De (beschreven) ambities geven richting aan het omgevingsbeleid dat de komende jaren gevoerd moet worden, en zijn/worden verder uitgewerkt in diverse uitvoeringsprogramma's. In de nabije toekomst zijn er in Teylingen (en de regio) majeure opgaven op het gebied van woningbouw, energietransitie, klimaatadaptatie, economie en mobiliteit. Grondbeleid is in financieel-economische zin dienstbaar aan het realiseren van doelstellingen op deze terreinen. De uitvoering van het grondbeleid, via de inzet van instrumenten van grondbeleid, wordt daar mede door bepaald.

Visie op grondbeleid

Teylingen voert een situationeel grondbeleid. De ruimtelijke opgaven vragen om een grondbeleid met mogelijkheden om sturing te geven en de regie te nemen door bijvoorbeeld zelf actief gronden te verwerven. Bij de te volgen strategie staan per project de maatschappelijke doelen en ruimtelijke ambities centraal. Dat betekent dat de keuze voor een meer actieve rol of een faciliterende benadering, per project of locatie is af te wegen.

Daar waar door de gemeente gewenste ontwikkelingen niet door de markt worden opgepakt, ligt een actievere overheidsopstelling meer voor de hand en komt de regie bij de gemeente te liggen. In een dergelijk geval wordt een grondexploitatie gevoerd.

Uitgangspunten en kaders (de belangrijkste)

- Besluit Begroting Verantwoording / Renteomslag
- Vennootschapsbelasting
- Notitie Grondbeleid
- Nota grondbeleid
- Financiële positie in relatie tot reserves en voorzieningen
- Grondbeleid en risico’s

Besluit Begroting Verantwoording / Renteomslag

Vanwege fiscale regelgeving en het BBV zijn de GREXen Bloementuin, Nieuw Boekhorst en Langeveld ingebracht in de categorie "Bouwgrond in exploitatie" (Bie). Zowel de Bloementuin als Nieuw Boekhorst zijn te kwalificeren als een gemengde activiteit. Naast een Bie-activiteit wordt ook

een faciliterende activiteit met exploitatieplan onderkend. Het faciliterend deel betreft te verhalen kosten op ontwikkelaars, gebaseerd op het exploitatieplan en wordt als een vordering binnen het project vastgelegd. Aan de te verhalen kosten wordt de rente op basis van het door de raad vastgesteld renteomslag-percentage toegerekend.

Vennootschapsbelasting (VPB)

Sinds 1 januari 2016 geldt voor gemeenten de VPB-plicht, indien handelingen beschouwd worden als ondernemersactiviteit. De winst die wordt gemaakt met het uitvoeren van (actief) grondbeleid (bouwgrond in exploitatie) is in beginsel belastbaar voor VPB. Jaarlijks dient herbeoordeling plaats te vinden. De projecten vallend onder 'Bouwgrond in exploitatie' worden sinds 2017 in de VPB-aangifte betrokken. Tot op heden is er geen sprake van verschuldigde vennootschapsbelasting.

Nota grondbeleid

Het beleidsuitgangspunt van de nota is dat het volledige arsenaal van grondbeleidsinstrumenten wordt ingezet. Bij voorkeur wordt gebruik gemaakt van privaatrechtelijke instrumenten, indien nodig kunnen ook de publiekrechtelijke instrumenten word en ingezet (voorkeursrecht, onteigening, kostenverhaal via omgevingsplan). Grondaankopen worden aangegaan onder het voorbehoud van toestemming door college en raad en worden via de reguliere weg op grond van het budgetrecht ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. De raad heeft de beleidsuitgangspunten en kaders bij het behandelen van de nota Grondbeleid vastgesteld. In deze nota wordt onder meer aandacht besteed aan de in de verordening artikel 212 Gemeentewet (GW) opgenomen onderdelen genoemd in artikel 23, lid 2:

- de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;
- de wijze van autorisatie van grondexploitatiebudgetten en de jaarlijkse actualisatie daarvan;
- uitgangspunten voor de looptijd en grootte van de grondexploitatie in verhouding tot het bestemmingsplan;
- gedragsregels over de vervaardigingskosten van niet in exploitatie genomen gronden en de hoogte van de in acht ter nemen marktwaarde;
- een uitwerking van de afweging tussen voorzichtigheid en realisatiebeginsel met betrekking tot het tussentijds winst nemen.

In 2022 is de nieuwe nota Grondbeleid door de Raad vastgesteld.

Financiële positie in relatie tot reserves en voorzieningen

De eventuele baten, maar vooral de financiële risico’s van het grondbeleid, zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente. Bij een geprognosticeerd negatief resultaat van het grondexploitatiegebied wordt dit verwerkt in een verliesvoorziening.

Grondbeleid en risico’s

Ruimtelijke projecten zoals grondexploitaties en infrastructurele werken zijn altijd omgeven met risico’s. Risico’s van operationele aard, strategische risico’s maar zeker ook systeemrisico’s, zoals economische ontwikkelingen, die door de gemeente niet of nauwelijks te beïnvloeden zijn. Jaarlijks worden de ramingen van de nog te realiseren inkomsten en uitgaven van deze projecten geactualiseerd om een solide basis voor de projectbegrotingen te verkrijgen. Maar projecten verlopen soms anders dan op voorhand wordt verondersteld.

Risico’s die optreden, kunnen het financiële beeld ten opzichte van die basis aanmerkelijk beïnvloeden. Daarom worden regelmatig risicoanalyses uitgevoerd om risico's te identificeren, te beoordelen en beheersmaatregelen te treffen.

- De risico’s die zich voordoen binnen de grondexploitaties worden, indien mogelijk, binnen het exploitatieresultaat opgevangen. Dit gaat ten koste van het geprognosticeerd resultaat,

waardoor er minder winst overblijft. Dit heeft gevolgen voor de toekomstige mutaties van de algemene reserve, maar heeft geen gevolgen voor het actuele weerstandsvermogen..
- Risico's die niet binnen het exploitatieresultaat van grondexploitaties kunnen worden opgevangen, worden meegenomen in de bepaling van het actuele weerstandsvermogen.

Categorieën projecten Grondbeleid

In het BBV wordt onderscheid gemaakt in verschillende soorten gronden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gronden die in bezit zijn van de gemeente en gronden die in bezit zijn van derden. Ook is van belang of de gronden een vaste of te veranderen bestemming hebben en met welk doel deze gronden zijn verworven. In lijn met het BBV wordt in Teylingen onderscheid gemaakt in de volgende soorten gronden en projecten:

- Bouwgrond in exploitatie (BIE)
- Faciliterende projecten
- Warme gronden
- Materiële Vaste Activa (MVA)

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Definitie: gronden welke in eigendom van de gemeente zijn en waarvoor door de gemeenteraad een grondexploitatiecomplex met een grondexploitatiebegroting is vastgesteld.

Het startpunt van bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie bij onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie) op de balans.

Om de risico’s die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken, is het uitgangspunt dat de looptijd van een grondexploitatie in beginsel maximaal tien jaar bedraagt.

Afspraken met de raad over de wijze waarop met afwijkingen ten opzichte van de jaarschijf wordt omgegaan, zijn vastgelegd in de financiële verordening. Hierin is vastgelegd of afwijkingen ten opzichte van de jaarschijf direct moeten worden gemeld bij de raad, of alleen indien en voor zover deze afwijkingen niet passen binnen het totale vastgestelde grondexploitatiecomplex. In dit laatste geval wordt de afwijking meegenomen in de jaarlijkse actualisatie van het grondexploitatiecomplex en daaropvolgende begrotingswijziging. De afspraken kunnen ook een bepaalde bandbreedte behelzen, waarbinnen afwijkingen niet direct hoeven te worden gemeld aan de raad.

<u>Relevante onderwerpen</u>

- Onderbouwing tussentijdse winstneming

Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat winst pas moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Volgens het realisatiebeginsel dient in de situatie dat er voldoende zekerheid is over de winst, de winst te worden genomen. Hierbij dient de percentage of completion-methode (POC) te worden gevolgd. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

- Vastgestelde en gehanteerde parameters

In de grondexploitatie wordt rekening gehouden met een jaarlijkse kostenstijging. Voor de actuele grondexploitaties betreft dat een percentage van 2% voor 2025 (in 2026 is dat 2%). Met een jaarlijkse opbrengstenstijging van de grondverkopen wordt geen rekening gehouden.

De rentetoerekening aan de grondexploitatie is door de commissie BBV gemaximeerd tot het gewogen gemiddelde van het werkelijke rentepercentage van de externe financieringen. In de paragraaf financiering is het gewogen gemiddelde rentepercentage van de externe financiering opgenomen, te weten 0,36 %. Dit rentepercentage wordt toegerekend aan de bouwgronden in exploitatie.
Tegelijkertijd is de te hanteren discontovoet door de commissie BBV voor alle gemeenten vastgesteld op 2%. Met de discontovoet wordt de eindwaarde (eindresultaat) van de kasstroom teruggerekend naar de actuele netto contante waarde. De vaste discontovoet is vastgesteld met het doel de grondexploitaties van alle gemeenten onderling beter te kunnen vergelijken.

- Risico’s

Binnen de projecten welke worden uitgevoerd onder het Grondbeleid, kan sprake zijn van verschillende onzekerheden en risico’s die het behalen van het begrote financiële eindresultaat van de grondexploitatie bemoeilijken. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds risico’s met betrekking tot de kosten en opbrengsten die specifiek binnen een grondexploitatie-complex kunnen worden onderkend en anderzijds risico’s die voor de grondexploitatieportefeuille als geheel gelden.

Risico’s project specifiek:

Deze zijn van belang bij de tussentijdse winstneming.

Risico’s portefeuille:

De risico’s voor de portefeuille als geheel gaan in zijn algemeenheid over de verwachtingen ten aanzien van markt- en conjunctuurinvloeden, waardoor prijzen en afzetmogelijkheden over de gehele linie kunnen veranderen ten opzichte van de planning.

<u>De projecten</u>

De projecten die vallen onder bouwgrond in exploitatie in 2025 zijn Bloementuin, Nieuw Boekhorst en Langeveld. Alle drie de projecten worden hieronder toegelicht.

N = nadelig saldo; meer kosten dan opbrengsten
V = voordelig saldo; meer opbrengsten dan kosten

Bloementuin (Narcissenlaan / Parklaan)
Het stedenbouwkundig plan Bloementuin beoogt de bouw van 88 woningen in het gebied gelegen tussen Parklaan, Narcissenlaan, Gladiolenstraat en Mondriaanlaan in Sassenheim. In 2024 zijn de 32 sociale appartementen in deelplan A opgeleverd en is het woonrijp maken van het gebied grotendeels afgerond. De oplevering van de 56 vrije sector koopwoningen plandeel B is voorzien in de eerste helft van 2025. Ook het woonrijp maken (inclusief de aanleg van extra parkeerplekken aan de Crocussenstraat) wordt in 2025 afgerond. Daarmee kan de grondexploitatie Bloementuin bij de eerstvolgende actualisatie - begin 2026 - worden afgesloten.

Risico's
De grondexploitatie wordt met de laatste winstneming positief afgesloten. Er is geen risico meer en de verwachting is dat de grondexploitatie in 2026 ten einde komt.

Boekwaarde verloop gedurende het boekjaar	Bedrag	
1-1-2025	-734.711	V
kosten	621.240	N
winstneming	144.669	V
opbrengsten	-31.198	V
31-12-2025	**0**	**V**

Verwacht verloop boekwaarde	Bedrag
1-1-2026	0
nog te realiseren kosten	0
nog te realiseren opbrengsten	0
eindwaarde saldo 31-12-2026	**0**
netto contante waarde 01-01-2025	**0**

Nieuw Boekhorst
De Visie Nieuw Boekhorst is medio 2022 door de gemeenteraad van Teylingen vastgesteld. Het gebied ligt aan de noordwestkant van Voorhout en beoogt ruimte te maken voor woningen, maatschappelijke voorzieningen en bijbehorende openbare ruimte. De gemeente is een van de eigenaren van de locatie.
Om het project uit te voeren, zijn met verschillende marktpartijen afspraken gemaakt in de Anterieure Overeenkomst Nieuw Boekhorst (AOK). Deze overeenkomst is eind 2023 getekend. Parallel hieraan is ook een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) getekend tussen de gemeente en woningcorporatie Stek. De financiële vertaling van de afspraken voor de gemeente krijgt een plek in de gemeentelijke grondexploitatie.

Risico's
Zekerheden
Bij dit project zijn verschillende partijen betrokken. De gemeente wil zekerheden voor bijdragen aan plankosten, bovenwijkse voorzieningen, planschade en aanleg openbaar gebied. Een van de partijen, Pensioenfonds BPL, geeft nooit een garantie of zekerheid. Dit doet Pensioenfonds BPL bij geen enkele overeenkomst en dus ook niet bij Nieuw Boekhorst. Het risico hiervan bedraagt ongeveer € 0,25 miljoen.

Saneringskosten
Op een van de gemeentelijke kavels is bodemverontreiniging aanwezig. Dit was bekend bij aankoop van de kavels. Er zijn ook onderzoeken uitgevoerd naar de aard van de bodemverontreiniging. Tegelijkertijd bestaan dit soort onderzoeken uit dossieronderzoek en een aantal gerichte steekproeven in de grond. Daarmee blijft altijd een beperkte onzekerheid ontstaan: de precieze aard van de verontreiniging blijkt pas als de werkzaamheden uitgevoerd worden.

Plankosten
Het Projectbureau is de primaire uitvoerende partij en de gemeente heeft een toetsende rol. Er zijn echter allerlei omstandigheden die kunnen zorgen voor een grotere gemeentelijke bemoeienis en dus zijn hogere plankosten niet aan de voorkant uit te sluiten. Specifiek is de verwachting dat er meerkosten zijn voor beroepsschriften op het bestemmingsplan. Deze kosten komen ook deels ten laste van de andere ontwikkelende partijen. Hierover moeten onderlinge afspraken gemaakt worden.

Grondopbrengst vrije kavels
In de opbrengsten is rekening gehouden met een speciaal woningbouwprogramma op vrije kavels tegen een marktconforme prijs voor vrije kavels. Het is denkbaar dat de gemeente voor dit speciale woning-bouwprogramma in zee gaat met partijen die meer nadruk leggen op maatschappelijke waarden en daardoor minder voor de grond willen of kunnen betalen.

Stikstof en andere veranderende wet- en regelgeving
Het stikstofdossier houdt Nederland al jaren bezig en een recente uitspraak van de Raad van State maakte een einde aan het intern salderen zonder vergunning. In Nieuw Boekhorst wordt gebruik gemaakt van intern salderen. Het risico dat ontstaat is dat er extra inzet nodig is om te voldoen aan de stikstofregels. Dit betekent mogelijk extra plankosten en risico op vertraging.

Bouw en woonrijp maken projectbureau
Het projectbureau heeft een budget voor het bouw- en woonrijp maken. Uit de uitwerking van de eerste deelgebieden ontstaat het idee dat dit budget aan de magere kant is. In de eerste deelgebieden is dit tot nu toe binnen budgetten opgelost, maar er bestaat een kans dat de beoogde werkzaamheden niet binnen budget vallen. Als dit leidt tot een overschrijding van 10% op het budget bouw- en woonrijp maken, dan betekent dit voor de gemeente een financieel risico van circa € 500.000,--.

Grondexploitatie (actief)		
Boekwaarde verloop gedurende het boekjaar	**Bedrag**	
1-1-2025	3.833.042	N
kosten	791.924	N
winstneming	220.000	N
opbrengsten	-976.129	V
31-12-2025	**3.868.837**	**N**

Verwacht verloop boekwaarde	**Bedrag**	
1-1-2026	3.868.837	N
nog te realiseren kosten	6.709.905	N
nog te realiseren opbrengsten	-11.674.863	V
eindwaarde saldo 31-12-2032	**-1.096.121**	V

Facilitair		
Boekwaarde verloop gedurende het boekjaar	**Bedrag**	
1-1-2025	2.367.593	N
kosten	161.589	N
opbrengsten	-2.315.148	V
31-12-2025	**214.034**	**N**

Verwacht verloop boekwaarde	Bedrag	
1-1-2026	214.034	N
nog te realiseren kosten	1.276.800	N
nog te realiseren opbrengsten	-2.659.516	V
eindwaarde saldo 31-12-2032	**-1.168.682**	V

eindwaarde saldo 31-12-2032 totaal	**-2.264.803**	V

Langeveld
De locatie Langeveld in Sassenheim is al in 1995 aangekocht door de gemeente met het oog op toekomstige woningbouwontwikkeling. In de raad van 2 februari 2023 is bij amendement besloten dat de volledige locatie Langeveld wordt benut voor woningbouw, zonder uitbreiding van STV. Daarbij is maatwerk toegepast op het woningbouwprogramma, met een mix van 31% sociaal, 56% betaalbaar en 13% vrij bouwprogramma.

Inmiddels is de ontwikkeling van Langeveld een stap verder gebracht, in nauwe samenwerking met woningcorporatie Stek. Ook is het project aangemerkt als één van de projecten die deel uitmaakt van de pilot 'parallel plannen' van het ministerie van BZK, met als doel om woningbouw te versnellen. Door stedenbouwkundig bureau Van Wilsum van Loon is een (schets)ontwerp gemaakt voor de locatie. Op basis van actuele inzichten wordt nu uitgegaan van een programma van ruim 150 woningen, waarvan een groot deel door Stek wordt ontwikkeld. Parallel aan het stedenbouwkundig schetsontwerp zijn ook de verwachte kosten en opbrengsten voor de gemeente in kaart gebracht.

Risico's
De herontwikkeling van Langeveld bevindt zich in een relatief vroeg stadium. Omdat de stedenbouwkundige uitwerking op dit moment pas het niveau van schetsontwerp heeft, kan de bandbreedte van de geschatte kosten en opbrengsten nog sterk fluctueren. Anderzijds zijn er nog relatief veel mogelijkheden om bij te sturen op het moment dat risico's zich voordoen. De risico's zijn ook niet louter negatief; het is mogelijk dat bij nadere uitwerking van de plannen zich kansen voordoen die het financiële resultaat in positieve zin beïnvloeden.

Voor de civieltechnische risico's (voorbelasting, sanering en verleggen van kabels en leidingen) zijn reserveringen opgenomen in de kostenraming voor bouw- en woonrijp maken. Daarnaast zijn posten opgenomen voor nader te detailleren kosten en onvoorziene kosten. Wanneer bij nadere uitwerking van de plannen ook de verwachtingen omtrent kosten en opbrengsten worden aangescherpt, kunnen de risico's bij volgende actualisaties van de grondexploitatie Langeveld niet alleen kwalitatief, maar ook financieel inzichtelijk worden gemaakt.

Grondexploitatie		
Boekwaarde verloop gedurende het boekjaar	**Bedrag**	
1-1-2025	2.209.565	N
kosten	971.519	N
opbrengsten	-100.000	V
31-12-2025	**3.081.084**	**N**

Verwacht verloop boekwaarde	Bedrag	
1-1-2026	3.081.084	N
nog te realiseren kosten	5.383.453	N
nog te realiseren opbrengsten	-7.941.045	V
eindwaarde saldo 31-12-2029	**523.492**	N

Samenvatting bouwgronden in exploitatie (x € 1.000)

Project	Boekwaarde 31-12-2025	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Eind waarde	V/N	Getroffen voorziening
Langeveld	3.081.084	5.383.453	-7.941.045	523.492	N	-523.491
Nieuw Boekhorst in exploitatie	3.648.837	6.709.905	-11.674.863	-1.316.121	V	0
Nieuw Boekhorst faciliterend	434.034	1.276.800	-2.659.516	-948.682	V	0
Bloementuin	0			0	V	0
totaal	**7.163.955**	**13.370.153**	**-22.275.424**	**-1.741.311**	N	**-523.000**

N = nadelig saldo; meer kosten dan opbrengsten
V = voordelig saldo; meer opbrengsten dan kosten

Kengetal Grondexploitatie

Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	rekening 2024	rekening 2025
Totaal activa bouwgronden in exploitatie	4.698	6.427
Totaal baten exclusief mutaties van reserves	110.989	118.840
Kengetal grondexploitatie	4,2%	5,4%

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld.

Faciliterend Grondbeleid

Definitie: Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert ze niet zelf de grondexploitatie, maar private ontwikkelaar. De kosten die de gemeente maakt worden in dat geval verhaald op de private partijen. Er is dus geen sprake van bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in bezit van de gemeente, maar van een vordering op een derde partij. Feitelijk schiet de gemeente kosten voor, die op basis van een overeenkomst worden teruggevorderd bij een derde partij, dan wel op basis van het exploitatieplan mogelijk in de toekomst kunnen worden teruggevorderd van een derde partij.

Voor activiteiten welke uiteindelijk leiden tot de totstandkoming van een te ondertekenen overeenkomst wordt geen budget (voorheen krediet) meer bij de raad aangevraagd. Het verhalen van deze door de gemeente gemaakte en voorgeschoten kosten is verzekerd en afdwingbaar door het kostenverhaal. Of door een anterieure overeenkomst, of door een posterieure overeenkomst.

Risico's en verliezen

Op basis van de wetgeving zijn niet alle te maken kosten via de plankostenscan verhaalbaar;

1. er worden kosten gemaakt welke bij het opstellen van de plankostenscan niet voorzien waren;
2. uiteindelijk wordt er geen overeenkomst gesloten en/of gaat het project niet door.

Daar waar de niet verhaalbare kosten en/of verliezen zeker zijn, worden deze direct ten laste van de algemene middelen van de gemeente gebracht.

Naast de facilitaire projecten, waarbij gewerkt wordt aan het opstellen en uiteindelijk ondertekenen van een overeenkomst kan er sprake zijn van faciliterende projecten in de initiatief- of onderzoeksfase. Hierbij worden verkennende gesprekken gevoerd en mogelijkheden onderzocht.

Facilitaire projecten in de uitvoeringsfase

Vooraf wordt bij een facilitair project een plankostenscan opgesteld. Hierbij wordt een inschatting gemaakt van de te maken kosten en interne uren. Voor een aantal projecten is het niet mogelijk om de kosten te verhalen op de opdrachtgevers. Veelal wordt dit veroorzaakt doordat er voor een beroepsprocedure meer uren nodig zijn.
Hiervoor is een verliesvoorziening getroffen ter hoogte van € 255.773.

Uitvoering

Project	Boekwaarde	2025			Boekwaarde
	1-1-2025	Kosten	Opbrengsten	Vrijval	31-12-2025
Overteylingen, Oost	139.807	7.950			147.757
Dirk-supermarktlocatie	89.587	22.154	-35.964		89.857
Groot Seminarie (ABC ontwikkelaar)	52.078	15.839			52.078
Rijksstraatweg 63	0				0
Torenlaan 4-6 GOM	6.530				6.530
Zwanburgerpolder 6	0				0
Uitbreiding Bedrijvencenter de Wetering	8.220	7.938	**-9.718**		8.220
Herenstraat 66068	25.000	3.392	**-24.991**		3.401
Eikenhorstlaan 2	17.600	4.211	**-26.663**		-4.852
Fuchsiastraat 1-3	17.624	4.211	**-26.663**		-4.852
Teylingerlaan 67-69	2.385	3.821			6.206
Loosterweg 8	9.435	2.332	**-12.744**		-977
Stationslocatie Voorhout	165.923	127.316			293.239
Totaal	**534.189**	**199.164**	**-136.743**		**596.607**

Facilitaire projecten; initiatief- of onderzoeksfase

Bij deze projecten wordt toegewerkt naar een anterieure overeenkomst. De projectleiding heeft aangegeven de kosten in dit stadium al inzichtelijk te willen maken. Wanneer het tot een overeenkomst komt worden deze kosten, naar verwachting, volledig verrekend met de ontwikkelaar. Niet verrekenbare kosten worden uiteindelijk afgeboekt ten laste van het rekeningresultaat.

Initiatief

Project	Boekwaarde	2025			Boekwaarde
	1-1-2025	Kosten	Opbrengsten	Vrijval	31-12-2025
Hortusplein/Westerstraat	86.0000	51.567		-51.567	86.000
De Waaier	46.340	73.301			119.641
Hoofdstraat 147 De Oude Tol	12.719	19.763			32.482
Hoofdstraat 63	6.339	3.909			10.248
Rijnsburgerweg 46a en 48	16.667	1.194			17.861
Loosterweg 16 Voorhout	0	10.834		-10.834	0
Prins Clausstraat 30	7.553	516			8.069
Uitbreiden verdeelstation Carolus Clusiuslaan	2.385	3.821			6.206
Julianalaan-Beatrixstraat	1.069				1.069
Arend Verkleijstraat	11.096	47.099			58.195
Stationslocatie Voorhout - AOVK	15.236	0			15.236
Totaal	**205.404**	**212.004**	**0**	**-62.401**	**355.007**

Warme gronden

Definitie: door de gemeente met het oog op gebiedsontwikkeling verworven gronden, waarvoor nog geen operationele grondexploitatie door de Raad is vastgesteld.

Op basis van de wijziging van het BBV in 2016 worden deze warme gronden verantwoord onder materiële vaste activa en wel tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is niet toegestaan.

Ingeval van duurzame waardevermindering vindt afwaardering plaats naar de waarde volgens de geldende bestemming. Voor gronden die zijn verworven en waarvoor nog geen bestemmingswijziging is doorgevoerd, kan dit betekenen dat er (tijdelijk) een forse afwaardering moet plaatsvinden. Deze kan grotendeels nog worden teruggedraaid zodra tot bestemming van bouwgrond wordt besloten. Dit leidt met name bij de gebiedsontwikkeling tot ongewenste effecten, zoals grote fluctuaties in de waardering van deze gronden, en als gevolg daarvan het resultaat en de financiële positie van de gemeente.

Materiële Vaste Activa (MVA)

Definitie: over grond als materiële vaste activa, wordt gesteld dat deze grond een vaste bestemming heeft en niet in een transformatieproces zit. Dit geldt ook voor gronden die anticiperend en strategisch zijn aangekocht, maar waarbij geen sprake is van gebiedsontwikkeling. Bij grond als materiële vaste activa gaat het veelal om ondergrond van gebouwen, wegen, parken, pleinen of van land-/bosbouwgronden.

In deze paragraaf Grondbeleid wordt verder niet ingegaan op grond als materiële vaste activa.

Reserves en voorzieningen

Definitie reserves: deze worden aangehouden als buffer voor risico's, om lasten te egaliseren en om te sparen voor toekomstige uitgaven.

Definitie voorziening: er is een bedrag apart gezet voor een toekomstige uitgave die onvermijdelijk is, maar waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn.

Het meest essentiële verschil tussen een reserve en een voorziening is dat bij een reserve de Raad de bestemming ervan kan wijzigen. Er is sprake van vrije besteedbaarheid. Bij een voorziening kan dat niet, er is sprake van verplichte bestedingsrichting.

Reserve grondexploitatie

De stand van de reserve bedraagt per 31 december 2025 afgerond € 13.000,-. De komende jaren vinden hierop geen geplande mutaties plaats.

Voorzieningen

Voor de grondexploitatie Langeveld is een verliesvoorziening getroffen ad. € 523.491. Voor het faciliterend grondbeleid is een verliesvoorziening opgenomen voor een bedrag ad. € 255.773.

Project	**Voorziening**	**Mutatie 2025**		**Voorziening**
	1-1-2025	**bij**	**af**	**31-12-2025**
Langeveld	609.000	0	85.509	523.491
Facilitaire projecten	255.773	0	0	255.773
totaal	**864.773**	**0**	**0**	**779.263**

Paragraaf Open overheid
Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel de overheid transparanter en toegankelijker voor de buitenwereld te maken. De wet bevat verplichtingen, die op drie focusgebieden zijn gericht, namelijk de passieve openbaarmaking in de vorm van het behandelen van Woo-verzoeken, de actieve openbaarmaking waarbij besluiten binnen twee weken gepubliceerd dienen te worden en het op orde brengen van de informatiehuishouding. Deze laatste is door de wetgever als randvoorwaardelijk bepaald om tijdig aan de door de wet bepaalde termijnen te kunnen voldoen.

HLTsamen maakt alle Woo-verzoeken en bijhorende documenten (vanaf 1 januari 2024) openbaar via de hiervoor ingerichte webportalen. Onze gemeente heeft een dergelijk publicatieportaal voor Woo-besluiten: open.teylingen.nl.

In 2025 is binnen HLTsamen geïnvesteerd in het op orde brengen van de informatiehuishouding. Een belangrijk deel hiervan is uitgevoerd als onderdeel van het project Samen Digitaal Transparant. Zo zijn nieuwe moderne digitale werkplekken geïmplementeerd, waarmee medewerkers beter worden ondersteund in digitaal en veilig werken. Daarnaast is het aantal plekken waar informatie kan worden opgeslagen teruggebracht, om versnippering en dubbele bestanden te voorkomen. Aan nieuwe medewerkers zijn trainingen gegeven in de omgang met bedrijfsinformatie. En er is een oplossing ingekocht die ondersteunt bij het opschonen van een deel van de informatiehuishouding.
Deze maatregelen zijn van belang om de duurzame toegankelijkheid van informatie te waarborgen en Woo-verzoeken sneller en betrouwbaarder te kunnen afhandelen.

Het aantal Woo-verzoeken in Teylingen is in 2025 licht afgenomen. Van 32 verzoeken in 2024 naar 26 verzoeken in 2025.

Voor de bekostiging van de implementatie van de Wet open overheid ontvangt de gemeente voorlopig jaarlijks incidentele en structurele gelden van het Rijk.

Paragraaf Opvang ontheemden

In februari 2022 begon de oorlog in Oekraïne, waarmee een grote vluchtelingenstroom richting de rest van Europa en dus ook Nederland op gang kwam. De gemeenten stonden daardoor acuut voor de uitdaging om Oekraïense ontheemden op te vangen. Ook de gemeente Teylingen heeft haar verantwoordelijkheid genomen bij deze humanitaire ramp. Omdat het hier om crisisopvang gaat, ligt de bevoegdheid bij de burgemeester, in samenwerking met het Veiligheidsberaad (landelijk) en de Veiligheidsregio (regionaal).

Teylingen heeft gemiddeld in 2025 op acht verschillende gemeentelijke locaties verspreid over de gemeente in totaal 126 ontheemden gehuisvest. In mei is een nieuwe kleinschalige opvanglocatie aan de Rozemarijnhof geopend. Daarnaast was er particuliere opvang.

Voor alle ontheemden die de gemeente Teylingen in 2025 heeft opgevangen, is – naast bovengenoemde huisvesting – gezorgd voor zorg, onderwijs, welzijn, toegang tot werk en leefgeld en een veilige leefomgeving. De opgave heeft veel gevraagd van HLTsamen en doet dat nog steeds. Zo is er voor de uitvoering gebruikt gemaakt van inhuur bij externe partijen.
Per kwartaal wordt binnen HLTsamen een financiële monitor opgesteld. Deze financiële monitor geeft weer welke kosten we tot nu toe hebben gemaakt, welke inkomsten er zijn en wat de verwachtingen zijn voor in de toekomst. Met behulp van deze monitor worden de knelpunten en risico's in kaart gebracht. De informatie in deze paragraaf is gebaseerd op financiële monitor over 2025.

Voor het bepalen van de inkomsten en uitgaven zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Alle direct aan een gemeente toe te rekenen kosten, worden direct verantwoord in de administratie van de desbetreffende gemeente.
2. Het aantal opvangdagen dat er beschikbaar was in de gemeente. Dat is ook de basis van de declaratie naar het Rijk.
3. De kosten van HLTsamen (met name interne uren, inhuur, welzijn e.d.) worden naar rato van het aantal opvangdagen toegerekend aan de gemeente.
4. Het financiële kader is het Rijksbudget, hier zijn we binnen gebleven. Gezien de onzekerheid wat er nog op ons afkomt, stellen wij voor om dezelfde beleidslijn te volgen als vorige jaar op basis waarvan het nog resterende saldo van 2025 wordt overgeheveld naar 2026.

Inkomsten

<u>A. Gemeentelijke Opvang Oekraïne</u>
De regeling gemeentelijke opvang Oekraïne (GOO) is per 4 juni 2022 in werking getreden en betreft de compensatie voor gemeenten voor de realisatie van noodopvangplekken en verstrekkingen aan ontheemden. Gemeenten ontvangen volgens deze regeling een normbedrag van €44 per dag per gerealiseerde gemeentelijke opvangplek. Onder dit normbedrag vallen alle kosten die direct gerelateerd zijn aan de opvang. Dit zijn bijvoorbeeld kosten die gemaakt worden voor huur, energie, schoonmaak etc. Over 2025 hebben we € 2.172.665 aan compensatie te ontvangen vanuit het Rijk.

<u>B. Particuliere Opvang Oekraïne</u>
Waar de meeste ontheemden in gemeentelijke opvanglocaties worden opgevangen, kan een gasthuishouden ook tijdelijk onderdak aanbieden. Echter, ontvangt het

gasthuishouden geen financiële vergoeding. Hiervoor geldt de regeling particuliere opvang Oekraïne (POO) die ook per 4 juni 2022 in werking is getreden. Na registratie in een gemeente, krijgen de ontheemden leefgeld uitgekeerd. Het uitgekeerde leefgeld wordt volledig vergoed door het Rijk. Gemeenten krijgen daarnaast voor de ondersteuning van de particuliere opvang € 48 per maand per ontheemde.
Met behulp van het aantal beschikbare plekken per locatie, het totaal aantal dagen waarop deze plekken beschikbaar waren en het normbedrag, zijn de inkomsten berekend. De inkomsten zijn gesplitst in perioden waarin verschillende regelingen van pas waren. Voor particuliere opvang hebben we in 2025 € 21.888 aan compensatie ontvangen.

Uitgaven
Voor de kosten die de gemeente maakt, wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën: kosten van leefgeld, kosten van de locatie(s) (huur, beveiliging, klein onderhoud), inzet van personeel van HLTsamen (zowel eigen personeel als inhuur) en overige kosten. Bij de overige kosten kan gedacht worden aan de kosten voor de internationale schakelklas, welzijn, catering, tandarts en fysiotherapie. Bij de kosten is geen onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke of particuliere opvang, maar zijn deze als het totaal van de opvang in de gemeente gepresenteerd.

Samenvattend kan financieel de volgende stand van zaken gepresenteerd worden:

Overzicht Financien Crisis Noodopvang Oekraine	
Inkomsten	
Gemeentelijke opvang	€ 2.172.665
Particuliere opvang	€ 21.888
Subtotaal inkomsten	€ 2.194.553
Uitgaven	
Leefgeld	€ 148.665
Kosten locatie	€ 860.042
Inzet personeel en externe inhuur	€ 441.300
Overige kosten	€ 4.988
Subtotaal uitgaven	€ 1.454.995
Verschil inkomsten en uitgaven	**€ 739.558**

Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat van 2025 stellen we voor om een bedrag van € 739.558 naar 2026 over te hevelen. Dit gezien alle onzekerheden rondom de opvang van ontheemden.

Paragraaf Duurzaamheid

De noodzaak van een duurzame leefomgeving blijft onverminderd groot. Klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit en toenemende druk op grondstoffen vragen ook om een stevige lokale aanpak. Teylingen werkt hieraan via het Programma Duurzaamheid, dat sinds 2025 de duurzaamheidsopgave programmatisch en integraal organiseert langs drie pijlers: energietransitie, toekomstbestendige leefomgeving en circulariteit.

Energietransitie

Binnen de pijler energietransitie is in 2025 het uitvoeringsprogramma herijkt voor de periode 2025–2028, waarbij de focus ligt op duurzame opwek, isolatie, energiebesparing en ontwikkeling van een regionaal warmtenetwerk. Via het Nationaal Isolatieprogramma zijn in 2025 veel woningen bereikt. Daarnaast hebben energiecoaches en buurtteams inwoners actief ondersteund bij het verduurzamen van hun woning. De ontwikkeling van een regionaal warmtenet heeft belangrijke stappen gezet, met het Convenant Collectieve Warmte en de gezamenlijke Startnotitie Warmtenet Bollenstreek als basis voor het verdere proces.

Toekomstbestendige leefomgeving

Voor een toekomstbestendige leefomgeving is gewerkt aan het versterken van biodiversiteit, klimaatadaptatie en natuur inclusieve gebiedsontwikkeling. Het Soortenmanagementplan is in voorbereiding, en binnen water- en klimaatadaptatie is gewerkt aan bestekken voor natuurvriendelijke oevers en is ecologisch beheer van groen verder uitgebreid. Ook zijn stappen gezet in de aanpak van invasieve exoten en zijn de eerste bomen geplant in de opgave van 1.000 extra bomen.

Circulariteit

Op basis van omgevingsvisies, het Nationaal Plan Circulaire Economie en de geactualiseerde strategie voor een circulair Zuid-Holland is verkend hoe de HLT-gemeenten de meeste invloed kunnen uitoefenen en impact kunnen maken op een circulaire economie en verantwoord (her)gebruik van grondstoffen. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijk uitvoeringsprogramma 2025-2028 Samen werken aan een Circulaire Economie. Hiermee is een duidelijke koers gezet voor het verminderen van grondstoffengebruik en het stimuleren van hergebruik binnen de drie gemeenten.

Programma-brede ontwikkelingen

Programma-breed is in 2025 onderzocht hoe de uitvoeringskracht kan worden vergroot, onder andere via een mogelijke gezamenlijke uitvoeringsorganisatie duurzaamheid voor Hillegom, Lisse en Teylingen. In de komende periode worden de mogelijke samenwerkingsvormen, governance en besluitvorming nader uitgewerkt. Daarnaast is in 2025 een ambtelijke evaluatie uitgevoerd naar methoden om duurzame toekomstbestendige gebiedsontwikkeling structureel te borgen. Op basis hiervan is het convenant Toekomstbestendig Bouwen als meest passend instrument naar voren gekomen.

CDOKE-middelen

De CDOKE-middelen blijven een essentiële bron voor capaciteit en expertise. De middelen van 2023 en 2024 zijn verantwoord, en de uitkering van 2025 wordt verdeeld over 2025 en 2026. De door het rijk bevestigde voortzetting van de CDOKE-financiering tot en met in ieder geval 2031 biedt belangrijke continuïteit voor de uitvoering van de duurzaamheidsopgave.

3 Financiële jaarrekening

Wettelijk kader
De Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten scheppen het wettelijk kader voor de financiën van gemeenten.
In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn eisen gesteld aan de specifieke informatie die moet zijn opgenomen in de financiële jaarrekening. De bedoeling hiervan is om de transparantie van de gemeentelijke jaarrekening te verhogen. Deze verplichte onderwerpen zijn de uitgangspunten voor de structuur van de jaarrekening.

- De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.
- Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Provinciaal toezicht
De provincie heeft de taak toezicht te houden op de gemeenten. Om in aanmerking te komen voor de meest lichte vorm van toezicht (repressief toezicht) hebben Gedeputeerde Staten de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- De begroting 2027 moet in evenwicht zijn of, als dat niet het geval is, moet de gehele meerjarenraming (2030) in evenwicht zijn.
- De jaarrekening 2025 moet in evenwicht zijn; als de jaarrekening niet in evenwicht is, kan dat, afhankelijk van de aard en/of omvang van het tekort, van invloed zijn bij de bepaling van het toezichtregime.
- De vastgestelde jaarrekening 2025 en de begroting 2027 moeten tijdig, respectievelijk vóór 15 juli 2025 en 15 november 2026, aan de provincie zijn toegezonden.

Met het hiervoor genoemde evenwicht wordt 'materieel evenwicht' bedoeld. Dit houdt in dat structurele lasten moeten worden gedekt door structurele baten.

Door vaststelling van de jaarrekening in de vergadering van 2 juli 2026 ,tijdige inzending en het materiële evenwicht van de jaarrekening wordt aan de eisen voldaan.

Balans

Balans

Bedragen € x 1.000

ACTIVA	31-12-2025	31-12-2024
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa		
• Kosten onderzoek en ontwikkeling	20	6
• Bijdragen aan activa in eigendom van derden	284	323
	305	329
Materiële vaste activa		
• Investeringen met een economisch nut		
Bedrijfsgebouwen	32.715	32.094
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	18.657	16.941
Gronden en terreinen	10.186	10.186
Machines, apparaten en installaties	3.478	2.115
Overig	2.024	2.122
• Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	9.152	9.523
Gronden en terreinen	391	391
Machines, apparaten en installaties	1.952	1.805
• Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20.725	21.499
	99.279	96.677
Financiële vaste activa		
• Kapitaalverstrekkingen aan:		
Deelnemingen	277	277
• Leningen aan:		
Overige verbonden partijen	3.492	3.492
Woningbouwcorporaties	638	709
• Langlopende leningen		
Overig Niet overheid	9.336	8.753
	13.743	13.232
TOTAAL VASTE ACTIVA	**113.327**	**110.237**
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	6.398	4.699
	6.398	4.699
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
• Vorderingen op openbare lichamen		
Vorderingen op gemeenten	605	491
Vorderingen op gemeenschappelijke regelingen	225	308
Vorderingen op overige overheden	10.569	9.890
• Rekening-courantverhouding met het Rijk	22.700	24.706
• Overige vorderingen (niet-overheid)	287	177
	34.386	35.572
Liquide middelen		
• Liquide middelen (kas- en banksaldi)	288	285
	288	285
Overlopende activa		
• Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van:		
Het Rijk	948	221
Provincies	589	151
Overige overheden	551	1.688
• Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.602	4.091
	5.690	6.151
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**46.763**	**46.707**
TOTAAL ACTIVA	**160.090**	**156.944**

Balans

Bedragen € x 1.000

PASSIVA	31-12-2025	31-12-2024
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
• Algemene reserves	17.738	22.998
• Bestemmingsreserves	67.720	60.472
• Nog te bestemmen resultaat	3.170	2.838
	88.627	86.309
Voorzieningen		
• Egalisatievoorzieningen	4.132	4.099
• Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.618	3.325
• Van derden verkregen midd. die spec. besteed moeten worden	7.548	6.463
• Overige voorzieningen	256	256
	15.554	14.144
Vaste schulden		
• Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	39.807	42.133
• Waarborgsommen	32	32
	39.840	42.165
TOTAAL VASTE PASSIVA	**144.021**	**142.617**
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden		
• Overige vlottende schulden	2.656	2.318
	2.656	2.318
Overlopende passiva		
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	3.056	3.835
• Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:		
Het Rijk	4.743	4.099
Provincies	3.918	3.666
Gemeenten	478	391
Overige overheden	1.217	-
• Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen.	2	19
	13.414	12.009
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**16.069**	**14.327**
TOTAAL PASSIVA	**160.090**	**156.944**

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen	56.866	57.460

Totaaloverzicht resultaat per programma

In onderstaand overzicht treft u voor de programmarekening 2025, in één totaaloverzicht, de baten en lasten en de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma, inclusief de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien, aan.

Bedragen x € 1.000

		Rekening	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
		2024	2025	2025	2025
Programma 1. Samenleven	Lasten	57.283	54.328	59.622	57.791
	Baten	-14.564	-10.768	-14.281	-13.663
Saldo		42.721	43.557	45.342	44.126
Programma 2. Leefomgeving	Lasten	31.623	27.904	31.024	36.152
	Baten	-16.397	-13.568	-16.318	-22.875
Saldo		15.225	14.339	14.705	13.276
Programma 3. Bedrijvigheid	Lasten	1.549	1.376	2.680	2.131
	Baten	-603	-378	-410	-462
Saldo		948	999	2.270	1.669
Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Lasten	5.607	5.249	5.510	5.686
	Baten	-1.232	-1.092	-1.308	-1.238
Saldo		4.376	4.158	4.202	4.448
Saldo programma's		**63.270**	**63.053**	**66.519**	**63.519**
Algemene dekkingsmiddelen:					
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Saldo	-65.105	-65.255	-67.830	-68.102
Belastingen overig	Saldo	157	253	307	131
Overhead	Saldo	13.973	15.417	14.986	13.830
Overige baten en lasten	Saldo	79	-362	-11	-39
OZB niet-woningen	Saldo	-3.332	-3.133	-3.493	-3.599
OZB woningen	Saldo	-6.646	-6.977	-7.117	-7.110
Parkeerbelasting	Saldo	-18	-12	-12	-17
Treasury	Saldo	-1.929	-1.744	-1.312	-1.067
Vennootschapsbelasting	Saldo	55	0	0	219
Saldo algemene dekkingsmiddelen		**-62.766**	**-61.813**	**-64.482**	**-65.754**
Saldo voor resultaatbestemming		**504**	**1.240**	**2.037**	**-2.235**
Stortingen in reserves					
1. Samenleven	Lasten	20.430	15	1.682	1.511
2. Leefomgeving	Lasten	4.337	53	410	423

3. Bedrijvigheid	Lasten	100	0	40	0
4. Bestuur en ondersteuning	Lasten	0	0	60	13
Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	0	0	0	0
Totaal stortingen in reserves		**24.867**	**68**	**2.192**	**1.947**
Onttrekkingen reserves					
1. Samenleven	Baten	-21.775	-481	-2.282	-636
2. Leefomgeving	Baten	-5.455	-518	-1.231	-1.088
3. Bedrijvigheid	Baten	-295	0	-845	-845
4. Bestuur en ondersteuning	Baten	0	0	-130	-143
Algemene dekkingsmiddelen	Baten	-171	-148	-148	-171
Totaal onttrekkingen uit reserves		**-27.696**	**-1.147**	**-4.636**	**-2.883**
Resultaat na bestemming		**-2.325**	**161**	**-406**	**-3.171**

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Personele kosten worden niet geactiveerd, tenzij deze objectief direct aan een investering kunnen worden toegerekend. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen.

Vaste activa

Waardering en afschrijving vaste activa

1. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden lineair in maximaal 5 jaar afgeschreven.
2. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
3. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000,- worden in beginsel niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

4. Bij de waardering van de vaste activa worden bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
6. Investeringen worden lineair afgeschreven.
7. Afschrijven van een investering beginnen in het jaar volgend op het jaar waarin het actief wordt opgeleverd.
8. Aan een investering wordt rente toegerekend over de boekwaarde op de eerste dag van het jaar. De rente wordt berekend met het omslagpercentage. Voor 2025 is dit 0%.
9. Bij het bepalen van de afschrijvingen wordt de componentenbenadering gehanteerd. De componentenbenadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief afzonderlijk worden afgeschreven op basis van het individuele waardeverloop van die delen. Per samenstellend deel kunnen de economische gebruiksduren namelijk verschillen.
10. Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met economisch nut:
    - max. 80 jaar: Rioleringen en duikers
    - 40 jaar: (ver)nieuwbouw woonruimten, schoolgebouwen, kantoren en bedrijfsgebouwen en parkeergarage
    - 10 jaar: Tijdelijke gebouwen/ noodlokalen/ loodsen/ opslagplaatsen
    - 25 jaar: Renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, schoolgebouwen, kantoren en bedrijfsgebouwen en parkeergarage
    - 15 jaar: Technische installaties in schoolgebouwen, kantoren en bedrijfsgebouwen
    - 10 jaar: Inventaris schoolmeubilair en veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen
    - 20 jaar: Motorvaartuigen
    - 40 jaar: Begraafplaats
    - 25 jaar: Uitbreidingen begraafplaats
    - 5 jaar: Hardware
    - 3 – 5 jaar: Software en randapparatuur
    - 7 jaar: Tractie

Het college kan in bijzondere gevallen beargumenteerd afwijken van de bovenstaande afschrijvingstermijnen. Overige niet genoemde investeringen worden zo veel mogelijk volgens bovenstaande richtlijnen geactiveerd.

<u>Warme gronden</u>
Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als 'warme gronden'. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) worden deze verantwoord onder materiële vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.
In de bepaling of er bij deze 'warme gronden' sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid;
- de visie / het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of rijk;
- er is een betrokkenheid bij de gebiedsontwikkeling van provincie of rijksoverheid;
- het mag alleen gaan om gebiedsontwikkeling voor de bouw van woningen en niet voor bedrijfsterreinen;

- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.
Deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs.
Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Voorraden onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief
grondexploitatie-begroting. Vanaf dat moment wordt de
grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden
geactiveerd.
De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord of wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.
Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op de netto contante waarde..

Vorderingen en overlopende activa

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als nog te verrekenen posten opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. De kosten moeten passen binnen de kostensoortlijst Wro/BRo; én
2. De kosten mogelijk maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; én

3. Er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Liquide middelen en overlopende posten
De liquide middelen en overlopende posten worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen
In het Besluit Begroting en Verantwoording worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Onderscheid tussen reserves en voorzieningen
In het Besluit Begroting en Verantwoording is een onderscheid gemaakt tussen reserves en voorzieningen. De reserves worden weer onderscheiden in algemene reserve en bestemmingsreserves.

Algemene reserve: alle reserves, niet zijnde een bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve: een reserve waaraan het bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Voorziening: een voorziening is een deel van het vermogen dat afgezonderd is wegens
- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs ingeschat kunnen worden;
- op de balansdatum bestaande risico's m.b.t. bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs ingeschat kan worden;
- kosten die in een volgend jaar zullen worden gemaakt mits het maken van de kosten zijn oorsprong mede vindt in het (lopende) jaar of in een voorafgaand jaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal jaren.

Van een voorziening is dus sprake als het gaat om te kwantificeren financiële verplichtingen of risico's. Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie ultimo balansdatum verslagjaar geen negatieve stand hebben.
Elke voorziening moet de omvang hebben van de betreffende verplichting of het betreffende risico. Het gaat bij voorzieningen om min of meer onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen worden, zoals bijvoorbeeld wachtgeld- en belastingverplichtingen, pensioenverplichtingen, garantieverplichtingen en dergelijke. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen, samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten, zoals bijvoorbeeld groot onderhoud. Indien de financiële verplichtingen of risico's niet te kwantificeren zijn dan dienen deze zaken vermeld te worden in de risicoparagraaf. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Pensioenen en andere lange termijn-personeelsbeloningen
Visma Idella verzorgt de actuariële waardeberekeningen van de pensioenverplichting die de

gemeente heeft voor haar (gewezen) wethouders en/of gepensioneerden en hun nabestaanden. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in deze jaarrekening. Voor het bepalen van de pensioenverplichting wordt de rekenrente gebruikt, zoals deze door het Rijk wordt vastgesteld. Voor de jaarrekening 2025 is de rekenrente vastgesteld op 2,954% (voor 2024: 2,325%). Daarnaast is vanaf begrotingsjaar 2025 de overdrachtswaarde Appa toegevoegd om een indicatie te geven van de ABP overdrachtswaarde. Deze overdrachtswaarde is gebaseerd op een benadering van de methode van het onderzoek van Montae & Partners.

Gebruik van schattingen
Bij het opstellen van de jaarrekening dient het bestuur, in overeenstemming met de algemeen aanvaarde grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die mede bepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen afwijken van deze schattingen.

Rentetoerekening aan reserves en voorzieningen
Aan reserves en voorzieningen wordt geen rente toegerekend.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met betaalde aflossingen. Vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat. Hier gaan we uit van de op 29 juni 2023 vastgestelde Financiële verordening gemeente Teylingen 2023 en het op 11 december 2025 in de vastgestelde slotwijziging opgenomen normenkader. Financiële verordening gemeente Teylingen is op 11 december 2025 is deze gewijzigd naar aanleiding van de wijziging in het BADO.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025 alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
    - Een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten, exclusief de dotaties aan de reserves is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
    - Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Toelichting op de balans

ACTIVA

Immateriële en Materiële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn vaste activa die niet tastbaar zijn.
De materiële vaste activa zijn als volgt onderverdeeld:

- Gronden en terreinen: alle terreinen en gronden in gebruik gegeven of verhuurd aan anderen;
- Woonruimten: alle huizen in gebruik gegeven en in gebruik genomen als dienstwoning;
- Bedrijfsgebouwen: gemeentehuis, brandweerkazerne, scholen e.d.;
- Grondbouwkundige werken: drainage, keerwanden, overstorten e.d.;
- Waterbouwkundige werken: sloten, bruggen, beschoeiingen, rioleringen, duikers, gemalen e.d.;
- Wegbouwkundige werken: straten, pleinen, verlichting, straatmeubilair, groenvoorzieningen e.d.;
- Vervoermiddelen: auto's;
- Machines, apparaten en installaties: machines, computers e.d.;

Deze indeling is gebaseerd op het BBV. De kolommen worden alleen getoond als er daadwerkelijk ook bedragen in voorkomen.

Vaste activa

De vaste activa worden onderscheiden in:
A Immateriële vaste activa
De specificatie is als volgt:

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Termijn van afschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Des-investeringen	Bijdragen van derden	afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Immateriële vaste activa							
Kosten onderzoek en ontwikkeling	5	6	17	-	-	2	20
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	10-25	323	-	-	-	38	284
TOTAAL		329	17	-	-	41	305

Op diverse onderdelen zijn belangrijke investeringen en/of bijdragen van derden te signaleren. Een toelichting van de belangrijkste mutaties per activumsoort wordt hierna gegeven:

- Kosten onderzoek en ontwikkeling
  Er is een bedrag van €16.615 geïnvesteerd voor onderzoekskosten van de verbouwing Raadzaal Voorhout.
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden
  In 2025 is er € 38.000 afgeschreven. Verder hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

B. Materiële vaste activa met een economisch nut

De specificatie is als volgt:

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Termijn van afschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Des-investeringen	Bijdragen van derden	afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Materiële vaste activa economisch nut							
Bedrijfsgebouwen	5-40	32.094	1.873	-	-	1.252	32.715
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	10-50	16.941	3.251	571	-	964	18.657
Gronden en terreinen	-	10.186	-	-	-	-	10.186
Machines, apparaten en installaties	5-25	2.115	12	-	-	240	1.887
Overig	10-40	2.122	23	5	-	116	2.024
TOTAAL		63.459	5.159	576	-	2.573	65.470

Op diverse onderdelen zijn belangrijke investeringen en/of bijdragen van derden te signaleren. Een toelichting van de belangrijkste mutaties per activumsoort wordt hierna gegeven:

- Bedrijfsgebouwen
  In 2025 zijn er investeringen gedaan voor €1.410.220 voor de aankoop van panden Herenstraat 124-126 te Voorhout. Verder is er een investering gedaan van €285.301 voor Nieuw Boekhorst en €199.569 voor de renovatie/verduurzaming van het bestuurscentrum.
- Grond, weg- en waterbouwkundige werken
  In 2025 zijn er investeringen gedaan voor €573.246 voor de herinrichting/ontsluiting van sportpark Elsgeest en €364.864 voor het vervangen van de Toplaag van het kunstgrasveld. Verder is er voor in totaal €20.464 geïnvesteerd voor de vervanging van de toplaag van Rugbeyvereniging The Bassets, €382.928 voor de toplaag kunstgrasveld van VV Foreholte, €541.453 voor de toplaag kunstgrasveld van Warmunda en €1.529.626 voor de toplaag/inrichting bij Roodemolen. Daarnaast is er €28.873 geïnvesteerd voor speelvoorziening Dragonweg te Voorhout. Onder investeringen is ook een correctie van -€261.229 voor Centrumvisie geboekt.
  Verder zijn er desinvesteringen van €305.871 voor de herinrichting van Sportpark Elsgeest, €68.927 voor het vervanging van de toplaag bij VV Foreholte, €126.992 voor de toplaag bij Warmunda en €65.676 voor de vervanging toplaag bij Elsgeest.
- Gronden en terreinen
  In 2025 zijn er geen investeringen geweest in gronden en terreinen.
- Machines, apparaten en installaties
  In 2025 is er voor zoutstrooiers een bedrag van €12.314 geïnvesteerd.
- Overige
  In 2025 is er een bedrag van €23.256 geïnvesteerd voor Sportpark Elsgeest en een desinvestering van €5.115.

C. Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut

De specificatie is als volgt:

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Termijn van afschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Des-investeringen	Bijdragen van derden	afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Materiële vaste activa maatschappelijk nut							
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	10-40	21.499	3.538	1.633	-	1.088	22.316
TOTAAL		21.499	3.538	1.633	-	1.088	22.316

De investeringen van 2025 boven de € 35.000 worden hieronder weergegeven:

- € 1.523.530 geïnvesteerd in uitvoering Noordelijke Randweg en € 1.104.801,- als desinvestering
- € 41.837 geïnvesteerd in de uitbreiding fietsenstallingen Station Sassenheim
- € 65.842 geïnvesteerd in vervanging van openbare verlichting
- € 215.941 geïnvesteerd in mobiliteit
- € 314.190 geïnvesteerd in vervanging bruggen.
- € 581.623 geïnvesteerd in vervanging groen en bomen
- € 221.698 geïnvesteerd in walbeschoeiing
- € 304.708 geïnvesteerd in aanleg 1000 bomen
- € 46.417 negatief als investering i.v.m. afrekening uitbreiding fietsenstallingen Station Sassenheim
- € 52.012 negatief als investering i.v.m. correctie Centrumplan
- € 54.875 desinvestering voor HOV Sassenheim
- € 421.932 desinvestering voor planstudiefase HOV Teylingen

D. Materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven.

De specificatie is als volgt:

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Termijn van afschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Des-investeringen	Bijdragen van derden	afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Materiële vaste activa economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheve							
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	6-60	9.523	158	-	158	372	9.152
Gronden en terreinen	-	391	-	-	-	-	391
Machines, apparaten en installaties	10-50	1.805	258	-	-	112	1.952
TOTAAL		11.719	416	-	158	484	11.494

Op diverse onderdelen zijn belangrijke investeringen en/of bijdragen van derden te signaleren. Een toelichting van de belangrijkste mutaties per activumsoort wordt hierna gegeven:

- Grond-weg-en waterbouwkundige werken
  In 2025 zijn er investeringen gedaan voor €176.677 voor de aanleg VRI kruispunt Rijksstraatweg te Sassenheim. Verder voor VRI armaturen in Sassenheim geïnvesteerd voor een bedrag van €21.568.

De vervangingsinvestering in gronden en waterbouwkundige werken waarvoor een heffing wordt geheven betreft de spaarvoorziening riolering en bedraagt € 158.000.

- Machines, apparaten en installaties

  In 2025 is er een bedrag van €258.403 geïnvesteerd in ondergrondse containers.

E. Financiële vaste activa:

Dit betreft aandelen, deelnemingen en verstrekte langlopende leningen.
Bij aandelen en deelnemingen gaat het niet om maximale winst doch om instandhouding van instanties of bedrijven die nut opleveren voor de gemeente zoals nutsbedrijven en de Bank Nederlandse Gemeenten.
Het totaalbedrag op de eindbalans bedraagt € 13.743.000. Dit bedrag is als volgt te specificeren:

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Verstrekte leningen	Aflossing	Overige	Boekwaarde 31-12-2025
Financiële vaste activa					
Kapitaalverstrekkingen aan:					
Deelnemingen	277	-	-	-	277
Leningen aan:					
Overige verbonden partijen	3.492	-	-	-	3.492
Woningbouwcorporaties	709	-	71	-	638
Overige langlopende leningen					
Overig Niet overheid	8.753	2.305	1.042	680	9.336
TOTAAL	13.232	2.305	1.112	680	13.743

Kapitaalverstrekkingen: Deelnemingen
In 2025 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.
De specificatie is als volgt:

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Aantal aandelen	Boekwaarde 1-1-2025	Aantal aandelen	Boekwaarde 31-12-2025
Deelnemingen				
Kapitaalinbreng GOM		65		65
Aandelen Allinander/ Netwerkbedrijf		67		67
Aandelen N.V. Bouwfonds Ned. Gem.		3		3
Deelname kapitaal B.N.G.		142		142
TOTAAL		277		277

Leningen aan overige verbonden partijen:
De specificatie is als volgt:

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Verstrekte leningen	Aflossing	Overig	Boekwaarde 31-12-2025
Overige verbonden partijen					
Aandeelhouderslening Alliander	3.492	-	-	-	3.492
TOTAAL	3.492	-	-	-	3.492

Leningen aan woningbouwcorporaties
De specificatie is als volgt:

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Verstrekte leningen	Aflossing	Overig	Boekwaarde 31-12-2025
Woningbouwcorporaties					
Lening UG WBV STEK Complex I grond	1	-	1	-	0
Lening UG WBV STEK Complex II grond	6	-	1	-	5
Lening UG WBV STEK Complex III grond	7	-	-	-	7
Len. UG WBV Vooruitgang Bouw 23 won. Wasbeek	670	-	66	-	604
Len. UG WBV Vooruitgang Grond 53	5	-	1	-	4
Len. UG WBV Vooruitgang Grond 82	20	-	2	-	18
TOTAAL	709	-	71	-	638

Overige langlopende geldleningen u/g
De specificatie is als volgt:

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Verstrekte leningen	Aflossing	Overige	Boekwaarde 31-12-2025
Overige langlopende leningen					
Diverse:					
Lening UG St. Begraafplaats Voorhout	295	-	28	-	267
Len. UG Stichting H&H Lening 4 (F 70.000)	24	-	4	-	21
Len. UG Lening Scouting Boerhaavegroep	139	-	10	-	129
Len. UG St. Molen van Sassenheim (afl.+ rentevrij)	23	-	-	-	23
Len. UG Stichting Elsgeest (volkstuinvereniging)	117	-	8	-	109
Lening Nieuw Boekhorst	-	581	-	-	581
SVN:					
Rekening-courant	2.041	-	-	680	1.361
SVN Startersleningen	3.845	1.390	696	-	4.539
Duurzaamheidsleningen	2.269	334	296	-	2.307
TOTAAL	8.753	2.305	1.042	680	9.336

Overige langlopende geldleningen u/g
In 2025 is in totaal voor € 1.390.000 aan nieuwe startersleningen en voor € 334.000 aan duurzaamheidsleningen verstrekt via de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Eveneens is een bedrag van € 696.000, respectievelijk € 296.000 afgelost.
Er is ook een lening verstrekt t.b.v. Nieuw Boekhorst.
De overige aflossingen ad € 50.000 betreffen leningen aan diverse maatschappelijke instellingen en verenigingen.

Vlottende activa

Voorraden
De voorraden hebben betrekking op de bouwgronden in exploitatie.
Onderstaand staat de financiële ontwikkeling van de voorraad bouwgronden. Voor gedetailleerdere informatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Voorraad m2 uitgeefbaar	Boekwaarde 1-1-2025	Uitgaven 2025	Inkomsten 2025	Winstneming	Boekwaarde 31-12-2025
In exploitatie genomen gronden						
Bloementuin	7.619	-734	621	31	145	0
Nieuw Boekhorst	16.568	3.833	792	976	220	3.869
Langeveld	9.400	2.209	972	100		3.081
In mindering voorziening grondexploitatie		-609				-523
TOTAAL		4.699	2.385	1.107	365	6.427

Omschrijving	Boekwaarde Per m2	Boekwaarde 31-12-2025	Nog te realiseren kosten	Nog te reasliseren opbrengsten	Verwacht resultaat
In exploitatie genomen gronden					
Bloementuin	0	0			0
Nieuw Boekhorst	234	3.869	6.710	11.675	-1.096
Langeveld	328	3.081	5.383	7.941	523
In mindering voorziening grondexploitatie		-523			-523
TOTAAL		6.427	12.093	19.616	-1.096

De projecten die vallen onder bouwgrond in exploitatie in 2025 zijn Bloementuin, Nieuw Boekhorst en Langeveld. Zowel de Bloementuin als Nieuw Boekhorst zijn te kwalificeren als een gemengde activiteit. Naast een bouwgrond in exploitatie-activiteit wordt ook een faciliterende activiteit met exploitatieplan onderkend. Het faciliterend deel betreft te verhalen kosten op ontwikkelaars, gebaseerd op het exploitatieplan en wordt als een vordering binnen het project vastgelegd.

Langeveld is op 27 juli 2024 door de raad vastgesteld als gemeentelijke grondexploitatie. Voor de grondexploitatie Langeveld wordt een eindwaarde verwacht van € 523.000 negatief. Hiervoor is in een verliesvoorziening getroffen.

Uitzettingen met rente typische looptijd korter dan één jaar

De specificatie is als volgt:

Bedragen € x 1.000

Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar		31-12-2025	31-12-2024
a.	Vorderingen op openbare lichamen		
	Vorderingen op gemeenten	605	491
	Vorderingen op gemeenschappelijke regelingen	225	308
	vorderingen op overige overheden	10.569	9.890
e.	Rekening-courantverhouding met het Rijk	22.700	24.706
h.	Overige vorderingen (niet-overheid)	287	177
		34.386	35.572

Toelichting:

a. De vorderingen op openbare lichamen hebben betrekking op de nog te ontvangen algemene uitkering, Belasting debiteuren en te ontvangen BTW uit het BTW compensatiefonds.

e. De rekening- courantverhouding met het Rijk betreft de gelden die in de Schatkist zijn gestort. In 2013 is het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren in werking getreden. Gemeenten, provincies en waterschappen moeten vanaf 16 december 2013 het overgrote deel van hun overtollige liquide middelen en beleggingen onderbrengen bij het Ministerie van Financiën. Deze maatregel levert een significante bijdrage aan de EMU schuldverlaging en vermindert daarnaast het financieel risico voor decentrale overheden

h. De openstaande vorderingen worden regelmatig nagelopen en periodiek worden de nodige maatregelen getroffen om invordering te bereiken. In 2025 is er een voorziening dubieuze debiteuren gevormd.

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000) TEYLINGEN					
		Verslagjaar	2025		
(1)	**Drempelbedrag**	**2.090**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**405**	**378**	**360**	**329**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.684	1.711	1.729	1.761
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	104.485			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	104.485			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000 **Vanaf 1 juli 2021** (1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	2.090			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	36.468	34.433	33.140	30.229
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	405	378	360	329

Overlopende activa

De specificatie is als volgt:

Bedragen € x 1.000

Overlopende activa		31-12-2025	31-12-2024
a.	Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van:		
	Het Rijk	948	221
	Provincies	589	151
	Overige overheden	551	1.688
b.	Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.573	4.091
		5.661	6.151

a. nog te ontvangen voorschotbedragen:

Overlopende activa artikel 40a 1a BBV

Bedragen € x 1.000

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.	Beginsaldo 1-1-2025	Toevoegingen 2025	Ontvangen 2025	Eindsaldo 31-12-2025
SISA B2 SPUK	45	138	50	133
SISA G10 terugvordering subsidie 2024	55		55	-
SISA D23	120		110	10
Bijdrage Provincie project Overbosch		21		21
SISA J17 Realisatie stimulans		784		784
Subtotaal het Rijk	**221**	**159**	**216**	**948**
2023: Provincie Zuid Holland 2022-2023 restant subs. 20% MKB deal	40			40
2026: Prov.ZH projectsubsidie woonzorgviesie Hillegom Lisse Teylingen	21	-21		-
Provincie ZH subsidie O.V. fietspad Sassenheim	60		60	-
Provincie ZH subsidie O.V. fietspad Sassenheim	30		30	-
2026: Prov.ZH projectsubsidie woonzorgviesie Hillegom Lisse Teylingen		10		10
Versterking cliënondersteuning H21 verrekening Lisse-teylingen		10		10
PZH bijdrage regeling Fietsverbinding		519		519
PZH Subsidie HOV Nieuw Boekhorst o.b.v. uitgaven 2025		9		9
Subtotaal Provincies	**151**	**528**	**90**	**589**
SISA D8 OAB kosten jaarlijkse dienstverlening	7		7	-
Afrekening ISD conceptjaarcijfers 2024	957		957	-
Eindafrekening HLTsamen 2024	259		259	-
Terugboeken te ontvangen afrekening 2024 HLT		259		259
SOZ afrekening 2024	97		97	-
SISA G4 TOZO boeking 2024	110		110	-
Afrekening noodopvang vluchtelingen 2024	128		128	-
Afrekening HLT 2024 nw taken	57		57	-
Afrekening HLT - Plustaken	72		72	-
Nog te ontvangen belastingen		292		292
Subtotaal overige Nederlandse overheidslichamen	**1.688**	**550**	**1.687**	**551**
TOTAAL	2.060	1.238	1.993	2.088

<u>Toelichting bij overzicht artikel 40a 1a BBV:</u>
In het overzicht wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van de nog te ontvangen voorschotbedragen vermeld. Het bedrag bij de toevoegingen betreft het gedeelte van de ontvangst waarvoor geen betaling is ontvangen gedurende het jaar. De ontvangsten betreft het gedeelte van het beginsaldo waarvoor een betaling is ontvangen gedurende het jaar. Voor een detailoverzicht van alle ontvangsten en uitgaven wordt verwezen naar de SISA bijlage.

b. overige nog te ontvangen bedragen:
De naar 2026 overlopende activa ad € 2.621.000 betreffen voornamelijk nog te ontvangen of vooruitbetaalde bedragen, waarvoor ten tijde van de opstelling van de jaarrekening nog geen beschikking of factuur was ontvangen of verzonden. Faciliterend grondbeleid € 952.000

Liquide middelen

Per 31 december 2025 bedroegen de banksaldi als volgt:

Liquide middelen (kas- en banksaldi)	31-12-2025	31-12-2024
BNG NL04BNGH028.51.20.530 (hoofdrekening)	220	216
BNG NL73BNGH028.51.20.549 (gem. belastingen)	62	63
BNG NL51BNGH028.51.20.557 (Publieksservice)	1	0
Kassen domein Publieksservice	5	6
	288	285

PASSIVA

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen:

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Stortingen	Onttrekkingen	Vermindering door afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Algemene reserve	22.998	4.614	9.874	-	17.738
Subtotaal Algemene reserves	**22.998**	**4.614**	**9.874**	**-**	**17.738**
Reserve bodemsanering	627	-	-	-	627
Reserve sociale woningbouw	742	-	-	-	742
Reserve startersleningen (SVn)	5.591	-	-	-	5.591
Reserve duurzaamheidsleningen (SVn)	2.498	2	-	-	2.500
Reserve grondexploitatie	13	-13	-	-	-
Reserve investeringsstrategie Holland Rijnland	26	-	-	-	26
Reserve kunst in de buitenruimte	135	15	-	-	150
Reserve IZA-gelden	48	13	61	-	-
Reserve openbare verlichting	200	-	-	-	200
Dekkingsreserve nieuwbouw gemeentehuis Sassenheim	1.039	-	-	148	891
Dekkingsreserve park Rusthoff	474	-	-	59	415
Dekkingsreserve sportcomplex Rode Molenpolder	1.930	-	-	175	1.755
Dekkingsreserve Sportcomplex Vijfmeiweg	287	-	-	20	267
Dekkingsreserve sportcomplex Wasbeek, korfbal	618	-	-	44	574
Dekkingsres. sport- en recreatiecomplex Wasbeek	188	-	-	26	162
Dekkingsreserve sporthal Voorhout	167	-	-	9	158
Dekkingsreserve sporthal De Korf	1.120	-	-	33	1.087
Dekkingsreserve jongerencentrum Voorhout	727	-	-	35	692
Dekkingsreserve jongerencentrum Sassenheim	391	-	-	26	365
Dekkingsreserve sociaal cultureel centrum 't Onderdak	1.508	-	-	100	1.408
Dekkingsreserve Scojesa	93	-	-	6	87
Dekkingsreserve Tjarda	92	-	-	6	86
Dekkingsreserve brandweergarage Warmond	455	-	-	24	431
Dekkingsreserve uitvoeringsplannen Centrumvisie	11.597	8.785	715	1	19.666
Dekkingsreserve Verlichting Spoorpad	85	-	-	4	81
Dekkingsreserve Noordelijke Randweg	4.500	-	-189	439	4.250
Reserve Maatschappelijk Zorg	1.025	103	-	-	1.128
Dekkingsreserve Nieuw Boekhorst	18.000	-	-	-	18.000
Dekkingsreserve ontwikkeling sportpark Roodemolen	2.260	-	-	-	2.260
Woonfonds	4.036	85	-	-	4.121
Dekkingsreserve St. Antoniuslaan 15 (S)	-	-	-	-	-
Subtotaal Bestemmingsreserves	**60.472**	**8.990**	**587**	**1.155**	**67.720**
Resultaat boekjaar	**2.838**	**3.170**	**2.838**	**-**	**3.170**
TOTAAL	86.309	16.774	13.299	1.155	88.627

Algemene reserve:

De Algemene Reserve is bestemd voor de egalisatie van positieve en negatieve exploitatiesaldi. De algemene Reserve is "vrij besteedbaar" om risico's af te dekken.

Bestemmingsreserves:

Reserve Bodemsanering

Deze reserve is bestemd voor de dekking van het gemeentelijke aandeel in de kosten van bodemsanering.

Reserve sociale woningbouw

In de 1e voortgangsrapportage 2016 is besloten om een reserve Sociale Woningbouw te vormen. De reserve wordt gevoed met inkomsten sociale woningbouw uit de anterieure overeenkomsten die tussen gemeenten en projectontwikkelaars en andere grondeigenaren worden gesloten. Deze gelden worden ingezet om elders in de gemeente sociale woningbouw te realiseren. Over de reserve wordt beschikt na toestemming van de Raad.

Reserve Startersleningen (SVn)

De Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten beheert het Gemeentelijk revolving fund voor startersleningen. Vanuit deze stichting worden startersleningen verstrekt met een maximum van € 50.000 aan de inwoners van Teylingen. Elke starterslening wordt afgelost, zodat de gemeente uit de terug te ontvangen aflossing en rente weer nieuwe startersleningen kan verstrekken.

Reserve Duurzaamheidsleningen (SVn)
Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten beheert het gemeentelijk revolving fund voor duurzaamheidsleningen.
Reserve grondexploitatie
Deze reserve wordt gevoed uit de winsten op grondexploitaties en is bedoeld om verliezen uit andere complexen op te vangen. In 2025 is deze reserve vrijgevallen.

Reserve Investeringsstrategie Holland Rijnland
Deze reserve is gevormd om aan de financiële verplichting van de investeringsstrategie Holland Rijnland te voldoen. De reserve moet worden gevoed door opbrengsten uit incidentele verkopen van gemeentelijke eigendommen en grondexploitaties. In de paragraaf grondbeleid is meer informatie opgenomen over de toereikendheid van de reserve.

Reserve kunst in de buitenruimte
Op 30 juni 2016 heeft de Gemeenteraad het raadsvoorstel 'kunst in de buitenruimte' aangenomen. Op het moment dat een kunstwerk wordt aangeschaft (richtbedrag € 80.000,-) wordt dit ten laste van deze reserve gebracht.

Reserve IZA gelden
Als gevolg van de liquidatie van de voormalige gemeenschappelijke regeling IZA (ziektekostenverzekering) heeft de gemeente Teylingen € 300.000 ontvangen. Met dit bedrag is de reserve IZA gevormd. In overleg met vertegenwoordigers van het personeel is besloten het bedrag gedurende zes jaar te besteden aan gezondheidsbeleid om daarmee duurzame inzetbaarheid van medewerkers te bewerkstelligen. In 2024 zijn hier in HLT verband geen uitgaven aan gedaan. In 2025 is de reserve vrijgevallen.

Reserve Openbare verlichting
Deze reserve is gevormd voor het vervangen van de openbare verlichting door ledverlichting.

Dekkingsreserve Nieuw Boekhorst
Op 21 mei 2024 heeft de Gemeenteraad het raadvoorstel 'Onderwijs- en sportvoorzieningen Nieuw Boekhorst' aangenomen waarin een dekkingsreserve wordt gevormd voor de afschrijvingskosten van de school en sportvoorziening in Nieuw Boekhorst.

Dekkingsreserve ontwikkeling sportpark Roodemolen
Op 19 maart 2024 heeft de Gemeenteraad het raadvoorstel 'herinrichting sportpark de Roodemolen aangenomen, waarbij een krediet beschikbaar is gesteld voor het realiseren van de herinrichting van sportpark de Roodemolen. De afschrijvingslasten van dit krediet zullen ten lasten van de dekkingsreserve ontwikkeling sportpark Roodemolen komen.

Reserve Woonfonds Teylingen
Op 26 september 2024 heeft de Gemeenteraad het raadsvoorstel 'woonfonds Teylingen' aangenomen. Door dit fonds in te stellen voor de realisatie van het middensegment wordt gestreefd naar het vergroten van de toegankelijkheid en betaalbaarheid van woningen in het middensegment.

Dekkingsreserves
De standen van de diverse dekkingsreserves zijn gekoppeld aan de boekwaarde van de investeringen die in het verleden zijn gedaan. De verminderingen zijn gekoppeld aan de afschrijvingen van het materieel vast actief.

Voorzieningen

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Stortingen	aanwending	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2025
Voorziening gemeentelijke gebouwen Teylingen	3.170	450	414	-	3.206
Voorziening groot onderhoud waterwegen	94	151	139	-	106
Voorziening Onderhoud tunnels/viaducten/bruggen	816	281	307	-	790
Voorziening Beschoeiingen	19	30	19	-	30
Subtotaal Egalisatievoozieningen	**4.099**	**912**	**879**	**-**	**4.132**
Voorziening egalisatie afval	-	295	-	-	295
Voorziening egalisatie riolering	305	-	35	-	270
Voorziening vervangingsinvesteringen riolering	6.116	984	158	-	6.942
Voorziening parkeerfonds	42	-	-	-	42
Voorziening Riolering Kievitspark		-	-	-	-
Subtotaal Van derden verkregen midd. die specifiek besteed moeten worden	**6.463**	**1.279**	**193**	**-**	**7.549**
Voorziening overige facilitaire projecten	256	-	-	-	256
Voorzieningen grondexplotatie	**256**	**-**	**-**	**-**	**256**
Voorziening pensioenfonds (ex-)wethouders	3.194	516	158	-	3.553
Voorziening Hooghkamer Groen Nazorg	131		66	-	65
Subtotaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen, risico`s	**3.325**	**516**	**224**	**-**	**3.618**
TOTAAL	14.143	2.707	1.296	-	15.554

Egalisatievoorzieningen

Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

Op basis van een meerjarenonderhoudsplanning wordt jaarlijks een gemiddeld bedrag in deze voorziening gestopt en wordt er onderhoud gepleegd. Er wordt uitgegaan van de norm 'efficiënt doelmatige instandhouding'. Voor gebouwen die op de nominatie staan te worden afgestoten, wordt uitgegaan van de norm 'functionele instandhouding'.

Voorziening onderhoud waterwegen

De voorziening onderhoud waterwegen is ingesteld vanuit het programma Water en Klimaatadaptatie. Deze is door de raad ingesteld vanaf 2024. Om het jaar worden er bagger werkzaamheden uitgevoerd in de gemeente. Het doel van deze voorziening is het kunnen bekostigen van deze onderhoudswerkzaamheden, daarbij wordt vanuit de exploitatie een jaarlijkse storting gedaan in deze voorziening.

Voorziening onderhoud tunnels/viaducten/bruggen

Op 6 juni 2019 heeft de Raad besloten om een voorziening civiele kunstwerken (tunnels/viaducten/bruggen) in te stellen op basis van het beheerbeleidsplan civiele kunstwerken 2019-2023. In het vernieuwde beheerbeleidsplan 2024 - 2028 is het gebruik van de voorziening nog steeds van toepassing. De werkzaamheden zijn bedoeld om de bestaande kunstwerken te herstellen en te zorgen voor een 'levensdurende verlenging'. De hoogte van het onderhoud kan per jaar verschillen. Vanuit de exploitatie wordt een jaarlijkse storting gedaan in deze voorziening.

Voorziening Beschoeiingen

De voorziening beschoeiing is ingesteld vanuit het programma Water en Klimaatadaptatie. Deze is door de raad ingesteld vanaf 2024. De werkzaamheden zijn bedoeld om de bestaande beschoeiing te herstellen en te zorgen voor een 'levensdurende verlenging'. De hoogte van het onderhoud kan per jaar verschillen. Vanuit de exploitatie wordt een jaarlijkse storting gedaan in deze voorziening.

Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden

Voorziening egalisatie afval
In 2025 is besloten tot het instellen van de voorziening egalisatie afval.

Voorziening egalisatie riolering
Toevoeging vindt ten laste van de exploitatie plaats op basis van een meerjarenonderhoudsplanning (GRP). In de Raad van 13 juni 2022 is een nieuw plan vastgesteld voor de periode 2022-2026.

Voorziening vervangingsinvesteringen Riolering
Toevoeging vindt ten laste van de exploitatie plaats op basis van een meerjarenonderhoudsplanning (GRP). In de Raad van 13 juni 2022 is een nieuw plan vastgesteld voor de periode 2022-2026.

Voorziening Parkeerfonds
In het Parkeerfonds worden de bijdragen gestort van ondernemers, die verplicht zijn bij uitbreiding van hun onderneming een financiële bijdrage in te leveren aan parkeerfaciliteiten. De gemeente is verplicht voor de nieuw aan te leggen parkeerplaatsen zorg te dragen.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Pensioenfonds ex-wethouders
De voorziening Pensioenen voormalige wethouders is gevormd in 2016 en gevoed met het noodzakelijke bedrag om aan de pensioenverplichting te kunnen voldoen, zoals dat is bepaald naar de meest actuele berekening. Er is een bedrag van € 158.000 onttrokken aan pensioenkosten en € 516.000 gestort.

Per 1 januari 2028 wordt de uitvoering van de wethouders pensioenen(Appa-regeling) als gevolg van een wetswijziging overgedragen aan het ABP. Er is recente onderzoek bij decentrale overheden naar de berekening van de omvang van de overdrachtswaarde van Appa naar het ABP in verband met de overgang van politieke ambtsdragers naar het nieuwe pensioenstelsel. Het resultaat van het onderzoek is dat voor de gemeenten die hebben meegedaan de benodigde overdrachtswaarde ultimo 2024 binnen een bandbreedte van 10-20% hoger is dan de beschikbare voorzieningen. Teylingen heeft zelf niet mee gedaan aan dit onderzoek. Het BBV schrijft voor dat gemeenten per 31 december 2025 moeten waarderen op verwachte overdrachtswaarde (in plaats van actuariële waarde). Voor de gemeente Teylingen betekent dit dat naast de actuariële verhoging van € 47.000 een extra verhoging van ongeveer € 469.000 nodig is om tot de verwachte overdrachtswaarde te komen.

Mogelijk zou er nog een vrijval van de voorziening kunnen plaatsvinden door een rentestijging. De Teylingen zal uiterlijk op 31 december 2027 overgaan naar het ABP.

Voorziening Hooghkamer Groen Nazorg
Er is in 2023 een voorziening Hooghkamer Groen Nazorg gevormd. Deze voorziening is voor de aanplant van groen, straatwerk en de speeltuin. Deze werkzaamheden zijn deels in 2025 uitgevoerd.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Deze schulden bestaan uit langlopende leningen van banken.

Bedragen € x 1.000

Vaste schulden	Beginsaldo 1-1-2025	aflossing 2025	rente 2025	Eindsaldo 31-12-2025
b. Onderhandse leningen van:				
1. Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	42.133	-2.326		39.807
d. Waarborgsommen	32	0		32
	42.165	-2.325	-	39.840

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Bedragen € x 1.000

Netto vlottende schulden	31-12-2025	31-12-2024
d. Overige vlottende schulden	2.655	2.318
	2.655	2.318

Specificatie en toelichting van d:

Overige vlottende schulden	31-12-2025	31-12-2024
Crediteuren	2.544	2.176
Te betalen BTW-fiscus (ondernemersprestaties)	24	59
Netto salarissen en spaarloon	1	1
Loonheffing inhoudingen en afdrachten	72	68
ABP inhoudingen en afdrachten	11	11
Personeelsvereniging inhoudingen en afdrachten	0	0
Kortlopende waarborgsommen	3	3
	2.655	2.318

De vlottende schulden betreft voornamelijk € 2.544.000 aan openstaande facturen per 31-12-2025. Medio april 2026 zijn de meeste facturen betaald.

Overlopende passiva

a. De verplichtingen hebben betrekking op goederen en diensten die in 2025 zijn ontvangen of afgenomen waar nog geen factuur voor ontvangen is in 2025.

Bedragen € x 1.000

Overlopende passiva	31-12-2025	31-12-2024
a. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	3.056	3.835
b. Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:		
Het Rijk	4.743	4.099
Provincies	3.918	3.666
Gemeenten	478	391
Overige Nederlandse overheidslichamen	1.217	-
c. Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen.	2	19
	13.414	12.009

b. Specificatie:

Overlopende passiva artikel 49b BBV

Bedragen € x 1.000

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	Beginsaldo 1-1-2025	Ontvangen 2025	Vrijgevallen 2025	Eindsaldo 31-12-2025
SISA SPUK Stimulering Verkeersmaatregelen 2020-2021	101			101
SISA SPUK Project Teydelijk 2020-2022	273			273
SISA SPUK D22 educatie ontheemde peuters	45		45	-
SISA M16 Min. J&V	191		191	0
SISA M16 Min. J&V: afrek.vs. Min.J&V 2025		505		505
Ministerie I&M Zwerfafvalvergoeding		137		137
SISA J55 energiearmoede J55 restant 2022 en 2023	397		397	-
SISA D14 NPO gelden restant 2024 naar 2025	9		9	-
SISA D23 naar 2025	120		110	10
SISA K28 CDOKE	233	1.717	980	970
SISA G4 SPUK TOZO	109	92	122	79
SISA G4 SPUK TOZO 2023	17		17	-
SISA G4 TOZO restant bedrijfskap 2023	-8		-8	-
SISA G4 2024 afrek ISD nav conceptjaarcijfers	4		4	-
SISA G10 SPUK Inburgering restant 2023	15		15	-
SISA G10 van 2024 naar 2025	789		789	-
SISA G10 2023 terugbetalen aan het Rijk	151		151	-
SISA G12 SPUK kwijtschelding schulden	4			4
SISA G13 Onderwijsroute 2023	52		52	-
SISA G13 2023 terugbetalen aan het Rijk	25		25	-
SISA H21 Meedenkersnetwerk restant naar 2025	24		24	-
SPUK H4 Sport	113		113	-
SISA J94 Lokale Aanpak Isolatie LAI-03537991	397		397	-
SISA J94 RVO subsidie isolatie woningen	918		918	-
Sisa J94 LAI25-03844506 Isolatie woningen		595		595
SISA H30 sport Restant	64			64
SISA H30 welzijn Restant	18			18
Restant SISA H30 volksg	39			39
SISA J55 restant energiearmoede		354		354
SPUK Sport 2025 terug te betalen aan rijk		29		29
Brede SPUK/GALA max 10% mee naar 2026		6		6
G10/G13 meenemen van 2025 naar 2026		939		939
Toekenning subsidie RVO		590		590
G10/G13 terug te betalen aan Rijk		29		29
Versterking clientonderst. Rijk		0		0
				-
Subtotaal het Rijk	**4.099**	**4.995**	**4.351**	**4.743**

b. Vervolg specificatie:

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	Beginsaldo 1-1-2025	Ontvangen 2025	Vrijgevallen 2025	Eindsaldo 31-12-2025
Subsidie A. Verkleijstr. deel 1 PZH-2022-811836001	100		100	-
Subsidie A.Verkleijstr. Deel 2 PZH-2022-811836001	100		100	-
Subsidie Hortusplein Deel 1 PZH-2023-830296456	100		100	-
Subsidie Hortusplein Deel 2 PZH-2023-830296457	100		100	-
Subsidie RIW Deel1 PZH-2024/00653_010	3		3	-
Subsidie Nieuw Boekhorst PZH-2024/00496_006	200		200	-
Prov.ZH inzake subsidie HOV Sassenheim	3.063		25	3.038
Ontvangen subsidie Provincie t.b.v. Wonen		814		814
Subsidie PZH-2022-814848159		67		67
Subtotaal Provincies	**3.666**	**881**	**629**	**3.918**
Bel.deb. Aan gem.Noordwijk en Lisse	79		79	-
Gem.Leiden Ethostelling naar 2025	28		28	-
Afrek. Maatschappelijke zorg 2024	48		48	-
Gem.Leiden inz.aanleg 10000 bomen	236			236
Afrekening MAZO 2025 gemeente Noordwijk		13		13
Afrekening MAZO 2025 gemeente Noordwijk		229		229
Subtotaal gemeenten	**391**	**242**	**155**	**478**
SOZ realisatie		1.015		1.015
Uren externe medewerkers I.O.R. 2025		171		171
Subsidie 1000 bomen E44B		-18		-18
Eindafrekening 2025 ODW		50		50
Subtotaal overige Nederlandse overheidslichamen	**-**	**1.217**	**-**	**1.217**
TOTAAL	8.156	7.335	5.135	10.356

Toelichting bij overzicht artikel 49b BBV:
In het overzicht wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van de ontvangen voorschotbedragen vermeld. Het ontvangen voorschotbedrag dat in het overzicht is opgenomen, is het gedeelte dat niet in dit boekjaar is besteed, maar wordt ingezet ter dekking van de lasten van volgende begrotingsjaren. De vrijgevallen bedragen of terugbetalingen, is het gedeelte dat is vrijgevallen of terugbetaald is gedurende het jaar. Voor een detailoverzicht van alle ontvangsten en uitgaven wordt verwezen naar de SISA bijlage.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen (Bedragen x €1.000)

Bedragen € x 1.000

Naam leverancier	Aard dienstverlening	Jaarlijkse contractwaarde	Restant verplichting	Looptijd contract t/m
Holland Rijnland	Regionale investeringsagenda	152	304	2027
Baker Tilly	Accountantscontrole	75	225	2029
Stichting Leergeld	Uitvoerovereenkomst	58	116	2027

Regionale Investeringsagenda
Wegens een overeenkomst met de Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland is de gemeente tot en met 2027 een jaarlijkse bijdrage verschuldigd van € 152.000.

Accountantscontrole
Baker Tilly is toe gewezen als accountant van de gemeente Teylingen vanaf 2025 voor een periode van 4 jaar met een optie om tweemaal te verlengen met een jaar. De jaarlijkse kosten bedragen € 75.000.

Stichting Leergeld
De gemeente heeft met Stichting Leergeld een uitvoerovereenkomst gesloten tot en met 2027. De gemeente ontvangt ieder jaar voor 1 juli een begroting aan de hand van het aantal kinderen dat

aanspraak maakt op de regeling.
Waarborgen en garanties

Overzicht gewaarborgde geldleningen 2025 (x 1.000)						
	Restantbedrag geldlening per 01-01-2025		Bedrag nieuw gewaarborgde geldleningen 2025	Bedrag aflossingen 2025	Restantbedrag geldlening per 31-12-2025	
	Totaal	Waarvan door de gemeente gewaarborgd	Totaal	Totaal	Totaal	Waarvan door de gemeente gewaarborgd
Direct gegarandeerde leningen	1.699	1.668	3.367	-3.372	1.694	1.649
Gemeente garantie	219	82	301	-290	230	92
Deelname Waarborgfonds Soc. Woningbouw	182.394	55.710	238.104	-239.306	181.192	55.125
Totaal gewaarborgde geldleningen	184.312	57.460	241.772	-242.968	183.116	56.866

Bij het opmaken van de balans is nog geen opgave ontvangen van de lening van de Rabobank van St.Exploitatie Sportpark de Roodemolenpolder.

De Greenport Ontwikkelings-Maatschappij beschikt over kredietfaciliteiten voor in totaal € 35.000.000. Deze worden gegarandeerd door de deelnemende gemeenten. Het aandeel van Teylingen bedraagt € 7.000.000 (20%).

Toelichting op de programma's

In de financiële toelichting per programma worden afwijkingen tussen de begroting 2025 en de rekening 2025 toegelicht. Conform het BBV, artikel 21, treft u een overzicht met de belangrijkste verschillen aan.

Programma 1 Samenleven

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
1. Vitaliteit			
Sportbeleid en activering	857	950	93
Sportaccommodaties	2.787	2.554	-233
Volksgezondheid	3.102	3.175	73
1. Vitaliteit	**6.746**	**6.679**	**-67**
2. Talentontwikkeling			
Openbaar basisonderwijs	251	305	54
Onderwijshuisvesting	2.265	2.215	-50
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	612	474	-138
Musea	60	144	84
Cultureel erfgoed	237	258	21
Media	1.250	1.246	-4
Samenkracht en burgerparticipatie	286	287	1
2. Talentontwikkeling	**4.961**	**4.929**	**-32**
3. Zorg voor elkaar			
Samenkracht en burgerparticipatie	1.576	1.550	-26
3. Zorg voor elkaar	**1.576**	**1.550**	**-26**
4. Werk en inkomen			
Inkomensregelingen	9.688	9.860	172
Arbeidsparticipatie	697	690	-7
WSW en beschut werk	3.410	3.409	-1
4. Werk en inkomen	**13.795**	**13.959**	**164**
5. Opvoeden en opgroeien			
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.529	1.698	169
Samenkracht en burgerparticipatie	736	716	-20
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.612	2.635	23
Onderwijshuisvesting	7	8	1
Jeugdhulp begeleiding	7.807	7.807	0
Jeugdhulp behandeling	8	8	0
Jeugdhulp dagbesteding	335	279	-56
Jeugdhulp zonder verblijf overig	4	4	0
Gezinsgericht	367	367	0
Jeugdhulp met verblijf overig	27	27	0

Jeugdreclassering	91	91	0
Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	21	21	0
Jeugdbescherming	652	652	0
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	2.109	2.097	-12
Gesloten plaatsing	10	10	0
Pleegzorg	6	6	0
5. Opvoeden en opgroeien	**16.321**	**16.426**	**105**
6. Thuiswonen			
Maatschappelijke- en vrouwenopvang WMO	257	220	-37
Beschermd wonen WMO	1.136	922	-214
6. Thuiswonen	**1.393**	**1.142**	**-251**
7. Hulp bij meedoen			
Samenkracht en burgerparticipatie	4.038	3.334	-704
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.080	1.195	115
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.109	1.075	-34
Hulp bij het huishouden WMO	3.191	3.140	-51
Begeleiding WMO	3.908	3.052	-856
Dagbesteding WMO	1.103	857	-246
Overige maatwerkarrangementen WMO	401	453	52
7. Hulp bij meedoen	**14.830**	**13.106**	**-1.724**
Totaal lasten	**59.622**	**57.791**	**-1.831**

Baten	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
1. Vitaliteit			
Sportaccommodaties	-381	-385	-4
Volksgezondheid	-356	-461	-105
Sportbeleid en activering	-338	-200	138
1. Vitaliteit	**-1.075**	**-1.046**	**29**
2. Talentontwikkeling			
Onderwijshuisvesting	-49	-49	0
Media	-174	-175	-1
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-183	-208	-25
Musea	-193	-155	38
Samenkracht en burgerparticipatie	-54	-51	3
Cultureel erfgoed	-49	-60	-11
2. Talentontwikkeling	**-702**	**-698**	**4**

3. Zorg voor elkaar			
Samenkracht en burgerparticipatie	-48	-56	-8
3. Zorg voor elkaar	**-48**	**-56**	**-8**
4. Werk en inkomen			
Arbeidsparticipatie	-32	-32	0
Inkomensregelingen	-7.697	-7.767	-70
4. Werk en inkomen	**-7.729**	**-7.799**	**-70**
5. Opvoeden en opgroeien			
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-414	-442	-28
Samenkracht en burgerparticipatie	-73	-74	-1
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-3	0	3
Maatwerkdienstverlening 18-	-18	0	18
Jeugdhulp begeleiding	0	-19	-19
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	-25	-25
5. Opvoeden en opgroeien	**-508**	**-560**	**-52**
6. Thuiswonen			
Beschermd wonen WMO	-926	-880	46
Maatschappelijke- en vrouwenopvang WMO	-183	-225	-42
6. Thuiswonen	**-1.109**	**-1.105**	**4**
7. Hulp bij meedoen			
Samenkracht en burgerparticipatie	-3.110	-2.399	711
7. Hulp bij meedoen	**-3.110**	**-2.399**	**711**
Totaal baten	**-14.281**	**-13.663**	**618**
Saldo voor resultaatbestemming	**45.342**	**44.126**	**-1.216**

Reserves	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Toevoegingen reserves	1.682	1.511	-171
Onttrekkingen reserves	-2.282	-636	1.646
Totaal reserves	**-600**	**875**	**1.475**
Saldo na resultaatbestemming	**44.743**	**45.002**	**259**

Bedragen x € 1.000

Lasten	Verschil	Toelichting	Bedrag
	2025		
Thema 1. Vitaliteit			
Sportbeleid en activering	93	De Bede SPUK regeling is eind oktober 2025 fundamenteel aangepast. Waar voorheen de middelen specifiek per thema besteed moest worden, is dat in de vernieuwde regeling losgelaten. Het uitgangspunt bij de slotwijziging was dat een deel van de regeling niet besteed zou gaan worden. Door deze aanpassing van de regeling zijn de middelen toch volledig besteed. De begroting was bij de slotwijziging al naar beneden bijgesteld toen de nieuwe regeling werd gepubliceerd, waardoor het verschil is ontstaan (budgetneutraal).	71
		Overige verschillen	22
		Subtotaal	**93**
Sportaccommodaties	-233	De verlening van de SPUK Sport aan STIWA (per heden Sportbedrijf Teylingen) is onjuist in de begroting verwerkt. Het verschil is budgetneutraal en is te vinden op het taakveld 'sportbeleid en activering' bij de baten.	-209
		Overige verschillen	-24
		Subtotaal	**-233**
Volksgezondheid	73	Vanuit centrumgemeente Leiden ontvangt de gemeente Teylingen middelen voor de uitoefening van het Integraal Zorgakkoord (IZA). Voor Teylingen was dit initieel een bedrag van € 27k. Eind 2025 heeft de gemeente Leiden laten weten dat de gemeente Teylingen een aanvullend beroep kon doen op de IZA middelen, omdat deze niet volledig besteed zouden worden. Hierdoor heeft de gemeente aanvullend een bedrag van € 71k ontvangen. Dit betreft de doorbelasting van de gemaakte kosten vanuit HLT Samen en deze is budgetneutraal.	71
		Overige verschillen	2
		Subtotaal	**73**
Totaal 1. Vitaliteit	**-67**		**-67**

Thema 2. Talentontwikkeling			
Openbaar basisonderwijs	54	Structureel hebben wij een overschrijding voor de vergoeding van bewegingsonderwijs. In 2026 willen wij de begroting structureel laten ophogen via de tussenrapportage 2026 en de begroting 2027-2030.	54
Onderwijshuisvesting	-50	Het incidenteel begroot bedrag ten behoeve van 'Sloopkosten Smirnoffstraat 15' is in de jaarrekening aangemerkt als een nog te overhevelen budget naar 2026.	-60
		Overige verschillen	10
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-138	Voor het accommodatiebeleid is een budget toegekend van € 100k. Bij de slotwijziging is van dit budget € 25k overgeheveld naar 2026. De totale besteding in 2025 is € 23k, omdat een deel van het werk wordt uitgevoerd in 2026. Het restant van € 52k wordt dan ook overgeheveld naar 2026 voor de uitvoering van dit project.	-52
		In 2025 zijn er lagere onderhoud uitgaven t.b.v. kunst in de buitenruimte	-26
		Door de gedaalde prijzen voor gas en elektra vallen deze kosten lager uit dan begroot. De begroting is hier nog niet op aangepast.	-28
		Een beperkt deel van de uitgaven welke betrekking hebben op de Brede SPUK regeling zou conform het plan worden besteed op dit taakveld. Uiteindelijk zijn deze kosten geland op het taakveld sportbeleid en activering.	-19
		Overige verschillen	-13
		Subtotaal	**-138**
Musea	84	De verbruikskosten voor gas en elektra zijn niet in de begroting opgenomen, waardoor een afwijking ten opzichte van de begroting is ontstaan.	66
		Overige verschillen	18
Cultureel erfgoed	21	Overige verschillen	21
Media	-4	Overige verschillen	-4
Samenkracht en burgerparticipatie	1	Overige verschillen	1
Totaal 2. Talentontwikkeling	**-32**		**-32**

Thema 3. Zorg voor elkaar			
Samenkracht en burgerparticipatie	-26	De kosten voor inhuur voor het project subsidiebeleid zijn lager uitgevallen dan verwacht	-20
		Overige verschillen	-6
		Subtotaal	**-26**
Totaal 3. Zorg voor elkaar	**-26**		**-26**
Thema 4. Werk en inkomen			
Inkomensregelingen	172	Aan de kinderopvangtoeslagenaffaire is meer geld uitgegeven dan vooraf begroot. Hiertegenover staan ook meer inkomsten vanuit het Rijk. Er wordt deels met normbedragen gewerkt waardoor een klein positief saldo ontstaat in 2025 (€ 9k)	77
		Afrekening 2025 ISD Er is meer aan algemene bijstand, loonkostensubsidie, bijzondere bijstand uitgegeven door de ISD dan begroot. Er heeft ook een herschikking van exploitatiekosten onder de programma's van de ISD plaatsgevonden wat leidt tot minder exploitatiekosten voor de inkomensvoorzieningen.	87
		Overige verschillen	8
		Subtotaal	**172**
Arbeidsparticipatie	-7	Overige verschillen	-7
WSW en beschut werk	-1	Overige verschillen	-1
Totaal 4. Werk en inkomen	**164**		**164**
Thema 5. Opvoeden en opgroeien			
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	169	Er zijn dit jaar extra kosten gemaakt voor de inspectie kinderopvang. Deze hogere kosten houden verband met de herijking kwaliteitseisen kinderopvang. Hiervoor zijn extra middelen ontvangen vanuit het rijk. Deze middelen zijn echter niet toegekend aan het taakveld.	19
		De bijdrage aan Holland Rijnland loopt over verschillende taakvelden in de begroting. Over alle taakvelden heen is er geen resultaat. Op dit taakveld is er echter sprake van een overbesteding.	12

		De kosten voor het taxi-vervoer naar nieuwkomersschool de Wereld zijn hoger uitgevallen dan begroot. De kosten zijn afhankelijk van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de dienst en de lengte hiervan.	24
		De uitgaven voor het onderwijsachterstandenbeleid kunnen niet budgetneutraal worden uitgevoerd. Vanuit het rijk ontvangt de gemeente via een specifieke uitkering middelen welke ingezet moeten worden om de achterstanden in het onderwijs aan te pakken. Dit saldo heeft betrekking op het deel wat niet gecompenseerd is vanuit het rijk.	109
		Overige verschillen	5
		Subtotaal	**169**
Samenkracht en burgerparticipatie	-20	Overige verschillen	-20
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	23	Overige verschillen	23
Onderwijshuisvesting	1	Overige verschillen	1
Jeugdhulp dagbesteding	-56	Onderbesteding op taxi-vervoer jeugd. In de tussenrapportage is een bijstelling gedaan van € 134k op het taxi-vervoer jeugd (nadelig). De kosten zijn afhankelijk van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de dienst en de lengte hiervan. De facturen in de laatste maanden van het jaar vielen lager uit. Per saldo is de begroting dus € 78k (nadelig) bijgesteld ten opzichte van de primitieve begroting.	-56
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-12	Het regionale beleidsprogramma jeugd heeft een eigen begroting waar alle gemeenten in Holland Rijnland aan bijdragen. Niet alle projecten zijn volledig in 2025 uitgevoerd, waardoor een deel van de kosten niet is gemaakt.	-18
		Overige verschillen	6
		Subtotaal	**-12**
Totaal 5. Opvoeden en opgroeien	**105**		**105**

Thema 6. Thuis als basis			
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-37	zie hieronder bij beschermd wonen	-37
Beschermd wonen (WMO)	-214	Voor de activiteiten maatschappelijke zorg DBS (Duin en bollenstreek), waar beschermd wonen en maatschappelijke en vrouwenopvang onder vallen, zijn alle ontvangen middelen onder aftrek van alle kosten aan het eind van het jaar verdeeld naar rato van het verdeelmodel van bureau AEF over de deelnemende gemeentes. In 2025 is meer aan inkomsten ontvangen dan begroot. daarnaast waren de uitgaven lager dan begroot. Per saldo leidt dit voor Teylingen tot een hoger resultaat (€ 104k). Volgens de gemaakte afspraken wordt dit resultaat toegevoegd aan de reserve maatschappelijke zorg.	-214
Totaal 6. Thuis als basis	**-251**		**-251**
Thema 7. Hulp bij meedoen			
Begeleiding (WMO)	-856	Begeleiding Wmo afrekening ISD Bollenstreek	-684
		PGB Jeugd afrekening 2025 ISD Bollenstreek	-172
		Subtotaal	**-856**
Dagbesteding (WMO)	-246	Dagbesteding afrekening ISD Bollenstreek	-246
Hulp bij huishouden	-51	Hulp bij huishouden afrekening 2025 ISD	-51
Maatwerkwerkvoorzieningen (WMO)	-34	Hulpmiddelen en diensten afrekening 2025 ISD Bollenstreek	-34
Overige maatwerkarrangementen WMO	52	Overige maatwerkarrangementen afrekening 2025 ISD Bollenstreek	52
Samenkracht en burgerparticipatie	-704	Maatschappelijke voorzieningen Nieuw Boekhorst	45
		Statushouders bekostigd uit specifieke Uitkering door het Rijk (SPUK) afrekening 2025 ISD Bollenstreek	-144

		Statushouders gefinancierd uit specifieke uitkering wet inburgering: De taakstelling is gedurende 2025 verlaagd. In de begroting is rekening gehouden met een hogere taakstelling. De rijksbijdrage SPUK was gebaseerd op de hogere taakstelling. In 2026 zal dit gecorrigeerd worden door het Rijk. Daarnaast zijn er voor de vervulling van de taakstelling huisvesting statushouders een aantal grotere gezinnen gehuisvest waarbij alleen de volwassenen duurdere inburgeringscursussen volgen. De kinderen gaan daarentegen naar de ISK en volgen dus niet het duurdere inburgeringstraject. tot slot zijn met Vluchtelingenwerk nieuwe, goedkopere afspraken gemaakt vanwege de lagere taakstelling.	-109
		Statushouders niet SPUK afrekening 2025 ISD Bollenstreek	-54
		Statushouders niet SPUK: overige verschillen	-26
		De kosten van de crisis noodopvang Oekraïne en de spreidingswet zijn oorspronkelijk begroot op basis van de te verwachten normvergoeding, bij de slotwijziging hebben we op basis van de prognose van de lasten de begroting bijgesteld en er is alvast een deel van het verwachte resultaat overgeheveld naar 2026. Het resterende saldo tussen baten en lasten binnen de begroting van de opvang ontheemden zullen we ook overhevelen naar 2026.	-406
		Overige verschillen	-10
		Subtotaal	**-704**
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	115	Toegang wijkteams de btw claim van Voorieder1 is hoger uitgevallen dan in 2024 voorzien	150
		Toegang wijkteams de inhuur voor het account houderschap van Voorieder1 heeft minder uren in rekening gebracht dan vooraf verwacht.	-30
		Overige verschillen	-5
		Subtotaal	**115**
Totaal 7. Hulp bij meedoen	**-1.724**		**-1.724**
Totaal lasten	**-1.831**		**-1.831**

Baten	Verschil	Toelichting	Bedrag
	2025		
Thema 1. Vitaliteit			
Sportbeleid en activering	138	De verlening van de SPUK Sport aan STIWA (per heden Sportbedrijf Teylingen) is onjuist in de begroting verwerkt. Het verschil is budgetneutraal en is te vinden op het taakveld 'sportaccommodaties' bij de lasten.	209
		De Bede SPUK regeling is eind oktober 2025 fundamenteel aangepast. Waar voorheen de middelen specifiek per thema besteed moest worden, is dat in de vernieuwde regeling losgelaten. Het uitgangspunt bij de slotwijziging was dat een deel van de regeling niet besteed zou gaan worden. Door deze aanpassing van de regeling zijn de middelen toch volledig besteed. De begroting was bij de slotwijziging al naar beneden bijgesteld toen de nieuwe regeling werd gepubliceerd, waardoor het verschil is ontstaan (budgetneutraal).	-71
		Subtotaal	**138**
Sportaccommodaties	-4	Overige verschillen	-4
Volksgezondheid	-117	Vanuit centrumgemeente Leiden ontvangt de gemeente Teylingen middelen voor de uitoefening van het Integraal Zorgakkoord (IZA). Voor Teylingen was dit initieel een bedrag van € 27k. Eind 2025 heeft de gemeente Leiden de gemeente geïnformeerd dat er nog middelen beschikbaar zijn Hierdoor heeft de gemeente aanvullend een bedrag van € 59k ontvangen.. Hier staan lasten vanuit HLT Samen tegenover.	-59
		De Brede SPUK regeling is eind oktober 2025 fundamenteel aangepast. Waar voorheen de middelen specifiek per thema besteed moest worden, is dat in de nieuwe regeling losgelaten. Rond de slotwijziging waren we daarom in de veronderstelling dat een gedeelte (€	-61

		50k) van de specifieke uitkering terugbetaald zou moeten worden aan het rijk. Door deze aanpassing van de regeling zijn de middelen zo goed als volledig besteed. Daarnaast is met het aanpassen van deze regeling de verlening vanuit het rijk opgehoogd.	
		Er is een inschatting gemaakt van de BTW welke Hecht doorschuift aan de gemeente. Deze wijkt af van de BTW welke daadwerkelijk wordt doorgeschoven.	15
		Subtotaal	**-105**
Totaal 1. Vitaliteit	**29**		**29**
Thema 2. Talentontwikkeling			
Media	-1	Overige verschillen	-1
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-25	SCC ’t Trefpunt heeft in 2025 hogere verhuurinkomsten gerealiseerd dan in de begroting was opgenomen.	-30
		Overige verschillen.	5
Musea	38	De verhuurinkomsten ten behoeve van Wilhelminalaan 1-3 zijn in 2025 niet neerwaarts bijgesteld. Vanaf 2026 is de begroting wel structureel aangepast.	46
		Overige verschillen	-8
Samenkracht en burgerparticipatie	3	Overige verschillen	3
Cultureel erfgoed	-11	Overige verschillen	-11
Totaal 2. Talentontwikkeling	**4**		**4**
Thema 3. Zorg voor elkaar			
Samenkracht en burgerparticipatie	-8	Overige verschillen	-8
Totaal 3. Zorg voor elkaar	**-8**		**-8**
Thema 4. Werk en inkomen			
Inkomensregelingen	-70	Aan de kinderopvangtoeslagenaffaire is meer geld uitgegeven dan vooraf begroot. Hiertegenover staan ook meer inkomsten vanuit het Rijk. Er wordt deels met normbedragen gewerkt waardoor een klein positief saldo ontstaat in 2025 (€ 9k)	-77
		Overige verschillen	7
		Subtotaal	**-70**

Totaal 4. Werk en inkomen	**-70**		**-70**
Thema 5. Opvoeden en opgroeien			
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-28	De specifieke uitkering voor het onderwijsachterstandenbeleid is eind 2025 opgehoogd.	-16
		Overige verschillen	-12
		Subtotaal	**-28**
Samenkracht en burgerparticipatie	-1	Overige verschillen	-1
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3	Overige verschillen	3
Maatwerkdienstverlening 18-	18	Overige verschillen	18
Jeugdhulp begeleiding	-19	Overige verschillen	-19
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-25	Gemeente Rotterdam ontvangt als coördinerend gemeente een SPUK-uitkering voor het BREN (expertisenetwerk jeugd). Lang niet alle middelen die de gemeente Rotterdam uit deze SPUK-regeling ontvangt, zijn echter besteed. Om te voorkomen dat deze middelen terugvloeien naar het rijk is gezocht naar een mogelijke besteding van de middelen. Besloten dat alle regio's de kosten voor de werkzaamheden van de Regionale Experttafels over 2025 mogen opvoeren, en vergoed krijgen vanuit het BREN. Dit is de vergoeding voor de gemeente Teylingen. De gemaakte kosten zitten in de gemeenschappelijke regeling SOZ.	-25
Totaal 5. Opvoeden en opgroeien	**-52**		**-52**
Thema 6. Thuis als basis			
Beschermd wonen (WMO)	46	Voor de activiteiten maatschappelijke zorg DBS (Duin en bollenstreek), waar beschermd wonen en maatschappelijke en vrouwenopvang onder vallen, zijn alle ontvangen middelen onder aftrek van alle kosten aan het eind van het jaar verdeeld naar rato van het verdeelmodel van bureau AEF over de deelnemende gemeentes. In 2025 is meer aan inkomsten ontvangen dan begroot. daarnaast waren de uitgaven lager dan begroot. Per saldo leidt dit voor Teylingen tot een hoger resultaat (€	46

		104k). Volgens de gemaakte afspraken wordt dit resultaat toegevoegd aan de reserve maatschappelijke zorg.	
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-42	Activiteiten DBS zie hierboven	-17
		In 2025 is een bedrag van de gemeente Leiden ontvangen voor de aanpak van dak en thuislozen 2024 waar in 2024 geen rekening mee is gehouden. Dit resultaat nemen we in 2025.	-25
		Subtotaal	-42
Totaal 6. Thuis als basis	**4**		**4**
Thema 7. Hulp bij meedoen			
Samenkracht en burgerparticipatie	711	Statushouders inburgering SPUK. De rijksbijdrage SPUK was gebaseerd op de hogere taakstelling. In 2026 zal dit gecorrigeerd worden door het Rijk. daarnaast zijn er minder kosten gemaakt zoals hierboven onder lasten zoals beschreven. Per saldo is de regeling budgetneutraal	244
		De bijdrage vanuit het rijk wordt bepaald op basis van het aantal opvangplekken. In onze begroting zijn we uit gegaan van meer opvang plekken dan uiteindelijk gerealiseerd zijn in 2025, hierdoor is de rijksbijdrage ook lager dan begroot.	453
		Overige verschillen	14
Totaal 7. Hulp bij meedoen	**711**		**711**
Totaal baten	**618**		**618**

Reserves	Verschil	Toelichting	Bedrag
	2024-2025		
Toevoegingen reserves	-171	Dotatie aan bestemmingsreserve Sint Antoniuslaan is nog niet gerealiseerd en zal in 2026 worden verwerkt.	-275
		Dotatie aan reserve Maatschappelijke Zorg. Dit betreft het saldo 2025 en is conform de afspraken in de regio om het resultaat rondom Maatschappelijke Zorg in de reserve te storten.	104
		Totaal toevoegingen	**-171**
Onttrekkingen reserves	1.646	Begroot was om een onttrekking te doen aan de reserve Maatschappelijke Zorg. In de jaarrekening is dit een storting geworden. Zie de wijziging onder toevoegingen reserves.	111
		Het overgehevelde bedrag voor Oekraïne opvang van 2024 naar 2025 is niet gebruikt	1.000
		De onttrekking voor bestemmingsreserve St. Antoniuslaan is niet gerealiseerd en zal in 2026 worden verwerkt.	275
		De onttrekking voor 2024 t.b.v. van Erfgoed en monumenten had aangepast moeten worden naar 40k aangezien er een onterecht structurele begroting was opgenomen. De reserveboeking is niet gerealiseerd wat resulteert in een verschil.	68
		Begroot was om een onttrekking van € 100k te doen voor de advieskosten ter voorbereiding op het actualiseren van de voorzieningennota. Het adviesbureau is gestart in 2025, maar een deel van de kosten wordt gemaakt in 2026. Per saldo is een lagere onttrekking uit de reserve gedaan.	77
		Overheveling 2024: Energiearmoede In de overheveling is aangegeven dat dit bedrag in 2025 gebruikt gaat worden voor het opzetten van een algemene Wmo voorziening. Dit heeft in 2025 plaatsgevonden. De kosten hiervoor waren lager dan vooraf begroot.	58
		De reserve boeking voor de overheveling t.b.v. de cultuurhistorische kaarten is gerealiseerd in de reserve van programma 2.	40
		Overige verschillen	17
		Totaal onttrekkingen	**1.646**
Totaal reserves	**1.475**		**1.475**
Saldo na resultaatbestemming	**259**		**259**

Programma 2 Leefomgeving

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Gebiedsontwikkeling			
Ruimtelijke ordening	1.721	5.702	3.981
Gebiedsontwikkeling	**1.721**	**5.702**	**3.981**
Openbare orde en veiligheid			
Crisisbeheersing en brandweer	3.128	2.977	-151
Openbare orde en veiligheid	1.633	1.699	66
Openbare orde en veiligheid	**4.761**	**4.676**	**-85**
Openbare ruimte en duurzaamheid			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.114	3.880	-234
Riolering	2.484	2.543	59
Afval	4.651	4.836	185
Milieubeheer	2.867	3.763	896
Begraafplaatsen en crematoria	5	2	-3
Openbare ruimte en duurzaamheid	**14.121**	**15.024**	**903**
Verkeer en vervoer			
Verkeer en vervoer	5.646	5.697	51
Parkeren	293	286	-7
Recreatieve havens	28	28	0
Verkeer en vervoer	**5.967**	**6.011**	**44**
Wonen			
Wonen en bouwen	2.097	2.126	29
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.357	2.613	256
Wonen	**4.454**	**4.739**	**285**
Totaal lasten	**31.024**	**36.152**	**5.128**

Baten	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Gebiedsontwikkeling			
Ruimtelijke ordening	-374	-4.192	-3.818
Gebiedsontwikkeling	**-374**	**-4.192**	**-3.818**
Openbare orde en veiligheid			
Openbare orde en veiligheid	-44	-54	-10
Crisisbeheersing en brandweer	-138	-136	2
Openbare orde en veiligheid	**-182**	**-190**	**-8**

Openbare ruimte en duurzaamheid			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-77	-88	-11
Afval	-6.784	-6.899	-115
Riolering	-3.660	-3.770	-110
Milieubeheer	-667	-2.005	-1.338
Openbare ruimte en duurzaamheid	**-11.188**	**-12.762**	**-1.574**
Verkeer en vervoer			
Verkeer en vervoer	-335	-401	-66
Parkeren	-16	-19	-3
Recreatieve havens	-89	-86	3
Verkeer en vervoer	**-440**	**-506**	**-66**
Wonen			
Wonen en bouwen	-1.359	-2.204	-845
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-2.775	-3.021	-246
Wonen	**-4.134**	**-5.225**	**-1.091**
Totaal baten	**-16.318**	**-22.875**	**-6.557**
Saldo voor resultaatbestemming	**14.705**	**13.276**	**-1.429**

Reserves	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Toevoegingen reserves	410	423	13
Onttrekkingen reserves	-1.231	-1.088	143
Totaal reserves	**-820**	**-665**	**155**
Saldo na resultaatbestemming	**13.885**	**12.611**	**-1.274**

Bedragen x € 1.000

Lasten	Verschil	Toelichting	Bedrag
	2025		
Thema 1. Gebiedsontwikkeling			
Ruimtelijke ordening	3.981	De kosten voor anterieure overeenkomsten, bijvoorbeeld ook de toerekening van uren, verlopen op basis van het BBV via de exploitatie. Tegenover de kosten van anterieure overeenkomsten staan ook de inkomsten. Het saldo van baten en lasten brengen we over naar de Balans. Indien een project is afgerond komt het saldo ten gunste of ten laste van het resultaat in dit taakveld. De rechtmatigheid voor de	3.981

		afwijkingen binnen dit taakveld volgt uit de verplichting in het BBV om directe uren toe te schrijven aan investeringen en projecten, voor de overhead geldt de kan-bepaling. Verder geldt de bepaling uit het BBV om lasten en baten via de exploitatie te laten verlopen.	
Totaal 1. Gebiedsontwikkeling	**3.981**		**3.981**
Thema 2. Openbare orde en veiligheid			
Crisisbeheersing en brandweer	-151	De gemeentelijke bijdrage aan de VRHM voor 2025 is lager uitgevallen dan geraamd. Daarnaast is over 2024 een resultaat gerelateerde restitutie van de VRHM ontvangen ter hoogte van € 75k, wat leidt tot een voordelig effect.	-120
		De uitgaven voor crisisbeheersing vallen lager uit dan geraamd. Deze uitgaven zijn vooraf moeilijk nauwkeurig te begroten, aangezien zij afhankelijk zijn van de aard en omvang van onvoorziene gebeurtenissen.	-22
		Overige verschillen	-9
Openbare orde en veiligheid	66	De afrekening van HLTsamen voor de nieuwe taken voor handhaving BOA's is hoger dan begroot.	43
		Overige verschillen.	23
Totaal 2. Openbare orde en veiligheid	**-85**		**-85**
Thema 3. Openbare ruimte en duurzaamheid			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-234	Lagere uitgaven binnen recreatie dan geraamd vanaf 2026 wordt de begroting voor recreatie structureel met € 21.000 verlaagd in de tussenrapportage en begroting	-46
		Kosten groen; het onderhoud aan groen is lager uitgevallen. Op het moment dat dit bekend werd was het niet meer mogelijk om aanvullende opdrachten te geven.	-43
		Onderhoud bomen; er is minder snoei werkzaamheden noodzakelijk geweest dan dat vooraf was ingepland.	-43
		Kosten bermen onderhoud; het budget is de afgelopen jaren voor verhoogd. Dit komt mede door areaal uitbreiding zoals bij de noordelijke randweg. In 2025 was dit budget	-32

		toereikend.	
		Spelen; er waren een paar projecten uitbesteed aan de afdeling Inrichting openbare ruimte. Het is niet gelukt om deze projecten in 2025 uit te voeren. Dit resulteert in budget wat overgebleven is.	-24
		Het incidenteel begroot bedrag ten behoeve van 'Visie verblijfsrecreatie' is in de jaarrekening aangemerkt als een nog te overhevelen budget naar 2026.	-32
		Lagere uitgaven schoonmaakkosten toiletten Koudenhoorn	-15
		Overige verschillen	0
Riolering	59	Lagere kosten elektriciteit; de jaarafrekening over 2025 is nog niet ontvangen.	-28
		Het positieve saldo op de exploitatie riolering is gestort in de voorziening.	87
Afval	185	De kosten voor inzameling en verwerking van restafval, gft etc. is iets hoger uitgevallen.	23
		Het positieve saldo op de exploitatie afval is gestort in de voorziening.	294
		De nieuw HLT taak (bijplaatsingen) heeft minder geld gekost.	-14
		Door de vervangingen van ondergrondse containers is er minder onderhoud nodig geweest	-95
		Het MeerVAB heeft een lagere exploitatiebijdrage gevraagd. Dit komt door de vertraging door de bouw van de nieuwe grondstoffenhal	-28
		Overige verschillen	5
Milieubeheer	896	SPUK-Landellijke aanpak isolatie. Hier staat een baat tegenover waardoor het budgetneutraal wordt.	1.408
		Lagere CDOKE uitgaven dan geraamd.	-443
		Overheveling energietransitie	-245
		De stelpost voor de omgevingsdienst is niet gehaald.	93
		Kosten van Transitieloket bollenstreek. Hier tegenover staan ook baten en maakt dit budget neutraal	56

		De uitgaven op biodiversiteit waren lager dan verwacht.	-44
		Hogere uitgaven bijdrage omgevingsdienst west Holland	54
		Overige verschillen.	17
Begraafplaatsen en crematoria	-3	Overige verschillen.	-3
Totaal 3. Openbare ruimte en duurzaamheid	**903**		**903**
Thema 4. Verkeer en vervoer			
Verkeer en vervoer	51	Bij de slotwijziging is het incidentele budget voor mobiliteit overgeheveld. Achteraf is er een afrekening ontvangen van HLT voor inhuur van personeel voor het project Mobiliteit. Bij de jaarrekening wordt een correctie op de overheveling voorgesteld	47
		Voor de straatreiniging is er sprake van areaal uitbreiding en een aantal extra losse opdrachten. Er is een bijdrage ontvangen van € 37k voor prullenbakken. Deze is deel ter dekking van de overschrijding.	64
		Er is in 2025 veel kosten gemaakt voor het herplaatsen, aan- en afsluiten van lichtmasten. Deze kosten behoren deels bij grondexploitaties en anterieure overeenkomsten.	134
		Lagere kosten elektriciteit; de jaarafrekening over 2025 is nog niet ontvangen.	-72
		Door beperkte capaciteit is er minder uitgegeven aan onderhoud van de civiele kunstwerken	-38
		Lagere kosten onderhoud straatmeubilair en verkeersregelinstallaties	-32
		Lagere kosten onderhoud openbare verlichting. Er is opdracht gegeven voor een lichtplan, deze is in 2025 niet afgerond. Daarnaast is er door de goede staat van de masten en armaturen minder kosten voor onderhoud geweest.	-41
		Overige verschillen.	-11
Parkeren	-7	Overige verschillen.	-7
Recreatieve havens	0	Geen verschillen.	0
Totaal 4. Verkeer en vervoer	**44**		**44**

Thema 5. Wonen			
Wonen en bouwen	29	Hogere aftopping van diverse adressen binnen wonen.	29
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	256	De kosten voor de ontwikkelingsgebieden verlopen in overeenstemming met het BBV via de exploitatie. De paragraaf Grondbeleid gaat in op de ontwikkeling en de financiële aspecten daarvan. De saldi van baten en lasten gaan naar de Balans. De baten en lasten zijn (nagenoeg) gelijk. De baten en lasten passen binnen de door de raad vastgestelde grondexploitatiebegrotingen en zijn om die reden rechtmatig.	256
Totaal 5. Wonen	**285**		**285**
Totaal lasten	**5.128**		**5.128**

Baten	Verschil	Toelichting	Bedrag
	2025		
Thema 1. Gebiedsontwikkeling			
Ruimtelijke ordening	-3.981	De kosten voor anterieure overeenkomsten, bijvoorbeeld ook de toerekening van uren, verlopen op basis van het BBV via de exploitatie. Tegenover de kosten van anterieure overeenkomsten staan ook de inkomsten. Het saldo van baten en lasten brengen we over naar de Balans. Indien een project is afgerond komt het saldo ten gunste of ten laste van het resultaat in dit taakveld. De rechtmatigheid voor de afwijkingen binnen dit taakveld volgt uit de verplichting in het BBV om directe uren toe te schrijven aan investeringen en projecten, voor de overhead geldt de kan-bepaling. Verder geldt de bepaling uit het BBV om lasten en baten via de exploitatie te laten verlopen.	-3.981
Totaal 1. Gebiedsontwikkeling	**-3.981**		**-3.981**
Thema 2. Openbare orde en veiligheid			
Openbare orde en veiligheid	-10	Overige verschillen.	-10
Crisisbeheersing en brandweer	2	Overige verschillen.	2
Totaal 2. Openbare orde en veiligheid	**-8**		**-8**
Thema 3. Openbare ruimte en duurzaamheid			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-11	Overige verschillen	-11
Afval	-115	Lagere verstrekte korting. De korting die inwoners kunnen krijgen door beperkte	-128

		hoeveelheid afval aan te bieden is een stuk lager dan vorig jaar.	
		Overige verschillen	13
Riolering	-110	In 2025 zijn er diverse woningen aangesloten op het rioolnetwerk. De inwoner betaald hiervoor de aansluit kosten. Tegenover deze inkomsten zijn er ook kosten gemaakt.	-43
		Na de eerdere bijstelling in de slotwijziging (verlaging van de inkomsten) is er de laatste periode nog rioolheffing ontvangen voor 2025 en voorgaande jaren.	-67
Milieubeheer	-1.338	SPUK-nationale aanpak isolatie. Hier staan lasten tegenover.	-1406
		CDOKE inkomsten. Hier staan lasten tegenover.	130
		Baten Transitieloket, hier tegenover staan ook lasten en maakt dit budget-neutraal.	-57
		Overige verschillen.	-5
Totaal 3. Openbare ruimte en duurzaamheid	**-1.574**		**-1.574**
Thema 4. Verkeer en vervoer			
Verkeer en vervoer	-66	Er is een vergoeding ontvangen voor de prullenbakken. Deze vergoeding wordt gebruikt ter dekking van de hogere kosten straatreiniging	-37
		Het eerste HOV project is volledig afgewikkeld met de provincie. Daarin zijn de totale inkomsten hoger dan de uitgaven. Dit is als eenmalig voordeel verwerkt in de jaarrekening.	-39
		Overige verschillen.	10
Parkeren	-3	Overige verschillen.	-3
Recreatieve havens	3	Overige verschillen.	3
Totaal 4. Verkeer en vervoer	**-66**		**-66**
Thema 5. Wonen			
Wonen en bouwen	-845	De inkomsten uit bouwleges vallen hoger uit dan geraamd. Ondanks bijstelling bij de slotwijziging zijn er meer vergunningen verleend dan vooraf kon worden voorzien. De legesopbrengsten blijven daardoor lastig nauwkeurig te ramen.	-57
		Hogere inkomsten door de subsidieregeling *Realisatiestimulans*, waarbij per woning een	-784

		bijdrage van € 7.000 wordt toegekend aan woningen die voldoen aan de gestelde criteria.	
		Overige verschillen.	-4
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-246	De kosten voor de ontwikkelingsgebieden verlopen in overeenstemming met het BBV via de exploitatie. De paragraaf Grondbeleid gaat in op de ontwikkeling en de financiële aspecten daarvan. De saldi van baten en lasten gaan naar de Balans. De baten en lasten zijn (nagenoeg) gelijk. De baten en lasten passen binnen de door de raad vastgestelde grondexploitatiebegrotingen en zijn om die reden rechtmatig.	-246
Totaal 5. Wonen	**-1.091**		**-1.091**
Totaal baten	**-6.831**		**-6.831**

Reserves	**Verschil**		
	2025		
Toevoegingen reserves	13	Dotatie voor de GREX bloementuin is niet gerealiseerd	-127
		De startersleningen zijn gestort en zijn bij de onttrekking opgenomen vanuit de Algemene reserve. Daarmee is de boeking budgetneutraal.	52
		Het opheffen van de reserve BGE conform de Nota & Reserves is gestort en onttrokken vanuit de reserve. Daarmee is de boeking budgetneutraal.	48
		De reserve boeking voor de overheveling t.b.v. de cultuurhistorische kaarten is begroot in de reserve van programma 1.	40
Onttrekkingen reserves	143	De onttrekking voor de stationslocatie heeft dit jaar niet plaats gevonden	232
		Er zijn minder kapitaallasten onttrokken dan begroot. Dit komt doordat bepaalde project nog niet volledig zijn gerealiseerd.	153
		Er is voor de inzet van de BOA's geld gereserveerd. Deze is niet onttrokken uit de algemene reserve	180
		Betreft de voorziening Langeveld. Dit wordt niet via de Algemene reserve afgewikkeld maar via het rekening resultaat.	-341
		Het opheffen van de reserve BGE conform de Nota & Reserves is gestort en onttrokken vanuit de reserve. Daarmee is de boeking	-48

		budgetneutraal.	
		De startersleningen zijn gestort en zijn bij de onttrekking opgenomen vanuit de Algemene reserve. Daarmee is de boeking budgetneutraal.	-52
		Overige verschillen	19
Totaal reserves	**155**		**155**
Saldo na resultaatbestemming	**-1.547**		**-1.547**

Programma 3 Bedrijvigheid

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Lokale economie			
Economische promotie	376	294	-82
Lokale economie	**376**	**294**	**-82**
Regionale economie			
Economische ontwikkelingen	2.148	1.707	-441
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	126	100	-26
Economische havens en waterwegen	30	30	0
Regionale economie	**2.304**	**1.837**	**-467**
Totaal lasten	**2.680**	**2.131**	**-549**

Baten	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Lokale economie			
Economische promotie	-171	-220	-49
Lokale economie	**-171**	**-220**	**-49**
Regionale economie			
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-47	-50	-3
Economische ontwikkelingen	-192	-192	0
Regionale economie	**-239**	**-242**	**-3**
Totaal baten	**-410**	**-462**	**-52**
Saldo voor resultaatbestemming	**2.270**	**1.669**	**-601**

Reserves	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Toevoegingen reserves	40	0	-40
Onttrekkingen reserves	-845	-845	0
Totaal reserves	**-805**	**-845**	**-40**
Saldo na resultaatbestemming	**1.465**	**824**	**-641**

Lasten	Verschil	Toelichting	Bedrag
	2025		
Thema 1. Lokale economie			

Economische promotie	-82	Het incidenteel begroot bedrag ten behoeve van 'Kansen voor Warmond' is in de jaarrekening aangemerkt als een nog te overhevelen budget naar 2026.	-53
		De uitgaven voor het onderhoud van de marktkasten vallen lager uit dan begroot. De begroting is in 2025 volledig overgeheveld vanuit een ander budget en lijkt te hoog te zijn geraamd in vergelijking met de verwachtte onderhoudkosten. In 2026 wordt een nieuw beheerplan opgesteld, waarop de begroting structureel zal worden aangepast.	-27
		Overige verschillen	-2
Totaal 1. Lokale economie	**-82**		**-82**
Thema 2. Regionale economie			
Economische ontwikkelingen	-441	De begroting van de bijdrage aan Holland Rijnland is in de tussenrapportage van 2025 herverdeeld. De begroting vallende onder regionale economie is echter buiten de scope van deze analyse gevallen, waardoor een aanzienlijk verschil zichtbaar is geworden. Voor 2026 zijn wel alle onderdelen meegenomen in de herverdeling.	-310
		Centrumvisie - Een deel van het budget is overgeheveld naar 2026 voor de inzet van BOA's voor uitvoering van verkeersveiligheid in het centrum van Sassenheim.	-123
		Overige verschillen.	-8
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-26	Elektra en gas prijzen zijn de afgelopen jaren weer gedaald waardoor er minder uitgaven zijn gemaakt dan begroot	-6
		Lagere uitgaven bij het onderdeel Markt overige goederen en diensten	-8
		Overige verschillen.	-12
Economische havens en waterwegen	0	Geen verschillen.	0
Totaal 2. Regionale economie	**-467**		**-467**
Totaal lasten	**-549**		**-549**

Baten	Verschil	Toelichting	Bedrag
	2025		
Thema 1. Lokale economie			
Economische promotie	-49	I.v.m. een tariefverhoging in 2025 en aangescherpte controle vanuit de belastingen Bollenstreek zijn er meer baten ontvangen t.b.v. forensenbelasting.	-46
		Overige verschillen.	-3
Totaal 1. Lokale economie	**-49**		**-49**
Thema 2. Regionale economie			
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-4	Overige verschillen.	-4
Economische ontwikkeling	0	Geen verschillen.	0
Totaal 2. Regionale economie	**-4**		**-4**
Totaal baten	**-53**		**-53**

Reserves	Verschil		
	2025		
Toevoegingen reserves	-40	De reserve boeking voor de overheveling t.b.v. de cultuurhistorische kaarten is niet gerealiseerd wat resulteert in een verschil.	-40
Onttrekkingen reserves	0		0
Totaal reserves	**-40**		**-40**
Saldo na resultaatbestemming	**-654**		**-654**

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Dienstverlening			
Burgerzaken	1.896	1.794	-102
Beheer overige gebouwen en gronden	998	849	-149
Dienstverlening	**2.894**	**2.643**	**-251**
Regionale samenwerking			
Bestuur	2.616	3.043	427
Regionale samenwerking	**2.616**	**3.043**	**427**
Totaal lasten	**5.510**	**5.686**	**176**

Baten	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Dienstverlening			
Burgerzaken	-928	-871	57
Beheer overige gebouwen en gronden	-322	-304	18
Dienstverlening	**-1.250**	**-1.175**	**75**
Regionale samenwerking			
Bestuur	-58	-63	-5
Regionale samenwerking	**-58**	**-63**	**-5**
Totaal baten	**-1.308**	**-1.238**	**70**
Saldo voor resultaatbestemming	**4.202**	**4.448**	**246**

Reserves	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Toevoegingen reserves	60	0	-60
Onttrekkingen reserves	-130	-130	0
Totaal reserves	**-70**	**-130**	**-60**
Saldo na resultaatbestemming	**4.133**	**4.318**	**185**

Bedragen x € 1.000

Lasten	Verschil	Toelichting	Bedrag
	2025		
Thema 1. Dienstverlening			
Burgerzaken	-102	Voor de reisdocumentenpiek, naturalisaties, rijbewijzen en andere burgerzaken producten is de begroting opgesteld aan de hand van een prognose. De daadwerkelijke realisatie is lager uitgevallen dan begroot.	-46
		Voor de verkiezingen zijn er in de Septembercirculaire 2025 extra middelen beschikbaar gesteld voor de verkiezingen. Hiervan is de helft toegevoegd aan de budgetten voor verkiezingen echter is dit niet volledig benut en vielen de lasten lager uit dan begroot.	-56
		Subtotaal	**-102**
Beheer overige gebouwen en gronden	-149	Het incidenteel begroot bedrag ten behoeve van 'Plan van aanpak uitgifte pacht' is in de jaarrekening aangemerkt als een nog te overhevelen budget naar 2026.	-64
		Door de gedaalde prijzen voor gas en elektra vallen deze kosten lager uit dan begroot. De begroting is hier nog niet op aangepast.	-104
		Overige verschillen	19
		Subtotaal	**-149**
Totaal 1. Dienstverlening	**-251**		**-251**
Thema 2. Regionale samenwerking			
Bestuur	427	Voor de voorziening pensioen oud wethouders is de storting/onttrekking in de voorziening lager dan begroot. De voorziening wordt gemuteerd op basis van de actuariële waarde. Deze waarde is hoger dan voorgaande jaren. De reden hiervoor is onder andere een hogere rekenrente.	427
Totaal 2. Regionale samenwerking	**427**		**427**
Totaal lasten	**176**		**176**

Baten	Verschil	Toelichting	Bedrag
	2025		
Thema 1. Dienstverlening			
Burgerzaken	57	Voor de reisdocumentenpiek, naturalisaties, rijbewijzen en andere burgerzaken producten is de begroting opgesteld aan de hand van een prognose. De daadwerkelijke realisatie is van de baten is lager uitgevallen dan begroot doordat er ook minder producten verleend zijn.	57
Beheer overige gebouwen en gronden	18	Overige verschillen	18
Totaal 1. Dienstverlening	**75**		**75**
Thema 2. Regionale samenwerking			
Bestuur	-5	Overige verschillen	-5
Totaal 2. Regionale samenwerking	**-5**		**-5**
Totaal baten	**70**		**70**

Reserves	Verschil		
	2025		
Toevoegingen reserves	-60	De reserve boeking voor de overheveling van de sloopkosten van de Menneweg 44 is niet gerealiseerd wat resulteert in een verschil.	-25
		De reserve boeking voor de overheveling t.b.v. het vervangen van vloer Koudenhoorn is niet gerealiseerd wat resulteert in een verschil.	-35
Onttrekkingen reserves	0		0
Totaal reserves	**-60**		**-60**
Saldo na resultaatbestemming	**-632**		**-632**

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Algemene middelen			
Overhead	15.077	13.943	-1.134
Treasury	261	278	17
Overige baten en lasten	-11	-35	-24
Belastingen overig	407	443	36
Vennootschapsbelasting	0	219	219
Algemene middelen	**15.734**	**14.848**	**-886**
Totaal lasten	**15.734**	**14.848**	**-886**

Baten	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Algemene middelen			
Overhead	-91	-113	-22
Parkeerbelasting	-12	-17	-5
Treasury	-1.573	-1.345	228
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-67.830	-68.102	-272
Overige baten en lasten	0	-4	-4
OZB woningen	-7.117	-7.110	7
OZB niet-woningen	-3.493	-3.599	-106
Belastingen overig	-100	-312	-212
Algemene middelen	**-80.216**	**-80.602**	**-386**
Totaal baten	**-80.216**	**-80.602**	**-386**
Saldo voor resultaatbestemming	**-64.630**	**-65.925**	**-1.295**

Reserves	Begroting	Rekening	Verschil
	2025 na wijziging	2025	2025
Toevoegingen reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	-148	-171	-23
Totaal reserves	**-148**	**-171**	**-23**
Saldo na resultaatbestemming	**-64.631**	**-65.926**	**-1.295**

Bedragen x € 1.000

Lasten	Verschil	Toelichting	Bedrag
	2025		
Thema 1. Algemene middelen			
Overhead	-1.134	De bijdrage aan HLTsamen op basis van de jaarrekening 2025 van HLTsamen valt op totaalniveau van Teylingen € 1,1 miljoen lager uit dan begroot. De bijdrage aan HLTsamen valt lager uit als gevolg van: te hoog berekende indexatie CAO, onderbesteding op de plustaken zoals CDOKE, vertraging op projecten en lagere kosten voor de inhuur op bedrijfsvoering. Voor een gedetailleerde analyse op deze onderdelen wordt verwezen naar de jaarrekening van HLTsamen. Het voordeel op dit taakveld is € 1,1 miljoen.	-1.134
Treasury	17	Overige verschillen	17
Overige baten en lasten	-24	Overige verschillen	-24
Belastingen overig	-36	Inkomsten belasting debiteuren die toch nog geïnd zijn.	-36
Vennootschapsbelasting	219	De vennootschapsbelasting over 2024 die we moesten betalen over de winst van de grondexploitatie.	219
Totaal 1. Algemene middelen	**-886**		**-886**
Totaal lasten	**-886**		**-886**

Baten	Verschil	Toelichting	Bedrag
	2025		
Thema 1. Algemene middelen			
Overhead	-22	Overige verschillen	-22
Parkeerbelasting	-5	Overige verschillen	-5
Treasury	228	Minder rente inkomsten dan begroot	228
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-272	Verwerking december circulaire wat positief uitvalt	-272
Overige baten en lasten	-4	Overige verschillen	-4
OZB woningen	7	Overige verschillen	7
OZB niet-woningen	-106	Afwikkeling oude jaren OZB niet-woningen	-83
		Hogere inkomsten OZB niet-woningen door een hogere WOZ-waarde van een hoger aantal niet-woningen.	-23
		Subtotaal	-106

Belastingen overig	-212	Inkomsten vanuit aanmaningen en invorderingen	-69
		Precariobelasting wordt geheven voor het innemen of gebruiken van de openbare grond. Er zijn geen bijzonderheden te melden. Conform voorgaand jaar. De begroting 2026 dient te worden aangepast naar dit hogere bedrag.	-139
		Overige verschillen	-4
		Subtotaal	-212
Mutaties reserves	-23		-23
Totaal 1. Algemene middelen	**-409**		**-409**
Totaal baten	**-409**		**-409**

Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten		Begroting		Wijzigingen		Begroting na wijzigingen		Rekening	
(- = nadeel)		2025		2025		2025		2025	
Nr.		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1	**Programma Vitaliteit**								
1.1	Atlasklas	-45				-45			
1.2	Overheveling van 2024: Kunst			-58		-58		-40	
1.3	Overheveling van 2024: Brede evaluatie			-30		-30		-8	
1.4	Overheveling van 2024: Cultuurhistorische waardenkaart			-40		-40			
1.5	Overheveling van 2024: Sportaccomodaties			-25		-25		-25	
1.6	Overheveling van 2024: Actualisatie voorzieningen nota			-100		-100		-23	
1.7	Overheveling van 2024: Crisis noodopvang Oekraine			-1.000		-1.000			
1.8	Overheveling van 2024: Energiearmoede			-126		-126		-68	
1.19									
	Totaal mutaties lasten en baten	**-45**	**-**	**-1.378**	**-**	**-1.423**	**-**	**-163**	**-**
1.2	Overheveling van 2024: Kunst				58		58		40
1.3	Overheveling van 2024: Brede evaluatie				30		30		8
1.4	Overheveling van 2024: Cultuurhistorische waardenkaart				40		40		
1.5	Overheveling van 2024: Sportaccomodaties				25		25		25
1.6	Overheveling van 2024: Actualisatie voorzieningen nota				100		100		23
1.7	Overheveling van 2024: Crisis noodopvang Oekraine				1.000		1.000		
1.8	Overheveling van 2024: Energiearmoede				126		126		68

1.9	Overheveling van 2024: erfgoed en monumenten				68		68		
1.10	Actualisere MaZo begroting 2025				111		111		
1.11	Overheveling 2026: Accomodatiebeleid			-25		-25		-25	
1.12	Overheveling 2026: Crisis noodopvang Oekraine Resultaat 2024 naar 2026			-1.000		-1.000		-1000	
1.13	Overheveling 2026: Crisis noodopvang Oekraine Resultaat 2025 naar 2026			-367		-367		-367	
1.15	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025-2040 - Investering verbouwing St. Antoniuslaan 15			-275	275	-275	275		
1.16	Actualisere MaZo begroting 2025							-104	
1.17	Woonfonds							-85	
	Totaal mutaties reserves	**-**	**-**	**-1.667**	**1.832**	**-1.667**	**1.832**	**-1.581**	**163**
	Subtotaal programma 1	***-45***	***-***	***-3.045***	***1.832***	***-3.090***	***1.832***	***-1.744***	***163***
2	**Programma Leefomgeving**								
2.1	Aardwarmte	-100				-100			
2.3	Overheveling van 2024: aardwarmte			-197		-197		-197	
2.4	Overheveling van 2024: Project Teydelijk			-118		-118		-118	
2.5	Overheveling van 2024: Stationslocatie Voorhout			-29		-29		-29	
2.6	Overheveling van 2024: Mobiliteit kwaliteitsimpuls regio(24k) en planbeoordeling(48k)			-72		-72		-47	
2.7	Overheveling van 2024: Duurzaamheid			-125		-125		-125	
2.8	Overheveling van 2024: Bestrijding exotische insecten			-69		-69		-69	
2.9	Overheveling 2024: Kansen voor Warmond			-32		-32		-32	
	Totaal mutaties lasten en baten	**-100**	**-**	**-642**	**-**	**-742**	**-**	**-616**	**-**

2.2	Mutaties Reserve; Grex Bloementuin	-53		-74		-127			
2.3	Overheveling van 2024: aardwarmte				197		197		197
2.4	Overheveling van 2024: Project Teydelijk				118		118		118
2.5	Overheveling van 2024: Stationslocatie Voorhout				29		29		29
2.6	Overheveling van 2024: Mobiliteit kwaliteitsimpuls regio(24k) en planbeoordeling(48k)				72		72		47
2.7	Overheveling van 2024: Duurzaamheid				125		125		125
2.8	Overheveling van 2024: Bestrijding exotische insecten				69		69		69
2.9	Overheveling 2024: Kansen voor Warmond				32	-	32		32
2.10	Overheveling 2026: Mobiliteit kwaliteitsimpuls regio en planbeoordeling			-72		-72	-	-72	
2.11	Overheveling 2026: Soorten managementplan			-100		-100	-	-100	
2.12	Overheveling 2026: Project Teydelijk			-111		-111		-111	
2.13	Restant voobereidingskrediet Stationslocatie Voorhout				77		77		
2.14	Inzet BOA's uitvoering verkeersveiliigheid centrum Sassenheim				180		180		57
2.15	Programma ontwikkeling PLGDG				20		20		
2.16	Aanvullend voorbereidingskrediet Stationslocatie Voorhout				135		135		
2.19	Opheffen reserve BGE							-48	
2.20									
	Totaal mutaties reserves	**-53**	**-**	**-357**	**1.054**	**-410**	**1.054**	**-331**	**673**
	Subtotaal programma 2	***-153***	***-***	***-999***	***1.054***	***-1.152***	***1.054***	***-948***	***673***
3	**Programma Bedrijvigheid**								
3.1	Regionale investeringsagenda	-461				-461		-152	
3.2	Overheveling van 2024: Kansen voor Warmond			-100		-100		-100	

3.3	Overheveling van 2024: Inzetten budget programmamanager 2024 centrumvisie				106		106		
	Totaal mutaties lasten en baten	**-461**	**-**	**-100**	**106**	**-561**	**106**	**-252**	**-**
3.1	Overheveling van 2024: Kansen voor Warmond				100		100		100
3.2	Overheveling van 2024: Inzetten budget programmamanager 2024 centrumvisie			-106		-106			
3.3	Overheveling 2026: Cultuurhistorische kaarten			-40		-40		-40	
3.4	Dekking uitgave centrumvisie uit reserve				715		715		715
	Totaal mutaties reserves	**-**	**-**	**-146**	**815**	**-146**	**815**	**-40**	**815**
	Subtotaal programma 3	***-461***	***-***	***-246***	***921***	***-707***	***921***	***-292***	***815***
4	**Programma Bestuur en ondersteuning**								
4.1	Opbrengst grondverkopen						59		59
	Totaal mutaties lasten en baten						**59**	**-**	**59**
4.1	Overheveling 2026: Sloopkosten menneweg 44 Sassenheim			-25		-25			
4.2	Overheveling 2026: vervangen vloer Koudenhoorn 6			-35		-35			
4.3	Plan van aanpak uitgifte pacht				130				130
	Reserve IZA-gelden								63
	Totaal mutaties reserves	**-**	**-**	**-60**	**130**	**-60**	**-**	**-**	**193**
	Subtotaal programma 4	***-***	***-***	***-60***	***130***	***-60***	***59***	***-***	***252***
5	**Algemene dekkingsmiddelen**								
5.1									
	Totaal mutaties lasten en baten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
5.1	Opheffen reserve IZA cf Nota & Reserves							-13	13
	Totaal mutaties reserves	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-13**	**13**

	Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	***-13***	***13***
	Totaal mutaties lasten en baten	-606	-	-2.120	106	-2.726	165	-1.032	***59***
	Totaal mutaties reserves	-53	-	-2.230	3.831	-2.283	3.701	-1.965	***1.858***
Totaal incidentele baten en lasten		**-659**	**-**	**-4.350**	**3.937**	**-5.009**	**3.866**	**-2.996**	**1.917**

Nr.	Omschrijving
1	**Programma 1: Vitaliteit**
1.1	
1.2	Aan 3 kunstenaars is opdracht gegeven om een schetsontwerp te maken voor een kunstwerk in het park Molentocht. Realisatie van het kunstwerk wordt in 2025 verwacht.
1.3	Overheveling ten behoeve van de brede evaluatie. In 2025 heeft de brede evaluatie plaatsgevonden. De kosten waren lager dan verwacht. Het uitvoeren van de brede evaluatie was goedkoper dan verwacht.
1.4	
1.5	
1.6	
1.7	
1.8	Overheveling enbergiearmoede. In de overheveling is aangegeven dat dit bedrag gebruikt gaat worden voor het opzetten van een algemene Wmo voorziening. Dit heeft in 2025 plaatsgevonden.
1.9	
1.10	
1.11	
1.12	
2	**Programma 2: Leefomgeving**
2.1	De gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk en Teylingen zijn voornemens een verkenning aan te gaan metwoningcorporaties (STEK en Padua) en Aardwarmte Rijnland (D4, Firan (dochteronderneming Alliander) en Shell Geothermie). Deze partijen gaan daarmee samen verkennen hoe een warmtenetwerk ontwikkeld kan worden, evenals het bepalen en aanwijzen van warmtekavel(s) alsmede het oprichten van een warmtebedrijf.
2.2	

2.3	In 2025 worden diverse project uitgevoerd o.a. Onderzoek Aardwarmte (€ 100.000), De Groene Uitdaging (€ 25.000), Buurkracht (€ 10.000), Alle tuinen groen (€ 10.000), Cirkelstad (€ 10.000) etc. In de begroting 2025 zijn de mogelijkheden bekeken om te bezuinigen. Daarbij is gekozen om het resterende budget 2024 voor Energietransitie in 2025 in te zetten voor dit onderzoek en niet budget in 2025 beschikbaar te stellen ten laste van de begroting 2025.
2.4	Het project Teydelijk is een woningbouwproject van 40 kleine sociale huurappartementen aan de Teylingerdreef, naast het vrachtwagenparkeerterrein in Voorhout. Het is een project met een exploitatietermijn van 20 jaar en bestemd voor woningzoekenden die dringend een woning nodig hebben en hier tijdelijk kunnen wonen. Woonstichting Stek heeft hiervoor begin 2025 een omgevingsvergunning verkregen. De woningen worden in 2025 gerealiseerd. Eerder heeft de raad hiervoor een incidenteel budget beschikbaar gesteld ten laste van de algemene reserve.
2.5	De raad heeft op 15 december 2022 besloten een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor stationslocatie Voorhout.
2.6	In het kader van het project Mobiliteit Noordelijke Duin- en Bollenstreek & Haarlemmer zijn bestuurlijk toezeggingen gedaan voor een financiële bijdrage aan de projecten: - verbinding N206/N207 (trekkers Noordwijk-Hillegom) - zuidelijke corridorstudie N206. Deze projecten zijn opgestart in 2024 en worden in 2025 afgerond. Eerder heeft de raad hiervoor een incidenteel budget voor regionale mobiliteitsprojecten beschikbaar gesteld.
2.7	2024 was een overgangsjaar. Het beleid Duurzame Ontwikkeling was aflopend en het Programma Duurzaamheid kwam op. De standaardtaken uit het beleidsplan en een aantal aanvullende projecten hebben wel doorgang gevonden in 2024 en zijn betaald uit dit budget. Doordat er nog geen concrete uitvoeringsplannen lagen voor het Programma Duurzaamheid, de menselijke capaciteit laag was en daarmee ook actieve sturing miste, is er minder uitgegeven dan van tevoren te verwachten was. In 2025 wordt meer uitvoering verwacht voor zowel de pijler toekomstbestendige leefomgeving als de pijler circulariteit & grondstoffen. Beide pijlers hebben geen eigen budget en er zal dus geput moeten worden uit de post duurzaamheid. Hiervoor is het wenselijk om het restant van 2024 over te hevelen naar 2025 om invulling te kunnen geven aan activiteiten onder beide pijlers.
2.8	De jaarrapportage toont aan dat de bestrijding in 2024 effectief was, met significante vermindering van overlast en succesvolle methodieken zoals heetwaterbestrijding en nematoden. Echter, enkele locaties vereisen voortgezette behandeling. Aanbevelingen: 1. Continuering van maandelijkse monitoring en bestrijding in 2025. 2. Advies aan bewoners voor inpandige preventie en aanpak. 3. Mogelijke toepassing van kortwerkende chemische middelen als sluitstuk. Budget is vereist voor: • Monitoring en bestrijding: april-september. Kansen voor Warmond bevindt zich in de opstartfase. Er worden in 2024 afspraken gemaakt over de prioritering van de projecten met initiatiefnemers. De start van de projecten wordt in 2025 verwacht. Om deze reden willen wij het budget naar 2025 overhevelen.

2.10	
2.11	
2.12	
2.13	
2,14	
2.15	
3	**Programma 3: Bedrijvigheid**
3.1	De projecten uit de uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek hebben voor het overgrote deel een plek gevonden in de RIA. De RIA vormt een belangrijke motor voor cofinanciering van specifieke regionale projecten ter verbetering van de bereikbaarheid en leefbaarheid van de regio.
3.2	Kansen voor Warmond bevindt zich in de opstartfase. Er worden in 2024 afspraken gemaakt over de prioritering van de projecten met initiatiefnemers. De start van de projecten wordt in 2025 verwacht. Om deze reden wordt het budget naar 2025 overgeheveld. Dit kan alleen met incidentele budgetten. Reserve mutaties zijn in principe altijd incidenteel volgens het BBV.
3.3	De inzet van een programma manager bij centrumvisie is bij het raadsvoorstel centrum Teylingen besloten om 4 jaar in te zetten. De werkzaamheden van deze manager zijn eindig en derhalve incidenteel.
3.4	
4	**Programma 4: Bestuur en Ondersteuning**
4.1	Opbrengst grondverkopen waar onder opbrengsten project oneigelijk gebruik grond en Tulp 27 en perceel grenzend aan de Kagerdreef
4.2	
4.3	
5	**Algemene dekkingsmiddelen**
5.1	

Structureel evenwicht

Kengetal structureel evenwicht verplichting BBV
Eén van de verplichte kengetallen van het BBV (Besluit, Begroting en Verantwoording) is het aantonen van het structurele evenwicht. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Indien dit niet het geval zou zijn, zou de kans aanwezig zijn dat er op termijn een (begrotings)tekort ontstaat. Op basis van onderstaande overzicht wordt aangetoond dat de jaarrekening 2024, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel in evenwicht is.

Berekening structureel evenwicht
Om vast te kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht is het belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel zijn en welk deel structureel.
De aard van de taak is daarbij bepalend voor het onderscheid tussen structureel en incidenteel. In het onderstaande overzicht wordt de berekening van het structureel evenwicht gepresenteerd.
Voor de specificatie van de incidentele baten en lasten verwijzen wij naar de hoofdstuk 3.6.

Uitkomst structureel evenwicht is positief
De uitkomst van het structureel evenwicht is € 4.201.000 positief. Dit is positief en betekent dat de gemeente Teylingen haar structurele lasten door de structurele baten heeft kunnen dekken.

Materieel in evenwicht

bedragen x € 1.000

Programma	Realisatie 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2025
	Lasten	**Baten**	**Saldo**
1. Samenleven	-57.791	13.663	-44.128
2. Leefomgeving	-36.152	22.875	-13.277
3. Bedrijvigheid	-2.131	462	-1.669
4. Bestuur en ondersteuning	-5.686	1.238	-4.448
Algemene dekkingsmiddelen	-14.848	80.602	65.754
	-116.608	**118.840**	**2.232**
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	-1.947	2.883	936
	-118.555	**121.723**	**3.169**
Incidentele baten en lasten	-1.032	59	-973
Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves	-1.904	1.845	-59
Structureel resultaat	**-115.619**	**119.819**	**4.201**

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 11 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.320.305**.** De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 6.419.573 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.320.305. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 4.673.436 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	X € 1 miljoen
1A. Overschrijding lasten programma's	4,67
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten).	0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties.	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	4,67
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid (1e wijziging van de Financiële verordening artikel 12 Begrotingscriterium. Geldend van 09-04-2025 met terugwerkende kracht vanaf 01-01-2024) en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	4,67
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	1,75
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	0
Totaal Onrechtmatigheden	6,42
Waarvan acceptabel	4,67
Waarvan niet-acceptabel	1,75

De geconstateerde afwijkingen betreffen[1]:

Niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheid € 0

De begrotingsonrechtmatigheid betreft voor € 4.673.436 een overschrijding van de lasten. De overschrijding past binnen het vooraf vastgestelde beleid (financiële verordening artikel 12 Begrotingscriterium) en is daarmee vooraf als acceptabel geduid. De overschrijding is in de jaarrekening toegelicht en wordt derhalve hier en in de paragraaf bedrijfsvoering niet nader toegelicht.

Voorwaardencriterium € 1.746.137

Hierbij is de aanbestedingsregelgeving niet juist nageleefd. We lichten hieronder de onrechtmatigheden groter dan € 100.000 toe. Het betreft:

5. Bij straatreiniging (€ 465.445) en groenonderhoud (€ 365.580) zijn overeenkomsten na afloop van de contractperiode voortgezet zonder tijdige her aanbesteding. Hierdoor zijn de kosten na afloop van de contractduur als onrechtmatig aangemerkt voor 2025. Voor deze werkzaamheden zijn inmiddels vervolgstappen richting aanbesteding gezet, waarmee wordt gewerkt aan het oplossen van de onrechtmatigheid in 2026.
6. Dit betreft de overschrijding van het Europees drempelbedrag voor sociale en andere specifieke diensten (SAS diensten) bij de inhuur van beveiliging voor de opvang van

[1] *De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door de raad gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen de raad en het college kunnen afwijkingen die lager zijn dan de verantwoordingsgrens in de paragraaf Bedrijfsvoering worden vermeld.*

Oekraïners (€ 319.144). Om de continuïteit te waarborgen is dit in 2025 voortgezet. De totale kosten over 2023–2025 overschrijden de drempel, waardoor de uitgaven in 2025 als onrechtmatig zijn aangemerkt. In samenwerking met Stichting Rijk wordt toegewerkt naar een rechtmatige inkoop van de beveiligingsdiensten, met als doel de aanbesteding in 2026 af te ronden, waardoor er ook in 2026 nog onrechtmatige uitgaven zullen plaatsvinden.

7. Overschrijding van het Europees drempelbedrag bij adviesdiensten voor de centrumvisie Teylingen (€ 186.865). De opdracht is vooraf te laag geraamd. De totale kosten overschrijden het Europees drempelbedrag. De uitgaven in 2025 zijn daarom als onrechtmatig aangemerkt. De opdracht is in 2025 afgerond, waardoor er in 2026 geen uitgaven meer zijn en daarmee geen onrechtmatigheid meer bestaat.

8. Overschrijding van het Europees drempelbedrag bij schoonmaakdiensten (€ 109.867). De totale kosten in 2025 overschrijden de drempel, waardoor de uitgaven als onrechtmatig zijn aangemerkt. De overeenkomst is afgelopen, waardoor er in 2026 geen onrechtmatigheid meer bestaat.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4 Controleverklaring accountant

Hier komt uiteindelijk de definitieve controleverklaring van de accountant te staan.

Bijlage 1: SISA-verantwoording

Single information, single audit (SiSa) betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole. SiSa is de manier waarop medeoverheden (provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen) aan het Rijk ieder jaar verantwoorden of en hoe ze de specifieke uitkeringen hebben besteed.

Het CBS vervult hierbij namens het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de intermediaire rol tussen medeoverheden en vakdepartementen. Gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen dienen hun verantwoordingsinformatie met een rapport van bevindingen opgesteld door de accountant hierover, vóór 15 juli 2026 digitaal aan het CBS te verstrekken.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			7	11	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten**	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten**	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke**	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke**	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten**	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten**

					kosten	**kosten**		
			Aard controle R *Indicator: B2/08*	*Aard controle R* *Indicator: B2/09*	*Aard controle R* *Indicator: B2/10*	*Aard controle R* *Indicator: B2/11*	*Aard controle R* *Indicator: B2/12*	*Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€70.777	€ 124.671			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**
			Aard controle R *Indicator: B2/14*	*Aard controle R* *Indicator: B2/15*	*Aard controle R* *Indicator: B2/16*	*Aard controle R* *Indicator: B2/17*	*Aard controle R* *Indicator: B2/18*	*Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€16.482	€32.062	€25.711	€39.583	€0	€5.834
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Aard controle R *Indicator: B2/20*	*Aard controle R* *Indicator: B2/21*	*Aard controle R* *Indicator: B2/22*	*Aard controle R* *Indicator: B2/23*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€12.707	€37.055	€0	€ 0	€125.677	
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
-		-						
-	-	-						
-	-	-	*Aard controle R* *Indicator: C92/01*	*Aard controle R* *Indicator: C92/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
-	-	-						

-	-	-	€ 37.855	€ 0	1	94	33	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: D8/01*	*Aard controle R* *Indicator: D8/02*	*Aard controle R* *Indicator: D8/03*	*Aard controle R* *Indicator: D8/04*	*Aard controle R* *Indicator: D8/05*	*Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 261.194	€ 140.755	€ 60.661	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstand enbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstand enbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	
			€ 1.638	€ 0	€ 7.681	
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*
			€ 0	€ 9.319	€ 0	Ja
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*
		1				

OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**	Beschikkingsnummer/referentienummer *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026. *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/06*
		1	SB240131	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 110.485	€ 9.920	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 117.600
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/07*					
		1	Nee					
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	060546 Gemeente Leiden	IENW/BSK-2023/379653	€ 34.207	€ 37.458	€ 168.688	€ 184.718
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			

		1	060546 Gemeente Leiden	IENW/BSK-2023/379653	Nee			
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
		1	060546 Gemeente Leiden	IENW/BSK-2023/379653	Water vasthouden en benutten: Vergroenen, waterberging in plantvakken: Vergroening van Teylingen	Nee		
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar

								T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Nee				
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2024** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) IOAW Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) IOAZ Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam

		verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/01*	I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
		1	061525 Gemeente Teylingen	€ 5.288.526	€ 76.912	€ 239.500	€ 1.464	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
		1	061525 Gemeente Teylingen	€ 0	€ 0	€ 2.078	€ 0	€ 744.000

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2A/15*	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2A/16*		
		1	061525 Gemeente Teylingen	€ 2.738	€ 0	€ 0		
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2024**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)

		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G3A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1	061525 Gemeente Teylingen	€ 0	€ 0	€ 3.068	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Aard controle n.v.t.	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R*

			Indicator: G3A/07	*Indicator: G3A/08*	*Indicator: G3A/09*	*Indicator: G3A/10*	*Indicator: G3A/11*	*Indicator: G3A/12*
		1	061525 Gemeente Teylingen	€ 3.237	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		

1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee	
6	Totaal	0	0	N.v.t.	

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		6	Totaal	0	0	0		
SZW	**G4A**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2024**	Welke regeling betreft het? Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar	Baten (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) Inclusief geldstroom naar openbaar	

				lichaam	lichaam	lichaam	lichaam
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2023 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G4A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G4A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G4A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G4A/05*
		1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 4.218	€ 66.398
		2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 1.209	€ 15.247
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 2.427	€ 26.134
		4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 769
		5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.205	€ 4.566
			Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06	*Aard controle R* *Indicator: G4A/07*	*Aard controle R* *Indicator: G4A/08*	*Aard controle R* *Indicator: G4A/09*	
		1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	0	0	

		2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	0	0	
		4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	0	0	
		5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0	
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/10*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4A/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/13*	
		1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025**	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*	
			€ 198.401	€ 0	Nee	
SZW	**G10A**	**Wet inburgering 2021_ Totaal 2024** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G10B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G10)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10A/01*	Besteding (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G10A/02*	Baten (jaar T-1) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G10A/03*	
		1	061525 Gemeente Teylingen	€ 126.744	€ 1.288	

SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire _gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*	
			€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G12A**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire _ totalen 2024** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	

		verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G12A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G12A/03*			
		1	061525 Gemeente Teylingen	€ 0	€ 0			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 10.656	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G13A**	**Onderwijsroute_ totalen 2024**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Bestedingen onderwijsroute (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten onderwijsroute (jaar T-1) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten overige voorzieningen (jaar T-1) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	

		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G13B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G13)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G13A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G13A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G13A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G13A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G13A/05*	
		1	061525 Gemeente Teylingen	€ 36.120	€ 0	€ 0	€ 0	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 487.552	€ 458.390				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/03*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/06*		
			€ 215.987	€ 3.724	€ 238.679			
VWS	**H21**	**Specifieke uitkering cliëntondersteuning**	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

			T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/02*	*Aard controle R* *Indicator: H21/03*	*Aard controle R* *Indicator: H21/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/05*	
			Ja		€ 23.893	€ 49.518	Ja	
VWS	**H26B**	**Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26B/01*	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26B/02*	Gedurende jaar T zijn de activiteiten verricht in het kader van de randvoorwaardelijke functie waarvoor de uitkering is ontvangen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26B/03*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H26B/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26B/05*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26B/06*
		1	060599 Gemeente Rotterdam	*1044502*	*Ja*	€ 24.696	€ 24.696	Ja
			Optionele toelichting (verplicht in te vullen indien indicator 3 met "nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26B/07*					
		1						
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting

			Aard controle n.v.t. *Indicator: H30/01*	*Aard controle R* *Indicator: H30/02*	*Aard controle R* *Indicator: H30/03*	*Aard controle R* *Indicator: H30/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			€ 521.400	€ 5.752	€ 515.648	€ 1.414.911	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*				
			Ja	Nee				
VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
		1	060546 Gemeente Leiden	€ 85.958				
VRO	**J17**	**Realisatiestimulans**	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/01*	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/02*	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/03*			
			112	110	0			

			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/04*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) . *Aard controle R* *Indicator: J17/05*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/06*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw). *Aard controle R* *Indicator: J17/07*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/08*	
		1	0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
VRO	**J31**	**Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J31/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controlen n.v.t.* *Indicator: J31/02*	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J31/03*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J31/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J31/05*	
			€ 109.657	€ 109.657	€ 0		Nee	
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten

			energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	*Aard controle R* *Indicator: J55/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	*Aard controle R* *Indicator: J55/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			178	€ 42.773	€ 130.537	23	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*

			44	167	10	10	0	39
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03537991*	€ 396.550	205	0	€ 12.454	€ 0
		2	*LAI24-03727715*	€ 917.678	626	0	€ 0	€ 0
		3	*LAI25-03844506*	€ 92.003	44	1	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
		1	€ 114.453	€ 269.643	Ja			
		2	€ 22.365	€ 895.313	Ja			
		3	€ 9.342	€ 82.661	Nee			

VRO	**J210B**	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Sisa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: J210B/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J210B/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/04*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/06*
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 75.255	€ 75.255	21	571	Ja
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 670.033	€ 270.644	€ 41.395	€ 1.827.000	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne**	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: M16/01*	*Aard controle R* *Indicator: M16/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	*Aard controle R* *Indicator: M16/04*	*Aard controle R* *Indicator: M16/05*	*Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 1.746.360			€ 0	€ 0	€ 90.017
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/10*	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 2.304	€ 92.834	1-10-2024	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/12*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/13*				
			€ 1.745.847	€ 13.359.676				

Bijlage 2: Overzicht investeringskredieten

Kredietnaam	Investering	Totaal krediet	Uitgegeven tot en met 2024	Uitgegeven 2025	Restant per 31-12-2025		* Gereed
Roodemolenweg 6 (S): Tennispark clubhuis 2018	Investering	1.196.764	936.000	2.069	258.696	De raad wordt verzocht het budget wegens vertraging naar 2026 over te hevelen.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	1.196.764	936.000	2.069	258.696		
Roodemolenweg 6 (S): Tennispark parkeerplaatsen 2018	Investering	56.472	29.759	0	26.713	Project is gereed, restant van het krediet is niet meer nodig	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	56.472	29.759	0	26.713		
Kunstgrasveld 3 Warmunda zorgplicht, 2022	Investering	15.000	0	0	15.000	Meegenomen in de schouw.	Nee
	Bijdragen derden			0	0	Meegenomen in de schouw.	
	Totaal	15.000	0	0	15.000		
Kunstgrasveld 1 Foreholte zorgplicht, 2022	Investering	30.000	0	0	30.000	Meegenomen in de schouw.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	30.000	0	0	30.000		
Kunstgrasveld 2 Foreholte zorgplicht, 2022	Investering	30.000	0	0	30.000	Meegenomen in de schouw.	Nee
	Bijdragen derden			0	0	Meegenomen in de schouw.	
	Totaal	30.000	0	0	30.000		
Kunstgrasveld 3 Foreholte zorgplicht, 2022	Investering	30.000	0	0	30.000	Meegenomen in de schouw.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		

	Totaal	30.000	0	0	30.000		
Kunstgrasveld 4 Foreholte zorgplicht, 2022	Investering	30.000	0	0	30.000	Meegenomen in de schouw.	Nee
	Bijdragen derden			0	0	Meegenomen in de schouw.	
	Totaal	30.000	0	0	30.000		
Verv.toplaag kunstgr.vld hfdvld 9 Roodemolen 2023	Investering	450.000	443.730	313	5.957	Meegenomen in de schouw.	Ja
	Bijdragen derden			-457	457		
	Totaal	450.000	443.730	-144	6.414		
Herinr.sportpark Elsgeest:Voorbereiding grondwerk	Investering	277.962	73.014	16.290	188.658	project gereed en in gebruik	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	277.962	73.014	16.290	188.658		
Herinr.sportpark Elsgeest:Sportvelden	Investering	4.273.240	3.020.851	66.837	1.185.552	project gereed en in gebruik	Ja
	Bijdragen derden	-352.960	0	-233.787	-119.173		
	Totaal	3.920.280	3.020.851	-166.950	1.066.379		
Herinr.sportpark Elsgeest:Sportaccomodaties	Investering	1.120.800	1.138.845	40.488	-58.533	project gereed en in gebruik	Ja
	Bijdragen derden			-4.225	4.225		
	Totaal	1.120.800	1.138.845	36.263	-54.308		
Herinr.sportpark Elsgeest:Trainings/sporthal	Investering	765.000	0	381.150	383.850	project gereed en in gebruik	Ja
	Bijdragen derden	0	0	-67.403	67.403		
	Totaal	765.000	0	313.747	451.253		
Herinr.sportpark Elsgeest: VAT-kosten	Investering	335.024	717.918	23.256	-406.150	project gereed en in gebruik	Ja
	Bijdragen derden	592.427	0	-5.115	597.542		
	Totaal	927.451	717.918	18.141	191.392		

Herinr.sportpark Elsgeest:Indexering	Investering	556.632	0	0	556.632	project gereed en in gebruik	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	556.632	0	0	556.632		
Verv. toplaag kunstgrasveld KV TOP veld 1 2024	Investering	250.000	205.991	0	44.009	Meegenomen in de schouw.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	250.000	205.991	0	44.009		
Verv. toplaag kunstgrasveld KV TOP veld 3 2023	Investering	250.000	203.124	0	46.876	Meegenomen in de schouw.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	250.000	203.124	0	46.876		
Verv. Toplaag kunstgrasveld veld 2 Warmunda	Investering	545.250	0	538.852	6.398	Project is gereed, restant van het krediet is niet meer nodig	Ja
	Bijdragen derden			-96.992	96.992		
	Totaal	545.250	0	441.860	103.390		
Verv. Toplaag kunstgrasveld veldje 3 Warmunda	Investering	274.500	0	0	274.500	Er is een invetarisatie gemaakt voor het onderhoud van activa. Het krediet is niet nodig op de korte termijn.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	274.500	0	0	274.500		
Verv. Toplaag natuurgrasveld veld 3 Roodemolen	Investering	93.060	0	0	93.060	Overhevelen naar 2026, wordt in 2026 uitgevoerd	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	93.060	0	0	93.060		
Verv.toplaag natuurgrasveld, drainage,ballenvangers en attributen veld 4 Roodemolen	Investering	121.395	0	0	121.395	Overhevelen naar 2026, wordt in 2026 uitgevoerd	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	121.395	0	0	121.395		

Verv.toplaag natuurgrasveld en drainage veld 6 Roodemolen	Investering	53.040	0	0	53.040	Overhevelen naar 2026, wordt in 2026 uitgevoerd	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	53.040	0	0	53.040		
Verv.toplaag kunstgrasveld 1 Elsgeest 2024	Investering	575.000	0	0	575.000	Staat er dubbel in	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	575.000	0	0	575.000		
Binnensport-accomodaties advies + onderzoek 2020	Investering	61.104	11.021	0	50.083	Er is nooit gebruikt gemaakt van deze faciliteren en wordt daarom afgesloten	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	61.104	11.021	0	50.083		
Verv.toplaag kunstgrasveld veld 2 sportpark Elsgeest	Investering	526.250	0	396.369	129.881	Uitgevoerd, kan worden afgesloten is reeds in gebruik	Ja
	Bijdragen derden			-65.676	65.676		
	Totaal	526.250	0	330.693	195.557		
Vervanging toplaag veld 1 HV Warmunda 2024	Investering	56.000	0	2.602	53.399	Meegenomen in de schouw.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	56.000	0	2.602	53.399		
Vervanging straatwerk, kolken etc. Overbos 2024	Investering	110.000	0	0	110.000	Uitgevoerd in 2025.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	110.000	0	0	110.000		
Vervangen lichtmasten velden SV Warmunda 2024	Investering	90.000	0	0	90.000	De voorbereiding en afstemming lopen door, met de verwachting dat er volgende jaar meer duidelijkheid ontstaat	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	90.000	0	0	90.000		
Ontsluiting sportpark	Investering	94.091	0	67.585	26.506	project gereed en in gebruik	Ja

Elsgeest	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	94.091	0	67.585	26.506		
Herinr. Sportpark Elsgeest; VAT-kosten	Investering	121.710	26.804	583	94.323	project gereed en in gebruik	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	121.710	26.804	583	94.323		
Herinr. Sportpark Elsgeest; Indexering	Investering	113.596	0	0	113.596	project gereed en in gebruik	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	113.596	0	0	113.596		
Renovatie veld 9 sportpark Roodemolenpolder (toplaag)	Investering	703.321	486.000	0	217.321	De raad wordt verzocht het budget wegens vertraging naar 2026 over te hevelen.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	703.321	486.000	0	217.321		
Verv. Toplaag tennisbn 1 tm 3 Sportpark Overbos 2022	Investering	83.000	36.726	0	46.274	project gereed en in gebruik	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	83.000	36.726	0	46.274		
Verv. Toplaag tennisbn 7 Sportpark Overbos 2022	Investering	83.000	0	0	83.000	Er is een invetarisatie gemaakt voor het onderhoud van activa. Het krediet is niet nodig op de korte termijn.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	83.000	0	0	83.000		
Verv. Toplaag tennisbn 4 tm 6 Sportpark Overbos 2022	Investering	31.000	0	0	31.000	Er is een invetarisatie gemaakt voor het onderhoud van activa. Het krediet is niet nodig op de korte termijn.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	31.000	0	0	31.000		
Verv. Toplaag grasveld rugbyver. The Bassets 2022	Investering	55.000	0	20.464	34.536	Project is in uitvoering, in 2026 worden er nog diverse werkzaamheden verwacht	Nee
	Bijdragen derden			-3.684	3.684		

	Totaal	55.000	0	16.780	38.220		
Ver.toplaag krukingestrooid kunstgrasveld hoofdveld The Bassets	Investering	505.000	0	0	505.000	Verwachting is dat werkzaamheden starten in 2030	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	505.000	0	0	505.000		
Vervanging veldverlichting veld 1 vv Foreholte 2023	Investering	66.000	0	0	66.000	De voorbereiding en afstemming lopen door, met de verwachting dat er volgende jaar meer duidelijkheid ontstaat	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	66.000	0	0	66.000		
Sportaccommodatie Nieuw Boekhorst 2023	Investering	100.000	13.761	35.302	50.937	Lopen project waarvan oplevering in 2028 wordt verwacht. Restant meenemen naar 2026.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	100.000	13.761	35.302	50.937		
KV TOP renovatie toplaag kunstgrasveld	Investering	22.722	0	0	22.722	Vikash checkt of dit meegnoemen is in de schouw, zo niet mag dit afgesloten worden, zowel gaan we dit in de kadernota verschuivcen naar het juiste jaar volgens de meest recente schouw.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	22.722	0	0	22.722		
Verv.toplaag kunstgrasveld hoofdveld 1 Roodemolen	Investering	620.000	0	441.088	178.912	De raad wordt verzocht het budget wegens vertraging naar 2026 over te hevelen.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	620.000	0	441.088	178.912		
Verv.toplaag kunstgrasveld hoofdveld 9 Roodemolen	Investering	987.131	378.000	1.086.470	-477.339	De raad wordt verzocht het budget wegens vertraging naar 2026 over te hevelen.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	987.131	378.000	1.086.470	-477.339		
Aanleg voetbalveld 8 Roodemolenpolder	Investering	377.750	370.000	0	7.750	velden in gebruik	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	377.750	370.000	0	7.750		

Aanleg voetbalveld 2 Roodemolenpolder	Investering	377.750	370.000	0	7.750	velden in gebruik	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	377.750	370.000	0	7.750		
Renovatie veld 1 VV Foreholte (vervangen toplaag) 2020	Investering	54.412	0	0	54.412	Er is een invetarisatie gemaakt voor het onderhoud van activa. Het krediet is niet nodig op de korte termijn.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	54.412	0	0	54.412		
Verv.toplaag kunstgrasveld 1 vv Foreholte	Investering	575.000	0	414.987	160.013	Gereed en in gebruik	Ja
	Bijdragen derden			-68.927	68.927		
	Totaal	575.000	0	346.060	228.940		
Vervaging drainage velden VV Foreholte	Investering	14.000	0	0	14.000	Er is een invetarisatie gemaakt voor het onderhoud van activa. Het krediet is niet nodig op de korte termijn.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	14.000	0	0	14.000		
Vervanging toplaag veld 3 KV TOP	Investering	137.000	17.978	0	119.022	Er is een invetarisatie gemaakt voor het onderhoud van activa. Het krediet is niet nodig op de korte termijn.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	137.000	17.978	0	119.022		
Onderwijsvoorziening Nieuw Boekhorst 2023	Investering	28.200.000	67.156	250.000	27.882.844	Lopend project waarvan oplevering in in 2028 wordt verwacht. Restant meenemen naar 2026.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	28.200.000	67.156	250.000	27.882.844		
Andreasschool meubiliar tbv uitbreiding 2024	Investering	57.000	50.982	0	6.018	Project in 2024 afgerond.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	57.000	50.982	0	6.018		
Uitbreiding Emmausschool	Investering	437.429	398.686	0	38.743	In 2023 heeft de raad ingestemd met een krediet voor de	Nee

2022	Bijdragen derden			0	0	uitbreiding van basisschool De Emmaus en voor het aanbrengen van een luchtbehandelingskast. Vanwege capaciteitstekort zijn de noodlokalen die eigendom zijn van de Historische Kring Voorhout door hen teruggegeven aan gemeente. Deze zijn weer aangepast tot schoollokalen. In het onderwijsgebouw zelf zijn diverse aanpassingen gedaan. Eind 2024 is de uitbreiding gereed gekomen. Project is nog niet afgerekend. Verzoek budget overhevelen naar 2026.	
	Totaal	437.429	398.686	0	38.743		
Knorrenburgerln 2 (S): IKC Sticht. Kosten PO 2020	Investering	8.722.791	8.584.712	0	138.079	De nieuwbouw voor Het Sterrenwerk is in 2024 opgeleverd. De stichtingskosten zijn afgerekend met het schoolbestuur die bouwheer is geweest, maar er volgen nog een aantal kosten voor de gemeente, zoals de juridische eigendomsoverdracht van het het pand en de grond, het terugplaatsen van nestkastjes en de uren van de gemeente projectleider. Daarmee kan het budget nog niet worden gesloten en zal overgeheveld moeten worden naar 2026.	Nee
Knorrenburglaan 2(S):IKC Gem.kosten PO 2021	Investering	0	70.232	0	-70.232		
	Totaal	8.722.791	8.654.944	0	67.847		
Rembrandtln 14 (V):SCH/PO Uitbreiding 2020	Investering	1.656.919	1.500.078	0	156.841	In 2020 heeft de raad ingestemd met de uitbreiding van 4 lokalen voor De Andreasschool en daarvoor een krediet toegekend. De uitbreiding is gerealiseerd en opgeleverd eind 2023. De buitenruimte is in 2024 afgerond. Het schoolbestuur moet nog met een afrekening komen. Verzoek budget overhevelen naar 2026	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	1.656.919	1.500.078	0	156.841		
St. Antoniuslaan 15 (S) SCH/PO Verbouwing	Investering	275.000		0	275.000	Project is gestart en verwacht te worden afgerond medio September 2026	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	275.000	0	0	275.000		
Aan- en verkoop gronden Nieuw Boekhorst	Investering	126.270	6.492	0	119.778	De voorbereiding en afstemming lopen door, met de verwachting dat er volgende jaar meer duidelijkheid ontstaat	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	126.270	6.492	0	119.778		
Stationslocatie Voorhout - GRONDEN	Investering	0	31	0	-31	Divesere administratie afhandelingen	Nee
	Bijdragen derden			0	0		

	Totaal	0	31	0	-31		
Project Noordelijke Randweg Voorhout	Investering	444.187	444.187	0	0	Budget in de slotwijziging overgeboekt naar Project Noordelijke Randweg Uitvoering	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	444.187	444.187	0	0		
Project Noordelijke Randweg Uitvoering	Investering	23.442.462	21.703.713	1.523.531	215.219	In 2025 is de fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart aangelegd.	Nee
	Bijdragen derden	-17.531.151	-16.415.365	-1.104.801	-10.986		
	Totaal	5.911.311	5.288.348	418.730	204.233		
Planstudiefase HOV Teylingen (onderzoekkosten)	Investering	-83.338		53	-83.391	Het laatste deel van dit project is in 2025 afgerekend door de provincie.	Ja
	Bijdragen derden	-297.000		-421.933	124.933		
	Totaal	-380.338	0	-421.880	41.542		
HOV Sassenheim 1	Investering	4.204.000	300.682	25.221	3.878.097	De subsidie is toegekend. Het project is nu in de voorbereidingsfase.	Nee
	Bijdragen derden	-4.204.000	-300.682	-54.875	-3.848.443		
	Totaal	0	0	-29.654	29.654		
Project Teydelijk	Investering	553.000	49.405	7.102	496.493	Project is in uitvoering, in 2026 worden er nog diverse werkzaamheden verwacht	Nee
	Bijdragen derden	-303.000	0	-30.000	-273.000		
	Totaal	250.000	49.405	-22.898	223.493		
HOV halte Nieuw-Boekhorst 2025	Investering	356.000	0	33.432	322.568	De subsidie is toegekend. Het project is nu in de voorbereidingsfase.	Nee
	Bijdragen derden	-356.000	0	-33.432	-322.568		
	Totaal	0	0	0	0		
Fierspad woonwijk Overteylingen	Investering	120.000	204	0	119.796	De voorbereiding en afstemming lopen door, met de verwachting dat er volgende jaar meer duidelijkheid ontstaat	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	120.000	204	0	119.796		

GVVP B38 Bushalte NS Station Voorhout	Investering	25.000	0	21.434	3.566	Project is in 2025 afgerond.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	25.000	0	21.434	3.566		
GVVP V17 Herinrichting Oosthoutlaan	Investering	200.000	0	0	200.000	De herinrichting is eerder al uitgevoerd en bekostigd uit een ander project.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	200.000	0	0	200.000		
GVVP V18 Herinrichten Hoofdstraat Noord SH 2022	Investering	792.680	0	0	792.680	Herinrichting in de buurt van de nieuwe Dirk supermarkt.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	792.680	0	0	792.680		
Reconstructie Willem Warnaarlaan	Investering	85.000	11.926	27.776	45.298	Er is een voorbereidingskrediet. Met dit budget wordt gewerkt naar een definitieve raming.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	85.000	11.926	27.776	45.298		
Reconstructie Hoofdstraat Sassenheim 2025	Investering	100.000	0	11.992	88.008	Project is in voorbereiding. Sluit aan op het HOV project.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	100.000	0	11.992	88.008		
Herinr. buitenruimte Leerpad (de Waaier) 2025	Investering	732.000	0	0	732.000	De voorbereiding en afstemming lopen door, met de verwachting dat er volgende jaar meer duidelijkheid ontstaat	Nee
	Bijdragen derden	-310.794		0	-310.794		
	Totaal	421.206	0	0	421.206		
Mobiliteit 2022	Investering	2.060.408	42.893	215.942	1.801.573	Vanuit het mobiliteitsplan worden project opgestart. Dit krediet kan gebruikt worden ter dekking.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	2.060.408	42.893	215.942	1.801.573		
GVVP B32 Maatregelen	Investering	166.428	48.234	4.989	113.205	Investering wordt gebruikt voor kleine verkeersaanpassingen	Nee

langzaam verkeer 2023	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	166.428	48.234	4.989	113.205		
Herinrichting van Alkemadelaan Narcissenlan ovl	Investering	0	0	0	0	Budget komt in 2026 opnieuw beschikbaar voor uitvoering.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	0	0	0	0		
Narcissenln en Vn Alkemadelaan relining en verb.	Investering	0	0	0	0	Budget komt in 2026 opnieuw beschikbaar voor uitvoering.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	0	0	0	0		
Herinrichting van Alkemadelaan Narcissenlaan wegen 2023	Investering	0	0	0	0	Budget komt in 2026 opnieuw beschikbaar voor uitvoering.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	0	0	0	0		
Centrumvisie 2022	Investering	10.300.000	0	0	10.300.000	Centrumplan Teylingen is dec 2025 vastgesteld. Deze budgetten worden gebruikt voor de uitvoering.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	10.300.000	0	0	10.300.000		
Centrumvisie 2023	Investering	412.000	52.013	-52.013	412.000	Centrumplan Teylingen is dec 2025 vastgesteld. Deze budgetten worden gebruikt voor de uitvoering.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	412.000	52.013	-52.013	412.000		
VRI Paddoxlaan Warmond 2014	Investering	85.000	47.138	32.655	5.207	Budget is in 2025 besteed voor diverse verbeteringen aan de verkeersregelinstallaties.	Ja
	Bijdragen derden			0	0	Paddox laan is afgerond en kan worden afgesloten. Oplevering is in Maart geweest. De automaat is vervangen armaturen en de palen zijn opgeknapt	
	Totaal	85.000	47.138	32.655	5.207		
Investeringsgrootonderhoud	Investering	198.000	77.960	0	120.040	Budget is bedoeld als input voor nieuwe projecten	Nee

wegen	Bijdragen derden			0	0	Projectenboek wordt momenteel opgesteld om de bestedingen voor de komende jaren inzichtelijk maken.	
	Totaal	198.000	77.960	0	120.040		
Veiligheid Overwegen Teylingen 2025	Investering	135.000		0	135.000	Projectenboek wordt momenteel opgesteld om de bestedingen voor de komende jaren inzichtelijk maken.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	135.000	0	0	135.000		
Centrumvisie-Investeringen buitenruimte	Investering	610.000	29.103	-29.103	610.000	Centrumplan Teylingen is dec 2025 vastgesteld. Deze budgetten worden gebruikt voor de uitvoering.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	610.000	29.103	-29.103	610.000		
Centrumvisie-Warmond Herinrichting str Ter Leede	Investering	315.000	0	0	315.000	Centrumplan Teylingen is dec 2025 vastgesteld. Deze budgetten worden gebruikt voor de uitvoering.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	315.000	0	0	315.000		
Centrumvisie- interne uren Teylingen	Investering	352.000	232.127	-232.127	352.000	Centrumplan Teylingen is dec 2025 vastgesteld. Deze budgetten worden gebruikt voor de uitvoering.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	352.000	232.127	-232.127	352.000		
Vervangen SA 2.03, VO28, WA 30, WA ST22 2024	Investering	308.847	0	230.671	78.176	De bruggen zijn in 2025 geplaats en in gebruik genomen.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	308.847	0	230.671	78.176		
Verv.bruggen VO01, VO07, VO12, VO21, VO31,WA09	Investering	665.000	248.050	83.520	333.430	De bruggen zijn geplaats en in gebruik genomen.	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	665.000	248.050	83.520	333.430		
Vervangen bruggen 2025: WA ST 02C	Investering	116.865	0	0	116.865	Verwachte uitvoering in 2026	Nee
	Bijdragen derden			0	0		

	Totaal	116.865	0	0	116.865		
Zoutstrooier Igloo S 2400 1100 liter 3	Investering	46.700	0	2.052	44.648	De zoutstrooiers zijn aanbesteed en worden in 2026 geleverd	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	46.700	0	2.052	44.648		
Vervangen WA 26B 2024	Investering	110.250	0	0	110.250	Vervanging is uitgevoerd in 2025	Ja
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	110.250	0	0	110.250		
Zoutstrooier Igloo S 2400 1100 liter 2	Investering	46.700	0	2.052	44.648	De zoutstrooiers zijn aanbesteed en worden in 2026 geleverd	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	46.700	0	2.052	44.648		
Vervangen div. bruggen 2025	Investering	1.732.131	0	0	1.732.131	Deel van de bruggen worden in 2026 vervangen. Vijf bruggen worden vervangen door beton.	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	1.732.131	0	0	1.732.131		
Vervangen bruggen 2025: SA 2.05 en SA 2.06	Investering	79.556	0	0	79.556	De voorbereiding en afstemming lopen door, met de verwachting dat er volgende jaar meer duidelijkheid ontstaat	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	79.556	0	0	79.556		
Zoutstrooier Igloo S 2400 1100 liter 1	Investering	46.700	0	2.052	44.648	De zoutstrooiers zijn aanbesteed en worden in 2026 geleverd	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	46.700	0	2.052	44.648		
Sneeuwploeg Villeton LMT 2x 1800 en 1x 2000	Investering	23.700	0	0	23.700	De zoutstrooiers zijn aanbesteed en worden in 2026 geleverd	Nee
	Bijdragen derden			0	0		
	Totaal	23.700	0	0	23.700		

VO 2022 - aanleg 2 bruggen park Overbosch	Investering	0	0	0	0	Project is eerder al uitgevoerd. Hiervoor dient alleen nog een bijdrage ontvangen te worden	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	0	0	0	0		
Zoutstrooier igloo 800 ltr 1	Investering	52.200	0	2.052	50.148	De zoutstrooiers zijn aanbesteed en worden in 2026 geleverd	Nee
Zoutstrooier igloo 800 ltr 2	Investering	52.200	0	2.052	50.148	De zoutstrooiers zijn aanbesteed en worden in 2026 geleverd	Nee
Zoutstrooier igloo 800 ltr 3	Investering	52.200	0	2.052	50.148	De zoutstrooiers zijn aanbesteed en worden in 2026 geleverd	Nee
	Totaal	156.600	0	6.157	150.443		
Lichtmasten Spoorpad VH 2022	Investering	110.893	110.893	0	0	De verlichting van het spoorpad is eerder al geplaats. De subsidie is in 2025 ontvangen.	Ja
	Bijdragen derden	-60.000	-60.000	0	0		
	Totaal	50.893	50.893	0	0		
Armaturen Spoorpad VH 2022	Investering	46.207	46.207	0	0	De verlichting van het spoorpad is eerder al geplaats. De subsidie is in 2025 ontvangen.	Ja
	Bijdragen derden	-30.000	-30.000	0	0		
	Totaal	16.207	16.207	0	0		
Vervangen openbare verlichting obv beheerplan jr 2022	Investering	1.085.000	143.724	0	941.276	Er is een nieuw beheerplan. De investeringsvolume gaan omlaag. Investering is niet meer nodig.	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	1.085.000	143.724	0	941.276		
Vervangen openbare verlichting obv beheerplan jr 2024	Investering	314.251	205.774	0	108.477	Er is een nieuw beheerplan. De investeringsvolume gaan omlaag. Investering is niet meer nodig.	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	314.251	205.774	0	108.477		
Verv. Openb.verlichting obv beheerplan jr 2023	Investering	627.000	268.833	0	358.167	Er is een nieuw beheerplan. De investeringsvolume gaan omlaag. Investering is niet meer nodig.	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	627.000	268.833	0	358.167		

Vervangen openbare verlichting obv beheerplan jr 2025	Investering	314.251	0	65.843	248.408	Uitgaven voor vervanging. Budget benodigd voor nieuwe beheerplan.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	314.251	0	65.843	248.408		
Aanleg VRI kruispunt Rijksstraatweg-bedr.terr.Jobo	Investering	325.000	44.311	176.677	104.012	De verkeersregelinstallaties is geinstalleerd en in gebruik genomen	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	325.000	44.311	176.677	104.012		
VRI-armaturen Sassenheim 2025	Investering	140.000		21.568	118.432	Budget nodig voor vervanging van VRI.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	140.000	0	21.568	118.432		
Uitbreiding fietsenstalling Station Sassenheim	Investering	254.399	212.562	41.837	0	Project is afgerond. In de slotwijziging is het restant afgeraamd.	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	254.399	212.562	41.837	0		
Uitbreiding fietsenstalling Station Veiligheid SH	Investering	191.100	237.518	-46.418	0	Project is afgerond. In de slotwijziging is het restant afgeraamd.	Ja
	Bijdragen derden	-74.118	-14.823	0	-59.295		
	Totaal	116.982	222.695	-46.418	-59.295		
Speelplaats Ter Wegenpark	Investering	0	0	0	0	Investering is terruggegeven. Investering was dubbel vrijgegeven	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	0	0	0	0		
Speelvoorziening Ter Wegenpark, Sassenheim 2024	Investering	33.114	0	0	33.114	De voorbereiding en afstemming lopen door, met de verwachting dat er volgende jaar meer duidelijkheid ontstaat	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	33.114	0	0	33.114		
Speelvoorzieningen 2025	Investering	0	0	0	0	Investering is in de tussentijdse rapportage teruggegeven. Prioriteit	Ja

	Bijdragen derden	0	0	0	0	bij eerder vrijgekomen investeringen.	
	Totaal	0	0	0	0		
Speelvoorziening Sportlaan, Voorhout 2024	Investering	33.114	0	0	33.114	In 2026 wordt gesproken over vervanging of dat een andere locatie wordt aangewezen.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	33.114	0	0	33.114		
Speelvoorziening Dragonweg, Voorhout 2024	Investering	33.114	0	28.873	4.241	Speelvoorziening is in 2025 vervangen en ingebruikgenomen.	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	33.114	0	28.873	4.241		
Plaatsing openb.toilet Park Groot Leerust WMD 2025	Investering	138.000	0	0	138.000	Plaatsing van het openaar toilet word in 2026 verwacht	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	138.000	0	0	138.000		
Vervangen groen en bomen 2024	Investering	540.000	469.225	93.753	-22.978	In 2025 is er extra ingezet op groen en boom vervangingen. Hierdoor is een kleine overschrijding.	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	540.000	469.225	93.753	-22.978		
Vervangen groen en bomen 2025	Investering	480.000	0	487.870	-7.870	In 2025 is er extra ingezet op groen en boom vervangingen. Hierdoor is een kleine overschrijding.	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	480.000	0	487.870	-7.870		
Aanleg 1000 Bomen 2024	Investering	457.632	19.281	304.708	133.643	Budget wordt gebruikt voor de aanplant van nieuwe bomen.	Nee
	Bijdragen derden		-19.281	-18.177	37.458		
	Totaal	457.632	0	286.532	171.100		
Aanleg 1000 Bomen 2025	Investering	457.632	0	0	457.632	Budget wordt gebruikt voor de aanplant van nieuwe bomen.	Nee
	Bijdragen derden	-254.982	0	0	-254.982		

	Totaal	202.650	0	0	202.650		
Rijke Groen-Blauwe Leefomgeving 2021	Investering	400.000	2.750	0	397.250	Budget gebruikt voor o.a. de ontwikkeling bij de ruine van Teylingen e.a. groen-blauw projecten	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	400.000	2.750	0	397.250		
Rijke Groen-Blauwe Leefomgeving 2022	Investering	200.000	55.178	10.800	134.022	Uitgaven uit deze post mogen van krediet Rijke Groen-Blauwe Leefomgeving 2021 worden afgeboekt	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	200.000	55.178	10.800	134.022		
Rijke Groen-Blauwe Leefomgeving 2023	Investering	200.000	0	525	199.475	Uitgaven uit deze post mogen van krediet Rijke Groen-Blauwe Leefomgeving 2021 worden afgeboekt	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	200.000	0	525	199.475		
Vervangen duikers 2021	Investering	20.000	8.651	0	11.349	Er wordt een nieuw duikerbeheerplan opgesteld, daar wordt ook krediet gevraagd voor vervanging.	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	20.000	8.651	0	11.349		
Vervangen duikers 2023	Investering	20.000	11.102	0	8.898	Er wordt een nieuw duikerbeheerplan opgesteld, daar wordt ook krediet gevraagd voor vervanging.	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	20.000	11.102	0	8.898		
Walbeschoeiing 2024	Investering	655.166	60.719	113.560	480.887	De aanbesteding heeft plaats gevonden. Krediet wordt zo snel mogelijk besteed bij uitvoering.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	655.166	60.719	113.560	480.887		
PWKA walbeschoeiing 2025	Investering	655.408	0	108.138	547.270	De aanbesteding heeft plaats gevonden. Krediet wordt zo snel mogelijk besteed bij uitvoering.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	655.408	0	108.138	547.270		

Herinrichting van Alkemadelaan Narcissenlaan Groen	Investering	0	0	0	0	Budget komt in 2026 opnieuw beschikbaar voor uitvoering.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	0	0	0	0		
Investeringen obv Beleidsplan Afval	Investering	127.470	127.470	0	0	Samenvoegen investering beleidsplan afval met ondergrondse containers	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	127.470	127.470	0	0		
Ondergrondse containers 2023	Investering	1.706.750	369.828	258.403	1.078.519	Er wordt hard gewerkt aan de vervanging van de ondergrondse containers.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	1.706.750	369.828	258.403	1.078.519		
Uitvoering biodiversiteit	Investering	40.000	39.975	0	26	Project is in 2024 al uitgevoerd.	Ja
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	40.000	39.975	0	26		
Vervangen drukriolering loosterweg	Investering	75.782	0	0	75.782	Inspecties worden uitgevoerd. Daaruit volgen projecten. Dit krediet kan als dekking gebruikt worden.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	75.782	0	0	75.782		
Aansluiten panden op drukriolering VH 2022	Investering	40.000	0	0	40.000	Inspecties worden uitgevoerd. Daaruit volgen projecten. Dit krediet kan als dekking gebruikt worden.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	40.000	0	0	40.000		
Aansluiten panden op drukriolering VH 2023	Investering	40.000	0	0	40.000	Inspecties worden uitgevoerd. Daaruit volgen projecten. Dit krediet kan als dekking gebruikt worden.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	40.000	0	0	40.000		
Aansluiten panden op	Investering	48.000	0	0	48.000	Inspecties worden uitgevoerd. Daaruit volgen projecten. Dit krediet	Nee

drukriolering WD 2022	Bijdragen derden	0	0	0	0	kan als dekking gebruikt worden.	
	Totaal	48.000	0	0	48.000		
Aansluiten panden op drukriolering WD 2023	Investering	48.000	0	0	48.000	Inspecties worden uitgevoerd. Daaruit volgen projecten. Dit krediet kan als dekking gebruikt worden.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	48.000	0	0	48.000		
Aansluiten panden op drukriolering SH 2022	Investering	10.000	0	0	10.000	Inspecties worden uitgevoerd. Daaruit volgen projecten. Dit krediet kan als dekking gebruikt worden.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	10.000	0	0	10.000		
Hoofdstraat Noord Sassenheim riolering	Investering	236.000	0	0	236.000	Herinrichting in de buurt van de nieuwe Dirk supermarkt.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	236.000	0	0	236.000		
Vrijvervalriolering EM IWKP 2022 tlv voorziening	Investering	2.318.705	11.749	0	2.306.956	Inspecties worden uitgevoerd. Daaruit volgen projecten. Dit krediet kan als dekking gebruikt worden.	Nee
Rioolgemalen EM IWKP 2022 tlv Voorziening	Investering	224.449	222.695	8.508	-6.754		
Drukriolering EM IWKP 2022 t.l.v. Voorziening	Investering	90.563	0	0	90.563		
Drukriolering BK IWKP 2022 t.l.v. Voorziening	Investering	104.262	0	0	104.262		
Vrijvervalriolering IWKP 2023 t.l.v. Voorziening	Investering	1.718.705	0	0	1.718.705		
Drukriolering BK IWKP 2023 t.l.v. Voorziening	Investering	4.262	0	0	4.262		
Drukriolering EM IWKP 2023 t.l.v. Voorziening	Investering	181.127	0	0	181.127		
Vrijvervalriolering IWKP 2024 t.l.v. Voorziening	Investering	1.618.705	19.068	36.189	1.563.448		
Rioolgemalen EM IWKP 2024 t.l.v. Voorziening	Investering	239.084	44.499	42.142	152.443		

Drukriolering EM IWKP 2024 t.l.v. Voorziening	Investering	266.363	13.850	22.357	230.156		
Randvoorziening EM IWKP 2024 t.l.v. Voorziening	Investering	93.655	0	0	93.655		
Vrijvervalriolering IWKP 2025 t.l.v. Voorziening	Investering	1.618.705	0	49.282	1.569.423		
Drukriolering BK iWKP 2025 t.l.v. Voorziening	Investering	30.194	0	0	30.194		
Drukriolering EM IWKP 2025 t.l.v. Voorziening	Investering	15.982	0	0	15.982		
	Totaal	8.524.761	311.861	158.478	8.054.422		
Aanpassing en uitbreiding electronische installaties markten	Investering	13.547	0	0	13.547	Er is een beheerplan straatmeubilair in de maak, daarin wordt onderhoud en vervanging opgenomen.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	13.547	0	0	13.547		
Aankoop panden Herenstraat 124-126 (V)	Investering	1.400.000	0	1.410.220	-10.220	Project is in uitvoering	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	1.400.000	0	1.410.220	-10.220		
Voorbereiding ST/WH Herenstraat 124-126 (V)	Investering	100.000	0	0	100.000	In 2026 worden er diverse voorbereidingsonderzoeken gestart	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	100.000	0	0	100.000		
Noodstroomaggregaat vz Sassenheim	Investering	50.000	0	0	50.000	naar verwachting wordt de noodaggregaat in 2026 vervangen	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	50.000	0	0	50.000		
Onderzoekskosten verbouwing raadszaal	Investering	15.778	7.709	16.616	-8.547	Door het stopzetten van de eerste aanbesteding in 2025 is gekozen voor een nieuwe inkoopstrategie via een bouwteam, waarvan de aanbesteding in december 2025 is afgerond. Het project is gestart in 2026 met de bouwteamfase in Q1 en Q2, gevolgd door uitvoering en oplevering in Q3 en Q4, eventueel doorlopend tot Q1 2027; daarom is het noodzakelijk de investering mee te nemen	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		

						naar 2026.	
	Totaal	15.778	7.709	16.616	-8.547		
Aanp.best.centrum incl.raadzaal meubilair 2023	Investering	265.200	857	31.804	232.539	Door het stopzetten van de eerste aanbesteding in 2025 is gekozen voor een nieuwe inkoopstrategie via een bouwteam, waarvan de aanbesteding in december 2025 is afgerond. Het project is gestart in 2026 met de bouwteamfase in Q1 en Q2, gevolgd door uitvoering en oplevering in Q3 en Q4, eventueel doorlopend tot Q1 2027; daarom is het noodzakelijk de investering mee te nemen naar 2026.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	265.200	857	31.804	232.539		
Aanp.best.centrum incl.raadzaal install. 2023	Investering	187.720	0	33.693	154.027	Door het stopzetten van de eerste aanbesteding in 2025 is gekozen voor een nieuwe inkoopstrategie via een bouwteam, waarvan de aanbesteding in december 2025 is afgerond. Het project is gestart in 2026 met de bouwteamfase in Q1 en Q2, gevolgd door uitvoering en oplevering in Q3 en Q4, eventueel doorlopend tot Q1 2027; daarom is het noodzakelijk de investering mee te nemen naar 2026.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	187.720	0	33.693	154.027		
Aanp.best.centrum incl.raadzaal verbouwing 2023	Investering	535.600	64.136	42.729	428.735	Door het stopzetten van de eerste aanbesteding in 2025 is gekozen voor een nieuwe inkoopstrategie via een bouwteam, waarvan de aanbesteding in december 2025 is afgerond. Het project is gestart in 2026 met de bouwteamfase in Q1 en Q2, gevolgd door uitvoering en oplevering in Q3 en Q4, eventueel doorlopend tot Q1 2027; daarom is het noodzakelijk de investering mee te nemen naar 2026.	Nee
	Bijdragen derden	0	0	0	0		
	Totaal	535.600	64.136	42.729	428.735		
GH Raadhuisplein 1-3 (V) Renovatie/verduurzaming	Investering	899.654	0	69.085	830.569	In 2026 gaan we in bouwteam werken aan de uitvoering van de verbouwing en verduurzaming. Werkzaamheden naar verwachting in 2027 worden opgeleverd.	Nee
	Bijdragen derden	-220.000	0	0	-220.000		
	Totaal	679.654	0	69.085	610.569		
GH Raadhuisplein 1-3 (V) installaties	Investering	375.346	0	0	375.346	In 2026 gaan we in bouwteam werken aan de uitvoering van de verbouwing en verduurzaming. Werkzaamheden naar verwachting in 2027 worden opgeleverd.	Nee
	Bijdragen derden		0	0	0		
	Totaal	375.346	0	0	375.346		

Investering	128.178.150	45.264.089	9.130.859	73.783.201
Bijdragen derden	-23.401.578	-16.840.151	-2.209.484	-4.351.944
Totaal	**104.776.572**	**28.423.939**	**6.921.375**	**69.431.258**
Totaal af te sluiten kredieten				7.293.227
Totaal kredieten overhevelen naar 2026				62.138.031

Bijlage 3: Wet Normering Topinkomens

In deze bijlage staan de topfunctionarissen van de gemeente Teylingen opgenomen. Op grond van de Wet Normering Topinkomens (WNT) moeten inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak openbaar gemaakt worden. Het voor de gemeente Teylingen toepasselijke bezoldigingsmaximum is het algemeen bezoldigingsmaximum en is in 2025 gesteld op € 246.000.

Voor gemeenten geeft de wet specifiek aan wie als topfunctionaris wordt aangemerkt. Dit zijn:

- de gemeentesecretaris
- de griffier

Het is goed denkbaar dat de gemeentesecretaris en de griffier niet boven de WNT-norm verdienen. Toch worden ze aangemerkt als topfunctionaris en geldt voor hen de verplichting tot openbaarmaking en melding van de WNT-gegevens.

De leden van het college van B&W en de gemeenteraad zijn op grond van de WNT géén topfunctionarissen.
Dit verantwoordingsdocument bestaat uit het volgende model:

1. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2025	**M. van Egeraat**	**J.F.A. Tomassen**
Functiegegevens	**Griffier**	**Gemeente-secretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01–31/12	01/01–31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 106.192	€ 142.332
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.618	€ 23.532
Subtotaal	*€ 122.810*	*€ 165.864*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 246.000	€ 246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2025	**€ 122.810**	**€ 165.864**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2024	M. van Egeraat	J.F.A. Tomassen
Functiegegevens	**Griffier**	**Gemeente-secretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01–31/12	01/01–31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 99.161	€ 136.477
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.360	€ 27.919
Subtotaal	*€ 113.521*	*€ 164.396*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2024	**€ 113.521**	**€ 164.396**

De topfunctionaris J.F.A. Tomassen is ook topfunctionaris in HLTsamen. In HLTsamen vindt er geen bezoldiging plaats.

Inhuur
In 2025 is er niemand ingehuurd boven de WNT-norm.

Bijlage 4: Overzicht mutaties van de reserves

Onttrekkingen uit reserves

	Gewijzigde begroting	Werkelijk	Saldo	Omschrijving	S / I
	2025	2025	2025		
Programma 1. Samenleven					
Dekkingsreserve sportcomplex Wasbeek, korfbal	44.039		44.039	Dekkingsreserve sportcomplex Wasbeek, korfbal	s
Dekkingsreserve jongerencentrum Sassenheim	26.056		26.056	Dekkingsreserve jongerencentrum Sassenheim	s
Dekkingsreserve jongerencentrum Voorhout	34.923		34.923	Dekkingsreserve jongerencentrum Voorhout	s
Dekkingsreserve Tjarda	6.133		6.133	Dekkingsreserve Tjarda	s
Dekkingsreserve Scojesa	5.786		5.786	Dekkingsreserve Scojesa	s
Dekkingsreserve sociaal cultureel centrum 't Onderdak	100.389		100.389	Dekkingsreserve sociaal cultureel centrum 't Onderdak	s
Dekkingsres. sport- en recreatiecomplex	26.177		26.177	Dekkingsres. sport- en recreatiecomplex Wasbeek	s
Dekkingsreserve sportcomplex Roode	175.008		175.008	Dekkingsreserve sportcomplex Roode Molenpolder	s
Dekkingsreserve Sportcomplex Vijfmeiweg	20.464		20.464	Dekkingsreserve Sportcomplex Vijfmeiweg	s
Dekkingsreserve sporthal De Korf	32.985		32.985	Dekkingsreserve sporthal De Korf	s
Dekkingsreserve sporthal Voorhout	8.780		8.780	Dekkingsreserve sporthal Voorhout	s
Dekkingsreserve park Rusthoff		59.081		Dekkingsreserve Park Rusthoff = Prog 2	s
Dekkingsreserve Verlichting Spoorpad		3.838		Dekkingsreserve verlichting spoorpad = prog 2	s
Dekkingsreserve Noordelijke Randweg		439.322		Noordelijke Randweg Voorhout = Prog 2	s
Reserve Maatschappelijk Zorg	110.736		110.736	Actualisere MaZo begroting 2025	i
Algemene reserve	57.500	39.959	17.541	Overheveling 2024: Aankoop kunst	i
Algemene reserve	40.000	-	40.000	Overheveling 2024: Cultuurhistorische	i
Algemene reserve	25.000	25.000		Overheveling 2024: Sportaccommodaties	i
Algemene reserve	68.007		68.007	Overheveling 2024: Erfgoed en monumenten	i
Algemene reserve	100.000	22.765	77.235	Overheveling 2024: Actualisatie voorzieningen	i
Algemene reserve	1.000.000		1.000.000	Overheveling 2024: Crisis noodopvang Oekraïne?	i
Algemene reserve	125.500	67.736	57.764	Overheveling 2024: Energiearmoede	i
Algemene reserve	275.000		275.000	R4012 Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025-2040 - Investering verbouwing St. Antoniuslaan 15	i
Totaal - Programma 1. Samenleven	**2.282.483**	**657.701**	**2.127.023**		
Programma 2. Leefomgeving					
Dekkingsreserve park Rusthoff	59.081		59.081	Dekkingsreserve Park Rusthoff	s
Dekkingsreserve brandweergarage Warmond	23.508		23.508	Dekkingsreserve Brandweergarage Warmond	s
Dekkingsreserve uitvoeringsplannen	85.785	969	84.816	Dekking afschrijvingen centrumvisie	s
Dekkingsreserve Verlichting Spoorpad	3.000		3.000	R4007 Plaatsen Openbare verlichting langs fietspad spoor en A44	s
Dekkingsreserve Noordelijke Randweg	346.608	-189.332	535.940	Noordelijke Randweg Voorhout	s
Dekkingsreserve sportcomplex Wasbeek, korfbal		44.039	-44.039	Dekkingsreserve sportcomplex Wasbeek, korfbal = programma 1	s
Dekkingsreserve jongerencentrum Sassenheim		26.056	-26.056	Dekkingsreserve jongerencentrum Sassenheim = programma 1	s
Dekkingsreserve jongerencentrum Voorhout		34.923	-34.923	Dekkingsreserve jongerencentrum Voorhout = Programma 1	s
Dekkingsreserve Tjarda		6.133	-6.133	Dekkingsreserve Tjarda = Programma 1	s
Dekkingsreserve Scojesa		5.786	-5.786	Dekkingsreserve Scojesa = Programma 1	s
Dekkingsreserve sociaal cultureel centrum 't Onderdak		100.389	-100.389	Dekkingsreserve sociaal cultureel centrum 't Onderdak = Programma 1	s
Dekkingsres. sport- en recreatiecomplex Wasbeek		26.176	-26.176	Dekkingsres. sport- en recreatiecomplex Wasbeek = Programma 1	s
Dekkingsreserve sportcomplex Rode Molenpolder		175.008	-175.008	Dekkingsreserve sportcomplex Roode Molenpolder = Programma 1	s
Dekkingsreserve Sportcomplex Vijfmeiweg		20.464	-20.464	Dekkingsreserve Sportcomplex Vijfmeiweg = Programma 1	s
Dekkingsreserve sporthal De Korf		32.985	-32.985	Dekkingsreserve sporthal De Korf = Programma 1	s
Dekkingsreserve sporthal Voorhout		8.780	-8.780	Dekkingsreserve sporthal Voorhout = Programma	s
Algemene reserve	197.000	197.000		Overheveling 2024: duurzaamheid	i
Algemene reserve	117.581	117.581		Overheveling 2024: Project Teydelijk	i
Algemene reserve	28.783	28.783		Overheveling 2024: Stationslocatie Voorhout	i
Algemene reserve	72.000	46.847	25.153	Overheveling 2024: Mobiliteit kwaliteitsimpuls regio(24k) en planbeoordeling(48k)	i
Algemene reserve	124.958	124.958		Overheveling 2024: Duurzaamheid	i
Algemene reserve	69.286	69.286		Overheveling 2024: Bestrijding exotische insecten	i
Algemene reserve	31.993	31.993		Overheveling 2024: Kansen voor Warmond	i
Algemene reserve	77.384		77.384	Restant voobereidingskrediet Stationslocatie	i
Algemene reserve	180.000	57.000	123.000	Inzet BOA's uitvoering verkeersveiligheid centrum Sassenheim	i
Algemene reserve	20.000		20.000	R4016 Programma ontwikkeling PLGDG	i
Algemene reserve	135.000		135.000	R4017 Aanvullend voorbereidingskrediet Stationslocatie Voorhout	i
Algemene reserve	-341.351		-341.351	Verlaging Verliesvoorziening Langeveld	i
Algemene reserve				Storting: Starterslening	i
Resvere BGE		48.355		Opheffen reserve BGE	i
Reserve grondexploitatie		12.588		Reserve grondexploitatie	i
					i
Totaal - Programma 2. Leefomgeving	**1.230.616**	**1.026.768**	**264.791**		
Programma 3. Bedrijvigheid					
Algemene reserve	100.000	100.000		Overheveling 2024: Kansen voor Warmond	i
Algemene reserve	30.000	30.000		Overheveling 2024: de brede evaluatie	i
Dekkingsreserve uitvoeringsplannen	715.000	715.000		Dekking uitgave Centrumvisie uit reserve	i
Algemene reserve		8.785.700,00		Centrumvisie	i
Totaal - Programma 3. Bedrijvigheid	**845.000**	**9.630.700**	**0**		
Programma 4. Bestuur en ondersteuning					
Algemene reserve	130.000	130.000		Plan van aanpak uitgifte pacht	i
Reserve IZA-gelden		12.183		Reserve IZA-gelden	s
Totaal - Programma 4. Bestuur en ondersteuning	**130.000**	**142.183**	**0**		
Programma 5. HLTsamen					
Algemene reserve					s
Totaal - Programma 5. HLTsamen		**0**	**0**		
Programma Algemene Dekkingsmiddelen					
Dekkingsreserve nieuwbouw gemeentehuis Sassenheim	147.733	147.733		Afschrijving nieuwbouw gemeentehuis	
Dekkingsreserve brandweergarage Warmond		23.508	-23.508	Dekkingsreserve brandweergarage Warmond	
Totaal - Algemene Dekkingsmiddelen	**147.733**	**171.241**			
Totaal onttrekkingen uit reserves	**4.635.832**	**11.628.593**	**2.391.814**		
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	**4.635.832**	**11.628.593**	**15.038.237**		

stortingen in reserves

	Gewijzigde begroting	Werkelijk	Saldo	Omschrijving	S / I
	2025	2025	2025		
Programma 1. Samenleven					
Reserve kunst in de buitenruimte	15.000	15.000		Jaarlijkse storting reserve kunst in de buitenruimte	s
Algemene reserve	25.000	25.000		Overheveling 2026: Accomodatiebeleid	i
Algemene reserve	1.000.000	1.000.000		Overheveling 2026: Crisis noodopvang Oekraine Resultaat 2024 naar 2026	i
Algemene reserve	367.216	367.216		Overheveling 2026: Crisis noodopvang Oekraine Resultaat 2025 naar 2026	i
Dekkingsreserve St. Antoniuslaan 15 (S)	275.000		275.000	R4012 Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025-2040 - Investering verbouwing St. Antoniuslaan 15	i
Reserve Maatschappelijk Zorg		103.610	-103.610	Actualisere MaZo begroting 2025	i
				Woonfonds	i
Totaal - Programma 1. Samenleven	**1.682.216**	**1.510.826**	**171.390**		
Programma 2. Leefomgeving					
Reserve grondexploitatie	127.361		127.361	GREX Bloementuin actualisatie	i
Algemene reserve	72.000	72.000		Overheveling 2026: Mobiliteit kwaliteitsimpuls regio	i
Algemene reserve	100.000	100.000		Overheveling 2026: Soorten managementplan	i
Algemene reserve	110.795	110.795		Overheveling 2026: Project Teydelijk	i
Algemene reserve	40.000	40.000		Overheveling 2026: Cultuurhistorische waardenkaart	i
Woonfonds		84.742		Storting: Starterslening	i
Algemene reserve		48.355		Opheffen reserve BGE cf Nota & Reserves	
Dekkingsreserve uitvoeringsplannen Centrumvisie		8.785.700			
Totaal - Programma 2. Leefomgeving	**450.156**	**9.241.592**	**127.361**		
Programma 3. Bedrijvigheid					
Algemene reserve	40.000		40.000	Overheveling 2026: Cultuurhistorische kaarten	i
Totaal - Programma 3. Bedrijvigheid	**40.000**	**0**	**40.000**		
Programma 4. Bestuur en ondersteuning					
Algemene reserve	25.000		25.000	Overheveling 2026: Sloopkosten menneweg 44 Sassenheim	i
Algemene reserve	34.580		34.580	Overheveling 2026: vervangen vloer Koudenhoorn 6	i
Algemene reserve				Opheffen reserve BGE cf Nota & Reserves	s
Algemene reserve		12.588	12.588	Opheffen reserve IZA cf Nota & Reserves	s
Totaal - Programma 4. Bestuur en ondersteuning	**59.580**	**12.588**	**59.580**		
Programma 5. HLT begroting					
Totaal - Programma 5. HLT begroting	**0**	**0**	**0**		
Totaal stortingen reserves	**2.231.952**	**10.765.006**	**398.331**		
Storting resultaat in algemene reserve			**0**		
Totaal stortingen incl. resultaat vorig boekjaar	**2.231.952**	**10.765.006**	**398.331**		

Bijlage 5: Overhevelingen

Hieronder is het voorstel voor het overhevelen van de budgetten naar het volgende begrotingsjaar 2026 opgenomen.

De overhevelingen worden op basis van de onderstaande criteria toegelicht:
- De activiteit is niet verricht of niet geheel verricht in 2025;
- Het betreft incidenteel budget;
- Voor hetzelfde doel is in het volgende jaar geen structureel budget aanwezig;
- Er is een concrete uitvoeringsplanning in het volgende jaar.

Niet in alle gevallen wordt voldaan aan de criteria. Indien dit afwijkt wordt dit toegelicht bij de overheveling van dit budget.

Programma	Thema	Taakveld	Onderwerp	Bedrag	Toelichting
1	Vitaliteit	5.3 cultuurpresentatie	Voorzieningennota Teylingen	€ 52.235	In 2025 is er €100.000 beschikbaar gesteld om de voorzieningennota in de gemeente te actualiseren. Met deze middelen is een adviesbureau ingeschakeld. Het project is nog niet afgerond en een deel van de kosten zullen worden gefactureerd in 2026. zie zaaknummer Z-24-352282
2	Duurzaamheid	Milieubeheer	Energietransitie	€ 244.847	Het door de raad beschikbaar gestelde bedrag voor het meerjarig warmteproject wordt in zijn geheel overgeheveld naar 2026. Er zijn in 2025 nog geen kosten gemaakt. Het wordt besteed aan uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Energietransitie 2025-2028.
2	Openbare ruimte	Milieubeheer	Biodiversiteit	€ 43.834	De bestrijding van het een agressieve mierensoort (draaitgatje) is effectief. We verwachten in 2026 nog éénmalig te bestrijden. Daarna zal er monitoring plaats vinden.

2	Mobiliteit	Verkeer en Veroer	Mobiliteit kwaliteitsimpuls regio en planbeoordeling	-€ 46.847	Eerder heeft de raad hiervoor een incidenteel budget voor regionale mobiliteitsprojecten beschikbaar gesteld. De overheveling is meegenomen in P&C product slotwijziging 2025. Na deze overheveling zijn er nog kosten gemaakt t.b.v. dit project in boekjaar 2025. Hierbij wordt de overgehevelde begroting verlaagd met de uitgaven die achtergebleven zijn 2025. Het bedrag wat met de slotwijziging 2025 is overgeheveld was € 72.000
3	Economie	Economische promotie	Kansen voor Warmond	€ 53.000	Project loopt door in 2026. In 2026 zijn bijdragen toegezegd voor o.a. Jan Steenjaar, Kaagboeien en Koudenhoorn. Er is voor kansen voor Warmond geen structureel bedrag opgenomen in de begroting
3	Recreatie en toerisme	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Visie verblijfsrecreatie	€ 31.993	Project is gestart maar nog niet in uitvoering. In het 1e kwartaal van 2026 is er een voorstel door het college in behandeling genomen en vind er naar verwachting uitvoering op dit project plaats vanaf het 2e kwartaal van 2026. zie zaak nummer Z-25-478606
3	Economie	Economische promotie	Inzet BOA's verkeersveiligheid Sassenheim	€ 123.000	Inzet voor verkeersveiligheid . In 2025 zijn BOA's ingezet voor de verkeersveiligheid in het centrum Sassenheim. Het oorspronkelijke budget was € 180.000

1	Hulp bij meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	Crisis noodopvang Oekraine restant resultaat 2025	-€ 81.000	Tijdens de slotwijziging hebben we al een deel van het verwachte resultaat overgeheveld naar 2026. Bij de jaarrekening gaan we hier een correctie op doen in de vorm van een negatieve overheveling. Het uiteindelijke resultaat in 2025 is € 81.000 minder dan we oorspronkelijk hebben overgeheveld bij de slotwijziging. De voornaamste reden hiervan is een lagere bijdrage vanuit het Rijk voor de opvang van ontheemden. De bijdrage van het Rijk wordt bepaald op basis van het gerealiseerde aantal opvangplekken. Het daadwerkelijk gerealiseerde aantal opvangplekken is in 2025 lager dan oorspronkelijk begroot en dit heeft geresulteerd in een lagere bijdrage. Het bedrag wat met de slotwijziging 2025 is overgeheveld was € 1.367.216
4	bestuur en ondersteuning	Beheer overige gebouwen en gronden	Plan van aanpak uitgifte pacht	€ 63.600	Plan van aanpak uitgifte pacht loopt nog door in 2026. Het oorspronkelijke bedrag was € 130.000. Er worden extern ingehuurd voor dit dossier
1	Talentontwikkeling	Onderwijshuisvesting	Sloopkosten noodlokalen Smirnoffstraat 15	€ 60.000	De school gevestigd op de Smirnoffstraat 15 heeft een aanvraag ingediend om de noodlokalen te slopen aangezien hier geen gebruik meer van wordt gemaakt. Wordt in 2026 gesloopt.
				€ 544.662	

Bijlage 6: Risico-inventarisatie

Programma	Categorie	Risico boven de 100K	Toelichting Impact	Beheersmaatregel	Aandeel
Samenleven	Open einde regelingen	De aangepaste afrekensystematiek naar T-0 bij de Serviceorganisatie Zorg zorgt voor een hogere mate van onvoorspelbaarheid in het af te rekenen bedrag.	Zorgkosten voor jeugdigen zijn de afgelopen jaren toegenomen. Met de nieuwe afrekensystematiek worden nadelige effecten direct in hetzelfde jaar gedragen.	Gedegen en consequente monitoring van zorgkosten gedurende het jaar.	€ 800.000
Leefomgeving	Bedrijfsrisico	Versneld vervangen of groot onderhoud uitvoeren door wijzigingen in o.a. het klimaat	Het klimaat is aan het veranderen daarbij ontstaat de kans dat de huidige inrichting niet meer voldoet of sneller slijt dan voorzien.	Met regelmaat inspecties uitvoeren en daarnaast bijvoorbeeld zaken als de klimaatstresstest.	€ 158.000
Overkoepelend Risico	Bedrijfsrisico	Prijsontwikkeling	De economische omstandigheden hebben ook hun weerslag op onze gemeentelijke financiën en op onze begroting. Ook wij hebben te maken met prijsstijgingen. In deze begroting is een bedrag gereserveerd om prijsontwikkelingen op te vangen. De daadwerkelijke prijsontwikkeling is onzeker.		€ 300.000
Financiering & Garantie	Bedrijfsrisico	Risico dat directe tegenpartijen stoppen met betalen waardoor leningen niet of deels terugbetaald worden.	Dit heeft een negatief effect op de exploitatieruimte van de gemeente.		€ 370.000
Overkoepelend Risico	Bedrijfsrisico	De digitale dreiging van cyberaanvallen is aanwezig. Het risico van geslaagde cyberaanval is hier gekwantificeerd.	De afgelopen jaren zien wij een groei in de digitale dreiging voor gemeenten. Gemeenten worden doelbewust aangevallen door zowel statelijke, criminele en activistische actoren. De impact van een		€ 502.000

			succesvolle aanval kan enorm zijn. De continuïteit van onze dienstverlening kan stil komen te liggen en privacy gevoelige gegevens van onze inwoners kunnen op straat belanden. Een succesvolle hack brengt vervolgens ook zware financiële gevolgen met zich mee.		
Verbonden partijen	Bedrijfsrisico	Risico's in de bedrijfsvoering van een verbonden partij.	Hierdoor is de verbonden partij onvoldoende in staat om haar opdracht uit te voeren en/of schade (euro) wordt doorbrekend aan de gemeente.		€ 2.081.000

Bijlage 7: Overzicht baten en lasten per taakveld

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2024	2025	2025 na wijziging	2025
0.1 Bestuur				
Lasten	3.048	2.819	2.608	3.043
Baten	-55	-58	-58	-63
Saldo	2.994	2.761	2.550	2.980
0.10 Mutaties reserves				
Lasten	24.867	68	2.192	1.947
Baten	-27.696	-1.146	-4.636	-2.883
Saldo	-2.829	-1.078	-2.444	-936
0.2 Burgerzaken				
Lasten	1.603	1.609	1.764	1.662
Baten	-854	-742	-928	-871
Saldo	749	867	836	791
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden				
Lasten	738	605	919	774
Baten	-204	-90	-199	-179
Saldo	534	515	720	595
0.4 Overhead				
Lasten	14.069	15.508	15.077	13.943
Baten	-96	-91	-91	-113
Saldo	13.973	15.417	14.986	13.830
0.5 Treasury				
Lasten	297	261	261	278
Baten	-2.226	-2.004	-1.573	-1.345
Saldo	-1.929	-1.744	-1.312	-1.067
0.61 OZB woningen				
Lasten	0	0	0	0
Baten	-6.646	-6.977	-7.117	-7.110
Saldo	-6.646	-6.977	-7.117	-7.110
0.62 OZB niet-woningen				
Lasten	0	0	0	0
Baten	-3.332	-3.133	-3.493	-3.599
Saldo	-3.332	-3.133	-3.493	-3.599
0.63 Parkeerbelasting				

Lasten	0	0	0	0
Baten	-18	-12	-12	-17
Saldo	-18	-12	-12	-17
0.64 Belastingen overig				
Lasten	413	353	407	443
Baten	-257	-100	-100	-312
Saldo	157	253	307	131
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds				
Lasten	0	0	0	0
Baten	-65.105	-65.255	-67.830	-68.102
Saldo	-65.105	-65.255	-67.830	-68.102
0.8 Overige baten en lasten				
Lasten	83	-363	-11	-35
Baten	-4	0	0	-4
Saldo	79	-362	-11	-39
0.9 Vennootschapsbelasting				
Lasten	55	0	0	219
Baten	0	0	0	0
Saldo	55	0	0	219
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				
Lasten	2.836	3.120	3.202	3.048
Baten	-168	-264	-230	-232
Saldo	2.668	2.856	2.972	2.815
1.2 Openbare orde en veiligheid				
Lasten	1.416	1.608	1.633	1.699
Baten	-30	-57	-44	-54
Saldo	1.387	1.551	1.589	1.645
2.1 Verkeer en vervoer				
Lasten	5.367	5.788	5.642	5.695
Baten	-460	-223	-335	-401
Saldo	4.906	5.565	5.307	5.294
2.2 Parkeren				
Lasten	243	285	293	286
Baten	-18	-5	-16	-19
Saldo	225	280	277	268
2.3 Recreatieve havens				
Lasten	39	32	28	28

Baten	-81	-99	-89	-86
Saldo	-43	-67	-61	-57
2.4 Economische havens en waterwegen				
Lasten	30	30	30	30
Baten	0	0	0	0
Saldo	30	30	30	30
3.1 Economische ontwikkeling				
Lasten	1.142	946	2.148	1.707
Baten	-292	-160	-172	-172
Saldo	850	786	1.976	1.535
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen				
Lasten	162	181	149	122
Baten	-75	-74	-74	-80
Saldo	87	108	75	42
3.4 Economische promotie				
Lasten	227	243	376	294
Baten	-232	-171	-171	-220
Saldo	-4	72	205	74
4.1 Openbaar basisonderwijs				
Lasten	327	251	251	305
Baten	0	-2	0	0
Saldo	327	249	251	305
4.2 Onderwijshuisvesting				
Lasten	2.103	2.592	2.272	2.223
Baten	-41	-18	-49	-49
Saldo	2.063	2.574	2.223	2.174
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken				
Lasten	1.699	1.622	1.504	1.651
Baten	-323	-295	-321	-336
Saldo	1.376	1.327	1.184	1.315
5.1 Sportbeleid en activering				
Lasten	571	579	857	950
Baten	-134	-172	-338	-200
Saldo	437	407	519	750
5.2 Sportaccommodaties				
Lasten	2.716	2.989	2.796	2.562

Baten	-305	-257	-400	-405
Saldo	2.411	2.732	2.396	2.157
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie				
Lasten	400	483	605	457
Baten	-206	-171	-171	-195
Saldo	194	311	434	263
5.5 Cultureel erfgoed				
Lasten	270	297	305	408
Baten	-137	-261	-242	-215
Saldo	133	36	63	193
5.6 Media				
Lasten	957	984	1.250	1.246
Baten	-71	-28	-174	-175
Saldo	886	956	1.077	1.070
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
Lasten	3.994	4.029	4.114	3.880
Baten	-90	-73	-77	-88
Saldo	3.904	3.957	4.037	3.791
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie				
Lasten	7.489	4.343	6.672	5.946
Baten	-4.631	-887	-3.421	-2.729
Saldo	2.858	3.456	3.251	3.217
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd				
Lasten	2.333	2.493	2.612	2.635
Baten	0	-3	-3	0
Saldo	2.333	2.490	2.609	2.635
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal				
Lasten	1.671	1.178	1.080	1.195
Baten	-16	0	0	0
Saldo	1.656	1.178	1.080	1.195
6.3 Inkomensregelingen				
Lasten	9.625	9.415	9.688	9.860
Baten	-7.099	-7.025	-7.697	-7.767
Saldo	2.525	2.390	1.991	2.093
6.4 WSW en beschut werk				

Lasten	3.184	3.074	3.410	3.409
Baten	0	0	0	0
Saldo	3.184	3.074	3.410	3.409
6.5 Arbeidsparticipatie				
Lasten	620	662	697	690
Baten	-13	0	-32	-32
Saldo	606	662	665	658
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)				
Lasten	664	505	1.109	1.075
Baten	0	0	0	0
Saldo	664	505	1.109	1.075
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)				
Lasten	2.811	3.051	3.191	3.140
Baten	0	0	0	0
Saldo	2.811	3.051	3.191	3.140
6.712 Begeleiding (WMO)				
Lasten	2.986	3.231	3.171	2.487
Baten	0	0	0	0
Saldo	2.986	3.231	3.171	2.487
6.713 Dagbesteding (WMO)				
Lasten	1.075	1.156	1.103	857
Baten	0	0	0	0
Saldo	1.075	1.156	1.103	857
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)				
Lasten	603	691	72	80
Baten	0	0	0	0
Saldo	603	691	72	80
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-				
Lasten	0	-694	0	0
Baten	0	-18	-18	0
Saldo	0	-712	-18	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal				
Lasten	4.762	4.847	8.174	8.119
Baten	-33	0	0	-19
Saldo	4.729	4.847	8.174	8.099
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk				

Lasten	0	0	356	356
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	0	356	356
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal				
Lasten	5.397	5.394	2.053	2.058
Baten	0	0	0	-25
Saldo	5.397	5.394	2.053	2.033
6.791 PGB Wmo				
Lasten	0	0	215	259
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	0	215	259
6.792 PGB Jeugd				
Lasten	0	0	737	565
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	0	737	565
6.811 Beschermd wonen (WMO)				
Lasten	991	1.108	1.136	922
Baten	-936	-1.230	-926	-880
Saldo	55	-122	210	42
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)				
Lasten	182	136	257	220
Baten	-225	-149	-183	-225
Saldo	-43	-13	74	-5
6.821 Jeugdbescherming				
Lasten	658	573	652	652
Baten	0	0	0	0
Saldo	658	573	652	652
6.822 Jeugdreclassering				
Lasten	69	71	91	91
Baten	0	0	0	0
Saldo	69	71	91	91
6.91 Coördinatie en beleid Wmo				
Lasten	0	0	114	114
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	0	114	114
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd				

Lasten	0	0	110	93
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	0	110	93
7.1 Volksgezondheid				
Lasten	3.166	3.314	3.102	3.175
Baten	-454	-329	-356	-461
Saldo	2.712	2.984	2.746	2.714
7.2 Riolering				
Lasten	2.298	2.506	2.484	2.543
Baten	-3.424	-3.745	-3.660	-3.770
Saldo	-1.126	-1.239	-1.176	-1.226
7.3 Afval				
Lasten	4.304	4.663	4.651	4.836
Baten	-6.522	-6.799	-6.784	-6.899
Saldo	-2.218	-2.136	-2.133	-2.064
7.4 Milieubeheer				
Lasten	3.405	2.652	2.864	3.760
Baten	-975	-667	-667	-2.003
Saldo	2.430	1.985	2.196	1.757
7.5 Begraafplaatsen en crematoria				
Lasten	6	5	5	2
Baten	0	0	0	0
Saldo	6	5	5	2
8.1 Ruimte en leefomgeving				
Lasten	2.754	1.077	1.721	5.702
Baten	-1.380	-30	-374	-4.192
Saldo	1.375	1.047	1.347	1.510
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)				
Lasten	2.950	227	2.357	2.613
Baten	-2.270	-236	-2.775	-3.021
Saldo	680	-8	-418	-409
8.3 Wonen en bouwen				
Lasten	2.170	2.089	2.206	2.235
Baten	-1.041	-1.469	-1.332	-2.174
Saldo	1.130	620	873	61
Totaal saldo	**-2.326**	**163**	**-405**	**-3.170**

Bijlage 8: Monitor Rekenkameronderzoek

De jaarlijkse monitor afhandeling aanbevelingen uit rekenkameronderzoeken (2025) wordt als bijlage aan de tussenrapportage toegevoegd.